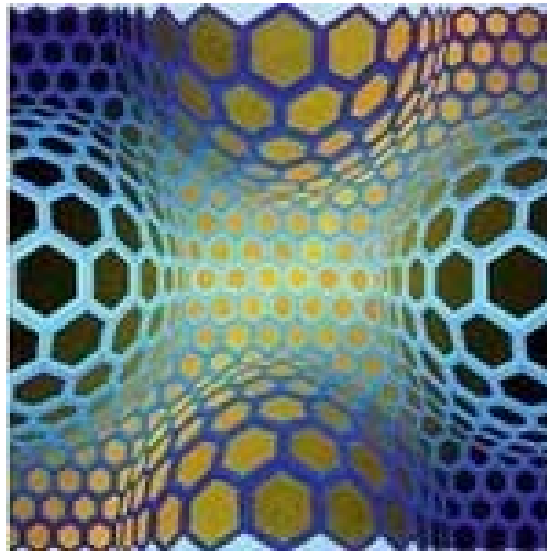

Dél-Dunántúli Régió

A Dél-Dunántúli Régió Információs Társadalom Stratégiája (DD-RITS)

2005. június 30.

Készült:

Az Informatikai és Hírközlési Minisztérium támogatásával

A Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács megbízásából

A Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség szakmai koordinációjával

az EDUREG Kft. szakértőinek közreműködésével

A Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács 2005. július 12-i ülésén elfogadott verzió

A borító Victor Vasarely festményének felhasználásával készült.

Tartalom

1 Bevezetés	4
1.1 Az információs társadalom stratégia gazdasági és társadalmi háttere	5
1.1.1 Az információs társadalom fejlesztések gazdasági funkciói.....	5
1.1.2 Az információs társadalom fejlesztések társadalmi funkciói	6
1.1.3 Az uniós alapelvek érvényesítése a stratégiában	7
2 Az információs társadalom stratégiát meghatározó külső és belső tényezők.....	9
2.1 A stratégiát meghatározó környezeti feltételek.....	10
2.1.1 Nemzetközi stratégiai keretek, fejlődési irányok	10
2.1.2 A lehetőségeket, a készülő terveket befolyásoló aktuális folyamatok, stratégiák.....	12
2.1.3 Nemzeti stratégiai keretek és alapidokumentumok.....	14
2.1.4 Regionális és helyi fejlesztési dokumentumok	19
2.1.4.1 A Dél-Dunántúli Régió Komplex Fejlesztési Programja.....	19
2.1.4.2 A Dél-Dunántúli Régió Regionális Akcióterve.....	20
2.1.4.3 Regionális Innovációs Stratégia	21
2.1.4.4 Baranya Megye Információs Stratégiája.....	21
2.1.4.5 Intelligens Somogy Megye Stratégia	22
2.1.4.6 Szekszárd Város és a Szekszárdi Kistérség Informatikai Stratégiája	23
2.1.5 A stratégia megvalósítását befolyásoló jogszabályi keretek	24
2.1.5.1 Kapcsolódó EU-s joganyagok.....	24
2.1.5.2 Kapcsolódó magyarországi joganyagok	25
2.2 A régió helyzete, adottságai.....	29
2.2.1 A régió általános jellemzése	29
2.2.2 A régió infokommunikációs infrastruktúrája	30
2.2.3 A gazdaság informatizáltsága	35
2.2.4 A közigazgatás informatizáltsága	37
2.2.5 A régió tudásbázisa	41
2.2.6 A Dél-Dunántúli Régió IT Lábnyoma.....	44
2.2.7 A komplex információs társadalom fejlettségét jelző mutató (IKT index)	45
2.2.8 Az NFT I forrásainak támogatásával elindult fejlesztések a régióban	47
2.2.8.1 Elektronikus közigazgatási szolgáltatások fejlesztése a Dél-Dunántúlon.....	47
2.2.8.2 Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara – Üzlet@hálón	48
2.2.8.3 Baranya megyei lakossági tájékoztató rendszer (e-LTR).....	48
2.2.8.4 Zengőalja Kistérségi Társulás informatikai fejlesztései	49
2.2.8.5 Marcali Kistérség informatikai fejlesztései	50
2.2.8.6 Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata – Elektronikus ügyintézés bevezetése.....	51
2.3 A külső és belső környezet értékelése, SWOT analízis	52
3 A Régió Információs Társadalom Stratégiája	54
3.1 Jövőkép, célrendszer.....	55
3.1.1 A Dél-dunántúli régió jövőképe	55

3.1.2	A második Nemzeti Fejlesztési Tervhez kapcsolódó regionális tervezési feladatok ...	56
3.1.2.1	A régió 2015-ig tartó időszakra megfogalmazott stratégiai céljai	56
3.1.3	Az információs társadalom helye a régió stratégiai célrendszerében	65
3.1.4	A DD-RITS célrendszere	67
3.1.5	A DD-RITS prioritásai	70
3.1.5.1	Tudatosítás, felkészítés, kompetencia javító képzések, az IKT alkalmazása az oktatásban ..	70
3.1.5.2	Az információs és kommunikációs infrastruktúra fejlesztése	71
3.1.5.3	Regionális tartalom-, tudás-, és szolgáltatásfejlesztés	71
3.1.5.4	A K+F, az innovációk és az e-gazdaság elterjedésének támogatása	72
3.1.5.5	A DD-RITS prioritásainak illeszkedése a nemzeti és uniós stratégiai fő irányokba	73
3.2	A prioritások tartalma, javasolt intézkedések	75
3.2.1	1. Prioritás: Tudatosítás, felkészítés, kompetencia javító képzések, az IKT alkalmazása az oktatásban	75
3.2.1.1	1/1. intézkedés: Tudatosítás az IKT-eszközök előnyeinek mindennapi kiaknázása érdekében ..	76
3.2.1.2	1/2. intézkedés: A felsőoktatás képzési kínálatának bővítése IKT képzések regionális támogatásával	79
3.2.1.3	1/3. intézkedés: Új, alternatív tanulási módszerek kifejlesztésének támogatása az oktatás minden szintjén, beleértve a kompetencia-javító át- és továbbképzések területét is, a life-long learning eszmeiségének terjedése érdekében	83
3.2.2	2. Prioritás: Az információs és kommunikációs infrastruktúra fejlesztése	86
3.2.2.1	2/1. intézkedés: A szélessávú Internet hozzáférés elterjesztésének ösztönzése	88
3.2.2.2	2/2. intézkedés: A vállalkozói kör informatika- és Internet használatának ösztönzése	91
3.2.2.3	2/3. intézkedés: Az oktatási intézmények és a kutatóhelyek IKT eszközellátottságnak javítása ..	93
3.2.2.4	2/4. Intézkedés: Nyilvános hozzáférési helyek technológia fejlesztése	95
3.2.3	3. Prioritás: Regionális tartalom-, tudás-, és szolgáltatásfejlesztés	98
3.2.3.1	3/1. intézkedés: Regionális és helyi dinamikus közcélú Internetes tartalom-szolgáltatás és hálózati együttműködés fenntartható kialakítása	100
3.2.3.2	3/2. intézkedés: Az elektronikus közigazgatási, önkormányzati ügyintézési és térinformatikai szolgáltatások elérhetővé tétele	103
3.2.3.3	3/3. intézkedés: Regionális kutatások indítása, adat- és tudásvagyon felmérések végzése, tudásbázisok kialakításának és hozzáférhetővé tételének támogatása	105
3.2.3.4	3/4. intézkedés: Információs társadalom tudásfejlesztő- és kutatócsoport, majd virtuális kutatóintézet, regionális tudáscentrum létrehozása	108
3.2.4	4. Prioritás: A K+F, az innovációk és az e-gazdaság elterjedésének támogatása	110
3.2.4.1	4/1. intézkedés: Az IKT kutatás-fejlesztés erősítése	112
3.2.4.2	4/2. intézkedés: Tudásalapú IKT vállalkozások támogatása	115
3.2.4.3	4/3. intézkedés: IKT-alkalmazások a vállalkozás-fejlesztés érdekében	116
3.2.4.4	4/4. intézkedés: Számítástechnikai eszközök újrahasznosításának előmozdítása	118
3.2.5	Indikátorok táblázata	122
3.2.6	A tervezett intézkedések lehetséges kompetenciaszintjei	125
3.3	A stratégia megvalósításának keretei	126
3.3.1	A végrehajtás alapelvei	126
3.3.2	Feladatcsoport-adatlapok	127
3.3.2.1	DD-RITS, I. Feladatcsoport – TERVEZÉS	127
3.3.2.2	DD-RITS, II. Feladatcsoport – PROJEKTGENERÁLÁS	129
3.3.2.3	DD-RITS, III. Feladatcsoport – PÁLYÁZATI IRODA	131
3.3.2.4	DD-RITS, IV. Feladatcsoport – MONITORING	132

3.3.3 Szervezeti és pénzügyi keretek	135
4 Mellékletek.....	136
4.1 Kapcsolódó pályázati lehetőségek.....	137
4.1.1 DD-RITS végrehajtása szempontjából meghatározó pályázati források	137
4.1.2 További pályázati források	139
4.1.2.1 NFT – GVOP pályázatok, 4. prioritás: Információs társadalom- és gazdaságfejlesztés	139
4.1.2.2 Egyéb GVOP-s pályázatok	139
4.1.2.3 Egyéb hazai és nemzetközi pályázati lehetőségek	139
4.2 Felhasznált irodalom, dokumentumok.....	141

1 Bevezetés

1.1 Az információs társadalom stratégia gazdasági és társadalmi háttere

1.1.1 Az információs társadalom fejlesztések gazdasági funkciói

A Dél-Dunántúli Regionális Információs Társadalom Stratégia (DD-RITS) megalkotása a régió versenyképességének, további fejlődésének szempontjából igen időszerű feladat. A feladat jelentőségének való megfelelés, a stratégia fő irányainak kijelölése, a szükséges fejlesztések megalapozása nem képzelhető el anélkül, hogy a fő, elvi gazdasági és társadalmi trendeket összefoglaljuk.

A gazdasági szempontokat figyelembe véve rögtön az elején ki kell emelnünk, hogy a nemzetközi tendenciákhoz hasonlóan Magyarországon is jellemző, hogy *az IT terjedése nem váltotta fel az anyagi erőforrások koncentrációját, de új versenyelőnyöket teremtett.* Vagyis az új (elektronikus hálózatok által átrajzolt) gazdasági tér csak egy elem egy kiterjedt gazdasági láncban, amely jól beágyazódik a nem elektronikus térbe. Ez a stratégia szempontjából egy sajátos megközelítést kíván, amelynek figyelembevételével megfogalmazhatók azok a tényezők, amelyek az információs és kommunikációs technológiák terjedéséből eredő előnyök kihasználását segítik. Ezek a következők:

- szervezeti komplexitás megteremtése (nem csak az infrastruktúra meglétét feltételezi, hanem korszerű anyagi és humán erőforrásokat, és fejlett társadalmi hálózatot)
- az információ fogalmának tisztázása (egy része standardizált, amely bárhol, bármikor könnyen hozzáférhető, egy része viszont nem standardizált, így sokkal nehezebben hozzáférhető, és értelmezésre szorul)

Lényeges az is, hogy az IT jelentős hatással van a gazdasági tevékenységek régió belüli szerveződésére, de *a helyi sajátosságok e hatásokat nagyon differenciálják.* Meg kell említeni azt is, hogy a centrumok sokkal erőteljesebben integrálódnak a globális piacokba, mint háttérterületeik. Vagyis a lokális hálózatok erősödése nem jár együtt a kiegyenlítődéssel.

További lényeges szempont, hogy *a gazdaság hatékonyságának további növelése csak akkor képzelhető el, ha a helyi tudásbázist jobban sikerül kihasználni.* Ennek egyik lehetséges módja az egyetemek (kutatóintézetek), gazdaság és kormányzat (önkormányzat) közötti – elektronikus támogatású – együttműködések bővítése, ami a Dél-Dunántúl esetében (Pécs, Kaposvár) kézenfekvő.

Nem új szereplőkre van tehát szükség, hanem az intézményi kapacitások újradefiniálását és együttműködéseken keresztüli kihasználását kell az előtérbe helyezni. A legfontosabb együttműködés típusok – amelyek a régió számára biztosíthatják a folyamatos fejlődést – a következők:

- *technológiai integráció:* a technológiai jellegű együttműködések mellett know how, tudás és értékek megosztását jelenti, valamint kiterjed a munkavállalók folyamatos képzésére és a fiatalok szakmai képzésére is; emellett egy folyamatos, időről időre megújuló hálózatfejlesztést (csomópontok összekapcsolását) jelent, amelynek célja a csomópontok közötti (intézményi) távolság minimalizálása

- *munkaerőpiaci integráció*: lehetővé teszi (elősegíti) a munkavállalók mobilitását a régióon belül, illetve növeli a térség (kvalifikált) munkaerő vonzó képességét;
- *vállalatok közötti termelési integráció*;
- *termelő és szolgáltató vállalkozások közötti integráció*: elsősorban közlekedés, logisztika és a magas szintű szolgáltatásokon keresztül fejti ki kedvező hatásait;
- *pénzügyi együttműködés*: bank-vállalat együttműködések, kooperációs kutatóközpontok kialakításán keresztül érvényesül;
- *társadalmi és kulturális együttműködés*: helyi identitás növelése, illetve a helyi közösség részvétele a fejlesztési stratégiák kidolgozásában;
- *helyi intézményi együttműködés*: a helyi adminisztratív kapacitások növelésére irányul, illetve elősegíti a regionális és a nemzeti integrációt is;
- *interregionális és nemzetközi integráció*: a helyi külpolitika meghatározásával, illetve területmarketing eszközök alkalmazásával segíti elő a fejlődést.

A felsorolt szempontok érvényesítése, a helyi sajátosságok érvényesítése csak akkor képzelhető el, ha a *DD-RITS maximálisan épít a régióban korábban készült, különböző területei szinteket érintő programokra és stratégiákra*. Ebből kiindulva a fejlesztési irányok kijelölésénél figyelembe vesszük a következő dokumentumokat:

- a Dél-Dunántúli Régió Komplex Fejlesztési Programja 2000-2006 (1999) és az ehhez kapcsolódóan elkészült operatív program,
- Intelligens Somogy Megye Stratégiája (2001),
- Baranya Megye Információs Stratégiája (2001),
- az IT területhez sok szempontból kapcsolódó Regionális Innovációs Stratégia (2004).

Emellett jelen stratégia az országos szintű dokumentumokhoz is illeszkedik, ezek közül is elsősorban a *Magyar Információs Társadalom Stratégia* (MITS irányait veszi figyelembe. De épít a második Nemzeti Fejlesztési Terv kapcsán jelenleg is formálódó aktuális dokumentumokra is. A felsoroltakhoz kapcsolódik a stratégia időkerete is, amely az információs társadalom átfogó céljait 2020-ig, az elérendő specifikus célok megvalósítását 2013-ig kívánja elérni.

1.1.2 Az információs társadalom fejlesztések társadalmi funkciói¹

A napjainkban kibontakozó információs társadalom új dimenzióba helyezi a térségi együttműködés lehetőségeit. Az információs társadalom ugyanis alapvetően átrendezi az emberek egymáshoz és környezetükhöz való viszonyát: a korábbi munkamegosztást, az életmódot, a társadalmi struktúrát, a kommunikációt, a szórakozás és szabadidő rendszereit. Az informatizálás, az új technikák egyrésztől lehetőséget kínálnak a térségek társadalmi, gazdasági és kulturális különbségeinek megszüntetéséhez, másrészt el is mélyítheti a különbségeket a különböző társadalmi rétegek vagy a különböző térségek fejlettsége és kultúrája között. Ezért minden olyan kezdeményezés támogatandó, ami a

---

¹ Horváth János: Előzetes elgondolások a regionális információs központok létrehozására c. munkája nyomán (www.inco.hu Internetes folyóirat, 2000/1)

kistérségek és települések gazdaságának és lakóinak polgári önállóságát, jobb információ ellátását, hatékonyabb együttműködését segíti.

Az információs társadalom megteremti a modern információ- és kommunikáció-technológiával széles körben élni tudó polgárokat, közösségeiket. Ennek érdekében:

- Olyan gazdasági feltételek, konstrukciók kialakítása szükséges, melyek az informatikai szolgáltatásokat a lakosság széles rétegei számára ténylegesen elérhetővé, megfizethetővé teszik. Ez többek között elfogadható szintű igénybe vételi költségek alkalmazását, továbbá nyilvános helyeket kialakított elérési pontok létesítését feltételezi, emellett infrastrukturális fejlesztéseket is szükségessé tehet.
- A lakosságot segíteni szükséges abban, hogy képessé váljanak a modern információ- és kommunikáció-technikai eszközök használatára. Lehetővé kell tenni, hogy megismerjék az informatika adottságait, és élni tudjanak az azok nyújtotta lehetőségekkel.
- Az informatika társadalmosításában szerepet vállaló kisvállalkozók hozzájárulnak a technológiai kultúra közvetítéséhez, informatikai kínálatuk eljuttatásához az igénybe vevőkhöz. Indokolt ezért ezen vállalkozások számára kedvezményeket, támogatásokat, háttérszolgáltatásokat nyújtani működésük beindításához.
- A térségfejlesztési programok szerves részeként – a gazdaság és társadalomfejlesztés célkitűzéseinek alárendelten – meg kell jeleníteni az információ- és kommunikáció-technológiai kultúra elterjesztésének feladatait. Az információs- és kommunikáció-technológiákat elterjesztése mellett nem csak cél, hanem eszköze is lehet a fejlesztések megtervezésének, nyomonkövetésének, monitoringjának.

A fentiek érdekében – amelyek jórészt központi, kormányzati feladatként is megjelennek – támaszkodni lehet az ilyen célokat követő és feladatokat ellátó civil szervezetek és üzleti vállalkozások kezdeményezéseire és működésére, segíteni kell azok tevékenységét. Térségi, települési szinten is elő kell segíteni a partnerségen alapuló „virtuális szervezetek” létrehozását, amelyek az erőforrásokat egyesítve új minőségű szolgáltatásokat hoznak létre, köztük nem utolsósorban tartalomszolgáltatásokat. A tartalomszolgáltatások terén emellett fontos szerepe van a helyi közszolgáltató intézményeknek, ezért bekapcsolódásuk a (nyilvános) információs rendszerekbe különös figyelmet és támogatást igényel.

1.1.3 Az uniós alapelvek érvényesítése a stratégiában

A területi információs stratégiák nyomán kialakuló rendszerek léte és funkciója több szálon is erőteljesen kötődik az uniós alapelvekhez és elvárásokhoz. Ez a kapcsolat kétirányú, egyrészt meg kell felelni ezeknek az alapelveknek, másrészt elő kell segíteni azok érvényesülését. Az informatikai stratégia szempontjából a legfontosabb alapelvek az alábbiak:

- *Szubszidiaritás*

A szubszidiaritás elve értelmében minden problémát azon a szinten kell kezelni, ahol az a leghatékonyabban és a legoptimálisabban megoldható. A stratégia szempontjából egyrészt arról van szó, hogy a döntéseknek azon a szinten kell megszületni, ahol a legnagyobb az informáltság, a szükséges információk rendelkezésre állnak. Másrészt minden döntési szintet el kell látni a hatékony és eredményes működéshez (döntéshozatalhoz) szükséges információkkal. Minthogy a különböző térségi szinten

hozandó döntések összefüggnek (horizontális és vertikálisan is), az információrendszerek terén is az olyan működést kell támogatni, amely biztosítja a különböző területi szintek (település, kistérség, régió) döntései közti összhangot, azt, hogy a magasabb szinte integrálja az alacsonyabb szintek döntéseit.

▪ *Partnerség*

Nyilvánvaló következménye az előzőeknek, hogy a megvalósuló informatikai fejlesztéseknek együtt kell működnie mind a magasabb szintű (országos) információs rendszerekkel, mind az eltérő célból létrejövő települési vagy éppen intézményi, vállalkozói stb. információrendszerekkel. E tekintetben a közreműködő partnerek autonómiájának (és természetesen az érvényes jogszabályoknak, pl. szerzői jog) tiszteletben tartása mellett az összekapcsolhatóság feltételeit meg kell teremteni.

▪ *Forráskoncentráció*

A stratégiához kapcsolódó fejlesztések gyakorlatilag sohasem fejeződnek be. Az igények gazdagodása a fejlesztések tartalmi és területi körét is folyamatosan módosítja (általában tágítja), s biztosítani kell a rendszerek működtetésének feltételeit (hardver, szoftver, hálózatok, humán feltételek stb.) is. Utóbbinál figyelembe kell venni azt a sajátosságot, hogy az informatikai területen mind az infrastruktúra, mind a tudás minden más területtel összehasonlítva sokkal gyorsabban amortizálódik, elavul. Ezért a fejlesztések során a fokozatosság elvének betartásával a legnagyobb hatékonyságot ígérő fejlesztésekre kell koncentrálni az erőforrásokat, figyelemmel az együttműködő rendszerek fejlesztési és működtetési követelményeire. Ez rendkívüli mértékben megnehezíti a fejlesztések költségigényének előrejelzését (gyakorlatilag lehetetlenné teszi).

▪ *Addicionalitás*

A fejlesztéseknél a központi források felhasználása, a helyi célok és források egyesítése mellett a különböző pályázati formában elnyerhető források felhasználhatóságát is számításba kell venni.

▪ *Programozás*

A különböző területi szinten és ágazatokban megvalósuló fejlesztések feltételezik a koordinációt, egy valamennyit átfogó fejlesztési stratégia érvényre juttatását. Hiszen meg kell fogalmazni azokat a szervezési elveket, követelményeket, amelyek lehetővé teszik a rendszerek harmonikus együttműködését. Lényegében ehhez nyújt kiindulási pontot a jelen stratégia.

2 Az információs társadalom stratégiát meghatározó külső és belső tényezők

2.1 A stratégiát meghatározó környezeti feltételek

2.1.1 Nemzetközi stratégiai keretek, fejlődési irányok

Az *innovatív, tudásalapú gazdaság* az Európai Unió növekedésének már ma is létfontosságú hajtómotorja, mely magánvállalkozó, vállalat és a civil közösség számára egyaránt lehetővé teszi, hogy a gazdasági és társadalmi kihívásokra egyenlőbb esélyekkel, nagyobb hatékonysággal válaszolhasson. Az emberek életére, szellemi tőkéjük gyarapítására, munkájára, valamint a döntéshozók és a civil társadalom kölcsönhatására gyakorolt pozitív hatása megkérdőjelezhetetlen. Az ehhez szükséges *háttér-feltételrendszer* az alábbiakban foglalható össze:

- A versenyképes társadalom tagjai hatékony partnerek legyenek a kooperáció, az ehhez kötődő a kommunikáció, az új ismeretek és képességek elsajátítása, valamint mindezek kiaknázó alkalmazása terén.
- A központi akarat, döntéshozó szervezet a kapcsolódó – az egyének és szervezetek számára egyaránt nyújtott – szolgáltatások létrejötte és fenntartható támogatása melletti elkötelezettsége biztosítottá válják.
- A legkorszerűbb informatikai és technológiai eredmények elfogadottsága, „hétköznapi” alkalmazása természetesnek minősüljön.

Ez a feltételrendszer, mint fejlesztési cél megjelenik az EU stratégiai dokumentumaiban is. A 90-es évek elejétől több olyan EU szintű stratégiai dokumentum készült, amely meghatározta az információs társadalom terjedésének lehetséges irányait. Az Európai Unió külső kihívásokra adott stratégiai válaszait először az 1993-ban megfogalmazott dokumentum, a „*Fehér Könyv*” foglalta össze, amely a gazdasági növekedésről, az Unió versenyképességről és foglalkoztatásról szólt. Ennek speciális vetületét tartalmazta az ún. „*Bangemann jelentés*”, melynek címe: „Európáról és a globális információs társadalomról”. A stratégiát érdemben befolyásoló (már konkrét célokat és határidőket megfogalmazó) dokumentumok közül az első azonban csak a 90-es évek végén készült el.

Helsinkiben 1999-ben jelentették be az *eEurope kezdeményezést*, amelynek célja az informatikai-technológiai forradalom gazdasági és szociális kihívásaira adott válaszok megtalálása úgy, hogy a formálódó információs társadalomban a kohézió erősödjön. A dokumentumot végleges formájában 2000. márciusában a lisszaboni csúcson fogadták el. (*eEurope – An Information Society for All, Communication on a Commission Initiative for the Special European Council of Lisbon, 23 and 24 March, 2000 (IP/99/953 of 08/12/1999)*). A program megvalósítása érdekében kidolgozott akcióterv három kulcsterületre koncentrálna 11 konkrét tevékenységi kört jelölt ki:

- Olcsóbb, gyorsabb és biztonságosabb Internet
  - Olcsóbb és gyorsabb Internet hozzáférés,
  - Gyors Internet a kutatóknak és diákoknak,
  - Biztonságos hálózatok és intelligens kártyák)
- Befektetés az emberekbe és az ismeretekbe
  - Az európai ifjúság beléptetése a digitális korszakba,
  - Munka a tudás-alapú gazdaságban,

- Mindenki részvétele a tudás-alapú gazdaságban
- Az Internet használatának ösztönzése
  - Az e-kereskedelem elősegítése,
  - Elektronikus közigazgatás: elektronikus hozzáférés a közszolgáltatásokhoz,
  - Távegészségügy,
  - Digitális tartalom a globális hálózatoknak,
  - Intelligens közlekedési rendszerek

A Tanács 2001-ben, Stockholmban tartott ülésén elfogadta a dokumentum továbbfejlesztett, konkretizált változatát, az *eEurope 2002 stratégiai jelentést*. A dokumentum kijelölte a prioritást élvező célokat, amelyek a következők:

- elektronikus kommunikációs szolgáltatások új keretrendszere,
- nagysebességű infrastruktúra megteremtése,
- elektronikus tanulás és a távmunka lehetőségeinek előmozdítása,
- elektronikus kereskedelemmel kapcsolatos, jogbiztonságot teremtő folyamatok felgyorsítása,
- kis- és középvállalkozások a világhálóra költözésének előmozdítása (go digital);
- a hátrányos helyzetű emberek elektronikus felzárkóztatásának segítése (eInclusion); polgárok és vállalkozások számára hatékony megoldásokat kínáló elektronikus kormányzati-adminisztrációs lehetőségek megteremtése.

Az eEurope 2002 stratégiai jelentéssel egyidőben született döntés a bővítési folyamatához kapcsolódóan a csatlakozó országok számára kidolgozandó *eEurope+* kezdeményezésről is, ami az akkori tagjelölt országok információs társadalmi felzárkóztatását célozza. A dokumentumban számos olyan igény fogalmazódik meg, amely kapcsolódik a jelenlegi stratégia céljaihoz is, s ahhoz kedvező külső környezeti feltételeket biztosíthat (pl.: távközlési liberalizáció, oktatásügyben megfelelő tantervi rendszerek kialakítása, hálózati biztonság elektronikus kereskedelem, állami hatáskörök szabályozása).

A korábbi programok eredményeiből kiindulva 2002-ben tették közzé az *eEurope 2005 akciótervet* (amely az eEurope 2002 helyébe lépett). Ennek céljai a következők:

- a magánbefektetések és az új munkahelyteremtés számára kedvező feltételek biztosítása,
- a termelékenység növelése,
- a közszolgáltatások modernizálása,
- a globális információs társadalomban való részvétel lehetőségének biztosítása mindenki számára.

Az Akcióterv szerint 2005-re Európában működni kell az online közszolgáltatásoknak, versenyképes áron – széles körben – elérhetővé kell tenni a nagy sávszélességű hozzáférést, illetve meg kell valósítani a biztonságos információs infrastruktúrát.

2.1.2 A lehetőségeket, a készülő terveket befolyásoló aktuális folyamatok, stratégiák

Az Európai Unió a „lisszaboni stratégiában” azt a célt tűzte ki, hogy 2010-re olyan dinamikus és versenyképes gazdasággá váljon, amely a gazdasági növekedés mellett több és jobb munkalehetőséget biztosít, nagyobb szociális kohéziót valósít meg, mindezt a környezetre tekintettel, a fenntartható fejlődés jegyében. A külső körülmények nem kedveztek a lisszaboni célok megvalósításának, ezért az Európai Tanács 2004 márciusában létrehozott egy független szakértői bizottságot, melynek feladata annak kiderítése volt, hogy a jelenleg alkalmazott stratégia milyen mértékben járul hozzá a lisszaboni célkitűzések megvalósításához. Az Európai Tanács megállapította, hogy bár számottevő előrehaladás történt a lisszaboni stratégia megvalósításában, a reformok végrehajtását fel kell gyorsítani, amelyben kulcsszerepet kap a tagállamok elkötelezettsége és az uniós szinten meghatározott célokhoz kapcsolódó feladatok tagállami politikák szintjén történő végrehajtása. Ennek érdekében nemcsak újrafókuszálták a lisszaboni célokat, hanem a folyamat megvalósításával kapcsolatban a stratégia végrehajtásának uniós és tagállami szintű feladataira is felhívták a figyelmet.

Magyarország a lisszaboni folyamat központi kérdésének a *versenyképesség javítását*, a *foglalkoztatás növelését* és a *társadalmi kohézió* ügyét tekinti. A lisszaboni célok megvalósítása érdekében elő kell mozdítani a gazdaságba, az emberi erőforrásokba, információs és kommunikációs technológiákba, illetve a környezet védelme érdekében történő beruházásokat. A lisszaboni folyamat eredeti négy célkitűzése nem egymással versengő, hanem szorosan összefüggő célrendszert alkot. A megújult stratégiának és eszközrendszerének továbbra is a versenyképesség és foglalkoztatottság növelésével párhuzamosan kell biztosítani a társadalmi befogadást és a fenntartható fejlődést. A lisszaboni folyamat keretében a versenyképességet javító eszközök és prioritások között jelenjen meg a széles értelemben vett infrastruktúra fejlesztése, továbbá a nagytérségi együttműködésből adódó lehetőségek kihasználása. A célok megvalósítása azonban fontos és sürgős feladat, mivel a gazdasági növekedés tekintetében Európa egyre inkább lemarad Észak-Amerika és Ázsia mögött. Európa mindemellett szembesül a népességfogyással, valamint a népesség elöregedésének problémájával. A sikerhez azonban elengedhetetlen valamennyi célkitűzés teljesítése.

Ahhoz, hogy az életminőség javuljon, növekedjen a foglalkoztatottság, valamint a gazdaság teljesítőképessége, nem egyedi politikai akciókra, hanem *átfogóbb és összehangoltabb* makroökonómiai stratégiai tervezésre van szükség. A politikai akcióknak az alábbi öt területre kell egyidejűleg kiterjedni:

- *a tudástársadalom megteremtése*: Európa vonzóbbá tétele a kutatók és tudósok számára; a K+F területnek kiemelt prioritást kell kapni; előrelépés szükséges az ICT alkalmazásában;
- *a belső piac fejlesztése*: az áruk és a tőke szabad mozgásának biztosítása a belső piacokon, valamint a szolgáltatások egyedülálló piacának megteremtése;
- *az üzleti környezet fejlesztése*: a közterhek csökkentése; a jogalkotás minőségének javítása; az új vállalkozások gyors indításának megkönnyítése; olyan környezet kialakítása, amely az üzletet jobban támogatja;
- *a munkaerőpiac fejlesztése*: sürgős feladat a fejlesztési stratégiák kidolgozása az élethosszig tartó tanulás, valamint az aktivitás előmozdítása érdekében; annak a

partnerségi szemléletnek az erősítése, amelyben a gazdasági növekedés és a foglalkoztatottság bővülése egyaránt érvényesül;

- *a környezet fenntarthatósága*: „öko-innovációk” megvalósítása az „öko-iparon” belül; az ökológiai szempontok figyelembe vétele a hosszú távon fenntartható fejlődés érdekében.

A fő feladat olyan nemzeti politika kifejlesztése valamennyi tagországban, amely összhangban van az egész Európát érintő célkitűzésekkel. Az Európai Bizottságnak minden egyes tagországgal kapcsolatban el kell készíteni egy jelentést, amelyben világosan és egyértelműen megfogalmazásra kerülnek a sikerek és a kudarcok. A nemzeti és az európai politikának – beleértve a költségvetést – hatékonyabban kell illeszkedni a lisszaboni célkitűzésekhez.

Az új vízió alapján az *Európai Információs Társadalom* 2010-ben nyitott, átlátható, mindenhol és mindenki számára elérhető *tudástársadalom* lesz. Ennek megvalósításához azonban elengedhetetlen, hogy a demográfiai helyzetet, valamint az erősödő nemzetközi verseny hatásait megfelelően tudjuk kezelni. Az ICT alkalmazásának sokkal hatékonyabbá kell válnia, hozzá kell járulnia a szociális rendszer fenntarthatóságához. Az információs társadalom-politika új és hatékony eszközöket biztosít az *innovációhoz*. A célok megvalósítása a tagállamok, a privát szektor és a civil társadalom közös érdeke. Az Európai Bizottság új programja „*i2010: Európai Információs Társadalom a növekedésért és foglalkoztatásért*”, amelyet 2005 júniusában hoztak nyilvánosságra, alapvetően befolyásolja a tagállamok régióinak versenyét is.

Az ötéves stratégia középponti eleme az *információs társadalom és a médiaipar* fellendítése. A cél a digitális gazdaság fejlődésének elősegítése, az ehhez szükséges szabályozási háttér kialakítása, a stratégiai kutatások támogatása, az iparral történő együttműködés ösztönzése. A Bizottság a feladatok között tartja számon a szélessávú Internet népszerűsítését; és gazdag és változatos tartalmak megjelenését ígéri a felhasználóknak. Az információs társadalom és a média eszközeinek, szolgáltatásainak, hálózatainak terén megfigyelhető digitális konvergencia ma már a mindennapos valóság része; az IKT eszközök gyorsabbak, kisebbek, könnyebben használhatóak, biztonságosabbak lettek. A technológia alapvető változásaira proaktív politikákkal (stratégiákkal, szabályozási háttérrel, eljárásokkal) kell reagálni. A digitális konvergencia tehát egyfajta szakpolitikai-stratégiai konvergenciát kell, hogy maga után vonjon. Ez a meggyőződés vezette az Európai Bizottságot arra, hogy megalkossa új stratégiai dokumentumát, amelyben a 2010-ig meghozandó legfontosabb intézkedéseket ismerteti. A Bizottság az információs társadalommal és médiával kapcsolatos politikák terén három fő prioritást jelöl ki:

- Az információs társadalom és a média nyílt és versenyképes belső piacának működését elősegítő Egységes Európai Információs Tér létrehozása.
- Az információ- és kommunikációtechnológiai kutatás-fejlesztésre irányuló beruházás növelése.
- Befogadó európai információs társadalom létrehozása

2.1.3 Nemzeti stratégiai keretek és alapidokumentumok

Hazánkban – a fent említett Uniós stratégiákhoz hasonlóan – a kilencvenes évek közepétől fogalmazódtak meg a szakpolitikát formáló, nemzeti szintű stratégiai dokumentumok. Ezek alapelveit, végrehajtási eredményeiket és hatásukat értékelve elmondható, hogy az ambiciózus terveket, a keretbe foglalt elméleteket nem követte határozott végrehajtás. A hazai információs társadalom fejlődése ezért valójában spontán alakult az ország aktuális társadalmi-gazdasági állapota, a gazdaság ereje függvényében, illetve a „szigetszerű” kezdeményezései jellemezték. Ez a „spontán” fejlődés a 90-es évek második felében sikeres volt, Magyarország gazdasági fejlettségéhez képest az informatikában biztató eredményeket ért el. Ugyanakkor az ezredfordulótól kezdődően, a korábbi relatív növekedés visszaesett.

A Miniszterelnöki Hivatal az információs társadalom kihívásaira adandó válaszként 1999-ben fogalmazta meg a *Magyar válasz az információs társadalom kihívásaira* című vitaanyagot. Ezt követően, 2000 februárban készült el a című dokumentum, amely még az eEurope akcióterv előtti helyzetnek megfelelően próbálta feltárni az információs társadalommá átalakulás problémáit. Mindkét anyagra jellemző az erős Európai Unió elkötelezettség, vagyis a magyar információs társadalom jövőképek az EU követelményekhez való igazítása.

A *Magyar válasz az információs társadalom kihívásaira* c. vitaanyag célul tűzte ki, hogy a lakosság meghatározó része elérhető árszínvonalon hozzákapcsolódhasson az információs hálózathoz, az azokon található információkhoz, és azokat képes legyen saját személyisége kibontakoztatásához eredményesen felhasználni. További célja, hogy azok a nagy alrendszerek, amelyek meghatározzák az állampolgárok életminőségét (oktatás, egészségügy, közigazgatás, kultúra, stb.), hatékonyan használják fel az információs hálózatok lehetőségeit egyrészt saját hatékonyságuk növelésére, másrészt a lakosság igényeinek kielégítésére. Mindezek érdekében hat prioritást határoz meg:

- Az Információs infrastruktúra fejlesztése
- Az elektronikus tartalomszolgáltatás
- Az információs társadalom polgárának képzése
- Versenyképes gazdaság
- A hatékony, szolgáltató közigazgatás
- Emberközpontú társadalom

A *Tézisek az információs társadalomról* az állam és a polgár viszonyát átfogóbb szemlélettel közelítette meg: tárgyalja az állami adatvagyonnal, adatvédelemmel, a közérdekű adatok nyilvánossággal, az adatállományok összekapcsolhatóságával, a bűnüldözéssel kapcsolatos kérdéseket is. Itt is megjelent az elektronikus ügyintézés követelménye, az elektronikus párbeszéd megteremtésének igénye az állam és polgára között, az infokommunikációs eszközök hatékony használatára épülő, szolgáltató állam igénye.

Meg kell még említeni a 2001. május 17-én közzétett. A NITS hét egyenrangú, de egymással szorosan összefüggő cselekvési programot jelöl ki (hangsúlyozva, hogy a

programok középpontjában a törvényi és jogi szabályozási környezet, az anyagi-technikai infrastruktúra fejlesztése áll, ami minden további program előfeltétele):

- Infrastruktúra-fejlesztési program
- Gazdaságpolitikai program
- Kultúra program
- Oktatási program
- Társadalompolitikai program
- Elektronikus kormányzati program
- Önkormányzati program

Ez a stratégia már az eEurope figyelembe vételével készült és nem kevesebbet tűzött maga elé, mint hogy a kelet-közép-európai régióban Magyarországot az információs társadalom kiépítésében „élenjáró” pozícióba segítse.

A Magyar Köztársaság Kormányának határozata nyomán az Informatikai és Hírközlési Minisztérium széles körű közigazgatási egyeztetés és szakmai-társadalmi viták nyomán elkészítette és 2003-ban elfogadta a *Magyar Információs Társadalom Stratégiát (MITS)*. Ez a nemzeti stratégia azokat a teendőket fogalmazza meg víziók, tervek és akciók szintjén, amelyek azt szolgálják, hogy Magyarország új fejlődési és modernizációs útra léphessen. A MITS az ország felzárkózása kulcsának az információs és kommunikációs technológiák alkalmazásának kiterjesztését tekinti. Megfogalmazásában e technológiák széleskörű alkalmazása, termelőerővé válása biztosíthatja a gazdaság modernizálását, a hatékonyság és versenyképesség növelését, és ezen keresztül egy új fejlettségi szint, az információs társadalom célkitűzéseinek megvalósítását.

A MITS a fejlődés két alapvető pillérét a *folyamatok korszerűsítésében* és a *szolgáltatások modernizálásában* jelöli meg. Előbbi a folyamatok belső működésének korszerűsítését jelenti („back office”), míg az utóbbi ugyanezen folyamatok funkcióinak tökéletesítését („front office”). Az információs és kommunikációs technológiák felhasználása mindkét pillér esetében meghatározó jelentőségű. A folyamatok javításának érdekében szükséges beavatkozásokat – mindkét pillér vonatkozásában – a stratégia az alábbi területekre osztja fel: Tartalom és szolgáltatások, Infrastruktúra, Tudás és ismeret, Jogi és társadalmi környezet. Valamint két horizontálisan jelentkező terület a kutatás-fejlesztés és az esélyegyenlőség.

A Stratégia 13 beavatkozási főirányt határoz meg, amelyek a következők:

- *Gazdaság*: Célja a magyar gazdaság teljesítményének és versenyképességének javítása a korszerű informatika eszköztárának a gazdaság minden területén való intenzív alkalmazása segítségével. A főirány kiemelt programjai az elektronikus munkavégzés kultúrájának elterjesztése, az e-üzleti környezet fejlesztése, az intelligens közlekedési rendszerek fejlesztése és az e-agrírium program
- *Közigazgatás*: Célja a „szolgáltató állam” megvalósítása az ügyintézés korszerűsítésével és lakosság széles köre által elérhető szolgáltatások rendelkezésre bocsátásával, az EU által meghatározott szolgáltatások biztosításával. Kiemelt programjai az e-kormányzat2005 és az e-önkormányzat.

- *Kultúra:* Célja a kulturális örökség megőrzése és terjesztése érdekében az infokommunikáció eszközeivel támogatni a hazai kulturális értékek strukturált összegyűjtését, rendszerezését, többnyelvű digitalizálását, on-line és off-line elérhetővé tételét. Kiemelt programja a Nemzeti Digitális Adattár létrehozása.
- *Oktatás:* Célja a műveltségi szint emelése és a hazai munkaerő versenyképességének megőrzése érdekében az oktatás különböző szintjein folyó oktatási, képzési tevékenységeknek valamint az oktatás adminisztrációjának az informatika eszközeivel történő támogatása. Kiemelt programja a Digitális kultúra az oktatásban.
- *Egészségügy:* Célja az egészségügy reformjának támogatása az elektronikusan elérhető egészségügyi és szociális információ és ismeretek biztosítása mellett az egészségüggyel kapcsolatos kommunikációs és informatikai fejlesztési feladatok teljes körű lefedésével. Kiemelt programja az e-egészség program.
- *Környezetvédelem:* Célja az ágazat főbb területein (környezet- és természetvédelem; vízügy, és meteorológia) a környezeti információk szabad hozzáférésére vonatkozó hazai és nemzetközi szabályozásnak is megfelelő információk összegyűjtése és nyilvánosság elé tárása az EU előírásait is megvalósító rendszerek segítségével. Kiemelt eleme az e-környezetvédelem program.
- *Szélessávú infrastruktúra:* Célja országos lefedettségű, nagy sebességű hálózat létrehozása, amely minden település számára biztosítja a hosszabb távon várható helyi infokommunikációs igények kielégítését. Kiemelt programjai a Kötháló és a NIIF.
- *Hozzáférés:* Célja a számítástechnikai rendszerek és szolgáltatások széleskörű elérésének elősegítése az egyéni hozzáférés megvalósulását akadályozó tényezők lebontása valamint a közösségi hozzáférés formáinak fejlesztése útján. Kiemelt eleme az eMagyarország Pont program.
- *Infrastrukturális szolgáltatások:* Célja a többi főirányban szereplő feladatok megoldásához szükséges adatkezelési és egyéb szoftver eszközök infrastrukturális jelleggel történő rendelkezésre bocsátása, különös tekintettel a kormányzati vagy közigazgatási forrású, közzétett információhoz való hozzáférés biztosítására. Kiemelt programja a Közcélú, közhasznú információk infrastruktúrája.
- *Tudás, ismeret:* Célja az információs társadalom legfőbb termelőerejét jelentő információ és tudás fejlesztése, a lakosság széles köre számára biztosítva az információ megszerzéséhez és az elektronikus szolgáltatások igénybe vételéhez szükséges ismereteket. Kiemelt eleme a digitális írástudás program.
- *Jogi és társadalmi környezet:* Célja az információs társadalmi szolgáltatások elterjedésének egyik legjelentősebb gátját jelentő fogyasztói bizalomhiány csökkentése, beleértve annak biztosítását, hogy a felhasználók biztonságban érezzék magukat, mind a saját és idegen információk kezelését, mind a szolgáltatások megbízható működésének garanciáit illetően. Kiemelt programja az eBiztonság.
- *Kutatás és fejlesztés:* Az információs társadalommal kapcsolatos K+F feladatok az infokommunikációs tárgyú műszaki kutatásfejlesztési tevékenységeket, ezek alkalmazásaira vonatkozó valamint az információs társadalom tulajdonságait vizsgáló kutatásokat foglalják magukban. Kiemelt programja az IT K+F.
- *Esélyegyenlőség:* Célja, hogy a pozitív diszkrimináció elvére építve konkrét lépéseket kell tenni az esélyegyenlőség három fontos területe (társadalmi, területi és interregionális) esélyegyenlőségek biztosítására. Kiemelt programja az e-ernyő.

Az alapvető hazai dokumentumok sorában meg kell említenünk a Nemzeti Fejlesztési Tervet, amely szintén tartalmaz a jelen stratégiához kapcsolódó célokat. A Gazdasági Versenyképesség Operatív Programja „információs társadalom és gazdaság” prioritása szerint az információs és kommunikációs technológiáknak, a gazdasági és piaci információknak, valamint az általuk elérhető adatoknak nagy szerepük van minden ágazatban. Mivel az ilyen jellegű technológiáknak a hozzáférhetősége, alkalmazása jelenleg egyenlőtlen Magyarországon, a GVOP azokat a területeket támogatja, ahol a fejlesztés különösen szükséges, ide értve az üzleti szempontból jelentős szolgáltatások, alkalmazások, tartalmak és infrastruktúra fejlesztését. A GVOP támogatja az IT alapú üzleti rendszerek bevezetését a KKV-k hatékonyságának növelése, és a partnereik felé történő információátadás fejlesztése érdekében. Mivel jelenleg nincs megfelelő korszerű üzleti célú digitális tartalom Magyarországon, a GVOP támogatja az ilyen adattartalmak előállítását a KKV-k tudásbázisának növelése érdekében. Az üzletbarát e-közigazgatás szolgáltatásainak fejlesztését is megcélozza, a közigazgatás és a vállalkozások közötti információáramlás hatékonyságának fokozása érdekében. A GVOP a távoli, elszigetelt, hátrányos helyzetű térségek információs társadalomba való bekapcsolását, a szélessávú távközlés infrastruktúra elterjesztését is támogatja azokon a területeken, ahol a magánszféra szolgáltatói nem tudnák azt önállóan megtenni. (Az NFT keretében a régióban elindult fejlesztések ismertetését l.: 2.2.7. fejezet)

A stratégia szempontjából fontos elemeket tartalmaz a jelenleg társadalmi egyeztetési fázisban lévő *Országos Fejlesztéspolitikai Konceptió (OFK)*, amely a stratégiai célokat és elérési módjukat 2007-13 között szabályozza. A koncepció stratégiai céljai között szerepel az információs társadalom kiteljesítése, amely a következő szempontokra fókuszál:

- szükséges a vállalati versenyképesség és a technológiai fejlődés erősítése az információs és kommunikációs technológiák (IKT) lehetőségeinek kihasználásával,
- az IKT által érintett szektorokban ki kell alakítani a tisztességes piaci verseny biztosítása céljából a monopolisztikus piaci szituációk elkerülhetőségét,
- a lakosság bevonása az információs társadalomba
- az elektronikus közszolgáltatások és magánszolgáltatások terjedésének ösztönzése
- az e-demokrácia kialakulásának elősegítése.

Az OFK információs társadalomhoz kapcsolódó közvetlen céljai az IKT-t használó ágazatokban magának a használatnak az ösztönzése (back-office), a nemzetközi piacokon való helytállás elősegítése, az innovatív termékek és technológiák létrehozása (front-office), a K+F információs háttérbázisának fejlesztése, technológiai tudáshálózat kialakítása, fejleszteni a közszolgáltatások elektronikus úton történő végzéséhez szükséges infrastruktúrát, valamint a digitális írástudatlanság felszámolása.

Végül az *Országos Területfejlesztési Konceptió*² az információs társadalom kialakítására az alábbi célt tűzi ki: Dinamikus és interaktív IT (információ-technológia) tartalom- és szolgáltatásfejlesztés. Elérendő cél az elektronikus tartalmak és szolgáltatások minőségi fejlesztése és számának növelése a gazdasági, üzleti, közigazgatási és a közszférában dinamikus és interaktív környezetet teremt a társadalom és gazdaság számára. A célok elérésének fő tartalmi elemei

- fejlett IT alapú folyamat-integráció a lakosságon, az üzleti-kutatói szférán, az államon belül és a szereplők között,
- gazdagodó IKT alapú tartalmak a szakágazatokban (pl.: e-környezetvédelem, e-közlekedés),
- a közcélú információkhoz való hozzáférés biztosítása az elektronikus állam-vállalat, és állam – állampolgár tranzakciók lebonyolításában, az elektronikus ügyintézésben,
- az elektronikus közszolgáltatások számának növelése, minőségük fejlesztése,
- üzleti szférában az üzleti tartalmak és szolgáltatások elterjesztése, elektronikus piaci információk szolgáltatása a kkv-k felé,
- a kkv-k hálózatosodásának elősegítése, a vállalatok külső és belső folyamatai integrációjának gyorsítása,
- IKT bázisú tudásközpontok és kutatói együttműködések létrehozása,
- a lakosság számára elektronikus kulturális környezet megteremtése (digitális értékmegőrzés)
- a területi kiegyenlítődés jegyében a távmunka és az e-oktatás lehetőségeinek bővítése,
- az IKT által nyújtott lehetőségeket az elektronikus egészségügyi szolgáltatásokra is ki kell terjeszteni,

Az alapvető infrastrukturális feltételeinek biztosítására a Konceptió az alábbi prioritásokat jelöli ki:

- fizikai infrastruktúra területén relatív elszigeteltség csökkentése és a teljes lefedettséghez szükséges új technológiai eljárások bevezetése,
- a területi igényekhez igazodó, többszintű, nagy sebességű, illetve szélessávú vezetékes és vezeték nélküli információs hálózati infrastruktúra fejlesztése,
- az infrastrukturális kínálati monopolizáció oldása és megfelelő szabályozó rendszer kialakítása a szolgáltatói szektorban,
- az elektronikus közszolgáltatások fejlesztéséhez szükséges rendszer-szoftverek egyoldalú szerkezetének oldása nyílt forráskódú szoftverek alkalmazásának ösztönzésével,

---

² Az OTK-val kapcsolatban meg kell jegyeznünk, hogy kiemelten kezeli a *regionális növekedési pólusok* fejlesztését, amelyek között Pécs is szerepel. Ehhez kapcsolódik a Pécs MJV Önkormányzata által elkészített projekt terv, amelynek címe: *Pécs, a ritmusváltó város – Fejlődési pólus a tudomány és kultúra bázisán*. A projektterv több olyan intézkedést tartalmaz, amelyek illeszkednek a jelenlegi stratégia céljaihoz. Ezek a tudás-alapú, innovatív város elnevezésű programcsomagban szerepelnek, és többek között kiterjednek az egyetemi tudásközpont, a regionális kooperációs kutatóközpont és a regionális digitális mintarégió létrehozására.

- a használatot segítő biztonságos kommunikáció, adatvédelem és adattárolás feltételeinek megteremtése,
- a nyílt forráskódú szoftverek fejlesztéséhez és alkalmazásához kapcsolódó interoperabilitás megteremtése.

2.1.4 Regionális és helyi fejlesztési dokumentumok

A DD+RITS kidolgozásához – mely az Informatikai és Hírközlési Minisztérium megbízásából készül és szorosan kapcsolódik a MITS-hez – a bevezetőben említetteknek megfelelően áttekintettük a régióban korábban készült, kapcsolódó programokat és stratégiákat. Munkánkat nem korlátoztuk kizárólag a régió szintjére, feldolgoztuk azokat a megyei vagy kistérségi dokumentumokat is, amelyek a regionális fejlesztési célok szempontjából lényeges elemeket tartalmaznak. A fontosabb elemeket ezt követően beépítettük a stratégiai célok rendszerébe.

2.1.4.1 A Dél-Dunántúli Régió Komplex Fejlesztési Programja

A Dél-Dunántúli Régió Komplex Fejlesztési Programja 1999-ben készült el. A dokumentum a térség korábbi területfejlesztési koncepciójának felülvizsgálatát és aktualizálását, valamint a javasolt stratégiai és operatív program javaslatokat tartalmazza 2006-ig tartó időszakra. Ez az első olyan regionális tervezési dokumentum, amely tartalmaz a jelen stratégiához kapcsolódó elemet. A program a régió fejlesztési irányait tíz prioritás köré csoportosítja:

1. Közlekedésfejlesztés
2. Humán erőforrás-fejlesztés
3. Innováció fejlesztés
4. Ipari szerkezet- és technológiaváltás
5. Az agrárszektor fejlesztése
6. Üzleti szolgáltatások fejlesztése
7. Az idegenforgalom fejlesztése
8. Régiómarketing
9. Felkészülés az EU csatlakozásra
10. A Balaton komplex fejlesztése

A jelen stratégia céljaihoz közvetlenül kapcsolódó intézkedés a harmadik prioritásban (innováci fejlesztés) szerepel. Ez abból a felismerésből indult ki, hogy a gazdasági perifériára szorult térségeknek a közlekedési infrastruktúra fejlesztése révén történő feltárása alternatívájaként megfogalmazható az informatikai infrastruktúra fejlesztésén keresztül történő felzárkóztatása.

Ezzel az informatika adta lehetőségek a Dél-Dunántúl leszakadóban lévő rurális területeit veszélyeztető tényezők jelentős részét tompítani képesek, így például:

1. javíthatják az információ ellátottságot (pl. gazdasági, piaci információk),

2. csökkenthetik a képzési, művelődési, kulturális lehetőségek hiányát,
3. erősíthetik a települések és térségi központok funkcióit,
4. csökkenthetik a munkaképes lakosság elvándorlását,
5. felerősíthetik a dezurbanizációs tendenciákat.

A program célja a fejlett telekommunikációs és informatikai technológiáknak a területfejlesztés szolgálatába állítása, úgy, hogy azok ne csupán a területfejlesztést támogató, hanem közvetlen területfejlesztési hatásokat kiváltó és területfejlesztési célokat megvalósító rendszerekké szerveződjenek. A Dél-Dunántúlon a területfejlesztési célú informatikai fejlesztések fő iránya ekkor a társadalmi és gazdasági peremvidékek számára az esélyegyenlőség biztosítása és a kedvezőtlen közlekedési kapcsolatok okozta térbeli elzártság oldása volt.

A program több elem megvalósításán keresztül képzelte el a megfogalmazott célok elérését. Ilyenek a komplex, területfejlesztési célú informatikai fejlesztési potenciál gazdasági és társadalmi hatásainak elemzése, a nemzetközi tapasztalatok és azok hazai adaptálhatóságának vizsgálata, valamint egy dél-dunántúli komplex informatikai fejlesztési kísérleti program célterületeinek meghatározása és kistérségi léptékű megvalósíthatóságának vizsgálata.

2.1.4.2 A Dél-Dunántúli Régió Regionális Akcióterve

A 2003-ban készült Akcióterv a 2004-2006 közötti időszakra fogalmazza meg a fő fejlesztési irányokat. A dokumentum a Dél-dunántúli Régió küldetését a következőképp határozza meg: „Nyitott, versenyképes, a belső adottságaira sikeresen építő, lakosainak jó életminőséget biztosító régió, amely egy dinamikus, fenntartható és területileg kiegyenlített gazdasági növekedésre képes.” Az ennek elérése érdekében megfogalmazott négy stratégiai cél:

1. Nagy hozzáadott értéket előállító és tudás-alapú gazdasági szerkezet
2. Magas foglalkoztatottság szint
3. Jó életminőség
4. Kedvező környezeti állapot

A stratégiai célok közül az első és a harmadik tartalmaz olyan elemeket, amely a jelenlegi stratégiához kapcsolódik. Az első fogalmazza meg, hogy szükséges az új, innovatív területek támogatása, amelynek keretében ösztönözni és támogatni kell az innovatív kommunikációs és információs technológiában, biotechnológiában, környezet- és egészségiparban, valamint a kulturális iparban működő vagy kezdő vállalkozásokat. A harmadik prioritás kitér a kutatási és a gazdasági szféra együttműködésének ösztönzésére, ezen belül kiemelten kezeli a piaci igényekre való reakció képességét, elsősorban egyetemi tudásközpontok (komplex élettani, életminőségi kutatóközpont, környezetvédelmi oktatóközpont, üzleti tanácsadóközpont, agrár tudásközpont) kialakításával. De itt jelenik meg a távoktatási fejlesztések igénye is.

2.1.4.3 Regionális Innovációs Stratégia

A Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht., az MTA RKK Dunántúli Tudományos Intézet a Yorhshire & Humber Regional Technology Network Ltd. és a Shannon Development részvételével alakított konzorcium 2004-ben fejezte be a Regionális Innovációs Stratégia elkészítését. A stratégia a helyzetértékelés alapján kilenc prioritást fogalmaz meg:

1. A Régió vállalkozásainak versenyképes működéséhez szükséges technológiafejlesztés
2. A piaci igényeket kielégítő, rugalmas, korszerű szak- és továbbképzési rendszer kialakítása
3. Támogatott regionális finanszírozási konstrukciók az innovatív dél-dunántúli KKV-k számára
4. Az élelmiszeripari vállalkozások piaci helyzetének, szaktudásának és az előállított élelmiszer minőségi színvonalának emelése
5. A szőlészeti, borászati, borturisztikai vállalkozások piaci helyzetének és versenyképességének javítása
6. Saját termékek előállításához szükséges készségek/képességek megszerzése a textil, ruházati és bőripar és a gépgyártás, fémfeldolgozás, elektronika ágazatokban
7. A koordinált együttműködés megteremtése a környezeti szolgáltató/termelő cégek, a K+F szféra és a gazdaság között
8. Élettudományi kutatásokra alapuló széles körű egészségügyi szolgáltatások fejlesztése
9. A regionális innovációt támogató intézmény- és szolgáltató rendszer kialakítása

A stratégia prioritásai közül az 1. és 2. kapcsolódik közvetlenül a jelen stratégia céljaihoz. Az 1. esetben általános cél, hogy a régió kis- és középvállalkozásai a piacon versenyképesé váljanak azáltal, hogy termelékenységük nő, ezért versenyképes áron képesek dolgozni, termékeik minőségi színvonala megfelel az európai normáknak, szállítói pozícióikat a rugalmasság és pontosság jellemzi. A 2. prioritás célja egyrészt regionálisan koordinált szak- és felnőttképzési rendszer kialakítása, amely alkalmas a piaci igények komplex jelzésére, hosszú távú munkeroiapi igények előrejelzésére és a képzési kapacitások regionális szervezésére. Másrészt korszerű ismereteket nyújtó, piacorientált szak- és felnőttképzési kínálat kialakítása a régió meghatározó ágazataiban (gépipar, -elektronika; textil-, bőr és ruházati ipar; élelmiszeripar; környezeti ipar; egészségipar; kulturális ipar).

2.1.4.4 Baranya Megye Információs Stratégiája

A 2001-ben elkészült stratégia Baranya Megyei önkormányzatnak és Pécs város önkormányzatának megbízásából született, és e két szint számára fogalmazza meg az információs társadalom elérését segítő intézkedési tervet. A megvalósítandó intézkedések a következőkre terjednek ki:

- Baranya megye és Pécs M.J. város önkormányzata – a források és tudástőke koncentrációja, a fejlesztési célok megvalósítása, a fejlesztési programok további kidolgozása érdekében – közhasznú társaságot (kht.) hoz létre. A kht. elsőrendű feladata megyei-városi portál létrehozása, mely az intelligens város, intelligens megye létrejöttének első állomása is. Emellett ez a szervezet biztosítja az önkormányzati

szolgáltatások hálózatos hozzáférését, adatbázisok meghatározott szintjeinek publikálását (e-Közigazgatás)

- Baranya megye önkormányzata, célzottan, kistérségi és szakterületi csoportokra lebontva, sajátos programokat hirdet meg. Ezeknek a programoknak a megalkotását nyilvánosan pályáztatja és forrást biztosít ahhoz, hogy a programok hazai, vagy nemzetközi pályázatokon elindulhassanak. A programok a következők:
  - Kistérségi turisztikai program (e-Gazdaság)
  - Kistérségi agrárprogram (e-Gazdaság)
  - Kistérségi környezetvédelmi program (e-Gazdaság)
  - Egészségügyi informatikai program
- A közigazgatásban föl kell gyorsítani az áttérést az elektronikus csoportmunkára, az elektronikus ügyfélszolgálatra (bekapcsolódás az elektronikus kormányzásba), a „virtuális egyablakos ügyintézésre”, ezért
  - az önkormányzat informatikai képzési programot indít a közigazgatásban dolgozók számára.
  - az önkormányzat *fölméri* a megyei, városi szolgáltatásokat, adatbázisokat, abból a szempontból, hogy melyek azok, melyek azonnal, vagy rövid távon, kihelyezhetőek az Internetre.
  - helyi önkormányzati és kistérségi portálok létrejöttét támogatja. (e-Közigazgatás)
  - Pécs M.J.V. önkormányzata működteti a Localinfo, közbeszerzési elektronikus rendszert.
- A pécsi önkormányzat létrehoz egy „behívó központot”, mely lehetővé teszi, hogy a polgárok kommunikációs kapcsolatba kerülhessenek az önkormányzat hivatalával, döntéshozóival. (e-Demokrácia)
- Az önkormányzat kommunikációs programot indít, melynek során az információs társadalom előnyeit annak polgára számára megvilágítja, s ennek leghatékonyabb kiaknázási módjára együttműködési, partnerségi ajánlatokat tesz.
- A pécsi önkormányzat kijelöl egy középiskolát, vagy általános iskolát, melyet Multicenterré alakít
- Az önkormányzat külön pénzügyi alapot (Információs Társadalom Alap) hoz létre a költségvetésében, mely a fenti célok finanszírozását biztosítja.

2.1.4.5 Intelligens Somogy Megye Stratégia

A 2000-ben készült, a régiónak csak egyik megyéjét érintő, de a jelen stratégia szempontjából az egész térség számára fontos elemeket tartalmazó stratégia abból indul ki, hogy az ezredforduló utáni megye csak úgy képes gazdasági és társadalmi fejlődési lehetőségein javítani, ha rövid és hosszú távú célként a *megyei információs társadalom* létrehozását tűzi ki. A stratégia célkitűzései közül kiemelhetők a következők:

- Öt-hét éven belül Somogy megyében a családok többsége közvetlenül érhesse el a hálózati és mobil megyei, nemzeti és globális szélessávú, gyors és interaktív infokommunikációs hálózatokat.

- Öt éven belül minden gazdasági társaság, vállalkozás, intézmény érhesse el a hálózati és mobil megyei, a nemzeti és globális szélessávú, gyors és interaktív infokommunikációs hálózatokat.
- Egy éven belül Somogy megye kezdje el a tudástermelési, tudáelosztási, a tudásexport és tudásimport (avagy megyei e-content) programjának konzekvens megvalósítását.
- Öt éven belül a megyében minden városi és községi közigazgatási hivatal térjen át a minden irányú e-közigazgatásra.
- Két éven belül a megyében kezdje meg a működését a megyei integrált információs és tudásportál.
- 2005 után egyetlen fiatal se végezhesen középiskolát úgy, hogy ne sajátítaná el a digitális alapkultúrát.
- Somogy megyében 2005-ig fokozatosan a gazdaságfejlesztés központi elemévé váljon az e-gazdaság és ezen belül az e-kereskedelem fejlesztése.
- A megyében 2005-ig mindenki számára elérhetőek legyenek a távmunka, a távoktatás, a távegészségügy, az intelligens közlekedés szolgáltatásai.

A stratégia a célok elérését tizenkét prioritáson keresztül képzelel el, ezek megvalósulása a készítőik szerint biztosíthatja, hogy a térség nem csak megyeként, hanem akár régió központként is jelentős szerepet tölthet be a magyar és a közép-európai információs társadalomban.

2.1.4.6 Szekszárd Város és a Szekszárdi Kistérség Informatikai Stratégiája

A 2004-ben elkészült stratégia a 2003-ban Szekszárdon elkészített ElectriCity koncepció továbbfejlesztése, információs társadalom fejlesztésekhez kapcsolódó elemeinek kidolgozása. A stratégia készítésének célja, hogy Szekszárd és a Szekszárdi Kistérség összefogva, ez irányú céljaikat megvalósítható ütemezésben és tervezettséggel – az eEurope ajánlásokkal és a Magyar Információs Társadalom (MITS) stratégiával összhangban lévő módon – formába öntse. A stratégia teljes tervezési időszaka alatt (2012-ig) a következő főbb elemek megvalósítását tűzi ki célul:

- Teljes elektronizált ügyintézés megteremtése: Cél az elektronizált ügyintézési lehetőségek fokozatos kiépítése, a sikeres minták (good practice, best practice) elterjesztése.
- Szolgáltató önkormányzat kialakítása: a MITS-sel összhangban az e-ügyintézésen túl számos funkciócsoportot tartalmaz (e-ügyfélkezelés, e-önkormányzás, elektronikus közbeszerzés)
- Önkormányzati, hivatali hatékonyságnövelés: A belső hatékonyság növelése, az áttekinthetőség növelése érdekében kiemelten kezeli a közigazgatási alkalmazások, az adminisztratív alkalmazások, a vezetői alkalmazások és az irodaautomatizálás kérdésköreit
- Megfelelő önkormányzati, városi és kistérségi infrastruktúra megteremtése: középtávon ki kívánja alakítani a helyi szolgáltatók bevonásával azt az alap infrastruktúrát, amely a helyi tartalmak ingyenes, vagy közel ingyenes elérését biztosítaná. Támogatni kívánja a szélessávú Internet elérést is, amely az elektronikus szolgáltatások igénybevételét széles körben lehetővé teszi. A

- Informatikai kultúra színvonalának fokozatos emelése: Az önkormányzaton belül is szükségesnek tartja a meglévő irodaautomatizálási alapokra építve további informatikai ismeretek megszerzését fokozatosan, a szinte minden dolgozót elérő alkalmazás funkciókon keresztül (iktatás, intranet, email, csoportmunka). A KKV-k és a lakosság esetében oktatásokkal, kényelmi szolgáltatásokkal, megfelelő tájékoztatással kívánja az informatikai eszközök használatának képességét megteremteni.
- Turisztika és településmarketing informatikai támogatása: Szekszárdot és a szekszárdi kistérséget, annak értékeit, látványosságait, szálláshelyeit, turisztikai információit bemutató tartalmak fokozatos készítését és folyamatos fejlesztését, kapcsolódó alkalmazások készítését tervezi.

2.1.5 A stratégia megvalósítását befolyásoló jogszabályi keretek

2.1.5.1 Kapcsolódó EU-s joganyagok

Az információs társadalmat érintő közösségi joganyag nem alkot elkülönült rendszert. Az EU információs társadalmi politikáinak négy nagy területének (távközlés, infokommunikációs technológiák technológiai fejlődésének támogatása, az európai ipar versenyképességének fokozása, a szállítási, energetikai és távközlési szektorban transzeurópai hálózatok kialakítása) jogi alapját négy, közvetlenül az Európai Közösséget Alapító Szerződésre visszavezethető elem alkotja:

- A távközlési politika esetében ezek a 95. cikk (a belső piaci létrehozását és működését segítő harmonizáció), a 81-82. cikkek versenyjogi, a 47 és 55. cikkek (a letelepedés és szolgáltatásnyújtás szabadsága),
- az infokommunikációs technológiák technológiai fejlődésének támogatása körében a 163-172. cikkek,
- az európai ipar versenyképességének fokozása körében a 157. cikk,
- a transzeurópai hálózatok vonatkozásában pedig a 154., 155 és 156. cikkek.

A másodlagos joganyag sok területet érint, pl. távközlés, szerzői jog, elektronikus kereskedelem, fizetési rendszerek, szabványosítás. Figyelembe kell továbbá venni azokat a normákat, melyek ugyan közvetlenül nem „információs társadalmi tartalmúak”, de az infokommunikációs technológiák valamilyen speciális alkalmazhatóságáról (információs társadalmi szolgáltatások, „elektronikus úton” való nyilatkozattétel vagy tájékoztatási kötelezettség teljesítésének megengedhetősége) rendelkeznek, s azokat, melyek – valamely, infokommunikációs szabályozási feladattal összefüggésben – a közösségi vagy tagállami intézmények vonatkozásában állapítanak meg szervezeti-működési előírásokat. A másodlagos joganyagok a következők szerint összegezhetők:

- kommunikációs formából adódó sajátosságok: azok a közösségi szabályok, melyek az elektronikus úton való kommunikációra vonatkoznak (adatvédelem, adatátvitel, hírközlés, számítógépes technológiák használata, információs biztonság, elektronikus aláírás stb.),
- infokommunikációs technológiák révén elérhetővé tett kommunikációs tartalmat érintő szabályozás: a fogyasztóvédelem, elektronikus kereskedelem, reklámjog, szerzői jog, legújabbán pedig a társasági jog, s a gazdasági jog egyéb területei,

- információs társadalmi életviszonyok büntetőjogi oltalmának igényét kielégíteni kívánó speciális normák, mint a szerzői és szomszédos jogok megsértése, az informatikai bűncselekmények, a tiltott tartalom (rasszizmus, idegengyűlölet, gyermekpornográfia).

Néhány további fontosabb kapcsolódó jogszabály:

- Az Európai Parlament és a Tanács 2000/31/EK irányelve az információs társadalomhoz fűződő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem bizonyos jogi kérdéseiről a belső piacon
- Az Európai Parlament és a Tanács 1999/93/EK irányelve az elektronikus aláírások közösségi kereteiről
- Az Európai Parlament és a Tanács 98/84/EK irányelve a feltételes hozzáféréseken alapuló vagy azt tartalmazó szolgáltatások jogi védelméről
- Az Európai Parlament és a Tanács 96/9/EK irányelve az adatbázisok jogi védelméről
- Az Európai Parlament és a Tanács 97/66/EK irányelve a személyes adatok kezeléséről és a magánélethez fűződő jogok védelméről a távközlési ágazatban
- Az Európai Parlament és a Tanács 97/33/EK irányelve a távközlőhálózatok összekapcsolásáról, tekintettel az univerzális szolgáltatás biztosítására, valamint a szolgáltatások átjárhatóságának követelményére, amelyet a nyílt hálózati hozzáférés (ONP) biztosít
- A Tanács 93/98/EGK irányelve a szerzői jog és egyes kapcsolódó jogok védelmi idejének harmonizálásáról
- A Tanács 87/102/EGK irányelve a tagállamok fogyasztói hitelre vonatkozó jogszabályai és közigazgatási rendelkezései közelítéséről

2.1.5.2 Kapcsolódó magyarországi joganyagok

A hazai jogszabályok igen kiterjedten foglalkoznak a stratégia elemeit érintő kérdéskörök szabályozásával. Ennek ellenére kevés olyan joganyag született, amely közvetlenül a témakörhöz kapcsolódik. A következőkben ezek közül emeljük ki a leglényegesebbeket.

Az egyik kiemelt fontosságú jogszabály az *elektronikus aláírásról szóló törvény szabályozási alapelveiről* és az ezzel kapcsolatban szükséges intézkedésekről szóló *1075/2000. (IX.13.) Korm. határozat*, mely a törvényi szabályozás alapelveit rögzítette, s az elkészítendő törvénytervezet a Kormány elé terjesztéséről, s annak határidejéről rendelkezett. Emellett több kapcsolódó intézkedést irányzott elő:

- meg kellett vizsgálni az elektronikus aláírás az államigazgatásba, közigazgatásba való fokozatos bevezetésének, illetve annak ütemezésének lehetőségét;
- javaslatot kell tenni az elektronikus úton aláírt iratok levéltári archiválásának megoldására;
- javaslatot kell tenni az állami vagy szolgálati titkot tartalmazó elektronikus úton aláírt iratok kezelésére;
- meg kell határozni az elektronikus aláírással ellátott elektronikus iratok szabályozása terén szükséges további feladatokat és azok részletes ütemezését;

- meg kell vizsgálni annak a lehetőségét, hogy a hitelesítés-szolgáltatást igénylő személy személyazonosságát a hitelesítés-szolgáltató több központi nyilvántartó rendszer alapján ellenőrizheti-e, a vizsgálat eredményének függvényében pedig elő kell készíteni az ilyen típusú ellenőrzés lehetőségét megteremtő jogszabály-módosításokat;
- mindezekkel összefüggésben rendelkezett arról, hogy fel kell mérni a szükséges intézkedések és előkészítendő jogszabályok várható mennyiségét, ütemezését, valamint az ezekből eredő gazdasági, költségvetési vonzatokat és ezekre figyelemmel megvalósítási ütemtervet kell készíteni.

A fenti alapelvek szerint elfogadott, *Az elektronikus aláírásról szóló 2001. évi XXXV. Törvény (Eatv.)* alapján a miniszterek felhatalmazást kaptak arra, hogy a hatáskörükkel érintett ágazat tekintetében rendelettel szabályozzák azoknak a jogviszonyoknak a körét, melyekkel kapcsolatos államigazgatási eljárásokban mód van kizárólag elektronikus iratok, illetve dokumentumok használatára, valamint az elektronikus iratok, elektronikus dokumentumok és elektronikus aláírás alkalmazásával történő ügyintézésre (Eatv. 26. § (3)).

Az Országgyűlés a 2003. évi C. törvényben (törvény az elektronikus hírközlésről) az információs társadalom elektronikus hírközlési infrastruktúrájának továbbfejlesztése, a fogyasztók megbízható, biztonságos, megfelelő minőségű és lehető legalacsonyabb díjű elektronikus hírközlési szolgáltatásokkal való ellátása érdekében, az elektronikus hírközlési piacon a hatékony, az alkalmazott technológiától független verseny biztosítása, valamint az Európai Közösség jogszabályainak való megfelelés céljából a következő intézkedéseket fogalmazta meg (a felsorolás csak a stratégia szempontjából fontos elemeket tartalmazza):

- az információs társadalom elektronikus hírközlési infrastruktúrájának fejlesztését és az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások és új technológiák elterjedését elősegítő kiszámítható, átlátható, az alkalmazott technológiától független, versenyt segítő szabályozás megteremtése;
- a fogyasztók érdekeinek védelme az elektronikus hírközlési piac valamennyi szereplőjével fenntartott kapcsolataikban, így különösen annak biztosítása, hogy a fogyasztók
  - rendelkezésére álljanak azok a hírközlési szolgáltatások, amelyek ahhoz szükségesek, hogy - a jogosultságok függvényében - hozzájuthassanak valamennyi, az elektronikus hírközlési eszközön elérhető információhoz, illetőleg tartalomszolgáltató szolgáltatásához,
  - az elektronikus hírközlő hálózatok, elektronikus hírközlési szolgáltatók (a továbbiakban: szolgáltatók), illetve szolgáltatások között szabadon választhassanak, és dönthessenek, hogy mely hálózatot, szolgáltatót, illetve szolgáltatást kívánják igénybe venni,
  - más fogyasztókkal elektronikus hírközlés útján kapcsolatot létesíthessenek, függetlenül attól, hogy azon fogyasztók ugyanazon vagy más szolgáltatóval állnak szerződéses kapcsolatban,
  - szolgáltatótól függetlenül szabadon választhassanak az általuk igénybe vett szolgáltatók, szolgáltatások között,

- az elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyilvánosan megismerhető, meghatározott és méltányos feltételek mellett, a számukra elérhető legalacsonyabb áron, a legmagasabb minőségben vehessék igénybe,
- a szolgáltatások jellemzőivel és igénybevételük feltételeivel kapcsolatban megbízható, átlátható és naprakész információt kapjanak,
- a társadalom egésze érdekében meghatározott magas szintű és hatékony elektronikus hírközlési szolgáltatások egyetemes biztosítása;
- meghatározott társadalmi csoportok, különösen a fogyatékkal élő és az alacsony jövedelmű felhasználók igényeinek fokozott figyelembevétele;
- az elektronikus hírközléssel összefüggő adatvédelem elősegítése, illetőleg megvalósítása;
- a kulturális, tudományos és társadalmi értékek közvetítésének elősegítése a műsorterjesztés mint elektronikus hírközlési szolgáltatás megfelelő szabályozása útján, így különösen a közszolgálati rádió- és televízió-műsorok elérhetőségének biztosítása, valamint e szolgáltatások minőségével és folyamatos elérhetőségével kapcsolatos alapvető közszolgáltatási feladatok meghatározása;
- a nyilvános elektronikus hírközlő hálózatok egységének és biztonságának fenntartása;

Bár csak a stratégia egy részét (e-közigazgatás) érinti, meg kell említenünk a *Közigazgatási Eljárási Törvényt* (2004. évi LIX. tv), amelynek X. fejezete kitér az *elektronikus ügyintézésre* (a törvény 2005. november 1-től lesz hatályos). A törvény az IT-korszak igényeivel lépést tartva és akceptálva az e-ügyintézés iránt megnyilvánuló növekvő szükségletet, egy teljesen új fejezetet tartalmaz a kérdéskör közigazgatási eljárásjogi vetületének szabályozása céljából. A témához kapcsolódó fontosabb tárgykörök az alábbiak:

- az elektronikus ügyintézés feltételeinek szabályozása,
- az ügyfél hozzáférése az e-ügyintézéshez, megkülönböztetve a fokozott biztonságú elektronikus aláírással rendelkező, illetve az ilyennel nem rendelkező ügyfeleket;
- az ügyfélkapu létesítésével összefüggő szabályok, ezzel kapcsolatban az egyedi azonosító készítését és használatát érintő előírások;
- a törvény nevesíti azokat az eljárási cselekményeket (pl. idézés, a hatósági döntés közlése), amelyek jellemzően elektronikus formában is elvégezhetők;
- meghatározza továbbá azokat az eseteket, melyeknél az elektronikus út nem vehető igénybe (pl. a hatósági szerződések esetében);
- az IT-eszközök dominanciája okán szükségszerű az üzemzavar jogi leszabályozottsága – részben az átmeneti, részben a tartós üzemzavart illetően;
- a közigazgatási hatóságok köréből az államigazgatási szervek részére a fejezet előírja az elektronikus tájékoztató közzétételének kötelezettségét a központi rendszeren és az internetes honlapon keresztül; a többi hatóság esetében az e-tájékoztató – ha más törvény nem ír elő kötelezettséget - önkéntes;
- a hatósági ügyintézés szolgáltató jellegének erősítése céljából a törvény szabályozza az időpontfoglalás intézményét;

- azon követelmények jogi normába foglalása, amelyeket az e-ügyintézés, illetőleg az e-tájékoztatás során a hatóság köteles érvényre juttatni (pl. a dokumentumok biztonságos kezelése, az elektronikus ügyiratok archiválása).

Végül az Országgyűlés várhatóan 2005. július elején fogadja el az *Elektronikus Információs szabadságról* szóló, a stratégiához több ponton kapcsolódó törvényt (a törvény a stratégia lezárásakor sorszámmal még nem rendelkezett, a Köztársasági Elnök aláírására várt). E törvény célja annak biztosítása, hogy a közvélemény pontos és gyors tájékoztatása érdekében a közérdekű adatok e törvényben meghatározott körét elektronikus úton bárki számára személyazonosítás és adatigénylési eljárás nélkül, folyamatosan és díjmentesen közzétegyék.

A törvény két fő intézkedési terület jelöl meg. Az egyik a közérdekű adatok elektronikus közzététele, amelyhez kapcsolódóan kimondja, hogy a törvény hatálya alá tartozó szervek közérdekű adataihoz való egységes szempontok szerinti elektronikus hozzáférést és az adatok közötti keresés lehetőségét az informatikai és hírközlési miniszter által működtetett egységes közadat-kereső rendszer biztosítja. A másik a jogalkotás nyilvánossága, amely kimondja, hogy közzé kell tenni a jogszabályt előkészítő minisztérium vagy országos hatáskörű szerv honlapján a jogalkotásról szóló törvény, valamint a Kormány ügyrendje alapján véleményezésre bocsátott jogszabályalkotásra irányuló koncepciókat, jogszabálytervezeteket, a miniszteri rendeletek tervezeteit, valamint az ezekhez kapcsolódó előterjesztéseket vagy szakmai indokolásokat.

A törvény több lépcsőben lép hatályba. 2006. január 1-jétől kezdi meg működését a Hatályos Jogszabályok Elektronikus Gyűjteménye. Ekkor lép hatályba a főbb közigazgatási szervek elektronikus közzétételi kötelezettsége, valamint ekkorra kell megvalósítani a jogszabálytervezetek és jogszabályok interneten való közzétételét is. 2007. január 1-jétől kötelesek adataikat közzétenni a megyei önkormányzatok, valamint az 50 ezer főnél nagyobb városok önkormányzatai, míg a táblabíróságoknak és a Legfelsőbb Bíróságnak ítéleteiket 2007. július 1-jétől kell nyilvánosságra hozniuk. Az 50 ezer főnél kisebb települések önkormányzatai, továbbá az egyéb közfeladatokat ellátó szervek 2008. július 1-el kötelezettek az adatközlésre.

2.2 A régió helyzete, adottságai

2.2.1 A régió általános jellemzése

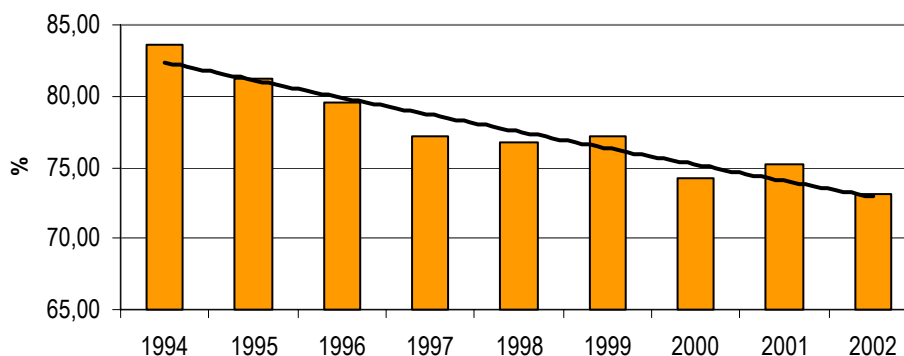
A Dél-dunántúli Régió országos és nemzetközi összehasonlításban is a fejletlenebb régiók közé sorolható. Ez több okra vezethető vissza. Az egyik a régió nagy részének rossz megközelíthetősége a külföldi és hazai gazdasági centrumokból, a másik pedig a határ menti fekvés. A kistérségeknek a KSH által elkészített komplex társadalmi-gazdasági fejlettsége alapján az ország legfejletlenebb 30 „elmaradott” kistérségből 5 található a Dél-Dunántúlon, egy részük a régió „külső periferiáját” képező horvát határ mentén helyezkedik el. A régió súlypontját elsősorban Baranya megye, azon belül is a régió népességének hozzávetőleg egyhatodát kitevő Pécs és agglomerációja adja.

A fentiek ellenére – a Regionális Innovációs Stratégiában megfogalmazottak szerint – a régió versenyképességi adottságai nem rosszak, bár a közlekedési peremhelyzet egyelőre komoly fejlődési korlát. A külső, és főként a külföldi működő tőkére viszont szerény mértékű vonzást volt képes gyakorolni, és jórészt ezzel összefüggően maradt le a területi GDP-vel mért gazdasági teljesítmény, illetve az ipari kibocsátás terén a régió. Legfőbb szerkezeti növekedési probléma a feldolgozóipar gyengesége, amely a területi GDP-ben és az ipari exportképességben megmutatkozik.

A régió az egyik leghomogénebb magyar régió, a régiót alkotó három megye fejlődési útja, mai jellemzői és jövője nagyban hasonlít egymáshoz. A megyék közötti fejlettségi különbségek az elmúlt időszakban csökkentek. Tolna megye különlegességét az adta, hogy területén helyezkedik el az egyetlen magyar atomerőmű, a megyéhez képest óriási potenciálként. Baranya megyénél Pécs jelenléte és a teljesítményben is megmutatkozó agglomeratív hatása az egyik meghatározó jellemző. Somogy megyében pedig a Balaton déli partjának különleges jellemzői módosították a megye fejlettségét.

A dél-dunántúli régió az ország legritkábban lakott régiója, népsűrűsége 69 fő/km². Az egy főre jutó GDP-t tekintve a régió pozíciója több mint 10%-kal romlott az országos átlaghoz képest az 1994 és 2002 közötti periódus adatait figyelembe véve; a Dél-Dunántúl fejlettségi szintje a másik két dunántúli régióhoz képest még jelentősebb leszakadást mutat.

Az egy főre jutó GDP a Dél-Dunántúlon az országos átlag %-ában

Forrás: Dél-dunántúli Régió regionális innovációs stratégiája, 2004.

A régióban meghatározó pozíciót foglal el Pécs, mely a régió lakosságának több mint 16 %-át adja, de agglomerációjával közel 20 %-ot tesz ki. A városnak meghatározó a

gazdasági, pénzügyi, oktatási és kulturális szerepe a régióban és a magyar városhálózatban is jelentős funkciókat lát el.

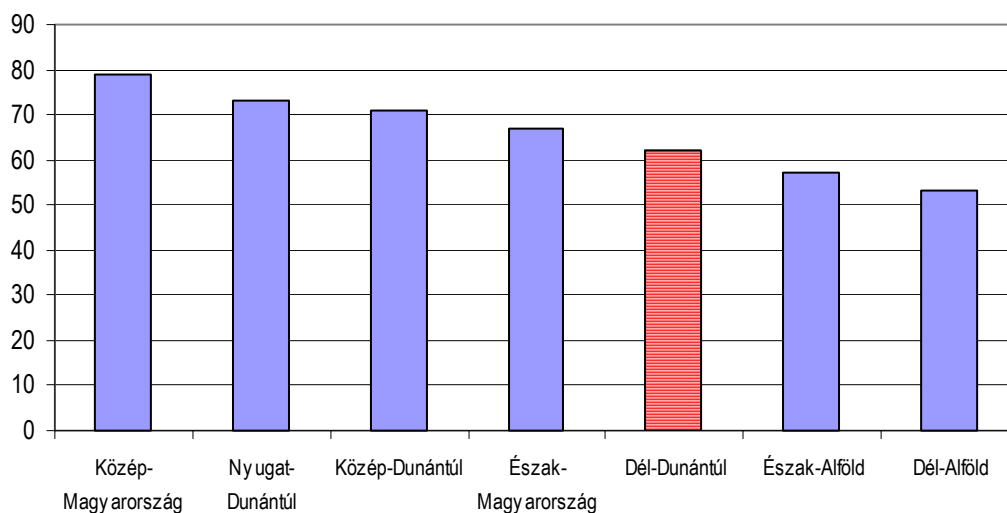
A Dél-Dunántúlon a vállalkozások sűrűsége viszonylag magas, bár az utóbbi években a működő vállalkozások száma lassuló mértékben nő. A szervezetrendszer elaprózott (a kisvállalkozások dominanciája), és alacsony szintű a KKV-k tőkeellátottsága. Nagyobb a szóródás a vállalkozások foglalkoztatási képessége (az 1000 lakosra jutó alkalmazottak száma) tekintetében, és ugrásszerűen megnőnek a területi különbségek a gazdasági teljesítmény mutatóiban, valamint a (külföldi) tőke vonzását tekintve.

2.2.2 A régió infokommunikációs infrastruktúrája

Az információs és kommunikációs technológiai ellátottság terén jelentős különbségek tapasztalhatók az ország egyes régiói között. Általánosságban elmondható, hogy a kedvezőbb gazdasági helyzet magasabb ellátottsági szinttel párosul, így Közép-Magyarország, Nyugat- és Közép-Dunántúl értékei a legkedvezőbbek.

A vezetékes telefon ellátottság tekintetében is érvényesül ez a tendencia, vagyis Közép-Magyarország, Nyugat- és Közép-Dunántúl ellátottsági mutatói a legkedvezőbbek. A régiók átlagos értéke 66%, amely 4%-al magasabb, mint a Dél-Dunántúlon mért érték, amellyel a térség az ötödik helyet foglalja el a régiók rangsorában. Azt is ki kell emelnünk, hogy a mobil ellátottság növekedésével párhuzamosan 2001-2004 között a vezetékes telefon ellátottság minden régióban csökkent, átlagosan tíz százalékkal

Vezetékes telefon ellátottság a régiókban, 2004 (a háztartások %-ában)

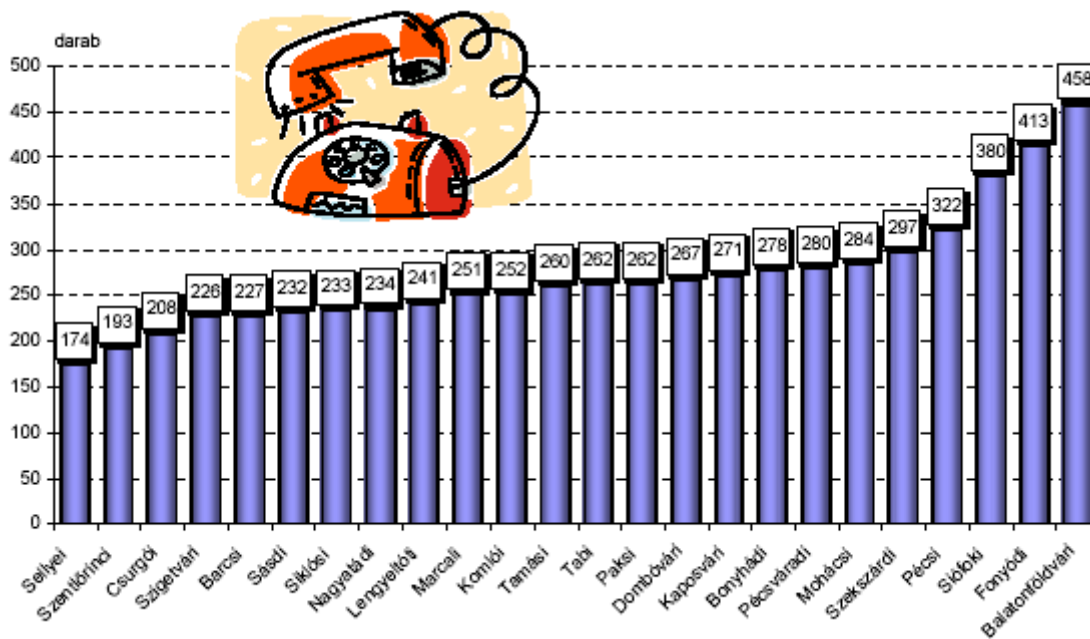

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

E tekintetben a régió belüli jelentős különbségek vannak. A legkedvezőbb értékekkel a Balaton parti kistérségek, valamint a baranyai és tolnai megyeszékhelyek kistérségei rendelkeznek, míg a leghátrányosabb helyzetűek a külső és belső perifériák.

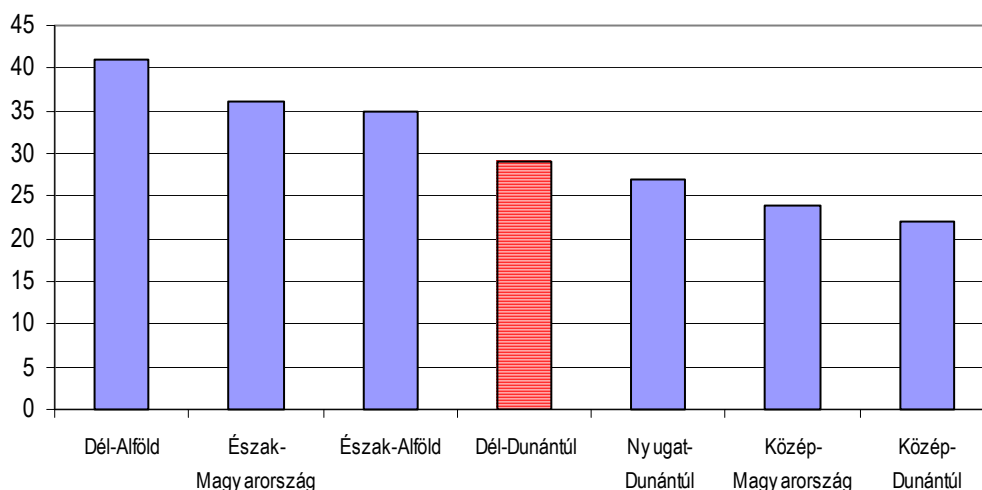
Az 1000 lakosra jutó távbeszélő fővonalak száma kistérségeinként (2002)

Forrás: KSH

A lakosság számítógépes ellátottsága ennél lényegesen alacsonyabb, átlagosan 30%. E tekintetben a Dél-Dunántúl helyzete szintén átlagosnak tekinthető (29%), a régiók között a negyedik helyet foglalja el. Vagyis az internet használatának elvi feltétele adott, a régió hátránya nem jelentős.

PC ellátottság a régiókban, 2003 (a háztartások %-ában)

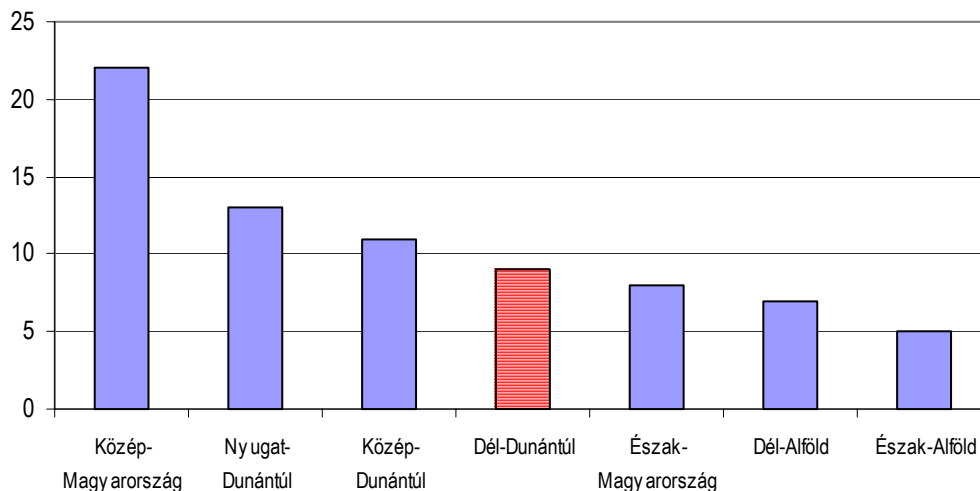

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

Az internet alkalmazása Magyarországon a '90-es évek elején kezdett elterjedni. A 2002. évben még nem érte el a félmilliót a lakossági, valamint a közületi előfizetések száma, így „csak” közelítőleg 1,6 millió internet felhasználót tartottak számon. A lakossági internet hozzáférések tekintetében kiemelkedő a Közép-magyarországi régió, ahol a mért értékek meghaladják az országos átlag kétszeresét. A negyedik helyen álló Dél-Dunántúl e tekintetben is átlag körüli értékekkel bír, azonban ki kell emelnünk, hogy a belső

differenciáltságok igen nagyok. Pécsen, Szekszárdon és Kaposváron az értékek az átlagosnál lényegesen magasabbak, míg az aprófalvas térségekben az ellátottság nullához közeli.

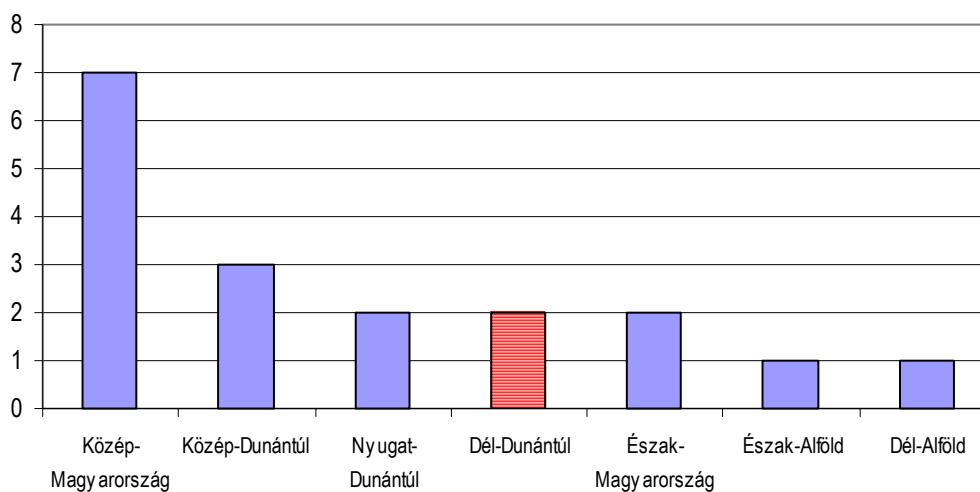
Internet penetráció a régiókban, 2003 (a háztartások %-ában)

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

Lényeges szempont az is, hogy az internet előfizetők milyen sávszélességgel kapcsolódnak a világháléhoz. Magyarországon elmondható, hogy a 446 ezer előfizető 73%-a választotta a legalacsonyabb díjszabású modemes telefonvonalai csatlakozási lehetőséget 2002-ben. Csupán az előfizetők 8%-a rendelkezett magasabb díjszabású, de nagyobb sávszélességet biztosító ISDN-vonallal. 2002-től azonban kezdtek szélesebb körben elterjedni a szélessávú xDSL technológiák, melyek az ISDN vonalnál jóval nagyobb jelátviteli sebességet biztosítanak. Egy év alatt megháromszorozódott, így a 2003. évre közel 115 ezerre nőtt az xDSL előfizetők száma az országban.

Szélessávú internet elérés a régiókban, 2003 (a háztartások %-ában)

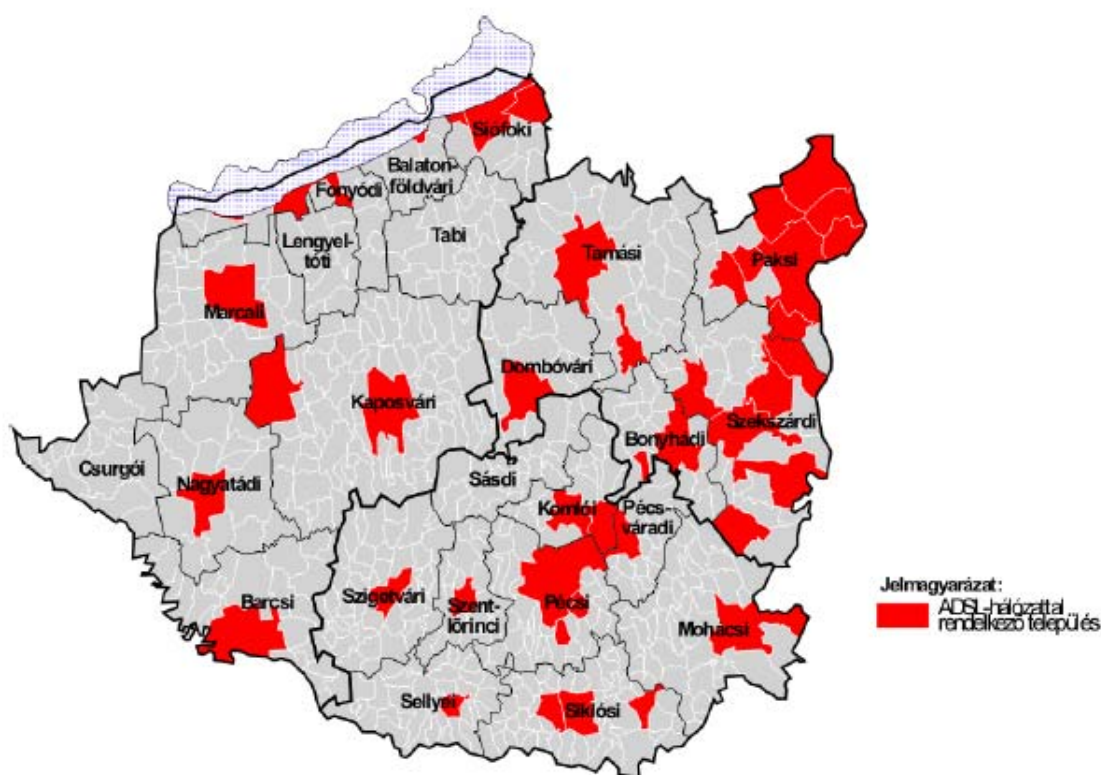

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

A gyors növekedés ellenére – elsősorban a technikai feltételek lassú bővülése miatt – a szélessávú lakossági internet elérések aránya továbbra is alacsony. A 2003-ban regisztrált, 2,5 %-os országos átlagot jelentősen csak a Közép-magyarországi Régió haladja meg, Dél-Dunántúl értéke annál mintegy 20 %-al alacsonyabb.

A szélessávú internet elérés korábban említett területi koncentrációját jól jelzi, hogy 2003. év végére az ország településeinek csak mintegy 10 %-án, körülbelül 300 településen vált elérhetővé az ADSL csatlakozási lehetőség. A Dél Dunántúli régióban a települések mintegy 7%-án, összesen 44 településen épült ki a 2003. év végéig ADSL-hálózat. Tolna megye a legjobban ellátott e lehetőséget tekintve, míg Baranya és Somogy megyében egyelőre csak szórványosan lelhetők fel csatlakozási pontok.

ADSL hálózattal rendelkező település Dél-Dunántúlon (2003)

Forrás: KSH, Matáv

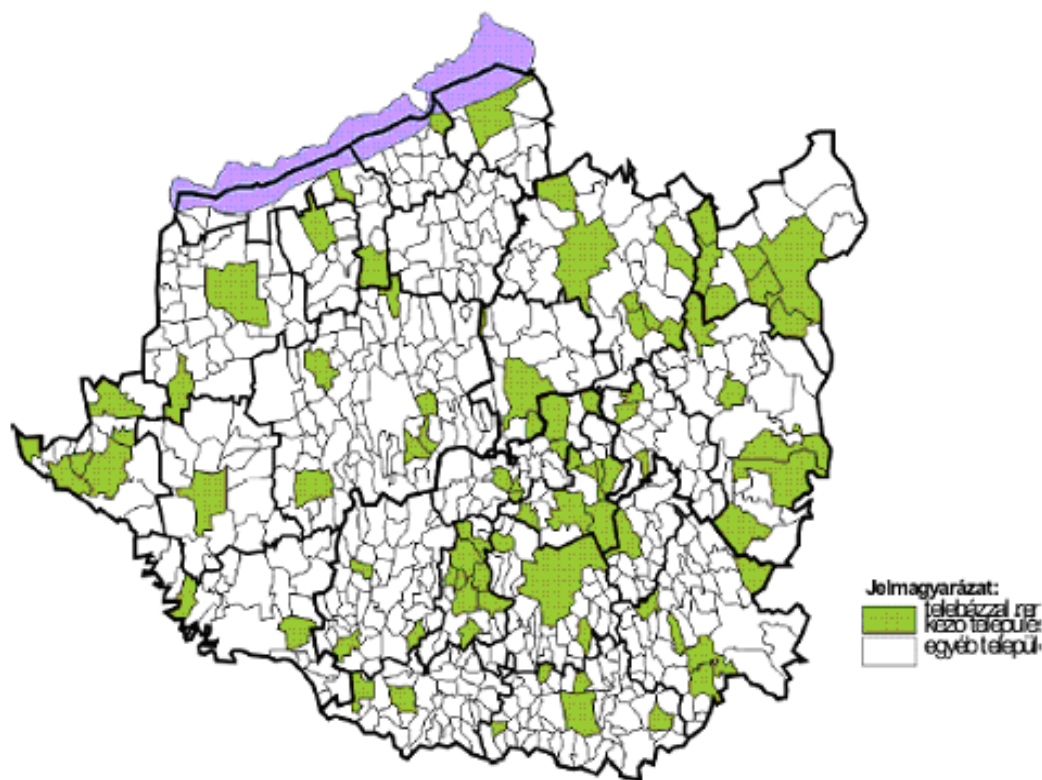
Az aprófalvak jelentős száma miatt a régióban lényeges közösségi hozzáférési pontok megléte. Ennek kettő, napjainkra nagy számban elterjedt formája a *teleházak* és az *eMagyarország pontok* kialakítása.

Az 1994-ben létrejött Magyar Teleház Szövetség által kialakított belső minősítési rendszer szerint a teleházak nonprofit jellegű intézmények, melyek számítógép-, internet-, elektronikus levelezési szolgáltatásokat, továbbá fénymásolási, faxolási lehetőséget is biztosítanak – a megfelelő technikai háttér mellett – a lakosság, a civil szervezetek és a vállalkozások számára. Ezen kívül fontos feladatuk a napi ügyintézésben való segítségnyújtás, a helyi hirdetési és hírközponti feladatok ellátása, a pályázati lehetőségek figyelése és az ehhez kapcsolódó tanácsadás. Kiemelendő tevékenységük továbbá

oktatások és képzések szervezése is. Az ennek megfelelő műszaki háttérnek tartalmaznia kell számítógépeket, internetcsatlakozást, telefont, scannert, nyomtatót, fénymásolót és faxos telefont. A teleházakban a helyi lakosok önköltségi áron tudják megoldani napi ügyintézési problémáikat, gyorsan tudnak információhoz jutni, ezen kívül kikapcsolódásra is van lehetőségük. A teleházak jövőbeni léte még fontosabbnak látszik azáltal, hogy szolgáltatásaikkal csökkenthetik a vidéken élők „információs” hátrányát a városi lakossággal szemben.

Az ország hét régióját vizsgálva a 2004. évi adatok szerint a legtöbb teleház a dél-dunántúli régióban található, míg a legkevesebb a közép-dunántúli régióban. Ennek ellenére még vannak fehér foltok a régióban, elsősorban Somogy megyében. (pl. a tabi kistérségben egyetlen teleház sem működik.)

Teleházakat működtető települések a Dél-Dunántúlon (2004)

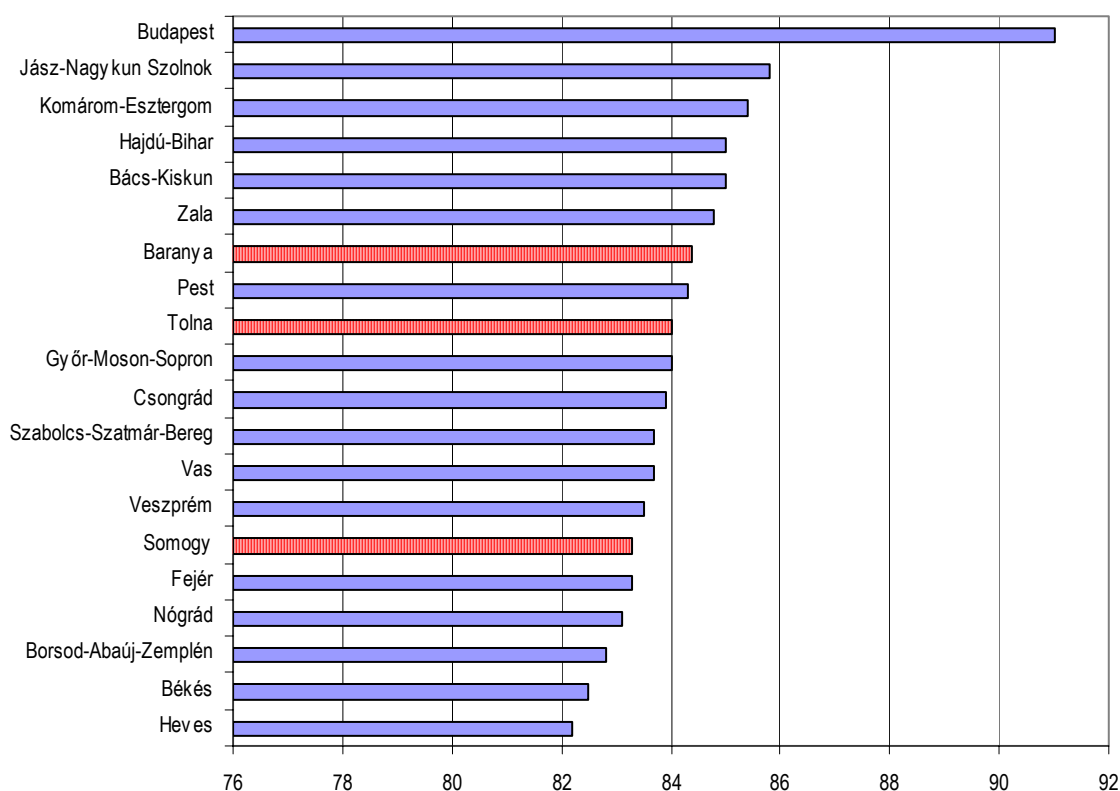
Forrás: KSH, Magyar Teleház Szövetség

Az eMagyarország pontok területi lefedettsége kedvezőbb, a régióban jelenleg 671 ilyen végpont működik, amelyek közel fele Baranya megyében található. E végpontok a térségben tovább bővítették az elektronikus információk elérésének lehetőségét. A hálózat kiépítettsége ellenére annak ismertsége – az országos tendenciáknak megfelelően – nem kielégítő, a lakosság nem rendelkezik megfelelő információkkal az igénybe vehető szolgáltatásokról, így a kihasználtság alacsony.

2.2.3 A gazdaság informatizáltsága

A KSH 2005 év tavaszán tette közzé 2003-ban készült országos reprezentatív felmérését *Az információ és kommunikációs eszközök állománya és felhasználása a gazdasági szervezeteknél* címmel. E szerint a számítógépet használó vállalkozások arányában Magyarország megyéi között e téren mindössze néhány százalékos eltérés van mindenhol 82-85 % körüli a használat. Egyedül a fővárosban 90 % feletti a gazdasági egységek PC használati aránya. A Dél-Dunántúlt alkotó megyék közül Baranya megye vezet, közel 85 %-kal, Tolna megye megközelíti a 84 %-ot, a legkedvezőtlenebb helyzet pedig Somogy megyében regisztrálható, ahol az érték 83% alatti. Ezzel a régió mindhárom megyéje a középmezőnyben helyezkedik el.

A számítógépet használó vállalkozások aránya megyénként, 2003 (%)

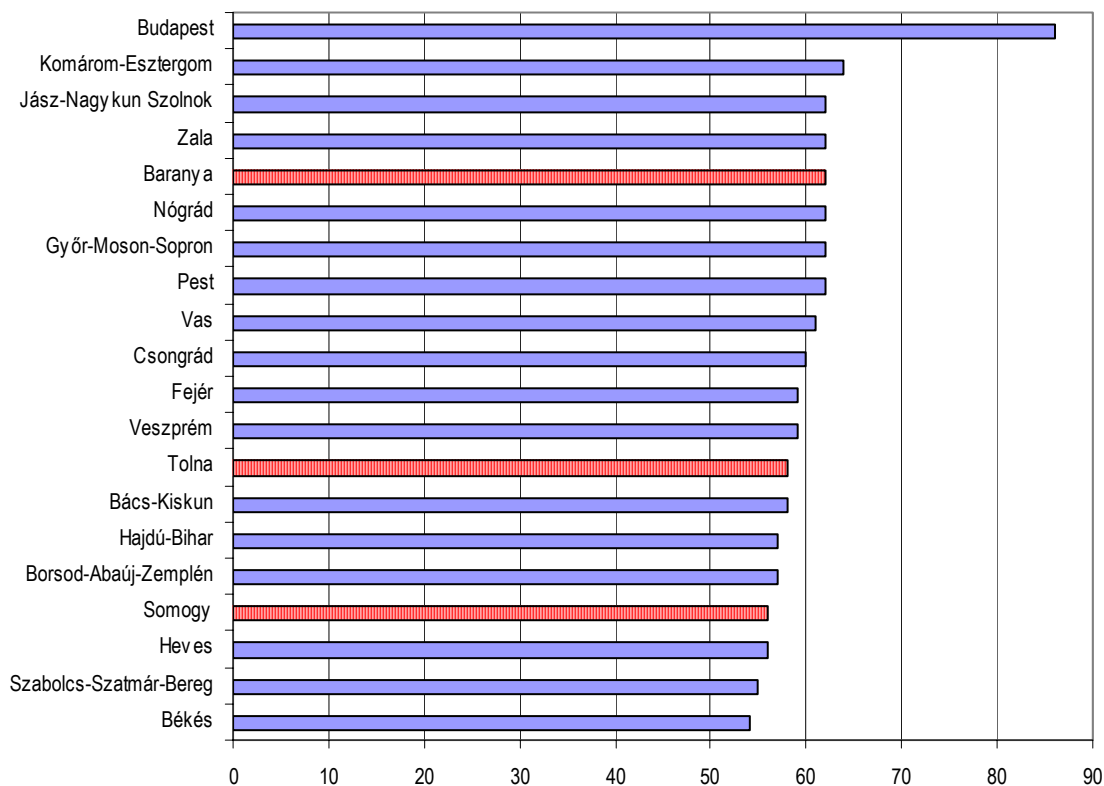

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

A KSH felmérése alapján az internetet használó vállalkozások arányában a megyék között néhány tized százalékos eltérés tapasztalható, az elterjedtség lényegesen alacsonyabb a számítógépet használó vállalkozásokhoz képest. A fővároshoz viszonyított lemaradás kisebb mértékű és a megyék elterjedtségi arányai sokkal kiegyenlítettebbek, hiszen kivétel nélkül a 60% körül szóródnak és a szórás mértéke is csekély. Ebből a szempontból a legfejlettebb területek a főváros mellett az egyik északnyugati megye (Komárom-Esztergom) és persze Pest megye, a nyugati országrészben viszont Győr-Moson-Sopron, majd egy északi megye (Nógrád) és egy déli-dunántúli megye (Baranya), valamint nyugaton Zala megye. Viszonylag magas még az elterjedtség Jász-Nagykun-Szolnok, valamint a nyugati országrészben Vas megyében. A legalacsonyabb szintű elterjedtség

pedig Somogy megyét, valamint a keleti országrészben Szabolcs-Szatmár-Bereg és Békés megyéket jellemzi.

Az Internetet használó vállalkozások aránya megyénként, 2003 (%)

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

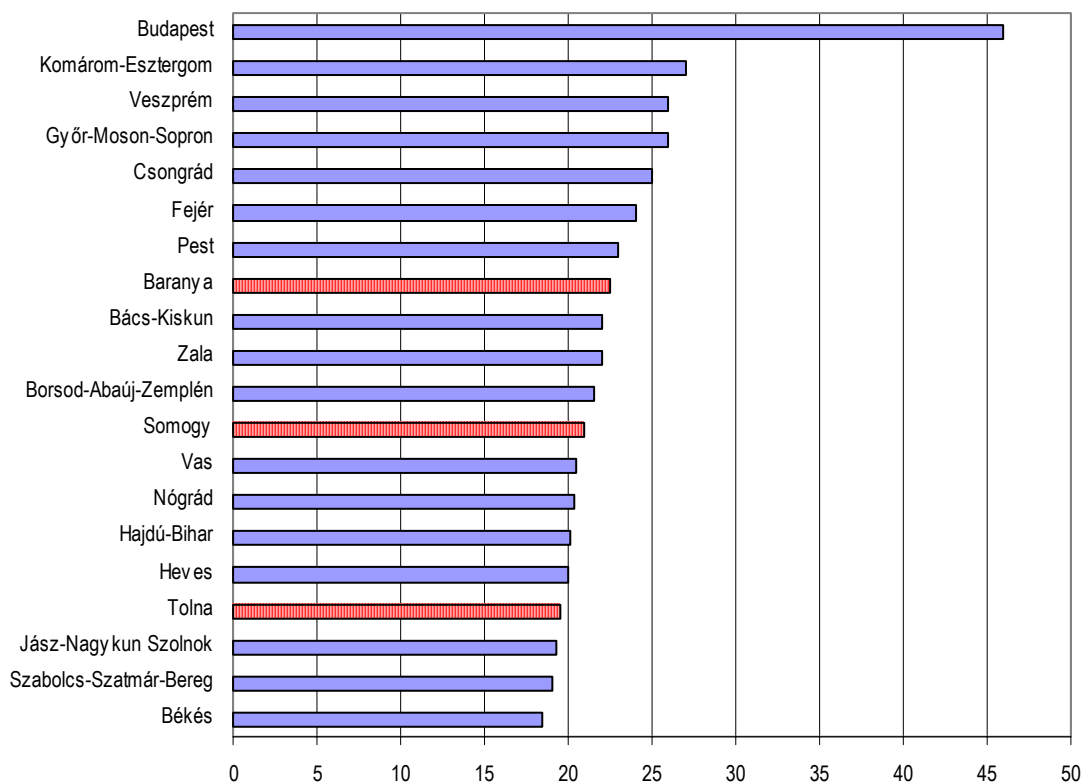
A honlappal rendelkező vállalkozások aránya az internet-használaton belül is egy fejlettebb szintet jelent. Ezen a területen a fővároshoz képest a többi megye lemaradása jelentősebb mértéket képvisel és összességében (az Internetet használó vállalkozások arányához képest) jóval alacsonyabb átlagérték körül szóródik. A megyék közti különbségek mértéke is nagyobb, mint az előző mutató esetében. Ebben – a fővároson kívül – az ország északnyugati része (Komárom-Esztergom, Győr-Moson-Sopron, Veszprém), a déli részen pedig Csongrád megye képviseli a legmagasabb elterjedtséget. Az ország középső részének két megyéje (Fejér, Pest), valamint a déli és a nyugati országrész egy-egy megyéje (Baranya, Zala) tartozik még a viszonylag fejlettebb szinthez.

A versenyképesség érdekében a globális világgazdasági fejlődését a vállalkozásoknak is követniük kell, vagyis mindenképpen szükséges a fejlettségi szint növelése. Hiszen csak az a gazdasági szervezet maradhat meg az új gazdasági versenyben – ennek egyre jobban változó feltételei és követelményei között - amelyik egyre intenzívebben alkalmazza nem csak a számítógépet, hanem az internet adta szolgáltatásokat és lehetőségeket. Ilyen például a webmarketing (amelynek fontosságát jelzi például, hogy a térség kedvező turisztikai adottságokkal bír, így jelentős igény van a turisztikai marketing portálok kialakítására), a beszállítókkal, üzletfelekkel, vagy a vásárlókkal való internetes kapcsolattartás, vagy ilyenek már a banki szolgáltatások vagy az adóbevallással kapcsolatos ügyintézés.

E tekintetben a régiót jelentős lemaradás jellemzi, amelynek fő oka, hogy a működő

vállalkozások között alacsony a versenyképes informatikai cégek aránya. Így nem alakultak ki a gazdasági teljesítményt javító – és a régió sajátos településrendszeréből adódó hátrányokat enyhíteni képes – e-business és távmunka rendszerek, illetve a foglalkoztatási együttműködések csak esetlegesen. Kedvező azonban, hogy az elektronikus támogatottságú gazdasági klaszterek első példái megjelentek (ilyen például a 2004-es GVOP 2.3.2. pályázaton nyertes pécsi központú nyomdaipari klaszter) és ezek további bővülése várható.

A honlappal rendelkező vállalkozások aránya megyénként, 2003 (%)

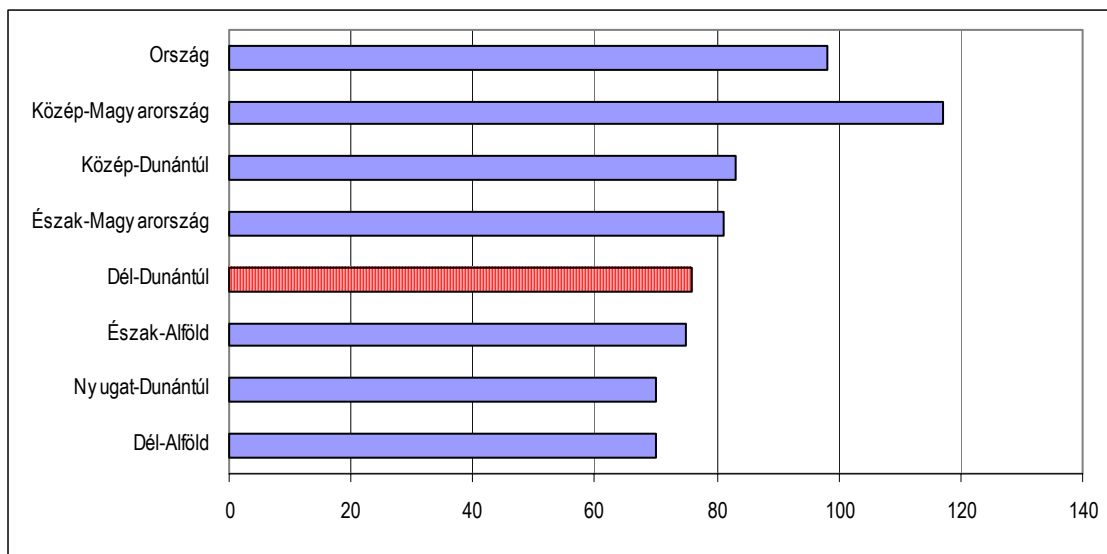
Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

2.2.4 A közigazgatás informatizáltsága

Az információs társadalom regionális céljainak megvalósításához elengedhetetlen az állam- és közigazgatási intézmények ilyen irányú fejlesztése. Emiatt szükséges annak ismerete, hogy milyen ellátottsági mutatókkal bírnak.

A 2002. évi adatok szerint a munkahelyek számítógépes ellátottsága a központi államigazgatás területi intézményeinél Budapesten a legkedvezőbb, ahol 2002-ben 100 alkalmazottra 149 számítógép jutott. A régió államigazgatási intézményeiben 100 alkalmazottra átlagosan 76 db számítógép jutott, ami az ország területi feladatokat ellátó intézményeinek ellátottságától (98 db) elmarad.

**Száz alkalmazottra jutó számítógépek száma
a központi államigazgatásban régiók szerint (2002)**

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

Érdekesnek tartottuk az önkormányzatok kapcsolódó beruházásainak áttekintését is. A régió önkormányzatai a szoftver és hardver-parkok fejlesztéséért 2001-ben Észak-Magyarország után a legkevesebbet ruháztak be. Az IT szolgáltatások és a kialakított weboldalak tekintetében a helyzet valamivel kedvezőbb, de a régió így is csak a középmezőny végén helyezkedik el.

Az önkormányzatok egyszeri átlagos beruházási költségei 2000-ben és 2001-ben

(ezer Ft)

Región	Szoftver		Hardver		IT szolgáltatások		Weboldal kialakítás	
	2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001
Közép-Magyarország	3813	5114	5552	8763	2638	5614	13	535
Közép-Dunántúl	862	879	1973	1768	363	287	372	1001
Nyugat-Dunántúl	668	1099	2256	1695	375	390	275	79
Dél-Dunántúl	601	685	1436	1222	395	378	554	369
Észak-Magyarország	504	603	949	1098	93	122	96	611
Észak-Alföld	479	710	965	1238	443	348	211	128
Dél-Alföld	1062	1806	1859	2434	5657	6107	451	538
Minta összesen	975	1331	1831	2122	1697	2211	326	502

Forrás: GKleNET Internetkutató és Tanácsadó Kft.

Az önkormányzatok többségénél minden egyes szoftver fejlődést hoz, ám az alkalmazott technológia nem mindig egységes. Ez egyben azt is jelenti, hogy sokszor nem lehet kiaknázni a digitalizált adatokból származó előnyöket, mivel például nem lehetséges a különböző igazgatási területek adatainak elektronikus összesítése. A hivatali dolgozók sok időt töltenek azzal, hogy az információs rendszerek által generált adatokat újra beviszik egy másik számítógépes rendszerbe. Ez csökkenti az igazgatási munka hatékonyságát. Míg az államigazgatási ügyek kezelését szakképzett ügyintézők végzik, addig nagyon kevés helyen van informatikai szakember. Az üzemeltetés-karbantartás területén is hasonló a tendencia, a nagy településeken már főállású informatikus segíti a szolgáltatást, míg a kistelepüléseken egyáltalán nincs szakember, vagy a dolgozók maguk próbálkoznak a

hibaelhárítással. A GKIE.NET kutatási eredménye szerint a Dél-Dunántúl a válaszoló önkormányzatok alapján a hivatalokban foglalkoztatott informatikusok számát tekintve az ötödik helyen szerepel.

Az önkormányzatoknál foglalkoztatott informatikusok megoszlása régióként (válaszó önkormányzatok)

Régiók	Informatikusok	
	Összes (fő)	Átlag (fő)
Közép-Magyarország	72	2
Közép-Dunántúl	41	1
Nyugat-Dunántúl	27	0
Dél-Dunántúl	32	1
Észak-Magyarország	48	1
Észak-Alföld	45	1
Dél-Alföld	54	1
Minta összesen	319	1

Forrás: GKIE.NET Internetkutató és Tanácsadó Kft.

Ebből adódóan az Internet-használatának elterjedése az önkormányzatoknál lassú ütemben halad. Az utolsó két évben (2002-2004-ben) azonban ez a folyamat gyorsulni kezdett. A dolgozók és döntéshozó testületek már felismerték a világhálóhoz való kapcsolódás előnyeit, de a forráshiány, a szakember hiány, vagy netán a kapcsolat-elérésének akadályai nehezítik a gyors előrelépést. Pozitívum viszont, hogy azoknak az önkormányzatoknak a többsége, amelyek kihasználják az internet nyújtotta előnyöket, többsége szélessávú kapcsolattal rendelkezik.

A tartalomszolgáltatások közül érdemes kiemelni az önkormányzati internetes tartalomszolgáltatásokat. Az önkormányzatok két fontos szempont alapján gondolkodnak a világháló-hasznosításról: egyrészt a hivatalos belső kommunikációt, s az egyablakos ügyintézését kell megoldaniuk, másrészt a nyílt felületen, azaz saját honlapjukon önmagukról is különböző információkat kell közölniük a külvilággal a lehető legtöbb területről. A GKIE.NET Kft. felmérése szerint a Dél-dunántúli Régió a weboldallal rendelkező önkormányzatok összehasonlítása alapján az utolsó előtti helyen áll, jelentősen alulmúlva az országos átlagot.

A saját weboldallal rendelkező önkormányzatok aránya, régióként (%)

Régiók	Arány
Közép-Magyarország	49
Közép-Dunántúl	34
Nyugat-Dunántúl	21
Dél-Dunántúl	18
Észak-Magyarország	15
Észak-Alföld	19
Dél-Alföld	29
Országos átlag	23

Forrás: GKIE.NET Internetkutató és Tanácsadó Kft.

A TÁRKI 2003. évi adatai ennél kedvezőbb képet mutatnak, ezek szerint a dél-dunántúli önkormányzatok 46%-a rendelkezik honlappal, ezzel a Közép-magyarországi Régió után a második helyet foglalja el.

A honlappal rendelkező önkormányzati intézmények regionális mutatói a válaszadók százalékos arányában

Régió	Az intézménynek honlapja	
	nincs	Van
Közép-Magyarország	46	54
Közép-Dunántúl	67	33
Nyugat-Dunántúl	55	45
Dél-Dunántúl	54	46
Észak-Magyarország	73	27
Észak-Alföld	59	41
Dél-Alföld	85	15
Összesen	60	40

Forrás: TÁRKI: Az Információs Társadalom helyzete Magyarországon 2003. végén

Érdekesnek tartottuk annak áttekintését is, hogy az önkormányzati dolgozók milyen arányban vesznek részt informatikai képzésekben. Az adatok alapján a Dél-dunántúli Régió önkormányzatainak informatikai képzésben részt vett önkormányzati alkalmazottak és vezetők aránya átlag feletti.

Az informatikai továbbképzésben részt vett dolgozók aránya a létszámhoz képest, régiónként (%)

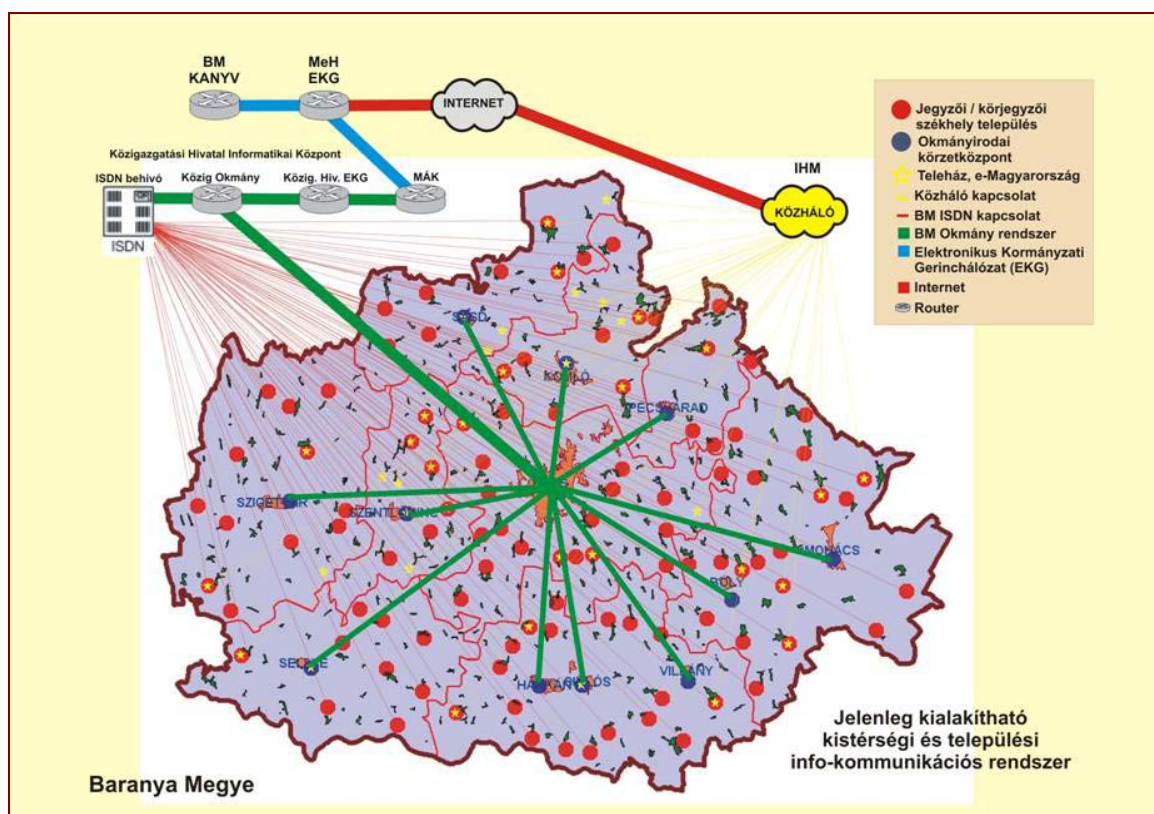
Régiók	Vezetők	Alkalmazottak
Közép-Magyarország	39	26
Közép-Dunántúl	58	44
Nyugat-Dunántúl	45	41
Dél-Dunántúl	55	47
Észak-Magyarország	51	47
Észak-Alföld	57	39
Dél-Alföld	52	30
Országos átlag	52	40

Forrás: GKInET Internetkutató és Tanácsadó Kft.

Ez azt jelzi, hogy a tartalomszolgáltatás³ bővülésével párhuzamosan a régió települései nagy hangsúlyt fektetnek az alkalmazói ismeretek bővítésére.

³ A tartalomszolgáltatások fejlesztésével kapcsolatban szükséges figyelembe venni, hogy a nyilvánosság a helyi demokrácia szempontjából kulcsfontosságúnak tekinthető. Ehhez kapcsolódóan 2004-ben a Tocqueville Kutatóközpont készített egy felmérést *Helyi demokrácia a megyei jogú városokban* címmel. A készítők által felállított rangsorban Pécs a 7., Kaposvár a 20., míg Szekszárd a 21. helyet foglalja el. Ezek a pozíciók elsősorban önálló tartalommal bíró internetes portálokkal és aktív internetes fórumokkal javíthatók, amelyre már vannak a régióban előremutató kezdeményezések.

Végül ki kell emelnünk, hogy a közigazgatás korszerűsítésének eredményeként a kistérség keretei lehetőséget adnak a feladatok szakszerűbb, összehangoltabb és gazdaságosabb ellátására. A bemutatott fejlettségi szint – bár a további fejlesztések elengedhetetlenek – a Dél-Dunántúlon lehetőséget biztosít arra, hogy a kistérségek körzetközpontjai, és a körzetükbe tartozó települések, állami és önkormányzati feladatainak ellátása során igénybe vegyék a különböző elektronikus kommunikációs rendszerek szolgáltatásait. Ezek közül is kiemelten az Okmányháló, a Közháló és az EKG rendszereket. Példaként elkészül a Baranya megyében jelenleg kialakítható kistérségi információs rendszer áttekintése:

Eszerint a fejlesztések elindításával kialakítható lehet egy olyan infokommunikációs rendszer, amely felülről építkezve, a Közigazgatási Hivatal ISDN behívó központjának kiegészítésével a kistérségi szélessávú kapcsolaton és a helyi önkormányzatok behívó rendszerének használatával kapcsolódhat az államigazgatási informatikai rendszerhez.

2.2.5 A régió tudásbázisa

Az információs társadalom térnyerése nem képzelhető el erős K+F és felsőoktatási bázis nélkül. Ezért lényegesnek tartjuk e két terület legfontosabb jellemzőinek ismertetését. A részfejezet nem önálló elemzésen alapul. Ennek oka, hogy 2004-ben készült el a régió Innovációs Stratégiája, amely igen részletesen összegzi a legfontosabb tendenciákat, így célravezetőbbnek tartottuk az ott leírtak számunkra leglényegesebb szempontjainak összefoglalását.

Az elmúlt évtized közepéig a régió a leggyengébb K+F kapacitásokkal rendelkezett (az 1995-ben K+F foglalkoztatottjainak csupán 3,5%-a dolgozott a Dél-Dunántúlon, a

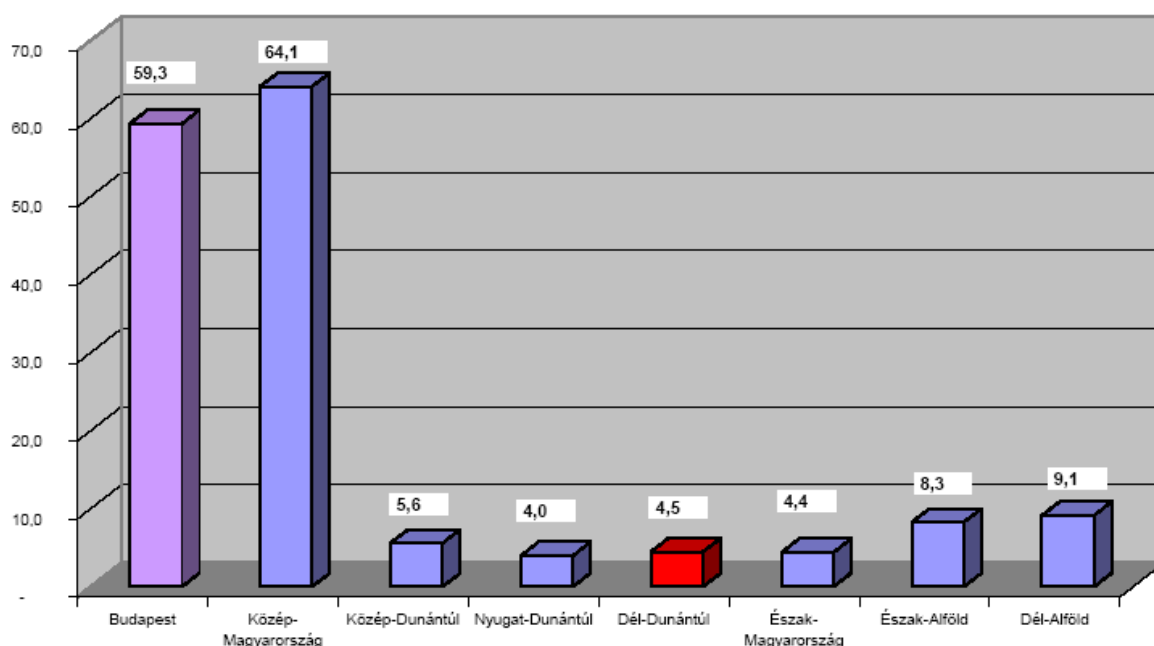
ráfordításoknak pedig mindössze 1,5%-a került ide). Ennek fő okai a következők voltak: meghatározó nagyvállalatok szétesése, a vállalkozások és a K+F tevékenységet folytató egyetemi és kutatóintézeti szféra finanszírozási helyzetének romlása, a hazai K+F intézményrendszer rugalmatlan hozzáállása.

Az ezredfordulóra már a régió K+F szektorában is érezhetőek az 1990-es évek legvégén megindult kedvező folyamatok hatásai, amelyek elsődleges mozgatórugója a költségvetési K+F ráfordítások jelentős növekedése volt. Azonban a K+F erős fővárosi koncentrációja nem mérséklődött. A régióban a K+F ráfordítások GDP-hez mért aránya az 1990-es évek végén még nem érte el a 0,2%-ot, a ráfordítások értéke a teljes magyarországi ráfordítások mindössze 2,9%-át tették ki. E nem túl kedvező helyzet az ezredfordulóra (2002) csak néhány mutató esetében javult valamelyest a régióban, a legtöbb mutató tekintetében a többi régió gyorsabb felzárkózása következtében romlottak a Dél-Dunántúl relatív pozíciói.

Az egyetemhez kapcsolódó kutatóhelyeknek az iparosodásban élenjáró régiók esetében megfigyelt növekedése miatt a Dél-Dunántúl pozíciója nem változott, a kutatóhelyekből való részesedésének 7,87%-os arányával a nagy vidéki egyetemi centrumokat befogadó alföldi megyéket követi. Ugyanakkor a másik két dunántúli régió – elsősorban a vállalati – kutatóhelyek gyors növekedése miatt lényegében megközelítette a dél-dunántúli kutatóhelyek számát, így a tradicionális egyetemi központi szerepkörből eredő kedvezőbb dunántúli pozíció is eltűnni látszik.

A régió részesedése a kutatás-fejlesztésben foglalkoztatottak számából meglehetősen alacsony, a teljes munkaidőre kalkulált adatok alapján 2002-ben a K + F foglalkoztatottak aránya alapján számított részesedés 4,5%-ra, országosan az 5. helyre esett vissza, elsősorban a másik két dunántúli régió arányszámainak növekedése következtében.

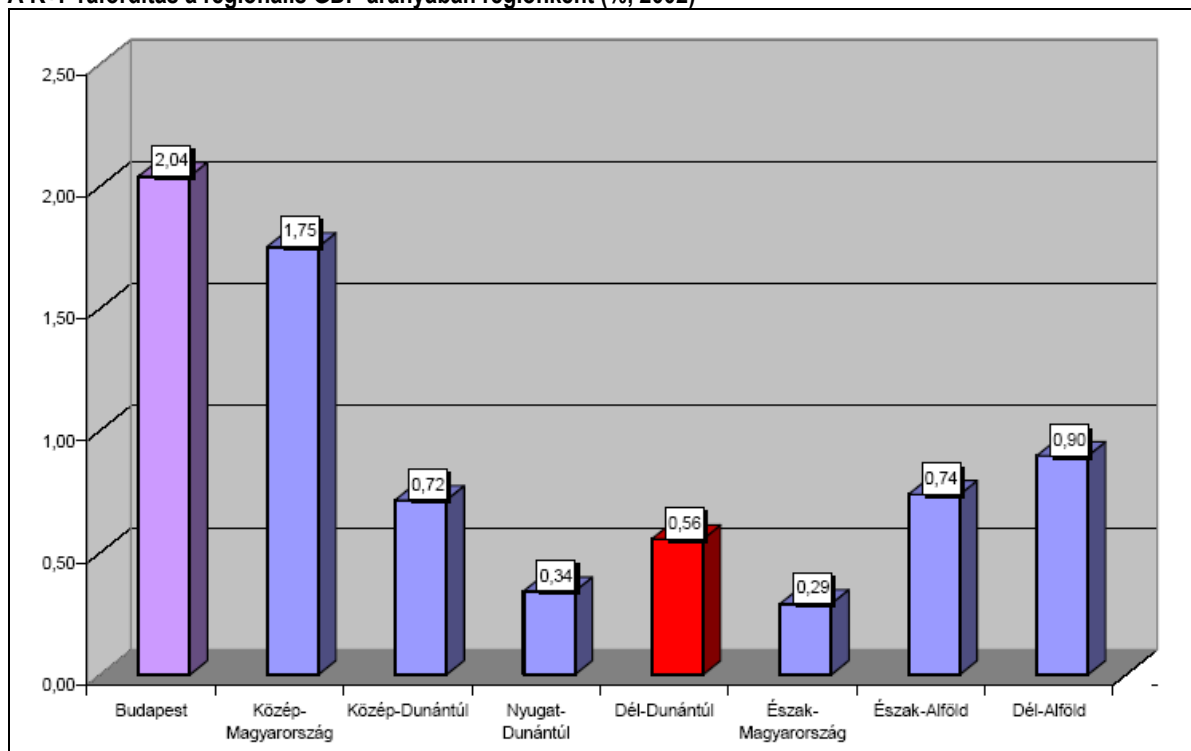
A K+F területén dolgozók létszámának megoszlása

Forrás: RIS, 2004.

A kutatás-fejlesztés ráfordításai tekintetében érzékelhető leginkább a régió lemaradása, illetve erősödő versenyhátránya. A régió részesedése 2002-ben az országos ráfordításokból 3,7% volt (ami csak a fele volt a közép-dunántúli régió értékének), ezzel csak az 5. helyet tudta megszerezni a régiók rangsorában. A K+F helyek ráfordításait a GDP százalékában 0,56% volt, amellyel az elmúlt évek növekedése ellenére régió csak az 5. helyen áll. A régió lemaradása Somogy és Tolna megyék egyértelműen gyenge teljesítményének köszönhető.

A K+F ráfordítás a regionális GDP arányában régióként (% , 2002)

Forrás: RIS, 2004.

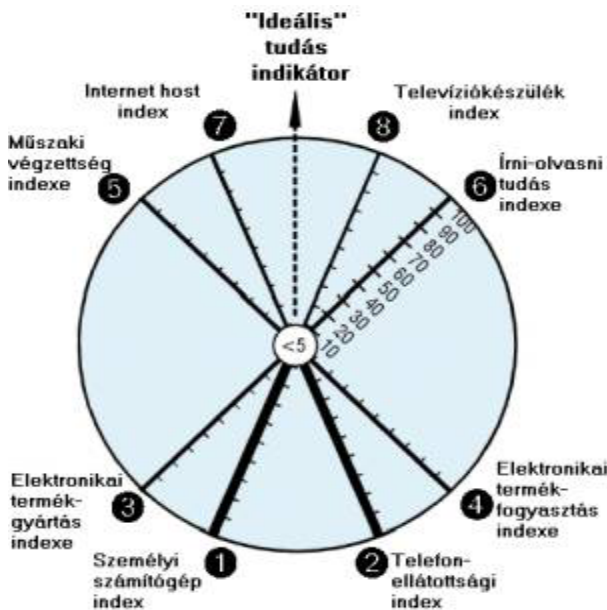
A felsőfokú intézmények nappali tagozatos hallgatói létszámának az egyes régiók lakónépességéhez viszonyított arányát tekintve a Közép-magyarországi (3,1%) és a Dél-alföldi Régiót (1,7%) követően a Dél-Dunántúlon (1,6%) a legmagasabb ez az arány. A Dél-dunántúli Régióban található két egyetemi város, Pécs és Kaposvár mellett működik felsőoktatási intézmény Szekszárdon és Pakson is. Pécs a felsőoktatásban nem csak a régió, hanem az egész Dunántúl legnagyobb központja is, felsőoktatás tekintetében az egész Dunántúlra kisugárzó hatással bír.

A régiót a stratégia céljai szempontjából *kedvezőtlen felsőoktatási hallgatói szerkezet* jellemzi. A tudományegyetemeken tanuló dél-dunántúli fiatalok aránya is elmarad a vidéki átlagtól, a műszaki felsőoktatásban tanuló hallgatók aránya pedig messze legalacsonyabb a hét magyar régió közül. A Dél-dunántúli régió legnagyobb potenciális tudás- és értékteremtője az egyetemi szféra, amely azonban sok esetben gyenge kapcsolattal rendelkezik a gazdasági szférával. Kedvező viszont, hogy – részben a felsőoktatási bázison – megkezdődött az elektronikus oktatás-fejlesztés, amivel bővíthet a felsőoktatási intézmények vonzás területe, illetve bővíthet a képzési intézmények közötti – jelenleg alacsony szintű – kooperáció.

2.2.6 A Dél-Dunántúli Régió IT Lábnyma

A helyzetkép összefoglalásaként érdemes áttekinteni a Dél-Dunántúl IT lábnyomát. A nemzetközileg már elterjedt INEXSK módszer alapján⁴ készült el Magyarország régióinak úgynevezett „információs lábnyoma”, mely nyolc index (mutató) alapján hasonlítja össze az adott ország információs társadalom mutatóit.

Az IKT-lábnymó ábrájának megalkotásához szükséges sablon

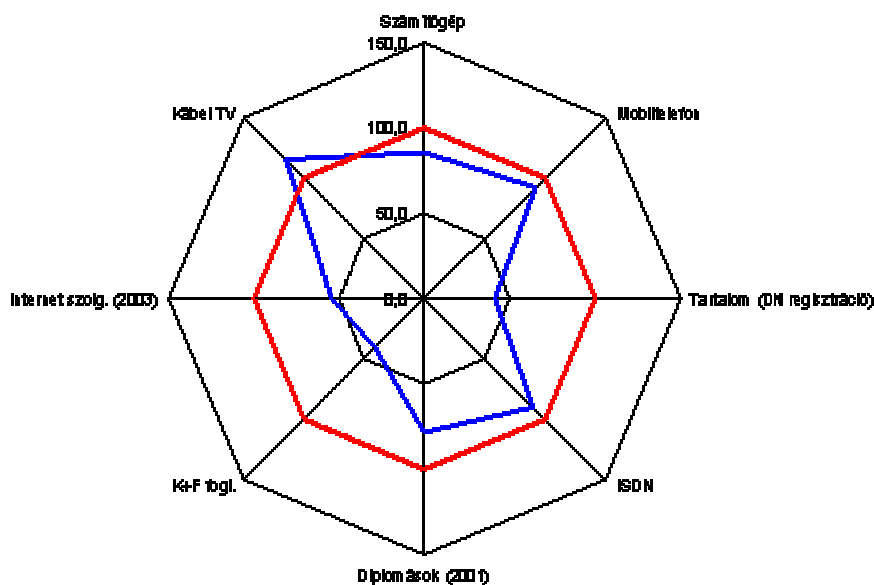
Forrás: Mansell, R. – Wehn, U. 1998

A Közép-Magyarországi Régió, és még inkább Budapest jelentősen kiemelkedik az átlagból minden vizsgált mutató esetében. A szerző megállapítása szerint a többi régiónál a tényezők fejlettsége eltérő képet mutat, bár az látszik, hogy döntően a „lábnymó” infrastrukturális része a fejlettebb, míg a „soft” tényezők (K+F, végzettség, tartalomszolgáltatás) fejletlenebb. Az információs társadalmi tényezők egyik régióban sem kiegyensúlyozottan fejlettek, sokszor a régiók egyedi adottságai is befolyásolják a tényezők dinamikáját. A nagy egyetemi központokkal rendelkező régiók (Észak-Alföld, Dél-Alföld) például relatíve erősek a K+F-ben, viszont a működő tőke célterületeken (Közép-Magyarország, Közép-Dunántúl) olyan infrastrukturális mutatók kiemelkedők, mint a kábeltelevízió és személyi számítógép ellátottság.

Dél-Dunántúl IT lábnyoma a következő ábrán szerepel. A körháló központi metszéspontja adja a 0 értéket kifelé haladva a következő az 50 %, pirossal jelzett körháló a 100 % és az országoshoz viszonyítva esetünkben a 150 %-ot mutatja a legszélső kör.

⁴ Kiss Csaba: Az információs társadalom mérésének, vizsgálatának nehézségei. A magyar régiók „információs lábnyoma” (Forrás: <http://www.otk.hu/cd04/2szek/Kiss%20Csaba.htm#top>)

Dél-Dunántúl IT lábnyoma

A felhasznált mutatók köre szerint az alábbi megállapítások tehetők a Dél-Dunántúlt összehasonlítva hazánk régióival:

- 100 háztartásra jutó személyi számítógépek (db) esetében a Dél-Dunántúl a negyedik legjobban ellátott régió;
- 100 háztartásra jutó mobiltelefonok (db) arányát tekintve a harmadik, csak Nyugat- és Közép-Dunántúl előzi meg;
- 100 főre jutó Domain név regisztrációk tekintetében (db) a negyedik helyet foglalja el;
- 100 telefonfővonalra jutó ISDN vonalak (db) számarányának tekintetében a középmezőnyben helyezkedik el;
- Felsőfokú végzettségűek aránya szempontjából a 25-x év közöttiek között (2001) 70%-os az arány, ezzel a harmadik helyen áll;
- K+F foglalkozásúak teljes munkaidőre átszámított létszáma 1000 lakosra vetítve közel azonos értéket (kevésbé 50 % alatt) mutat Nyugat- és Közép-Dunántúllal, ezzel a régiók között ötödik helyen áll;
- 100 főre jutó Internet szolgáltatók száma tekintetében negyedik az összes régió közül
- 100 lakásra jutó kábeltelevízió hálózatba kötött lakások aránya tekintetében harmadik helyen áll, az átlagot 55%-al haladja meg.

2.2.7 A komplex információs társadalom fejlettségét jelző mutató (IKT index)

Mindig nagy igény mutatkozik olyan indikátorok megalkotására, mely egy tágabb tématerületet próbál egyetlen értékkel meghatározni. Ennek az előnye nem kell

bemutatni, egyetlen mutatóban összesűrűsíteni minél több információt, ezáltal könnyen összehasonlíthatóvá tenni például egyes térségek adottságait.

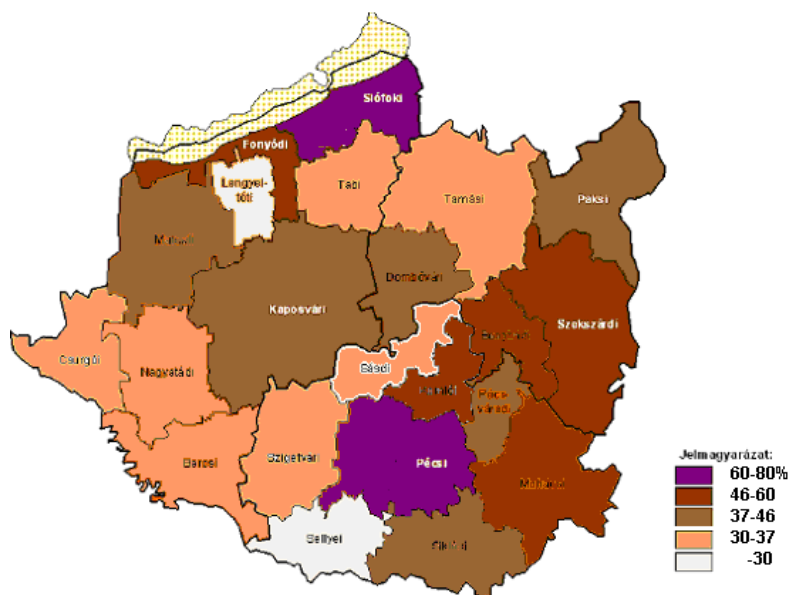
A komplex mutatók használatának veszélyei is vannak. Nagyon körültekintően szükséges meghatározni azokat az alkalmazandó alap indikátorokat, mely értékei beépülnek a komplex mutató értékébe. Ezen alapmutatók egymáshoz viszonyított súlya is befolyásolja a komplex mutató értékét.

Az információs társadalom tekintetében is kialakítható egy ilyen komplex mutató, az IKT index, mely a VÁTI szakembereinek javaslata alapján a következő alapmutatókból épülhet fel:

- 1000 lakosra jutó bekapcsolt telefonfővonalak száma
- ISDN-vonalak a bekapcsolt telefonfővonalak arányában
- 1000 lakosra jutó kábeltelevízió-hálózatba kötött lakások aránya
- 100 háztartásra jutó személyi számítógépek száma
- Kutató és fejlesztő foglalkozásúak teljes munkaidőre átszámított létszáma 1000 lakosra
- Felsőfokú nappali tagozatos hallgatók száma a 25 évesnél idősebb népesség százalékában a szülők lakóhelye szerint
- Felsőfokú oktatási intézmények és karok száma
- Információs szektorban működő vállalkozások a főtevékenység szerint az összes vállalkozás arányában
- Domain-név szerverek részesedése az országos állományból

Az IKT index kistérségi értékeit vizsgálva markánsan kirajzolódik a régió periférikus helyzetű vidéki térségeinek leszakadása a fejlettebb területektől.

A kistérségek IKT indexe Budapest %-ában

Forrás: VÁTI

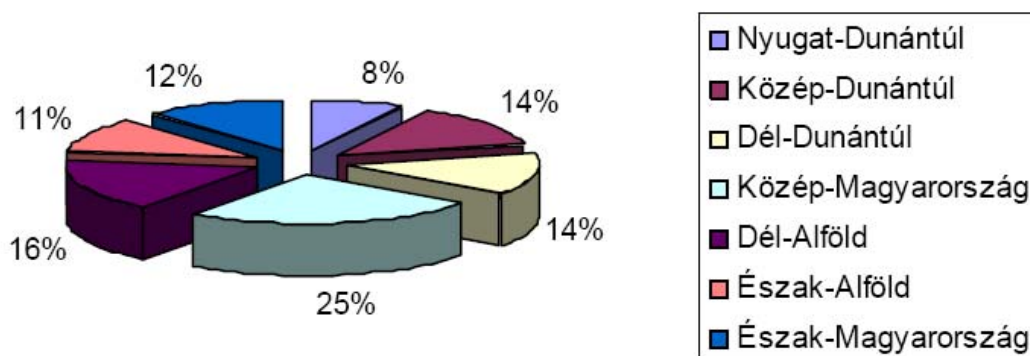

2.2.8 Az NFT I forrásainak támogatásával elindult fejlesztések a régióban

A korábbiakban már említett NFT *Gazdasági Versenyképesség Operatív Programja* keretében 2004-ben megkezdődött az informatikai fejlesztések pályáztatása. A jelenlegi stratégia szempontjából releváns GVOP 2004-4.1.2, 4.2.1, 4.2.2, 4.3.1, 4.3.2 és 4.4.1. azonosítószámú felhívásokra benyújtott összes pályázat 9 %-a érkezett be a Dél-dunántúli Régióból. Ezzel a régiók sorában – Nyugat-Dunántúlt és Észak-Magyarországot megelőzve – az ötödik a pályázatok számát tekintve.

A régió szempontjából kedvezőbb a kép, ha az eddig elnyert támogatások régiónkénti megoszlását vizsgáljuk. E tekintetben a Dél-Dunántúlt csak Közép-Magyarország és Dél-Alföld előzi meg, így a Közép-dunántúli Régióval együtt a harmadik helyet foglalja el a régiók rangsorában.

Sikeres informatikai fejlesztési pályázatok régiónkénti megoszlása (2005 áprilisig)

Forrás: Az ITKHT által közzétett adatok alapján szerkesztette Abajkovic P.

A következőkben – a teljesség igénye nélkül – röviden bemutatunk néhány mintaértékű fejlesztést, amelyek e pályázati források támogatásával valósulnak meg.

2.2.8.1 Elektronikus közigazgatási szolgáltatások fejlesztése a Dél-Dunántúlon

Pécsen 2003-ban alakult az Eunet2000 Kht. azzal a céllal, hogy elősegítse a Dél-dunántúli Régió területén az Információs Társadalom kialakulását, koordinálja a régióban kivitelezett informatikai fejlesztéseket, növelve a régió versenyképességét és életszínvonalát, egyszerűsítse és megkönnyítse az önkormányzati és lakossági oldal közötti információáramlást, megteremtve az igazi párbeszéd lehetőségét. Kiemelt feladata az önkormányzati ügyintézési folyamatok elektronizálása és internetes elérhetőségének kialakítása, egy digitális mintarégió megteremtése. Az elektronikus közigazgatási szolgáltatások fejlesztésére Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata a GVOP 4.3.1. komponense keretében támogatást nyert, így az e-közigazgatás további fejlesztései 2005-ben megkezdődnek.

2.2.8.2 Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara – Üzlet@hálón

A PBKIK a GVOP-2004-4.2.1. komponense keretében nyert fejlesztési forrást a megyei kamarai üzleti adatbázisok összekapcsolására és új adatbázis blokkok kialakítására. Az országos szintű projekt 2005-ben fejeződik be, amelynek eredményeként az év végére megkezdte működését a www.uzletahalon.hu portál, ahol mintegy 40.000 vállalkozásra vonatkozóan a következő adatblokkok találhatóak majd meg:

- Cégadatbázis: vállalkozások alapadatai, cégismertetői
- Termék/Szolgáltatás adatbázis: megnevezéssel, leírással
- Üzleti ajánlatok adatbázisa: külföldi és hazai ajánlatokkal
- K+F adatbázis: kooperációs ajánlatokkal
- Szálláshely katalógus
- Étterem katalógus
- Befektetési ajánlatok adatbázisa
- Gazdasági ingatlanok adatbázisa
- Lakossági szolgáltatók, mesterek adatbázisa

A PBKIK erre az üzleti adatbázisra építve a Somogy Megyei Kereskedelmi és Iparkamarával, valamint az Eszéki Gazdasági Kamarával közösen 2006. februárig egy magyar-horvát nyelvű virtuális környezetvédelmi katalógust is létrehoz.

2.2.8.3 Baranya megyei lakossági tájékoztató rendszer (e-LTR)

A Baranya Megyei Közigazgatási Hivatal a Baranya Megyei Államigazgatási Kollégiummal közösen 2003-ban kezdte kidolgozni az elektronikus ügyfél-tájékoztató rendszer koncepcióját. A fejlesztés célja egy elektronikus ügyfél-tájékoztató rendszer létrehozása, amely abban különbözik az eddigi rendszerektől, hogy az ügyfél az ügyét internetről indíthatja, vagy akármelyik ügyfél-tájékoztató iroda, vagy call center szolgáltatásait igénybe véve, az ügyintézéshez azonos tartalmú és kielégítő tájékoztatást kaphat.

A tájékoztató rendszer bevezetésének két legfontosabb célja, hogy:

- az ügyfél interneten tájékozódhasson az ügyintézés módjáról, idejéről, a szükséges információkról, növelve az ügyfél megelégedettség szintjét.
- a közigazgatási szerv tevékenységének hatékonysága növekedjen azzal, hogy az ügyfél az ügye intézéséhez szükséges információk birtokában van.

Az ügyfél-tájékoztató rendszer az elektronikus Lakossági Tájékoztató Rendszer (e-LTR) létrehozásával valósul meg, amely területi szintű portál rendszert alkot, biztosítva a csatlakozást a helyi önkormányzatok portáljaival, a területi államigazgatási szervek honlapjaival valamint a központi közigazgatás portáljával és ügyfélkapujával.

A létrehozott elektronikus ügyfél-tájékoztató rendszer az alábbi modulokat foglalja magába:

- elektronikus tájékoztató rendszer, keretprogramja,

- az együttműködésben résztvevő bemutatkozása elérési adataival együtt,
- az adott szerv feladat és hatásköre, kiemelt tekintettel az általa biztosított ügymenet modellekre,
- az illetékessége,
- ügymenet modell, ügytípus adattár,
- ügyfél-tájékoztató, call center, elérhetősége, ügyfélfogadási idő és ügyintézői adattár.
- előzetes időpontfoglalás,
- 4 különböző elektronikus ügyintézői modell
- elektronikus információk bevásárló kosara
- nyomtatványkitöltő modul
- adatbázis modell kidolgozása
- a rendszer német és angol nyelvű fordítása

A megvalósuló fejlesztés legnagyobb eredménye, hogy létrejön egy elektronikus alapokon működő ügyfél tájékoztató rendszer, amely a komplexitása révén támogatja a kormányzati portál szolgáltatásait, kielégíti a Közigazgatási Eljárási Törvény elektronikus tájékoztatásra vonatkozó követelményeit. Továbbá a rendszer alkalmazható lesz a többi államigazgatási szerv ügyfélszolgálati rendszereiben, támogatja az önkormányzatok ügyfélszolgálatait, a teleházak számára egy szolgáltatási platformot biztosít, végül tartalommal látja el az e-magyarország pontokat.

2.2.8.4 Zengőalja Kistérségi Társulás informatikai fejlesztései

A „Zengőalja” Kistérségi Területfejlesztési Társulás két olyan fejlesztési projektet is elindított az elmúlt évben, amelyek az információs társadalom céljainak elérését segítik. Az egyik az Informatikai és Hírközlési Minisztérium által meghirdetett IHM-ITP-18 kódjelű pályázat keretében megvalósuló „Intelligens kistérség elektronikus kommunikációs feltételeinek kialakítására” elnevezésű projekt. Ennek célja a térségi elektronikus kommunikáció feltételeinek megalapozása, az informatikai infrastruktúra társadalmasításának megkezdése. A fejlesztés egy kistérségi portálrendszer kialakítását irányozta elő, amelynek fő feladatai a következők:

- Közösségi és kulturális tevékenységek digitalizálása és megjelenítése egy dinamikus portálon.
- A kistérség internetes portáljához kapcsolódó marketing anyag elkészítése, amely térképes eszközökkel mutatja be a településeket, azok turisztikai célpontjait, illetve a vállalkozások számára hasznosítható területeket azok pontos jellemzőivel.
- Elektronikus tananyag elkészítése, melynek célja a helyi távoktatás, távtanulás segítése.
- Net-polgár képzés beindítása.

A másik kapcsolódó fejlesztés a GVOP 4.3.1. komponenséből nyert támogatással valósul meg és célja a kistérségi elektronikus közigazgatási szolgáltatások fejlesztése. Az országban egyedülállóan négy szomszédos kistérség (Pécsvárad, Mohács, Komló,

Bonyhád) fogott össze a térségek településein történő egységes e-közigazgatás megvalósítása. A beruházás két megyét átfogóan, négy kistérségben, 102 település 141.000 lakóját érinti. A beruházás futamideje 2 év, így a lakosság várhatóan 2006 második felében már használhatja az e-közigazgatás szolgáltatásait. A rendszer bevezetésének legnagyobb várható előnye, hogy a kistelepülésekről nem kell a körjegyzőségekre utazni az adminisztrációs ügyek az információs technológiák használatával is intézhetők. Az önkormányzatok belső, egymás közti ügyintézése is egyszerűsödik, mivel a projekt keretében a jelenleg még különböző önkormányzati belső ügyintézési rendszerek egységesítése is megvalósul.

2.2.8.5 Marcali Kistérség informatikai fejlesztései

Marcali város és a kistérség a Gazdasági Versenyképességi Operatív Program (GVOP-2004-4.3.1) pályázatán az elektronikus közigazgatás bevezetéséhez nyert támogatást. A projekt várhatóan 2005 végére fejeződik be. Célja a Marcali kistérség - mely 35 települést érint - önkormányzati informatikai fejlesztése, az e-önkormányzat feltételeinek megteremtése. A Marcali kistérség európai uniós és magyar költségvetési támogatással elsők között valósítja meg e-önkormányzati fejlesztését.

Ez azt jelenti, hogy az önkormányzatok a kistérség minden településén előbb-utóbb az összes fontos területen nyújtják a következő szolgáltatásokat:

1. Elektronikus tájékoztatást biztosító elektronikus szolgáltatás, amely a fentiekben túl biztosítja a szükséges nyomtatványok, dokumentumok Internetes letölthetőségét, azok ellenőrzött vagy ellenőrzés nélküli elektronikus kitöltését. Ezen szinten a dokumentumok benyújtása hagyományos módon, papíron történik.
2. Egyirányú információcserét biztosító elektronikus szolgáltatás, amely magába foglalja a letöltött űrlapok elektronikus kitöltését, a bevitt adatok ellenőrzését. Ezen a szinten az ügy indításához már nem kell személyesen megjelenni a hivatalban, de az ügyben születő közigazgatási döntés közlése az érintettel, valamint a kapcsolódó illeték vagy díj fizetése hagyományos úton történik. a közintézmények munkarendjéről, az egyes ügyek elintézéséhez beszerzendő bizonylatokról, kitöltési útmutató a nyomtatott űrlapok otthoni kitöltéséhez.
3. Kétirányú információcserét
4. Teljesen elektronizált ügyintézés, amelyben az eddig felsorolt követelményeken túl a döntés címzetthez juttatása és a díj vagy illeték befizetése is Interneten keresztül történhet.

A projekt megvalósítása a következő területeket érinti:

- Egységes infrastruktúra kiépítése hardver és szoftver szinten egyaránt. Ez egy szerverpark kiépítését jelenti, amely magában foglal webszervert, alkalmazásszervereket, tűzfalszervert, adatbázisszervert.
- Az Internetes kistérségi portálrendszer kiépítése, amely az ügyfelekkel való kapcsolatteremtés eszköze. A gyűjtőportál a térségről szolgáltat teljes körű információt és egyúttal a települések működését mutatja be, és a hatósági ügyek intézését könnyíti meg.
- Elektronikus iratkezelés, iktatási rendszer kiépítése
- e-ügyintézés támogató almodul kiépítése (WEB/eMail/Mobil/WAP)
- közgyűlést támogató alrendszer a testületi munka megkönnyítésére
- közigazgatási szakalkalmazás a Szervezési és Vezetési Iroda számára

- közigazgatási szakalkalmazás Városfejlesztési Iroda részére

2.2.8.6 Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata – Elektronikus ügyintézés bevezetése

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata a GVOP 2004-4.3.1. komponens keretében támogatást nyert a Szekszárd és térsége – Elektronikus ügyintézés bevezetése című projekt megvalósítására. Ezzel a 2004-ben elfogadott Informatikai stratégia egy újabb eleme valósulhat meg.

A jelenlegi projekt célja egyrészt az elektronikus ügyfélkapcsolat kiteljesítése, a döntéseket megalapozó információs rendszerek kialakítása, az elkezdett e-ügyintézési szolgáltatások további fejlesztése, amellyel a hivatalokon belül a közigazgatási funkciók teljes köre bevonható az elektronikus ügyintézésbe.

A projekt olyan célokat is támogat, mint az e-közigazgatási szolgáltatásokat használó felhasználói kör kibővítése, amelyhez nem csak az infrastruktúra fejlesztése szükséges, hanem kiemelt szerep jut az oktatásnak és a kommunikációnak is.

2.3 A külső és belső környezet értékelése, SWOT analízis

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> ○ Korábbi információs társadalom és intelligens térség stratégiák megyei és kistérségi szinten ○ Korábbi informatikai stratégiák a régió megyei jogú városi önkormányzatainál ○ Nyertes GVOP 4.3.1-es pályázatok az elektronikus közigazgatás fejlesztésére. ○ A meglévő informatikai rendszerek alkalmasak a további fejlesztésekre. ○ A nagy sáv szélességű Internet elérés a régió városainak többségénél adott. ○ Az önkormányzatok és a kistérségi társulások jelentős száma rendelkezik honlappal. ○ Kialakult és fejlődik a távoktatási hálózat, az elektronikus tananyagfejlesztés, és bővül a távolról is elérhető képzések listája. ○ A régió természeti környezete, klímája, gyógyvizei, szőlő és borkultúrája miatt jelentős érdeklődés van az elektronikus turisztikai marketing portálok után ○ A nyilvános közösségi Internet elérési helyek és a Teleházak nagy sűrűséggel vannak jelen a régióban, ezzel is segítve az elektronikus szolgáltatásokhoz való hozzáférést. ○ Az új gazdasági szektorok és a klaszterek kialakulása gyorsítja az elektronikus gazdaság elterjedését. ○ A régióban jelentős felsőoktatási és kutatási központok vannak, amelyek megalapozzák a tudástermelés és közvetítés rendszerét és növelik a digitális versenyképességet. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ A régió aprófalvas település hálózata hátráltatja a szélessávú infrastruktúra piaci elterjedését a kistelepüléseken. ○ Vannak olyan önkormányzatok és települések, kistérségek amelyek területén az informatikai infrastruktúra kiépítettsége hiányos, ezekben a térségekben a lakosság körében is alacsony az Internet penetráció, ○ Sokan nem ismerik a nyilvános közösségi Internet végpontok, eMagyarország pontok és a Teleházak szolgáltatásait, ezért nem is veszik igénybe azokat. ○ A magyar régiókra vonatkozó „információs lábnyom” elemzés alapján a régió helyzete több szempont tekintetében átlag alatti minősítést kapott. ○ Kevés a versenyképes informatikai cég, fejletlen az elektronikus kereskedelem. ○ Nincsenek bejáratott elektronikus távmunka rendszerek, nincsenek a foglalkoztatási együttműködések elektronikus csoportmunka felületekkel támogatva. ○ Alacsony K+F ráfordítás és az ipari orientációjú K+F aránya ○ Nincsenek bejáratott agrárinformatikai rendszerek. ○ Nincs megfelelő hálózati együttműködés a szakképzési intézmények közt, nincs elégséges promóció az LLL elterjesztéséhez. ○ A régió hátrányos helyzetű kistérségeiben lakók digitális leszakadása érezhető. ○ Egyes kor- és népcsoportok bekapcsolódására, felhasználóvá válására nincsenek kidolgozott akciók. ○ A tervezést és a monitoringot segítő adatbázisok naprakészsége nem megfelelő.

Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> ○ Jelentős források lesznek elérhetőek az elektronikus önkormányzati szolgáltatások fejlesztésére ○ Határon átnyúló gazdasági hálózatok vannak kialakulóban ○ Az Interregionális együttműködésbe bekapcsolódó régiós szereplők előnyben részesítik az elektronikus kommunikációt ○ A lisszaboni célok felülvizsgálatát követően az információs társadalom témaköre egyre nagyobb térre nyert az EU-s és a hazai stratégiákban. ○ A OFK fókuszában a versenyképesség, a tudás alapú társadalom áll. ○ A modernizáció gondolatát magukénak érezhetik a döntéshozók ○ A regionális tudásközpontok fejlesztését több hazai és EU-s program is támogatja ○ A korábban hiányzó jogi szabályozási környezet kezd kitejedni, ezzel elősegíti az elektronikus kereskedelem és közigazgatás elterjedését ○ A régió térszerkezeti problémáit a távolról is elérhető adatbázisok és informatikai szolgáltatások jelentősen csökkenthetik ○ A régió humán erőforrása jó alapot adhat egy tudásbázisú gazdaság kialakulásához ○ A hálózati együttműködése előtérbe kerülése segítheti a civil szervezetek nagyobb fokú szerepvállalását. ○ A felnövekvő generációk mindennapi életük részeként már készségi szinten használják az IT eszközöket 	<ul style="list-style-type: none"> ○ A digitális szakadék mélyülése ○ A nyilvános közösségi végpontokon elhelyezett eszközök a gyors technológiai fejlődés miatt hamar elavulnak és pótlásukra nincs lehetőség, mivel főleg csak új végpontok létrehozására vannak programok. ○ A hosszabb távra szóló, nagyobb volumenű IT beruházásokat jelentősen veszélyezteti a forint árfolyamváltozás lehetősége. ○ Az információs társadalmi fejlesztésekhez a projektgazda önkormányzatok, kistérségek, civilek, KKV-k saját erő hozzájárulásához és a működtetéshez szükséges források nem állnak megfelelő mértékben rendelkezésre. ○ A regionális hálózati együttműködési készség hiányában a szakképzési rendszerben fennmarad a szétforgácsoltság és nem a munkaerőpiac igényeihez igazodó képzési struktúra marad. ○ A régió megyéiben, kistérségeiben kidolgozott információs társadalom és intelligens térség stratégiák nem kapnak megfelelő támogatást a megvalósításukhoz. ○ A képzett munkaerő elvándorlásával a tudásipar munkásai eltűnnek és nincsenek helyükbe lépő megfelelő tudású vagy képezhető munkaerő. ○ A régió közlekedésfejlesztési elképzelései elvonják a forrásokat az információs társadalmi fejlesztésektől. ○ A régió belüli információs infrastruktúra és a hálózati rendszerek fejletlensége miatt az innováció térbeli terjedése lassú.

3 A Régió Információs Társadalom Stratégiája

3.1 Jövőkép, célrendszer

3.1.1 A Dél-dunántúli régió jövőképe

Az informatikai stratégia nem egy ágazati stratégia, mint inkább egyfajta horizontális metszetét adja a régió általános stratégiájának. Ebből adódóan azt mondhatjuk, hogy nincs önálló informatikai stratégiai jövőkép, minthogy a régiónak csak egy elképzelt jövőbeli állapota van, ami magában foglalja az információs társadalommal kapcsolatos elemeket is. Ezért a jövőkép és a célrendszer meghatározásánál is az általánosabb, a mindent magában foglaló regionális jövőképből célszerű kiindulni. A második Nemzeti Fejlesztési Terv regionális stratégiájának kialakításakor a Dél-dunántúli régió területfejlesztési politikájában hosszú távú jövőképeként egy olyan:

*„otthonos, természet- és emberközeli déli régió
víziója rajzolható meg,
ahol íze van az életnek”*

A régió feltárja és élvezzi kedvező geopolitikai helyzetéből eredő hasznokat: élénk társadalmi-gazdasági kapcsolatok jellemzik a Nyugat-Balkán, az észak-olasz, az osztrák és a dél-német területek irányába.

A Dél-dunántúli régió sikeresen fordítja jelenlegi fejlettségbeli hátrányait előnyé azáltal, hogy megőrzött természeti és kulturális értékeit, építészeti örökségét és termásvíz-kincsét fenntartható módon hasznosítja. A régió magas életminőséget kínál lakosainak és az ide látogató turistáknak a tiszta és egészséges környezet biztosításával és a közszolgáltatások – a települések különböző funkciói szerint differenciált – magas szinten történő biztosításával. A lendületesen és fenntartható módon fejlődő pécsi országos növekedési pólus sikeresen dinamizálja a régió többi térségét. A regionális és térségi fejlődési potenciállal rendelkező térségek központi városainak közszolgáltatási funkciói megerősödnek, és a környezetük növekedési pólusaivá válnak. Javulnak a régió belső elérhetőségi viszonyai, melynek révén oldódik a periférikus helyzetű térségek elzártsága, e térségek számára is hozzáférhetővé válnak a fejlettebb térségek által kínált közszolgáltatások és munkalehetőségek. A kiépült közlekedési infrastruktúráknak köszönhetően megszűnik a régió elzárt jellege, ezáltal lehetővé válik, hogy a régió aktívan bekapcsolódjon a hazai és az európai régiók munkamegosztásába és versenyébe.

Belépés az információs társadalom korszakába segíti a jövőkép elérését, a digitális esélyegyenlőség megteremtésével növelhető a régió belső kohéziója és csökkenthetőek a területi és társadalmi különbségek.

A fenntartható fejlődés céljait szolgáló, a helyi adottságokra építő versenyképes gazdaság megteremtésével a régió az integrációs folyamatok nyertesévé válik, az Európai Unió fejlettségi átlagától való leszakadási folyamat lassul, majd megáll. A régióban egyrészt megerősödnek a régió sajátos adottságaira, valamint a meglévő tudás helyben történő hasznosítására építő tudás-intenzív ipari és környezetközpontú ágazatok, valamint a velük piaci kapcsolatban lévő ágazatok. Másrészt javul a régióban hagyományosan jelenlévő és magas szakmakultúrával rendelkező ipari ágazatok piacképessége és környezettudatossága, ezen iparágak esetében is teret nyer az új termékek és szolgáltatások kifejlesztésére és

sikeres piaci értékesítésére irányuló, innovatív környezetorientált szemlélet és fejlesztési aktivitás.

Az egészségügyi infrastruktúra fejlesztésével, az egészségügyi szolgáltatások ésszerű térségi megszervezésével, valamint a szociális ellátórendszer megerősítésével javul a lakosság egészségi állapota. A kiépülő tudás-intenzív iparágak vonzóvá teszik a Dél-dunántúli régiót a magasan kvalifikált munkaerő számára is. A hagyományos iparágak versenyképességének növekedése a középfokú képzettségű munkaerő számára is foglalkoztatási lehetőséget biztosít. Az oktatási rendszer kínálati spektruma fokozatosan illeszkedik a piaci igényekhez, melynek révén a lakosság a piacon is hasznosítható tudáshoz jut. A bővülő munkalehetőségek és az adekvát tudás révén a régió teljes területén emelkedik a lakosság jövedelemszintje és életszínvonala. Az egészségügyi és szociális ellátórendszer fejlődésével csökken a társadalmi és etnikai alapú szegregáció mértéke a településeken belül, valamint az egyes települések között, erősödik a társadalmi kohézió. Az egészségügyi és foglalkoztatási helyzet javulásával, valamint a piacképes tudásszint biztosításával megáll a népesség elvándorlásának folyamata és a régió fejlett és hátrányos helyzetű térségeiben egyaránt javul a lakosság életminősége, ezáltal erősödik a régió népességmegtartó képessége.

A jövőkép egy olyan álm, vagy különös kívánság, amely valóra váltásához hosszú távon szeretnénk eljutni. Megalkotásakor választ kell adnunk azokra a kérdésekre, melyek a térség jövőbeni információs társadalmi helyzetképe, a maihoz képest megőrzött vagy megváltoztatott jellemzőkre kérdeznek rá.

3.1.2 A második Nemzeti Fejlesztési Tervhez kapcsolódó regionális tervezési feladatok

3.1.2.1 A régió 2015-ig tartó időszakra megfogalmazott stratégiai céljai

A jövőképben megfogalmazott fejlettségi szint eléréséhez 3 *átfogó cél*, és az azokat részletező 9 *specifikus cél* megvalósulására van szükség, mely célok illeszkednek Magyarország országos szintű célkitűzéseibe.

3.1.2.1.1 Magas környezeti minőségű modell régió

A visszaszoruló bányászat és az ipari szerkezet átalakulásával a környezetterhelés csökkent, fennmaradtak azonban olyan volt ipari, bányászati és katonai területek, melyek hasznosítása nem megoldott. A környezetterhelés csökkenésének folyamatát mérsékli a közlekedés folyamatosan növekvő kibocsátása, ezért meg kell állítani a környezetkímélő közösségi közlekedés részarányának további zsugorodását. A szennyvízkezelés területén komoly lemaradás figyelhető meg az ország más területeihez viszonyítva. Meg kell teremteni a hulladékok újrahasznosításának minél szélesebb bázisát a régióon belül. A sajátosan aprófalvas és tagolt domborzatú területeken (Ormánság, Zselic, Hegyhát, Belső-Somogy) az adottságokhoz legjobban alkalmazkodó (esetenként alternatív) szennyvízkezelési technológiákat kell kiépíteni.

3.1.2.1.1.1 *A környezeti rendszer elemeinek védelme és fenntartható hasznosítása*

A régió nagy területei (Dráva-mente, Zselic, Külső-Somogy) kimaradtak az iparosítás folyamatából. A megőrződött vonzó természeti környezeti adottságait és táji, illetve

biológiai sokféleségét hosszabb távon is meg kell őrizni, ezért a gazdaságfejlesztési célokat csak a természet- és környezetvédelmi szempontok figyelembe vételével szabad meghatározni. Elő kell segíteni a természetközeli táj- és biogazdálkodás elterjedését a gyengébb termőadottságú területeken. A régió kedvező erdősültségi fokát tovább kell növelni, amely alapot teremt az egészségmegőrzéshez, az öko-, lovas- és vadászturizmus további fejlesztéséhez, valamint a Somogyban ma is jelentős faipar fennmaradásához. Törekedni kell a védett természeti területek természetközeli állapotának megőrzésére.

A környezeti rendszer elemeinek védelme érdekében meg kell valósítani a települési hulladék és a szennyvíz kezeléséhez, valamint az ivóvízbázis védelméhez szükséges beruházásokat. Ugyanezt a célt szolgálja a szolgáltatott ivóvíz minőségének javítására, a légszennyezés és zajterhelés csökkentésére irányuló közösségi és vállalkozói beruházások, valamint a környezeti szempontból fenntartható közlekedési módok (vasúti, vízi) fejlesztése. Csökkenteni kell az energiagazdálkodási tevékenységből eredő légköri kibocsátást.

3.1.2.1.1.2 Kiegyensúlyozott térszerkezet és térségi munkamegosztás

A települések közötti munkamegosztás gyenge a régióban. A településkategóriákhoz hozzá kell rendelni az adott kategóriától elvárható köz- és gazdasági szolgáltató funkciókat, és ezen szolgáltatások minőségét fejleszteni kell. A Zselic, Ormánság és Belső-Somogy városiányos területei nélkülözik a központi szolgáltató funkciókat ellátni képes városias településeket. A városok térszervező erejét a régió egészében növelni kell. Pécs gyenge közvetítő szerepét erősíteni kell a város és a régió együttműködésének fejlesztésével, a Szentlőrinc-Komló-Pécsvárad térségben az agglomerációs előnyök kihasználásával. A jól működő, hierarchikus településszerkezet működéséhez elengedhetetlen a régió elérhetőségi viszonyainak javítása a közlekedési infrastruktúra fejlesztésével és a közösségi közlekedési szolgáltatások térségi alapú átalakításával.

A települési környezet színvonalát javítani kell a meglévő építészeti és műemléki értékek védelmével, ill. állagmegőrzésével, a közterületek, zöldfelületek mennyiségének és minőségének fejlesztésével. Előnyben kell részesíteni a barnamezős beruházásokat, és ökológiai folyosókat kell létrehozni vagy megővni. A káros urbanizációs folyamatokat szabályozókkal, valamint a településközi együttműködés erősítésével kontrollálni kell, törekedni kell a városkép védelmére. A szabadidő kulturált eltöltését biztosítandó fejleszteni kell a régió kulturális és sport infrastruktúráját.

3.1.2.1.2 Helyi adottságokra épülő versenyképes gazdaság

A Dél-Dunántúl tökevonzó képessége a legkisebb a régiók között. A régió tökevonzó képességének növelésén és a vállalkozásait környezet megteremtésén túl hangsúlyozottan kell a gazdaságfejlesztést az endogén adottságokra alapozni. Új, a régióban jó adottságokkal rendelkező tudás-intenzív, innovatív ágazatok fejlesztése mellett nem szabad megfélemlíteni a hagyományos ágazatok támogatásáról sem. A régió egésze versenyképességének javítása érdekében elengedhetetlen egyrészt a gazdasági tevékenységek végzésére alkalmas telephelyek számának növelése, másrészt a régió külső elérhetőségének javítása.

Szükség van a kaposvári és pécsi egyetemnek, valamint a gazdaság szereplőinek eddiginél aktívabb együttműködésére, az alkalmazott kutatásra fordított összegek növelésére, és az innováció elősegítésére. A nagyvárosokban elsősorban a tudás-intenzív iparágakat, míg a

kedvezőtlenebb képzettségi szinttel rendelkező vidéki térségekben a munkaerő-igényes ágazatokat kell fejleszteni. Az egyetemekhez, valamint a Paksi Atomerőműhöz kötődően fejleszteni kell a regionális tudásbázisokat, támogatni a spin-off vállalkozásokat.

3.1.2.1.2.1 Innovatív környezeti ipar és energetika

Az európai uniós támogatások hozzájárulnak ugyan a környezeti ipar termékei és szolgáltatásai iránti fizetőképes kereslet kialakulásához, ugyanakkor fennáll a veszélye annak, hogy ezeket a forrásokat a régión kívüli környezeti ipari vállalkozások szerzik meg. A piaci pozíciók megszerzése és megerősítése érdekében kiemelten támogatni kell a régióban a környezeti ipar területén működő kis- és középvállalkozások hálózatba szerveződését és ezen hálózatok összekapcsolódását a régió egyetemeinek bázisán működő interdiszciplináris kutatói bázisokkal. A régióban működik az ország energiatermelésének több mint 40%-át előállító Paksi Atomerőmű, melynek szakmai bázisa és az általa támasztott kereslet értékes bázis a környezetipar és az energetikai ipar fejlődéséhez. A régió jelentős megújuló energiaforrásaira támaszkodva ösztönözni és támogatni kell a megújuló energiaforrások felhasználásának különböző módozatait, elsősorban a biomassza, a nap-, és a geotermikus energiahasznosítás területén, valamint a kapcsolódó technológiák fejlesztését, az ezzel foglalkozó ipari vállalkozások megerősítését.

3.1.2.1.2.2 Piacorientált kreatív és kulturális ipar⁵

A Dél-dunántúli régió jelentős szellemi potenciállal rendelkezik, amely azonban nincs kellően kihasználva annak ellenére, hogy Kaposvár és Pécs kulturális élete kiemelten jelentős, és a művészeti oktatás teljes vertikuma megtalálható Pécsen, és Kaposváron is beindult felsőfokú művészeti képzés. Ezért támogatni kell a jellemzően mikro- és kisvállalkozások piacra jutását a háttér-infrastruktúra megteremtésével (alkotó helyek, inkubátorházak, nagy értékű eszközök beszerzése és megosztása), a piacon működő szereplők együttműködésének erősítésével. Fejleszteni kell a régió kulturális intézményrendszerét is. Ösztönözni kell a kulturális fogyasztást és meg kell teremteni a lakosság kulturális javakhoz való egyenlő hozzáférését (a kulturális befogadó terek fejlesztésével és a térségi központok elérhetőségének javításával). A fellendülő kulturális élet egyrészt keresletet indukál a kulturális ipar vállalkozásai számára, másrészt közvetve hozzájárul a társadalmi szolidaritás és kohézió erősítéséhez. A kulturális és kreatív ipar fejlesztésével a régió egyéb gazdasági ágaiban működő vállalkozások versenyképességük növelését biztosító, magas hozzáadott értéket előállító szolgáltatásokhoz juthatnak hozzá.

3.1.2.1.2.3 Élettudományi bázisra épülő egészségipar

A régióban adott élettudományi kutatási potenciál koordinált kihasználásával támogatni kell a mai fogyasztói igényeknek megfelelő egészségügyi szolgáltatásokhoz kapcsolódó termelő vállalkozások fejlődését. Az egészségtudatosság erősödésének trendje folyamatos, ami biztos alapot szolgáltat a fogyasztói igényeket kielégítő életmód-iparág fejlesztéshez. A régió adottságai kiválóak a gyógyvizekhez, valamint az egyéb klimatikus üdülőhelyekhez kapcsolódó egészségturisztikai infrastruktúrát illetően. A régió kutatási profilja tökéletesen illeszkedik az egészségipar fejlesztéséhez szükséges tudásigényekhez: Kaposváron az élelmiszer-kutatás, Pécsen pedig az orvos-kutatás van jelen. A piacosítható eredményeket létrehozó regionális kutatási bázis kialakításával, illetve a kutatási

⁵ A kreatív ipar minden olyan szellemi és tárgyi termékeket és szolgáltatásokat előállító iparág és tevékenységnek az összefoglaló neve, amelynek alapját a művészi teljesítmény, tehetség és az egyéni kreativitás jelenti, és amely iparág potenciális jövedelemtermelő és munkahely-teremtő képességgel rendelkezik a szellemi jogdíj adta lehetőségek megteremtésével és kihasználásával.

eredmények ipari becsatornázását segítő szolgáltatások fejlesztésével támogatni kell az élettudományi, biotechnológiai kutatásokra alapuló „hightech” egészségipari vállalkozói szektort.

3.1.2.1.2.4 Piacképes, hagyományosan jelenlévő ipari ágazatok és turisztikai kínálat

A régió gazdaságában mind foglalkoztatási szempontból, mind a hozzáadott érték termelés szempontjából vannak kiemelkedő jelentőségű tradicionális ágazatok (élelmiszeripar, gépipar és fémfeldolgozás, elektronika, textil- és bőripar). Növelni kell a termelés hozzáadott értékét termékspecializációval, a feldolgozottsági szint növelésével, valamint a piaci szegmensek feltárásával és hasznosításával. Segíteni kell a korszerű technológia alkalmazását, a termék- és technológiai innovációs folyamatok terjedését, meg kell teremteni az oktatási-szakképzési kínálat és kereslet közötti összhangot. Támogatni kell az üzleti szolgáltatások szélesebb körének elterjedését és a vállalkozásokat segítő szervezetek (ipari parkok, inkubátorházak, innovációs központok) megerősödését.

A régió élelmiszeripara jelentős, adottságai kiválóak. Törekedni kell a helyben feldolgozott termékek arányának növelésére. Támogatni kell a regionális fogyasztási piac kiépítését, az eredetvédjeggyel ellátott termékek számának növelését. A kedvezőtlenebb adottságú termőterületeken támogatni kell az erdősítést, illetve a gyógynövénytermelő és –feldolgozó kapacitás kiépítését. A régió erdősült területein a ma is jelentős faipart támogatni kell a feldolgozó kapacitás minőségi fejlesztésével.

A turizmus hagyományosan fontos gazdasági ágazat. A régió gazdag felszín alatti vízkészletére alapozva hangsúlyosan fejleszteni kell a gyógy- és wellness-turizmust. Hasonlóan jók a régió adottságai a vízi turizmust illetően, melynek egyik legfontosabb területe a Balaton térsége. Itt a ma jellemző erős szezonalitást csökkenteni kell. Ehhez szükséges a partközeli települések és háttértelepülések, valamint a régióban található egyéb fontos desztinációk együttműködése komplex, regionális termékcsomagok kialakítása érdekében (gasztronómia, bor, falusi környezet, termálfürdők). A régió kisebb tavai, illetve a régiót határoló Duna és Dráva folyók mentén fejleszteni kell az öko- és vízi turizmus infrastrukturális fejlesztéseit, ki kell építeni a ma még sokszor hiányzó vendéglátó és egyéb kiegészítő szolgáltatásokat. A helyi lakosságot képzéssel alkalmassá kell tenni arra, hogy kihasználják a növekvő vendégforgalom nyújtotta lehetőségeket. Kaposváron, Pécsen és a Balaton mentén fejleszteni kell az üzleti turizmushoz nélkülözhetetlen alpinfrastruktúrákat (konferenciaterem, vásárközpont). A kulturális adottságok színvonalas turisztikai termékkel alakítását is el kell érni, hiszen a kulturális attrakciók egyre nagyobb szerepet töltenek be a turisztikai célpont megválasztásában. Emellett törekedni kell a kulturális kínálat bővítésére, új kulturális termékcsomagok és szolgáltatások létrehozására.

A régió agrár-jellegű térség, ahol a nagy kiterjedésű falusias térségek ideális színterei a falusi, gyalogos, kerékpáros, lovas, vadász- és ökoturizmusnak, illetve a borvidékeken a borturizmusnak. Különösen a változatos domborzatú, illetve erdősült területeken (Zselic, Belső-Somogy, Mecsek, Hegyhát, Villányi-hegység, Szekszárdi dombság, Gemenc) kell a vidéki gazdaság diverzifikációját elősegíteni a turizmus és a hozzá kapcsolódó szolgáltatások fejlesztésével. Szükséges a kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése, a turisztikai infrastruktúra kiépítése, az együttműködés erősítése a szereplők között a hatékony piaci megjelenés érdekében.

3.1.2.1.3 Stabilizálódó népességszám és erős társadalmi szolidaritás

A régió népessége csökken a természetes fogyás és a negatív vándorlási egyenlege miatt. Az elvándorlás különösen erős a fiatal és szakképzett csoportokon belül. A folyamat megállítása érdekében növelni kell a munkahelyek számát mind a tudásigényes, mind az alacsonyabb képzettségű munkaerőt igénylő iparágak és szolgáltatások területén, bővíteni kell az atipikus munkavégzés lehetőségét. A munkalehetőségek megléte mellett nagyon fontos letelepedési tényező az adott településen elérhető magán- és közszolgáltatások elérhetősége és minősége. Az alapellátás racionalizálása mellett biztosítani kell az egészségügyi és szociális alapellátáshoz való hozzáférést az alternatív ellátórendszerek elterjesztésével és a fejlett technológia nyújtotta lehetőségek kihasználásával. A magasabb szintű ellátási szolgáltatásokat kistérségi és regionális szinten, a ma még egyszerre jelen lévő párhuzamosságok és hiányok megszüntetésével kell biztosítani. A gazdaságosan csak nagyobb településeken biztosítható egészségügyi, szociális és oktatási szolgáltatások elérése érdekében javítani kell e térségi központok megközelíthetőségét a közúthálózat fejlesztésével és a közösségi közlekedési szolgáltatások színvonalának emelésével, továbbá az akadálymentes környezet megteremtésével.

3.1.2.1.3.1 *A lakosság egészségügyi állapotának javulása*

A lakosság egészségügyi állapota az országos átlagnál kedvezőtlenebb, aminek oka egyrészt a bányászati és nehézipari munkában megrokkantak magas száma, a szegregálódó kistépüléseken megtalálható szegénység és az egészséges életkörülmények hiánya, valamint az egészségügyi ellátórendszerhez való hozzáférés egyenlensége. Az egészségügyi ellátórendszer átalakítása és korszerűsítése révén a régió lakosságának egésze számára elérhetővé válnak az egészségügyi szolgáltatások. Hangsúlyt kell fektetni a betegségek megelőzésére, a szűrő rendszer kiépítésére. Ki kell építeni a betegközpontú, a szükségletekhez igazodó magas színvonalú és költséghatékony szolgáltatásokat nyújtó egészségügyi ellátórendszert. Az egészségügyi és szociális alapellátásokhoz való hozzáférést a régió minden településén biztosítani kell.

3.1.2.1.3.2 *Hátrányos helyzetűek és inaktív munkaerő-piaci reintegrációja*

A munkaerőpiacról kiszorult képzetlen, rokkant, illetve az etnikai alapon diszkriminált cigány származású lakosság hátrányos helyzete szükségessé teszi a munkaerőpiaci reintegrációs tevékenységek fokozását a munkaerőpiaci, szociális és felnőttképzési szolgáltatások koordinált működtetésével. A térségi szinten megvalósuló komplex foglalkoztatási programok segítségével a hátrányos helyzetű kistérségekben élők mobilitását, munkavállalási hajlandóságát és esélyeit növelni kell a munkavállalást támogató térségi közösségi és szociális szolgáltatások, valamint az atipikus foglalkoztatási formák elterjesztésével.

3.1.2.1.3.3 *Piacképes tudásszint*

A képzési és foglalkoztatási rendszer regionális koordinációjával növelni kell a közép- és felsőfokú oktatás piac- és gyakorlatorientáltságát. A koncentrált forráselosztással kialakítandó térségi szakképző központok a gazdaság aktuális technológiai színvonalának megfelelő, korszerű infrastruktúrára alapuló képzést biztosítanak. A gazdasági szereplők és a felsőoktatás kapcsolatának erősítésével csökken az egyetemi képzés elméletorientáltsága és javulnak a magasan kvalifikált pályakezdekők elhelyezkedési esélyei. A régió két egyetemének komplementer kutatási potenciáljára alapozva piacképes innovációs szolgáltatásokat kell nyújtani a régió vállalkozásai számára. A mérnökök hiánya

akadályozhatja a gazdaság fellendülését, ezért mindenképpen el kell érni a műszaki egyetemi oktatás beindítását a régióban.

3.1.2.1.4 Területi stratégiai célok

A fentiekben vázolt tematikus stratégiai célok mellett a Dél-dunántúli régióban 3 területi stratégiai cél, azaz fejlesztési tércategória határozható meg. A területi stratégiai célok elérése a régióban a tércategóriák adottságainak megfelelő, azok fejlesztési igényeit tükröző beavatkozásokon keresztül érhető el.

3.1.2.1.4.1 *Tércategória: Országos növekedési pólus*

A régió nagy népsűrűségű, magas urbanizáltsági fokú központi területe Pécs és agglomerációja, amely országos szinten is meghatározó nagyvárossal, a régió többi területéhez viszonyítva jó gazdasági és társadalmi mutatókkal rendelkezik.

Célállapot: Dinamikusan fejlődő, kiváló közlekedési kapcsolatrendszerrel rendelkező nagyvárosi agglomeráció és nemzetközileg is versenyképes régióközpont, mely képes bekapcsolódni az európai és hazai országos növekedési pólusok munkamegosztásába és a régióközpont közigazgatási, egészségügyi, tudományos, oktatási, kulturális, idegenforgalmi funkcióinak megerősítésével az innováció fogadására és terjesztésére a régió többi térsége felé.

A pécsi agglomeráció dinamizáló ereje az alábbi két kitörési ponton nyugszik:

- A tudományos eredmények innovatív hasznosítása;
- A tradíciókból táplálkozó és korszerű távlatokat nyitó kulturális ipar fejlesztése.

A fejlődés alapját képezi az infrastrukturális feltételek javítása, ezen belül a kommunális és közlekedési infrastruktúra rekonstrukciója. Erre épülnek rá a dinamizáló tényezőkre fókuszáló stratégiai fejlődési irányok:

- A magas szakmakultúrával bíró, hagyományosan jelenlévő iparágak (élelmiszeripar, textil- és bőripar, gépgyártás és elektronika) piacképességének javítása, ezzel párhuzamosan a foglalkoztatási lehetőségek bővítése.
- A jelentős kiterjedésű barnamezős területeken rehabilitációs, revitalizációs fejlesztések megvalósítása;
- A korszerű kutatás, valamint az egyetemi és középfokú szakmai képzés fejlesztése;
- A jelentős tudásbázissal rendelkező, környezeti és élettudományokhoz kapcsolódó iparágak fejlesztése;
- A város kétezer éves múltjához, gazdag szellemi, művészeti életéhez kötődő kulturális örökség és az erre épülő kulturális iparágak fejlesztése.

Az agglomerációban kitűnően együttműködik a magtelepülés a környező településekkel az erőforrások ésszerű felhasználásában és optimalizálásában, kihasználják a tervszerű területhasználat adta lehetőségeket. A tőke, lakosság, és a turisták vonzása és megtartása érdekében a térség magas életminőséget kínál, amelyet az épített és természeti környezet megóvásával és fejlesztésével, a térségi alapú, integrált elővárosi közlekedési rendszer bevezetésével, és sokrétű kulturális és szabadidős kínálathoz szükséges infrastruktúra megteremtésével ér el.

3.1.2.1.4.2 *Térkategória: Regionális növekedési zónák*

Ide tartozik a somogyi és tolnai megyeszékhely (Kaposvár és Szekszárd) település-együttese, a megyeszékhelyekkel jó közlekedési kapcsolatban lévő térségek, valamint a Balaton-parti települések. Ezek a térségek viszonylag jó közlekedési kapcsolatokkal rendelkeznek (a kiépülő M7, M6-M56 és M9 gyorsforgalmi utak jelenléte) és gazdasági mutatóik terén is kiemelkednek a régió többi térsége közül.

Célállapot: Dinamikusan fejlődő urbanizált térségek egy-egy jelentős városi központtal, amelyek - munkamegosztásban az országos növekedési pólusokkal és az ország többi regionális pólusával - képesek az innováció befogadására és az innováció-vezérelt fejlődésre és specializációra, valamint a régióban hagyományosan jelen lévő iparágak versenyképességének erősítésére.

Az egyes regionális növekedési zónák fejlődése azok sajátos erősségeikre alapozva valósul meg:

- Kaposvár térsége a meglévő egyetemi bázisra és a jelentős agrárpotenciálra építve a Dél-Dunántúl egyik regionális decentrumát képezi. A város az öt körülvevő térség gazdasági, közigazgatási, egészségügyi oktatási, kulturális központja. A magas szintű közszolgáltatási funkciók tekintetében munkamegosztás alakul ki Pécs és Kaposvár között.
- A Szekszárd-Paks tengely a Duna-menti térség növekedési zónájaként definiálható. Szekszárd gazdasági, közigazgatási, egészségügyi és oktatási decentrum jellege mellett a térség a régió jelentős turisztikai (Duna-parti térség, Gemenc) térsége is. A gyorsforgalmi úthálózat kiépülésével Szekszárd logisztikai szerepe jelentősen megnövekedik. A Paksi Atomerőmű a régió egyik legnagyobb foglalkoztatója és jelentős energetikai szakmai tudásbázisa.
- A Balaton-part a Dél-dunántúli régió legjelentősebb turisztikai területe. A Balaton-part fenntartható fejlesztése érdekében szükséges a minőségi szolgáltatást kínáló, egyúttal a szezonalitást csökkentő turisztikai szolgáltatások fejlesztése. Emellett fontos szerepe van a Balaton környezeti állapota megóvásának, azt ezt szolgáló környezetvédelmi infrastrukturális fejlesztéseknek és képzési-nevelési programoknak, valamint a természetközeli területek, parti sávok és zöldfelületek megóvásának és növelésének.

A regionális növekedési zónák is kedvező életminőség, valamint korszerű közigazgatás megteremtésével vonzzák a befektetői tőkét és a turistákat. A környezeti terhelés csökken és az elérhetőségi viszonyok javulnak a térségi alapú közösségi közlekedési rendszerek megteremtésével.

3.1.2.1.4.3 *Térkategória: Karakterisztikus fejlődési pályára állítandó vidéki térségek*

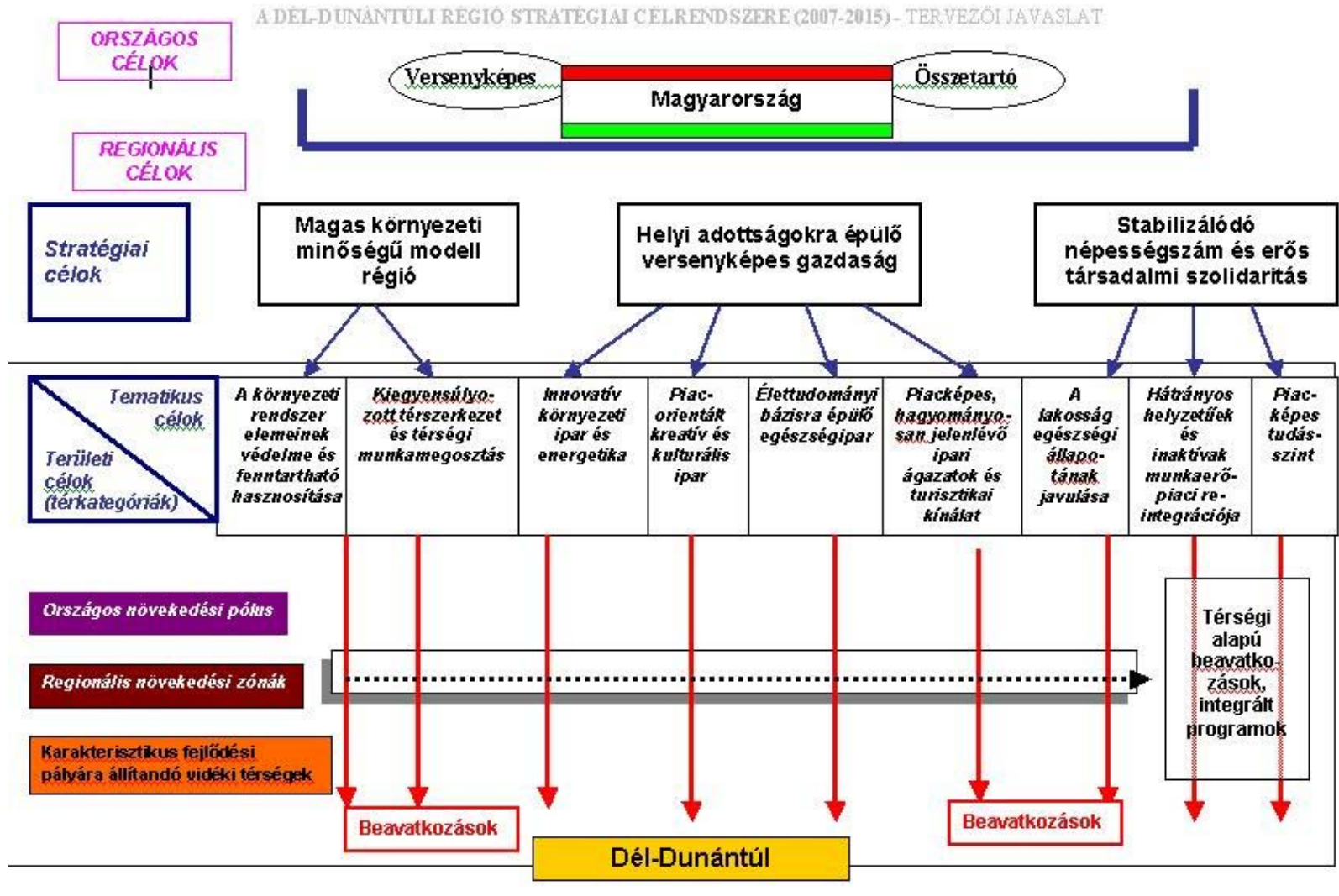
Ebbe a tércategóriába tartoznak az előző két kategóriánál kevésbé fejlett területei a régiónak. Elsősorban kis népsűrűségű vidéki térségek sorolhatóak ide, melyek sok esetben komplex társadalmi és gazdasági problémákkal küszködnek. E térségekre jellemző a magas munkanélküliség és a gazdaságilag inaktív magas aránya, a kedvezőtlen elérhetőségi viszonyok, a rossz szociális és egészségügyi állapot, a népesség fogyás és elöregedés, valamint az alacsony képzettségi szint. E térségek erőssége a viszonylag háborítatlan természeti környezet és az alacsony szennyezettség, ami a jövőbeni fejlődés egyik alapja lehet.

Célállapot: A vidéki térségekben található térségközponti funkciókat ellátó települések és a környező kistelepülések egymásra épülő fejlődése, melynek révén a vidéki térségek gazdasága stabilizálódik, a foglalkoztatási helyzetük javul a karakterisztikus adottságaikra alapozott fejlesztések eredményeképpen.

Ennek érdekében a következő célok fogalmazhatók meg:

- A kistérségi és mikrotérségi központok saját karakterisztikus adottságaikra és lehetőségeikre építve a közszolgáltatások meghatározott körének ellátását biztosítják a lakosság számára. E tekintetben a térségközpontok között egy tudatos regionális szintű munkamegosztás alakul ki, figyelembe véve a méretgazdaságossági és az ésszerű ellátás-szervezési szempontokat. E tudatos munkamegosztás révén, regionális szinten létrejön a vidéki térségközpontok hálózata.
- A meghatározott térségi karakter mentén megerősödnek a vidéki kistérségi és mikrotérségi központok közszolgáltatási funkciói, melynek révén e központi szereppel bíró települések képesek a vonzáskörzetükben lévő kistelepüléseken élőket munkalehetőséggel és közszolgáltatásokkal ellátni.
- A térségközpontok környezetében található kistelepülések esetében a fejlesztés alapját az alábbiak képezik:
  - a kistelepülések elérhetőségének javítása a térségközpontok irányában, melynek révén a kistelepülések a számukra szükséges közszolgáltatások jelentős részét a térségközpontban találják meg, elkerülve ezáltal a kistérségi szinten optimalizálható közszolgáltatási funkciók párhuzamos kiépítését;
  - a kistelepülések esetében fontos tényező a jelenleg e településeken domináns szerepet betöltő agrárium diverzifikálása, az alternatív jövedelemszerzési formák és kiegészítő jövedelemszerzési formák kiépítése.

3.1.3 Az információs társadalom helye a régió stratégiai célrendszerében

A régió 2015-ig szóló stratégiai céljai elérése érdekében a területiség, térszerkezet szempontjait kiemelten figyelembe kell venni. Emellett viszont mind a nemzeti, mind pedig a regionális fejlesztéspolitikában egyidejűleg érvényesíteni kell olyan *horizontális szempontokat* is, amelyek a társadalmi és a területi kohéziót szolgálják. Ezek makro- és mikro-szinten egyaránt érvényesítendő követelmények, amelyeket minden konkrét fejlesztés kidolgozásánál figyelembe kell venni, ezek közé a kiemelt szempontok közé tartozik a korszerű info-kommunikációs technológiák (eszközök, számítógépek, szélessávú hálózatok stb.) használatának elterjesztése minél szélesebb körben, a régió hátrányos helyzetű kistérségeire különös tekintettel.

Mindezek tükrében a *régió információs társadalmi stratégiájának átgondolása* során, beleképzelve magunkat a közel 10-15 évvel későbbi helyzetbe, szükség van horizontális, az információs társadalom területét érintő stratégiai célrendszer kialakítására. Választ kell adnunk a helyzetértékelésnél sorra vett kérdések és felvetésekre. Milyen is jelenleg a régió információs társadalmi állapota? Az információs és kommunikációs technológia fejlődése által hozott változások milyen hatással voltak a térségre? A korábbi értékekből mi őrződött meg? Mi változott és milyen nemzetközi trendek hatására? Mely társadalmi csoportok kerültek jobb, kik rosszabb helyzetbe? Mi jellemzi az információs gazdaságot szektorai, ágazatai, eredményessége, külső kapcsolódásai alapján? Mi jellemzi a régió információs társadalmát a lakosság, közösségei, az önkormányzati- és közigazgatás szintje és színvonala alapján? Milyenek lesznek az információs korban munka és életkörülmények? Milyen megvalósított/folyamatban lévő IST programokról/projektekről tudunk? Milyen az info-kommunikációs hálózatok régióon belüli állapota?

A jövőképek az információs társadalmat egy bonyolult sokdimenziós rendszerként írják le, amely magában foglalja az *új társadalmi, kulturális és gazdasági minőséget*. Ez a leírás egyúttal *tudományos és technológiai* alapokra épít. A tudományos alapok részben az információ és tudás társadalmi szerepének megfogalmazását jelentik, amely foglalkozik az információ és tudás megnyilvánulásával a társadalomban, a gazdaságban és a természetes és mesterséges környezettel kapcsolatban, valamint ezek kölcsönhatásában.

Az információs társadalom kialakulása együtt jár a társadalom és a gazdaság információigényének és információellátottságának óriási mértékű növekedésével. Ezzel kapcsolatban számos új tevékenység generálódik, amelyek az intenzív információgazdálkodással és információtermeléssel kapcsolatosak. Ehhez társul még a hatékony információfeldolgozás és információtárolás, amely alapul szolgál egy intenzív, szélessávú, multi-modalitású kommunikációhoz. A kommunikáció feladata az, hogy a társadalmi és gazdasági szereplők (egyének, szervezetek és intézmények) információt cseréljenek egymással, kapcsolódjanak különböző adat- és ismeretbázisokhoz, tudásközpontokhoz, és hogy igénybe tudják venni a szolgáltatások széles körét.

A stratégiai célok felvázolásához fel kell tennünk a következő kérdéseket is: *Mi vagy ki viszi előre a régió információ társadalmi fejlődését, a megújulását?* Milyen innovatív, tudás-intenzív húzóágazatok vannak jelen? Mi vagy ki biztosítja ezen fejlődés technikai, humán és pénzügyi feltételeit? Milyen innovációs környezet alakult ki? Hogyan értékelik mások a régió fejlődését? Az elektronikus hálózatok, rendszerek adatbázisok kialakulása hogyan segíti az elektronikus közigazgatás kialakulását? Milyen fejlettségű az e-business a régióban? Hogyan járulhat hozzá a régió oktatási rendszere a tudásalapú társadalom

kialakulásához? Milyen kitörési pontként is jelentkező adottságai vannak a régiónak? Hogyan erősíthető a régió versenyképessége és hogyan, milyen területeken hozhatók létre regionális tudás vagy innovációs centrumok?

Mindezek mellett fel kell tárunk a *hátráltató körülményeket* is: Melyek azok az akadályozó tényezők/folyamatok, amelyek a felmerült ötletek megvalósítását gátolhatják? Milyen technológiai, gazdasági, társadalmi, környezeti és intézményrendszeri/szakpolitikai korlátok vannak? Melyek azok a kulcskérdések, problémák amelyeket az elérendő állapot érdekében meg kell oldanunk? Milyen minőségi és mennyiségi változás szükséges a kívánt fejlődéshez? Kiket kell bevonnunk, meggyőznünk a cél elérése érdekében? Milyen tudat/szemléletformáló akciók szükségesek? Hogyan kell ezekről kommunikálnunk?

Az információs társadalom felépítése tehát többszörösen összetett probléma, aminek megoldása mindenképpen osztársadalmi szinten kell, hogy megjelenjen. Ez a társadalmi átalakulási folyamat akkor lesz eredményes, ha egyrészt alulról, a társadalom felől, másrészt felülről, az állam – mint társadalomirányító tényező – felől építkeznek. Az alulról, a társadalom felől jövő igényt és lehetőségeket az egyes emberek, embercsoportok és szervezetek információszerző és feldolgozási tevékenységén keresztül a fentiekben már érintettük. Felülről, az állam oldaláról meg kell a jövőben változtatni az állam funkcióit, és adekváttá kell ezeket tenni az információs társadalom igényeihez, maximálisan kihasználva annak lehetőségeit. Másképpen kell működnie az államnak, másképpen kell szolgálnia állampolgárait. Ebben a kormányzatnak van fontos szerepe, nevezetesen a saját intézményrendszerének átstrukturálása, a szükséges eszközök és feltételek biztosítása.

Mások az esélyek egy olyan gazdaságban, amely dinamikusan fejlődik, ahol a vállalkozások új technikákba, tudásokba is beruháznak, ahol az állam támogatni tudja a rászoruló rétegeket, mint ahol a vállalkozók visszafogják, elhalasztják beruházásaikat, s az állam is csak rövidtávú szempontokat tud érvényesíteni. Azonos nemzetgazdasági mutatók mögött jelentős eltérések húzódnak meg. Egy ország gazdasági fejlődése elválaszthatatlan a nemzetközi gazdasági folyamatoktól, s minthogy az információs társadalom fejlődése az EU tag Magyarországon fog megvalósulni, az EU gazdasági mutatóitól is függni fog fejlődésünk alakulása. Az információs társadalomra felkészítő „szocializáció” nem generációkon keresztül, hanem páratlanul rövid idő alatt megy végbe. A különböző korosztályok lényegében egyszerre tanulják, sajátítják a képességeket. E tanulási folyamat alapvető feltétele lesz az információs társadalom kiteljesedésének.

A fenti összetevőkre vonatkozó valamilyen feltételezéséből állnak össze a jövőképek megvalósulásának lehetséges forgatókönyvei. Ezeket az adott kombinációtól függően nevezhetjük optimistának, pesszimistának, vagy éppen optimálisnak, az adott körülmények között az elérhető legjobb változatnak. A jövőképek egyben arra is utal, hogy térségünket milyen IST állapotban kívánjuk majd utódainknak átadni. Álmódásunk azonban nem lehet korlátok nélküli. A jövőképekben kell, hogy a régió igényei és értékei tükröződjenek, reális viszonyokból induljon ki, következetes legyen és terjedjen ki minden, a térség fejlődés szempontjából általunk fontosnak tartott területre amely az információs társadalommal kapcsolatban van.

Az információs és kommunikációs technikák fejlődése egyre hatékonyabb technológiákkal és eszközökkel fogja támogatni a társadalom és gazdaság adat-, és információ-feldolgozó és -kezelő tevékenységét. A technológiai fejlődés egyre kisebb méretű, hatékonyabb és sokoldalúbb személyes használatú intelligens eszközöket fog kidolgozni, amelyek biztosítják, hogy a rendelkezésre álló adatokat, információkat, ismereteket és tudást

megfelelő evolúciós képességgel, dinamikusan kezeljék, folyamatosan tartásukban és a szükségletek kielégítésére folyamatos kapcsolatot tartanak fenn a világ információforrásaival. Ugyanilyen eszközök szolgálnak majd a szervezetek és intézmények információinak és felhalmozódó tudásának kezelésére. Ezen eszközök hatékony használata egy új minőségű ember-gép kapcsolat kialakulását fogja megteremteni., amely egy új, mesterséges és természetes összetevőkből álló szimbiózis kialakulását fogja eredményezni.

Lehetővé válik majd, hogy a fejlődés egy magasabb fokán az információs társadalom átlépjen a *tudásalapú társadalomba*. Ez az átmenet egy igen összetett szemléletváltással együtt fog bekövetkezni. Az információs társadalom fejlődése szorosan összefügg az egyéni és társadalmi szemlélet evolúciójával. Ez a fejlődés többek között az egyszerre lekezelhető információ és ismeret mennyiségének és minőségének nagymértékű megnövekedésével függ össze. Ebben a kontextusban új értelmet nyerhet a fenntartható fejlődés is és sokkal teljesebb mértékben lehet tekintettel a természetes környezetünk megőrzésére, illetve regenerálási szükségleteinek kielégítésére. Valódi környezet-érzékeny szemlélet kialakulása várható.

Az információkhoz való hozzáférés, a hozzájutás módjainak ismerete, az ehhez szükséges infrastruktúra rendelkezésre állása jobb tudásra, szakismeretre, kapcsolati tőkére ad lehetőséget és így jobb életkilátásokkal rendelkezőkké tesz egyes társadalmi rétegeket. Az információs társadalomban való részvétel az egyén számára alapvető esélyegyenlőségi kérdés. Az e-Europe programok jelszava: „információs társadalom mindenki számára” pontosan erre a mechanizmusra épít. Legjobban úgy jellemezhető, mint egy enyhén szabályozós és ösztönző politika, amelynek célja az erős társadalmi kohézió. Az információs társadalom létrejöttével ily módon az esélyegyenlőségnek új dimenziója keletkezik, és mint minden esélyegyenlőségi kérdéssel, ezzel is foglalkoznia kell a fejlesztéspolitikának. A fő feladat az információs társadalom vívmányainak eljuttatása a tudásszegény, idős, szegény és fogyatékos társadalmi csoportok részére, beleértve a digitális írástudást, digitális kultúrát, és az e-közigazgatási szolgáltatásokat. Az idősek és tudásszegények esetében növelni kell az IT-készségének szintjét. Az elektronikus közigazgatásban, elektronikus egészségügyben az esélyegyenlőséget a megfelelő lefedettség elérésével lehet biztosítani, ami Magyarországon elsősorban az Internet-hozzáférés problémájának megoldását, és a speciális hátrányok leküzdését, és az ezeket semlegesítő szolgáltatások kialakítását teszi szükségessé. A telekommunikációban és Internet-hozzáférésben a hátrányos helyzetűeket is védeni kell a piacon.

A régió információs társadalmának jövőképét megvalósítása érdekében nagy mértékben be kell vonnunk magán-, a köz-, és a civil szféra belli és a határon túli partnereket, tovább kell fejlesztenünk régió humán erőforrását. Ki kell használni és jelentősen továbbfejleszteni a jelenlegi informatikai infrastruktúrát és az annak segítségével távolról is elérhető szolgáltatásokat, meg kell erősíteni az elektronikus közigazgatást és az elektronikus gazdaságot, meg kell őrizni a természeti környezetet, javítani kell a társadalmi környezetet.

3.1.4 A DD-RITS célrendszere

A fenti alapelveket figyelembe véve az információs társadalom kialakítása érdekében az életminőség javításának szem előtt tartása mellett a Dél-dunántúli stratégiához megfogalmaztuk az *átfogó célt*. Ennek elérését a fejlesztési irányokat kijelölő *specifikus célok* szolgálják, melyekből hármat állítottunk fel. A célok elérésének eszközét azok *prioritások* jelentik, amelyek meghatározzák, hogy a rendelkezésre álló erőforrásokat mely

területekre, akciókra kell koncentrálni. Az Információs Társadalom Stratégia keretében – a tervezett intézkedések jellege, a feladatok típusa alapján a régióban négy prioritás körvonalazódott:

- Tudatosítás, felkészítés, kompetencia javító képzések, az IKT alkalmazása az oktatásban
- Az információs és kommunikációs infrastruktúra fejlesztése
- Regionális tartalom-, tudás-, és szolgáltatásfejlesztés
- A K+F, az innovációk és az e-gazdaság elterjedésének támogatása

A Dél-dunántúli RITS célrendszere

JÖVŐKÉP

„otthonos, természet- és emberközeli déli régió, ahol íze van az életnek”

A digitális esélyegyenlőség megteremtése erősíti a régió belső kohézióját és segíti a jövőkép elérését

HORIZONTÁLIS STRATÉGIAI CÉL (2020-ig)

„Az információs társadalom kialakítása, a regionális gazdaság és társadalom felkészítése az ebből fakadó előnyök kihasználására, az információs infrastruktúra és az azon elérhető innovatív elektronikus szolgáltatások fejlesztése”

SPECIFIKUS CÉLOK (2007-13)

Az információs kor kihívásaira pozitívan válaszolni tudó társadalom és gazdaság kialakítása, széles körű tudatosítás és felkészítés, a képzési kínálat és az élethosszig tartó tanulás lehetőségének, valamint a regionális tudásbázisok jelentős bővítése.

A szélessávú információs infrastruktúra teljes körű kiépítésének ösztönzése a régió hátrányos helyzetű, üzletileg kevésbé vonzó kistérségeiben is, ezzel is elősegítve az egyének otthoni és közösségi hozzáféréseit, az intézményi eszköz-ellátottságot és az interaktív, dinamikus hálózati tartalom-szolgáltatások kialakulását.

A régió innovációs kultúrájának és szolgáltatás fejlesztésének erősítése, a K+F háttér-feltételeinek erősítése a gyors tudás- és technológiatranszfer érdekében, a jó megoldások elterjesztését segítő, több esetben a határokon is átnyúló partnerség kialakítása a közös fejlesztések érdekében.

PRIORITÁSOK, INTÉZKEDÉSEK

Tudatosítás, felkészítés, kompetencia javító képzések, az IKT alkalmazása az oktatásban

- Tudatosítás az IKT eszközök mindennapi kiaknázása érdekében
- a felsőoktatás képzési kínálatának bővítése IKT képzések regionális támogatásával
- új, alternatív tanulási módszerek kifejlesztésének támogatása az oktatás minden szintjén, beleértve a kompetencijavító át- és továbbképzések területét is, a life long learning eszméiségének terjedése érdekében

Az információs és kommunikációs infrastruktúra fejlesztése

- szélessávú Internet hozzáférés elterjesztésének ösztönzése
- a vállalkozói kör informatika és Internet használatának ösztönzése
- az oktatási intézmények és a kutatóhelyek IKT eszköz-ellátottságnak javítása
- Nyilvános hozzáférési helyek technológia fejlesztése

Regionális tartalom-, tudás-, és szolgáltatásfejlesztés

- regionális és helyi dinamikus közcélú Internetes tartalom-szolgáltatás és hálózati együttműködés fenntartható kialakítása
- az elektronikus közigazgatási, önkormányzati ügyintézési és térinformatikai szolgáltatások elérhetővé tétele
- regionális kutatások indítása, adat-, és tudásvagyron felmérések, tudásbázisok kialakítása és hozzáférhetővé tétele
- információs társadalom tudásfejlesztő- és kutatócsoport, virtuális kutatóintézet, regionális tudáscentrum létrehozása

A K+F, az innovációk és az e-gazdaság elterjedésének támogatása

- az IKT kutatás-fejlesztés erősítése
- Tudásalapú IKT vállalkozások támogatása
- IKT alkalmazások a vállalkozások fejlesztése érdekében
- a számítástechnikai eszközök környezetbarát helyi újrahasznosításának támogatása

A stratégia elkészítéséhez kapcsolódóan 2005-2006-ra vonatkozóan a fenti célrendszerbe illeszkedő, viszonylag gyorsan indítható fejlesztési projektek beazonosítására, feltárására van szükség, amely projektek a részletes prioritás leírásokban szereplő intézkedésekhez kell, hogy illeszkedjenek.

3.1.5 A DD-RITS prioritásai

3.1.5.1 Tudatosítás, felkészítés, kompetencia javító képzések, az IKT alkalmazása az oktatásban

Az információs robbanás hozta változásoknak az életkörülményekre és munkavégzésre gyakorolt széleskörű hatása jelentősen befolyásolja a lakosság mindennapi életét, az információs társadalom kihívásai a vállalkozások létét és működését is jelentősen befolyásolja. A szemléletformáló és tudatosító akcióknak, képzéseknek jelentős szerepe van abban, hogy az új generációk megismerkedjenek az információs társadalom nyújtotta lehetőségekkel és veszélyekkel, illetve hogy felhasználói ismeretekkel rendelkező tömegek és megfelelő szintű szakemberek álljanak rendelkezésre az informatika területén. Ennek érdekében szükséges az oktatásszervezés és a pedagógiai módszertan legújabb eredményeinek felhasználásával a régió közoktatási és felsőoktatási rendszerének valamint a felnőttképzésnek a tudásalapú társadalom igényeinek megfelelő átalakítása. Ugyancsak szükséges a humán erőforrás fejlesztésében érdekelt intézmények, szervezetek hatékonyságának növelése, a lakosság információs-társadalom kompetencia szintjének fokozása. Elkerülhetetlen az egész életen át tartó tanulás (life-long learning) fogalmának megismertetése, ennek a közgondolkodásban megfelelő helyre tétele. Felmerül a tanárok átképzésének szükségessége, valamint a képzési lehetőségek változatosságának növelése, az IKT technikára épülő oktatásfejlesztés és az e-learning. A közoktatási rendszert fel kell készíteni a digitális tartalmak (tananyagok és egyéb háttéranyagok) használatára, meg kell oldani ezek iskolába kerülését és korlátozás nélküli elérhetőségét, bővíteni kell az oktatási intézmények elektronikus szolgáltatásainak körét. Nem csak az IKT eszközök alkalmazása fontos az oktatásban, hanem az informatika oktatásai a szakma művelőinek és a felhasználóknak.

Elektronikus rendszerekkel ki lehet szélesíteni az oktatásban részt vevők körét (pl. hátrányos helyzetű emberek, kistérségek), költségeket lehet megtakarítani, az arra alkalmas egyetemek messze kisugárzó, valódi tudásközpontokká válhatnak.

Lehetséges intézkedések, programok:

- Tudatosítás az IKT-eszközök előnyeinek mindennapi kiaknázása érdekében (információs társadalmi ismeretterjesztő, tudatosságnövelő kampányok, akciók a lakosság és a KKV-k körében, a társadalmi bevonást segítő és az esélyegyenlőséget biztosító intézmények és civil szervezetek támogatása, az információs társadalomhoz köthető állandó kiállítás létrehozatala)
- a felsőoktatás képzési kínálatának bővítése IKT képzések regionális támogatásával
- Új, alternatív tanulási módszerek kifejlesztésének támogatása az oktatás minden szintjén, beleértve a kompetencia-javító át- és továbbképzések területét is, a life-long learning eszmeiségének terjedése érdekében

3.1.5.2 Az információs és kommunikációs infrastruktúra fejlesztése

A stratégia egyik alapkérdése kell, hogy legyen azoknak az ösztönzőknek a kialakítása, melyek alkalmasak az infrastruktúra kiépítésének gyorsítására és széleskörű hozzáférésének biztosítására. A régió aprófalvas településhálózata egy olyan adottság, mely hátráltatja a szélessávú infokommunikációs infrastruktúra piaci alapú elterjedését. Másrészt elengedhetetlen a digitális esélyegyenlőség megteremtése szempontjából, hogy a kistelepüléseken élők is hozzáférjenek az információs társadalom nyújtotta lehetőségekhez, ezért a régióban kiemelt fontossága van az infrastruktúra eljuttatásának a hátrányos helyzetű kistelepüléseken élőkhez is. Vannak már országos támogatási programok a szélessávú Internet-hozzáférési infrastruktúra kiépítésének támogatása azokban a gazdaságilag elmaradott térségekben, ahol üzleti alapon ez eddig nem épült ki, ehhez kell a régióban az igényeket generálni, a lehetséges projektgazdákat ösztönözni. A kiépülő infrastruktúra lehetővé kell, hogy tegye a KKV-k, a potenciális munkavállalók, illetve lakosság többi rétege számára a hozzáférést, ezáltal is biztosítva, hogy aki otthonában vagy munkahelyén nem tud, az nyilvános közösségi végpontokon vagy Teleházakon keresztül tudjon bekapcsolódni az üzleti és társadalmi folyamatokba. A régió lakosságának számítógép ellátottsága és Internet hozzáférése elmarad a környező országok átlagától is ezért mindenképpen szükséges beavatkozás. Az Internethez való hozzáférés különösen alacsony a kisvárosi és falusi térségekben, ezeken belül is az ott működő kis- és középvállalkozásoknál. Az IKT hatékony alkalmazása fontos versenytenyezővé vált, a nem megfelelő alkalmazása hosszú távra konzerválhatja a hátrányos helyzetű kistérségek elmaradottságát. Amennyiben rendelkezésre áll a megfelelő infrastruktúra, meg kell teremteni annak lehetőségét, hogy az oktatási intézményekben (az oktatási rendszer minden szintjén) és a kutatóhelyeken a legkorszerűbb eszközöket használják, tehát növelni kell az IKT eszközellátottságot.

Lehetséges intézkedések, programok:

- szélessávú Internet hozzáférés elterjesztésének ösztönzése (a hátrányos helyzetű térségekben is, új technológiák bevezetésének támogatása, a lefedettség növelése)
- a vállalkozói kör informatika és Internet használatának ösztönzése (komplex programok kezdeményezése, végrehajtása, a szabványos megoldások előtérbe helyezése)
- az oktatási intézmények és a kutatóhelyek IKT eszközellátottságnak javítása
- Nyilvános hozzáférési helyek technológia fejlesztése (eszközeinek modernizálása, új hozzáférési helyek létrehozásának támogatása)

3.1.5.3 Regionális tartalom-, tudás-, és szolgáltatásfejlesztés

Az IKT infrastruktúra folyamatos fejlesztése mellett törekedni kell arra, hogy a regionális információk mennyisége, aktualizáltsága és megbízhatósága is megfeleljen a felhasználók elvárásainak. Ehhez szüksége van egy erőteljes regionális tartalomfejlesztésre, az információk IKT alapra helyezésére, emellett pedig a hagyományos és jól megszokott papír alapú munkavégzés és ügyintézés és információtárolás helyett, folyamatosan át kell térni a mai kor igényeinek megfelelő elektronikus alapúra. A regionális információk elektronikus szinten való kezelése, ilyen értelmezése, nemcsak az adatok digitalizálását jelentik, hanem az így összeálló adathalmaz publikálását és integrálását is. Ez kihatással

van természetesen a közszféra, a gazdasági szféra tevékenységeire is, ugyanis náluk koncentráltan jelennek meg az elektronikus szolgáltatásokat igénylő ügyfelek, akik elvárják és igénylik a magas minőségű rendelkezésre állást, a gyors pontos tájékoztatást. Biztosítani kell az adatok folyamatos rendelkezésre állását és frissítését, el kell készíteni az ezek biztonságos használatához szükséges szabályozásokat, hogy az online elérhető szolgáltatások előtérbe kerülhessenek. A közigazgatási szervezetek és az önkormányzatok hatékony működésének feltétele, hogy a keletkező hatalmas mennyiségű adatot erőforrásként kezeljük. Az információs társadalomban mindenki számára elérhetővé kell válnia ezen információknak.

A korábbi szolgáltatás-orientált működést ügyfélorientált megközelítés válthatja fel, a nyilvános közszolgáltatások mihamarabbi online elérhetővé tételével. Ez csökkentheti a meglévő IKT-különbségeket, hozzáférési és használati egyenlőtlenségeket, segíti a részvételi demokrácia kultúrájának kialakulását. Ez segíti az adatok széleskörű hasznosulását és a párhuzamos adatgyűjtések elkerülését, de emellett még ki kell szélesíteni az állampolgári jogok gyakorlásának lehetőségét, biztosítani kell a képviselők teljes körű elektronikus elérhetőségét, meg kell keresni a IKT demokráciába való bevonásának lehetőségeit. Arra irányuló kutatásokkal fel kell tárni a régió adat- és tudásvagyonát, meg kell tervezni ennek megszerezését és széles körben elérhetővé tételét. Ki kell alakítani az adat- és tudásbázisok szerkezetét, meg kell találni azokat a regionális szereplőket, akik fenntartható módon működtetni tudják ezeket. Jelentős felhajtó hatást fejtene ki, ha régióban sikerülne kialakítani kezdetben egy információs társadalom tudásfejlesztő-, és kutatócsoportot, amely majd a majd későbbiekben valós vagy virtuális kutatóintézeté fejlődhet és régió két nagy egyetemével közösen elláthatja regionális tudáscentrum funkciókat.

Lehetséges intézkedések, programok:

- regionális és helyi dinamikus közcélú Internetes tartalom-szolgáltatás és hálózati együttműködés kialakítása (elektronikus média adatcsere rendszerek fenntartható fejlesztése)
- az elektronikus közigazgatási, önkormányzati ügyintézési és térinformatikai szolgáltatások elérhetővé tétele (a szükséges jogi szabályozások elkészítésének támogatása; az e-demokrácia megalapozása és kibontakoztatása)
- regionális kutatások indítása, adat- és tudásvagyon felmérések végzése, tudásbázisok kialakításának és hozzáférhetővé tételének támogatása
- információs társadalom tudásfejlesztő- és kutatócsoport, majd virtuális kutatóintézet, regionális tudáscentrum létrehozása

3.1.5.4 A K+F, az innovációk és az e-gazdaság elterjedésének támogatása

Ez a prioritás széles területet ölel fel, mely szintén két jól elkülöníthető területre osztható. Az egyik terület az IKT kutatás-fejlesztésnek, az innovációk létrehozásának, elterjesztésének támogatása, a másik az elektronikus gazdaságfejlesztés és a digitális távmunkavégzés szolgáltatásai és technológiái megjelenésének ösztönzése a világhálón. Az IKT K+F területén erősíteni kell a nemzetközi hálózati együttműködéseknek annak érdekében, hogy meglévő tudáskapacitásunk optimálisan hasznosuljon. A Pécsi Tudományegyetemen már működő mellett újabb Információs Társadalom Oktató és Kutató Központokat kell létrehozni a Régióban, és biztosítani kell működésük feltételeit. Szükséges lenne a regionális szoftveripar megerősítése, melynek humán erőforrását az itt

elő magasan képzett informatikai szakemberek, kutatók, fejlesztők adják. Az innovatív termékeknek és szolgáltatásoknak, technológiai folyamatoknak a KKV-k általi, kifejlesztésének és alkalmazásának érdekében az újszerű, az innovációs láncolatba alátámasztottan illeszthető IT termék, technológia, szolgáltatás kifejlesztését és alkalmazásának bevezetését kiemelten támogatni szükséges. Fel kell mérni a régióban az IKT támogatással végezhető távmunka előnyeit, esetleges hátrányait, majd ki kell dolgozni és meg kell teremteni a távmunka végzésének feltételeit a munkavégzés azon területein, ahol a felmérés alapján a távmunka előnyei kihasználhatóak. Ehhez kapcsolódóan elektronikus közmunka programokat lehet indítani, támogatni kell a hátrányos helyzetűek munkavállalását a korszerű eszközöket használó szektorokban. Az információtechnológiai eszközök használatát a munkahelyeken is fejleszteni kell, ezzel növelve a munkavégzés szervezeti hatékonyságát.

Az informatikai ismeretek és az informatikai eszközökhöz kapcsolódó készségek fejlesztése a munkanélküliség megelőzésére is alkalmas lehet, de a gazdasági versenyképességet is nagymértékben növelheti. Ösztönözni kell a vállalkozásokat az információs és kommunikációs technológiák használatára, egyes folyamatok termelési, üzletviteli, kereskedelmi folyamataik automatizálására, az elektronikus szolgáltatások háttérének kialakítására, elérhetővé tételére az Interneten. Ugyancsak szükség van a korszerű minőségbiztosítási és menedzsment technikák elterjesztése a kis- és középvállalkozások körében, hogy versenyképességüket megtartsák, illetve erősítsék. Az IKT elterjesztésének ösztönzése mellett gondolni kell a számítástechnikai eszközök környezetbarát helyi újrahasznosításának szükségességére, mivel ez a probléma már most is jelentkezik a technológiaváltás során feleslegessé váló eszközök kapcsán.

Lehetséges intézkedések, programok:

- Az IKT kutatás-fejlesztés erősítése (az IKT kutatásokhoz és a szoftveriparhoz kapcsolódó K+F intézetek, vállalkozások támogatása, új kutatóhelyek létrehozásának segítése, nemzetközi kooperációs kutatásokba történő bekapcsolódás elősegítése)
- Tudásalapú IKT vállalkozások támogatása (az innovációs kultúra elterjedésének segítése, induló technológia- és tudás-intenzív mikrovállalkozások, valamint spin-off vállalkozások innovációs feladatainak támogatása)
- IKT-alkalmazások a vállalkozás-fejlesztés érdekében (az elektronikus üzletvitel és -kereskedelem elterjedésének támogatása, korszerű minőségbiztosítási és menedzsment technikák elterjesztése a kis- és középvállalkozások körében, a távmunka megoldások elterjedésének ösztönzése)
- a számítástechnikai eszközök környezetbarát helyi újrahasznosításának előmozdítása (minta üzem létesítése)

A prioritásokat a következő fejezetben részletesen is bemutatjuk egységes szerkezetben kidolgozva.

3.1.5.5 A DD-RITS prioritásainak illeszkedése a nemzeti és uniós stratégiai fő irányokba

A stratégia megvalósításának peremfeltételei szempontjából meghatározóak azok a hazai és uniós törekvések, amelyek a végrehajtás szempontjából a leginkább releváns külső környezet elemeit adják. Alapvető ezért a helyi stratégia ezekhez való illeszkedésének vizsgálata, biztosítása. Az illeszkedés szemléltetésére az alábbi táblázatban összefoglaljuk

a regionális stratégiában javasolt prioritások kapcsolódását az eEurope prioritásaihoz és a MITS beavatkozási főirányaihoz.

DD-RITS prioritásai	eEurope kapcsolódó prioritásai	MITS kapcsolódó főirányai és programjai
<i>Tudatosítás, felkészítés, kompetencia javító képzések, az IKT alkalmazása az oktatásban</i>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Az európai ifjúság átvezetése a digitális korbá; ○ Elektronikus részvételi lehetőségek biztosítása a fogyasztóknak; 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Oktatás (e-oktatás); ○ Tudás, ismeret (digitális írástudás); ○ Esélyegyenlőség (e-ernyő)
<i>Az információs és kommunikációs infrastruktúra fejlesztése</i>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Olcsóbb internet hozzáférés; ○ Gyors internet a kutatóknak és a tanulóknak; ○ Intelligens kártyák és biztonságos elektronikus kapcsolat kiépítése; 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Infrastrukturális szolgáltatások (Közcélú, közhasznú információk infrastruktúrája); ○ Szélessávú infrastruktúra (Közháló, NIIF)
<i>Regionális tartalom-, tudás-, és szolgáltatásfejlesztés</i>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Online közigazgatás: elektronikus hozzáférés a közszolgáltatásokhoz; ○ Elektronikus részvételi lehetőségek biztosítása a fogyasztóknak; 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Közigazgatás (e-kormányzat, e-önkormányzat); ○ Szélessávú infrastruktúra (Közháló); ○ Kultúra (NDA); ○ Esélyegyenlőség (e-ernyő);
<i>A K+F, az innovációk és az e-gazdaság elterjedésének támogatása</i>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Intelligens közlekedés és szállítás; ○ Kockázati tőke a korszerű technológiával dolgozó kis- és középvállalkozások számára; 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Gazdaság (e-munka, e-üzlet, e-agrárium); ○ Kutatás-fejlesztés (IT K+F)

3.2 A prioritások tartalma, javasolt intézkedések

3.2.1 1. Prioritás: Tudatosítás, felkészítés, kompetencia javító képzések, az IKT alkalmazása az oktatásban

Indoklás

Az információs robbanás hozta változásoknak az életkörülményekre és munkavégzésre gyakorolt széleskörű hatása jelentősen befolyásolja a lakosság mindennapi életét, az információs társadalom kihívásai a vállalkozások létét és működését is jelentősen befolyásolja. A szemléletformáló és tudatosító akcióknak, képzéseknek jelentős szerepe van abban, hogy az új generációk megismerkedjenek az információs társadalom nyújtotta lehetőségekkel és veszélyekkel, illetve hogy felhasználói ismeretekkel rendelkező tömegek és megfelelő szintű szakemberek álljanak rendelkezésre az informatika területén. Ennek érdekében szükséges az oktatásszervezés és a pedagógiai módszertan legújabb eredményeinek felhasználásával a régió közoktatási és felsőoktatási rendszerének valamint a felnőttképzésnek a tudásalapú társadalom igényeinek megfelelő átalakítása. Ugyancsak szükséges a humánerőforrás fejlesztésében érdekelt intézmények, szervezetek hatékonyságának növelése, a lakosság információs-társadalom kompetencia szintjének fokozása. Elkerülhetetlen az egész életen át tartó tanulás (life-long learning) fogalmának megismertetése, ennek a közgondolkodásban megfelelő helyre tétele. Felmerül a tanárok átképzésének szükségessége, valamint a képzési lehetőségek változatosságának növelése, az IKT technikára épülő oktatásfejlesztés és az e-learning. A közoktatási rendszert fel kell készíteni a digitális tartalmak (tananyagok és egyéb háttéranyagok) használatára, meg kell oldani ezek iskolába kerülését és korlátozás nélküli elérhetőségét, bővíteni kell az oktatási intézmények elektronikus szolgáltatásainak körét. Nem csak az IKT eszközök alkalmazása fontos az oktatásban, hanem az informatika oktatásai a szakma művelőinek és a felhasználóknak. Elektronikus rendszerekkel ki lehet szélesíteni az oktatásban részt vevők körét (pl. hátrányos helyzetű emberek, kistérségek), költségeket lehet megtakarítani, az arra alkalmas egyetemek messze kisugárzó, valódi tudásközpontokká válhatnak.

Átfogó cél

A prioritás átfogó célja a megújuló, versenyképes, hozzáadott érték előállítására képes humán-erőforrás háttér biztosítása, a tudásalapú gazdaság és társadalom szereplőinek egyre aktív, regionális jelenléte.

Operatív célok

- Regionális tudatosítás, az Információs Társadalom előnyeinek meg- és elismerése, eszközrendszerének hatékony, mindennapi alkalmazása (szak)politikák, a társadalom és a gazdaság aktorai körében
- A felsőoktatás képzési kínálatának bővülése, ezáltal kiemelkedő tudással bíró, magasan kvalifikált helyi IKT szakmbergárda kialakulása valamint alternatív, támogató IKT-módszerek alkalmazásának bevezetése és terjedése a felsőoktatás más területein.
- A „life long learning” eszméjének, IKT-alapú alternatív megoldásoknak a terjedése az oktatás minden szintjén, beleértve a speciális tudást biztosító az át- és továbbképzés területét is.

Hosszú távú hatások

A prioritás eredményeként fejlődik, gyarapodik, elérhetővé válik, és fenntarthatóan kiaknázásra kerül a régió „tudása”. Piacképes IKT szakértői gárda és alkalmazói réteg

alakul ki, a korszerű iparági termékek/szolgáltatások száma növekszik, alkalmazásuk a társadalomban és a gazdaságban egyaránt természetessé válik.

Az alternatív módszerek alkalmazása révén a lakosság „tudásvágya” erősödik, képzett, adaptív munkavállalói és vállalkozói réteg alakul ki. Az iparági tudásvállalkozások, a K+F szerepe erősödik, a regionális aktorok nemzetközi kooperációk, stratégiai szövetségek részeseivé válnak.

Az eredményeket alkalmazó vállalkozások korszerűsödése révén növekedik potenciáljuk, magával hozva a régió befektetői, munkaerő-piaci vonzerejének, versenyképességének növekedését.

A hátrányos helyzetben lévő társadalmi csoportok és a munkaerőpiacról kiszorultak foglalkoztatási, versenyképességi esélyei szintén növekszenek, vonzóbb munkahelyek teremődnek, a foglalkoztatási mutatók javulnak.

Hatásindikátorok

- a regionális gazdasági, vállalkozási, befektetési mutatók erősödése (KSH),
- a lakosság és a munkavállalók képzettségi szintjének növekedése (KSH),
- a munkaerő tematikus mobilitásának (pl. szakmaváltás) erősödése (Munkaügyi Központok, speciális felmérések),
- az információs írástudási index változása a régióban (IHM lekérdezés)

Javasolt intézkedések, programok

- *1/1. intézkedés: Tudatosítás az IKT-eszközök előnyeinek mindennapi kiaknázása érdekében*
Információs társadalmi ismeretterjesztő, tudatosságnövelő kampányok, akciók, kiállítások a lakosság és a KKV-k körében, a társadalmi bevonást segítő és az esélyegyenlőséget biztosító intézmények és civil szervezetek támogatása
- *1/2. intézkedés: A felsőoktatás képzési kínálatának bővítése IKT képzések regionális támogatásával*
A felsőoktatás IKT szektorú képzési kínálatának bővítése, IKT alkalmazások kifejlesztése és bevezetése a felsőoktatás más szakterületein
- *1/3. intézkedés: Új, alternatív tanulási módszerek kifejlesztésének támogatása az oktatás minden szintjén, beleértve a kompetencia-javító át-, és továbbképzések területét is, a life long learning eszmeiségének terjedése érdekében*
A life long learning eszméjének elterjesztése és új, alternatív tanulási módszerek kifejlesztésének támogatása, az IKT-vel támogatott távoktatás elterjesztése az oktatás minden szintjén, elektronikus oktatási anyagok fejlesztése, a meglévő oktatási tartalmak digitalizálása, a digitális írástudás elterjedésének támogatása, kompetencia javító át- és továbbképzések különösen a vállalati kör, a vezetők, egyes szakmák, általában a felnőttek számára

3.2.1.1 1/1. intézkedés: Tudatosítás az IKT-eszközök előnyeinek mindennapi kiaknázása érdekében

Indoklás

Az innovatív, tudásalapú gazdaság a világ gazdasági növekedésének várhatóan létfontosságú hajtómotorja, mely magánvállalkozó, vállalat és közösség számára egyaránt lehetővé teszi, hogy a gazdasági és társadalmi kihívásokra egyenlőbb esélyekkel, nagyobb hatékonysággal és képzelőerővel válaszolhasson. Az emberek életére, szellemi tőkéjük gyarapítására, munkájára, valamint a döntéshozók és a civil társadalom kölcsönhatására gyakorolt pozitív hatása megkérdőjelezhetetlen. Az ehhez szükséges háttér-feltételrendszer az alábbiakban foglalható össze:

- A versenyképes társadalom tagjai hatékony partnerek legyenek a kommunikáció, kooperáció, az új ismeretek és képességek elsajátítása, valamint mindezek kiaknázó alkalmazása terén.
- A központi akarat, döntéshozó szervezet – esetünkben a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács a kapcsolódó, az egyének és szervezetek számára egyaránt nyújtott szolgáltatások létrejötte és fenntartható támogatása melletti elkötelezettsége biztosítótta válják.
- A legkorszerűbb informatikai és technológiai eredmények elfogadottsága, “hétköznapi” alkalmazása természetesnek minősüljön.

A tudás alapú gazdasággal szembeni elvárás kettős. Egyfelől a lakosság és a szakemberek elvárása, hogy a globális társadalomban mindenki, mindenhol részt vehessen, élvezze a belőle származó előnyöket. Alapelvárások az információ és a tudás szabad áramlása, kiaknázhatósága, a kölcsönös tolerancia és a sokféleség tiszteletben tartása. Másfelől a fenntarthatóság érdekében jelentkező – újszerű - struktúrák létrehozásának igénye a gazdasági és szerkezeti reformok folyamatosságát várja el a nyitottság, a hatékonyság, a versenyszellem és az innováció terjedése és támogatása érdekében, mégpedig működőképes munkaerőpiacot, hatékony emberi erőforrás fejlesztést és társadalmi összetartást motiváló gazdasági eszközrendszerrel társítva.

A járulékos eszközök terén elsősorban olyan tartalommal felruházott információs hálózatok fejlesztése a cél, mely használata versenyképes piaci feltételeken nyugszik, a hálózati technológia, szolgáltatások, és alkalmazások innovációjával társítva.

A társadalmi elfogadottság rendkívül fontos feltétele az új technológiák befogadása, aktív – és attraktív - alkalmazása, olyan innovatív szolgáltatások mindennapos használata, melyek az egyének és szervezetek számára egyszerűbb és hatékony eszközrendszert biztosítanak a (szak)politikai, egyéni és vállalati döntéshozatalhoz.

Amint az a prioritás indoklásában is olvasható, szemléletformáló és tudatosító akcióknak, képzéseknek kiemelt szerepe van abban, hogy az új generációk megismerkedjenek, az idősebbek pedig megbarátkozzanak az információs társadalom nyújtotta lehetőségekkel.

Az intézkedés célja

Az intézkedés célja az Információs Társadalom előnyeinek meg- és elismerése, eszközrendszerének hatékony, mindennapi alkalmazása (szak)politikák, a társadalom és a gazdaság aktorai körében.

Leírás, támogatható tevékenységek

Az intézkedés egyfajta tudatosítási akció, a lakossági, gazdasági és döntéshozók célcsoportjára vonatkozó információs társadalmi ismeretterjesztő, tudatosságnövelő kampányok, akciók, kiállítások, a társadalmi bevonást segítő és az esélyegyenlőséget

biztosító intézmények és civil szervezetek létrehozása és fenntartható fejlesztésük révén. Az intézkedés keretein belül az alábbi tevékenységek támogathatók:

- Az Információs Társadalom gazdasági-társadalmi előnyeit, hatékony és hatásos eszközrendszerét bemutató, ismeretterjesztő, tudatosságnövelő
  - kampányok,
  - akciók,
  - állandó és időszakos kiállítások,
  - rendezvényekelőkészítése és lebonyolítása
- A társadalmi bevonást segítő és az esélyegyenlőséget biztosító intézmények és civil szervezetek létrehozása, szervezeti és infrastrukturális hátterük fenntartható fejlesztése

Projekt kiválasztási kritériumok

- általános szempontok:
  - a projektnek összhangban kell állnia az intézkedés céljaival
  - a projekt indokoltsága, szakmai és pénzügyi megalapozottsága, a projekt megvalósíthatósága, költséghatékonyasága
  - a pályázó szakmai felkészültsége a projekt végrehajtására
  - a projekt pénzügyi/társadalmi fenntarthatósága (bevételek, működési mechanizmus), eredményeinek kiaknázása, terjeszthetősége, alkalmazhatósága
- tartalmi szempontok
  - a pályázat keretében előnyt élvez az a projekt, amely a *korszerű* információs és kommunikációs technológiák *alkalmazását*, az ehhez szükséges ismeretek elterjesztését, a kompetenciák elsajátítását *segítik elő*
  - a projekt keretében olyan civil egyesületek, társadalmi közösségek formálódnak, melyek révén közösségi szolgáltatások válnak on-line elérhetővé és működnek fenntarthatóan,
  - a projekt hozzájárulása a hátrányos helyzetű csoportok és személyek esélyeinek növeléséhez az *esélyegyenlőség* biztosítása jegyében
  - a pályázat keretében előnyt élvez az a projekt, amely *széleskörű* társadalmi, gazdasági célcsoport számára *hozadékot* biztosító eredményeket mutat be
  - a pályázat keretében előnyt élveznek azok a gazdasági fejlődést támogató projektek, amely hatásukat *üzletileg kevésbé vonzó térségekben* fejtik ki
  - a pályázat keretében előnyt élveznek azok a projekt, *amely egy időben több hátrányos helyzetű csoportra* fejtenek ki hatást
  - a projekt *non-profit* jellege.

Beavatkozási területek

A Dél-dunántúli Régió teljes területe, különös tekintettel a gazdasági vagy társadalmi hátrányokkal bíró településekre és kistérségekre.

Célcsoportok, kedvezményezettek

A nyilvános pályázat keretében a

- régió települési önkormányzatai és munkaszervezeteik,

- kistérségi társulásai és munkaszervezeteik,
- megyei önkormányzatai és munkaszervezeteik,
- civil szervezetei, egyesületei,
- egyéb non-profit intézmények, szervezetek

és egymással és/vagy gazdasági, közigazgatási, civil szférabeli partnerszervezetekkel alkotott konzorciumai nyújthatnak be projekt terveket.

Eredménymutatók

- az információs írástudási index változása a régióban (IHM lekérdezés)
- a hátrányos helyzetű csoportok, személyek helyzetének javulása (célcsoportos lekérdezés)
- az e-Gazdaság, az Információs Társadalom eszközszerét alkalmazó gazdasági társaságok számának növekedése (célcsoportos lekérdezés)

Outputmutatók

- Az Információs Társadalom gazdasági-társadalmi előnyeit, hatékony és hatásos eszközszerét bemutató, ismeretterjesztő, tudatosságnövelő
  - kampányok, akciók,
  - állandó és időszaki kiállítások,
  - rendezvényekszáma (forrás: Kedvezményezettek)
- Az újonnan létrehozott, az Információs Társadalom gazdasági-társadalmi előnyeit kihasználva a társadalmi bevonást segítő és az esélyegyenlőséget biztosító intézmények és civil szervezetek száma (forrás: Kedvezményezettek)
- Az Információs Társadalom gazdasági-társadalmi előnyeinek tudatosítását, alkalmazását segítő intézmények és civil szervezetek szervezeti és infrastrukturális fejlesztéseinek száma (forrás: Kedvezményezettek)

3.2.1.2 1/2. intézkedés: A felsőoktatás képzési kínálatának bővítése IKT képzések regionális támogatásával

Indoklás

A versenyképesség fogalma – mely „egy külső versenynek kitett régió viszonylag magas szintű jövedelem előállításra és foglalkoztatás biztosítására vonatkozó képességével” jellemezhető – az EU regionális politikájában központi helyet foglal el. A versenyképességhez számos tényező kapcsolódik. A Dél-dunántúli Régió pozitív adottságait elemezve elmondható, hogy:

- jellemző a tudásalapú gazdasági hálózat szereplőinek egyre aktívabb jelenléte a régióban
- potenciális a humánerőforrás-fejlesztés modernizációjára képes intézményi háttér

A Régió fejlődésének elvárt irányvonalai érdekében tett tudatosító intézkedések (ld. 1/1. intézkedés – Tudatosítás az IKT-eszközök előnyeinek mindennapi kiaknázása érdekében)

hatására a három alapvető kategórián, azaz a gazdasági szereplőkön, a közszférán és a polgárokon belül egyaránt megnő az új típusú gazdaságban és társadalomban „érdemben” részt venni képes szereplők aránya. Ez kezdetben egy lassú felfutású folyamatot jelenthet, azonban az elért eredményeket katalizátorként alkalmazva – az előnyök megfelelő demonstrálását időben és kellő hatékonysággal feltételezve – gyors felfutást eredményezhet. Általánosságban elmondható, hogy komoly fejlődés várható az esélyegyenlőség biztosítása terén, egyfelől az alapelvek megléte, másfelől az egyének és szervezetek megújulása révén.

Mindehhez elengedhetetlen a „Régióra szabott”, helyi lehetőségeket és igényeket a globalizálódó gazdaságba és társadalomba integrálni tudó IKT eszközpark megléte. A helyi tudás létrehozása, megőrzése, ismerete és fenntartható kiaknázása ugyanakkor elengedhetetlen a korszerű IKT eszközöket és tartalmakat előállítani képes helyi szakembergárda megléte nélkül. Mindehhez a széleskörű tudásgyarapodáshoz és kiaknázáshoz egyértelmű a felsőoktatási szféra kötődése. *A fejlesztés irányultsága kétirányú: egyfelől a szakma-specifikus - IKT - tudással bíró, magasan kvalifikált szakembergárda kialakulása, másfelől az IKT-eszközök felső-oktatásban betöltött alternatív vagy kiegészítő szerepének fokozása sürgető teendő.*

Az egyének és a felsőoktatási intézmények fogékonysága - az oktatás irányultságának és a fiatalság szellemiségének köszönhetően – elfogadja az Információs Társadalom fejlesztési elvárásait, azonban a szükséges eszközrendszer megteremtésének – majd alkalmazásának és „üzemeltetésének” - általában gátat szab az oktatási intézményeknél rendelkezésre álló szabad tőke hiánya.

Az intézkedés célja

Az intézkedés célja a felsőoktatás képzési kínálatának bővülése, ezáltal kiemelkedő tudással bíró, magasan kvalifikált helyi IKT szakembergárda kialakulása valamint alternatív, támogató IKT-módszerek alkalmazásának bevezetése és terjedése a felsőoktatás más területein.

Leírás, támogatható tevékenységek

Az intézkedés a regionális humán erőforrás-fejlesztéshez kötődő, szakma-specifikus akció, a speciális, felsőoktatási fejlesztések létrehozása és fenntartható fejlesztésük révén. Az intézkedés keretein belül az alábbi tevékenységek támogathatók:

- Magasan kvalifikált, helyi IKT szakembergárda kialakulását célzó fejlesztések a Régió felsőoktatási intézményeiben, az alábbi területeken
  - új, – esetenként kihelyezett – *IKT karok, szakok* megtelepítése, a régió felsőoktatási intézményei ez irányú együttműködésének erősítése, figyelembe véve a technológiai szintek, a gazdaság, és a társadalom keresleti igényeit;
  - a *meglévő IKT karok, szakok* infrastruktúrájának javítása, oktatásba bevont eszközeiknek *korszerűsítése*, kapacitásaik növelése;
  - IKT-specifikus *minőségbiztosítási rendszerek* bevezetésének előkészítése, kidolgozása;
  - más intézményekkel, szervezetekkel közös használatú, *IKT-specifikus intézmények* – pl. IKT szakkönyvtár-tudástárház, intelligens konferenciaközpont, virtuális IKT műhely – létrehozásának előkészítése (megvalósíthatósági tanulmányok, kiviteli tervek, környezeti hatásvizsgálatok stb.)és végrehajtása;

- a *régió vonzóvá tétele* a humán erőforrási potenciált növelni képes, kvalifikált *IKT-szakembergárda számára*, a fiatal diplomás értelmiség letelepedésének támogatásával, kutatói-oktatói ösztöndíjrendszer kialakításával, tudományos fokozatok (PhD képzés) megszerzésének segítésével;
- rendszeres regionális *szakmai, tudományos és ismeretterjesztő kiadványok, folyóiratok, hírlevelek megjelentetése* az IKT-szektorhoz kötődően, nyomtatott vagy elektronikus formában; illetve ilyen hazai vagy külföldi kiadványok nem egyedi jellegű előfizetése, beszerzése (pl. szakkönyvtár megalapozása vagy állományfejlesztése);
- hazai és különösen nemzetközi *közös részvétel előkészítése* (beleértve a pályázati önerőhöz való hozzájárulást), közös kutatási, képzési stb. projektekhez kapcsolódó külföldi szakmai rendezvényen, konferencián, továbbképzésen való részvétel oktatók, kutatók, diákcsoportok részére az IKT szakterületén;
- rendszeresen megtartandó, országos vagy nemzetközi jelentőségű tudományos, *IKT-specifikus rendezvények, konferenciák* régióbeli meghonosítása (előkészítés, lebonyolítás, promóció stb.);
- IKT-szabadegyetem, szakkollégium, virtuális oktatási vagy kutatási intézmény stb. előkészítése, létrehozása és működésének beindítása;
- Alternatív, támogató IKT-módszerek alkalmazása a felsőoktatás más területein
  - *virtuális felsőoktatási megoldások* (pl. távoktatás) előkészítése, létrehozása és működésének beindítása;
  - *szimulációs alkalmazások* kifejlesztése és alkalmazása (laboratóriumi szimulációk, vezetési, döntési, gazdasági szimulációs játékok, stb.) a természet- és társadalomtudományok területén egyaránt;
  - *tematikus virtuális tudásfórumok* létrehozása a hallgatói és oktatói tapasztalatcsere érdekében;

Projekt kiválasztási kritériumok

- általános szempontok:
  - a projektnek összhangban kell állnia az intézkedés céljaival
  - a projekt indokoltsága, szakmai és pénzügyi megalapozottsága, a projekt megvalósíthatósága, költséghatékonysága
  - a pályázó szakmai felkészültsége a projekt végrehajtására
  - a projekt pénzügyi/társadalmi fenntarthatósága (bevételek, működési mechanizmus), eredményeinek kiaknázása, terjeszthetősége, alkalmazhatósága
- tartalmi szempontok
  - a projekt kapcsolati rendszeren, *partneri együttműködésen* alapul
  - a pályázat keretében előnyt élvez az a projekt, amely a *gazdaság és az oktatás* bizonyítható trendeken vagy konkrét gyakorlati tényeken alapuló elméleti és/vagy gyakorlati *kapcsolatára épül*
  - a pályázat keretében előnyt élvez az alkalmazói projekt, amely a *korszerű* információs és kommunikációs technológiák *alkalmazását*, az ehhez szükséges ismeretek elterjesztését, kompetenciák elsajátítását *segíti elő*
  - a projekt hozzájárulása a hátrányos helyzetű csoportok és személyek esélyeinek növeléséhez az *esélyegyenlőség* biztosítása jegyében

- a projekt alkalmazási köre, célcsoportjának szélessége, kiterjeszhetősége
- a projekt mintaértéke
- a projekt technológiai színvonala
- a projekt *non-profit* jellege.

Beavatkozási területek

A Dél-dunántúli Régió teljes területe.

Célcsoportok, kedvezményezettek

A nyilvános pályázat keretében a régió felsőoktatási intézményei, valamint egymással és/vagy gazdasági, közigazgatási, civil szférabeli partnerszervezetekkel alkotott konzorciumaik nyújthatnak be projekt terveket.

Eredménymutatók

- magasan kvalifikált helyi IKT szakembergárda kialakulása (forrás: Munkaügyi Központok, KSH-statisztikák)
- alternatív, támogató IKT-módszerek alkalmazásának terjedése a felsőoktatásban (forrás: célcsoportos lekérdezés)

Outputmutatók

- Magasan kvalifikált, helyi IKT szakembergárda kialakulását célzó, támogatással megvalósuló fejlesztések a Régió felsőoktatási intézményeiben, az alábbi területeken
  - új IKT karok, szakok száma;
  - a meglévő IKT karok, szakok infrastruktúrájának korszerűsítése, kapacitásaik növelése;
  - IKT-specifikus minőségbiztosítási rendszerek száma;
  - Kooperatív, IKT-specifikus intézmények száma;
  - IKT-hallgatók és a fiatal, diplomás IKT-értelmiség támogatásainak száma (kutatói-oktatói ösztöndíjrendszer, tudományos fokozatok (PhD képzés), letelepedési támogatások, stb);
  - szakmai, tudományos és ismeretterjesztő kiadványok, folyóiratok, hírlevelek száma;
  - hazai és különösen nemzetközi közös részvételek száma az IKT szakterületén;
  - országos vagy nemzetközi jelentőségű tudományos, IKT-specifikus rendezvények, konferenciák száma;
  - IKT-szabadegyetem, szakkollégium, virtuális oktatási vagy kutatási intézmény száma;

(forrás: Kedvezményezettek)

- Támogatással megvalósuló alternatív, támogató IKT-módszerek alkalmazása a felsőoktatás más területein
  - virtuális felsőoktatási megoldások száma;
  - szimulációs alkalmazások száma;
  - tematikus virtuális tudásforumok száma;

(forrás: Kedvezményezettek)

3.2.1.3 1/3. intézkedés: Új, alternatív tanulási módszerek kifejlesztésének támogatása az oktatás minden szintjén, beleértve a kompetencia-javító át- és továbbképzések területét is, a life-long learning eszmeiségének terjedése érdekében

Indoklás

A tudás megszerzése, megőrzés és fenntartható kiaknázása elengedhetetlen feltétele a versenyképes társadalom minden szintjén, a lisszaboni célok között szerepel az emberek képzettségének növelése, készségeik javítása és az egész életen át tartó tanulás támogatása. Mindez két meghatározó területen, a *közoktatás* szintjein és a speciális tudást biztosító az *át- és továbbképzés* területén jelentkezik.

A tanulás, a tudás megszerzése iránti „vágyat” nem elismerő, „lemorzsolódó”, halmozottan hátrányos munkavállalási képességekkel bíró, nehéz társadalmi, családi környezetben élő réteg fejlődése, – elsősorban mentalitása miatt – megrekedhet, nehéz helyzetbe kerülhet. A „lemaradásra esélyes” réteg számára komplex, tematikus megoldás az egyetlen lehetőség, azaz szakterületenként mentális képzés, speciális megoldásokkal vezérelt, alternatív képzés, segítő kéz a kezdetekben és a tudás megszerzése iránti elkötelezettség fenntarthatóságának támogatása.

Napjaink felgyorsult technológiai és folyamatszervezési tényei a termék-, technológiai- és tudás-életciklusok rövidülését mutatják. A naprakész szaktudás biztosítása a vállalkozói és egyéni versenyképesség alapfeltétele. A megújulás, az innováció, a gazdaság és a társadalmi tudás összhangja, a régióban lévő kompetenciák globalizálódó világunkba való integrálódása speciális át- és továbbképzések létét igénylik. Az ez irányú tudás tárházai számos esetben nem köteteket, nyomtatott tankönyveket, hanem kurrens, gyakran változó elektronikus tartalmakat tételeznek fel, másfelől a tudást megszerezni vágyók életvitele, időbeosztása számos esetben nem teszi lehetővé a hagyományos oktatási módszerekkel bíró képzéseken való részvételt.

A versenyképességért folytatott erőfeszítésekhez, a megújuláshoz tehát kötelezően társulnak oktatási, képzési alapelvek. Ilyenek

- az alapképzésre és az egész életet végigkísérő tanulás lehetőségeinek növelésére egyaránt szükséges koncentráció;
- új módszerek létrejötte, a hagyományos technikai megoldások körének kiegészítése a közoktatás, az át- és továbbképzés területén, speciális, IKT-eszközökkel segített, alternatív megoldások révén;

Az önálló tanulás technikai és készségei hiányosak a célcsoport körében, a hálózaton keresztül történő kapcsolattartás, az elektronikus számonkérés és konzultáció készsége fejlesztésre szorul az oktatók körében. A közszféra szereplői, a támogatásra képes szervezetek ugyanakkor a Régióban belátták a háttértámogatás szükségességét, a támogató (szak)politikát alkotó és legitimé tévő döntéshozói fórumok elfogadják a váltás szükségességét. Mindennek valóra váltásához támogató intézkedésekre van szükség.

Az intézkedés célja

A „life long learning” eszméjének, IKT-alapú alternatív megoldásoknak a terjedése az oktatás minden szintjén, beleértve a speciális tudást biztosító az át- és továbbképzés területét is.

Leírás, támogatható tevékenységek

Az intézkedés a regionális humán erőforrás-fejlesztéshez kötődő akció, IKT-alapú, speciális, alternatív közoktatási, át- és továbbképzési rendszerek létrehozása, meglévők fejlesztése és alkalmazásuk révén. Az intézkedés keretein belül az alábbi tevékenységek támogathatók:

- Óvodai, alap- és középfokú oktatás terén
  - az alapképzésre és az egész életet végigkísérő tanulás lehetőségeinek növelésére egyaránt alkalmas alternatív képzési, oktatási módszerek létrehozatala, meglévők továbbfejlesztése, elektronikus tananyagok kifejlesztése, a hagyományos technikai megoldások körének kiegészítése *speciális, IKT-alapú, alternatív tudás-biztosítás és képzések* révén;
  - *sajátos nevelési igényű* gyermekek nevelését, oktatását biztosító intézmények IKT-alapú módszertani fejlesztései (pl. „EduTainment” - Tanulj szórakozva megoldások);
  - *költség-hatékony, intézmények együttműködésén alapuló* IKT-támogatású projektek megvalósítása, ahol adott településen belül több célcsoportnak vagy több településnek biztosítják a nevelési-oktatási ellátást.
- Az át- és továbbképzés terén
  - korszerű, a regionális munkaerőpiac igényeihez illeszkedő *elektronikus tananyagok* fejlesztése, kiegészítése *speciális, IKT-alapú, alternatív tudás-biztosítás és képzések* révén;
  - az Interneten távolról is elérhető elektronikus képzési rendszerek és képzőhálózati együttműködések kialakítása.
  - *A megváltozott munkaképességű* emberek rehabilitációjának, speciális oktatásának -képzésének-átképzésének, foglalkoztatásának strukturált együttműködésen alapuló, IKT-eszközökkel támogatott, multidiszciplináris rendszerének kialakítása:
    - a meglévő, ill. megmaradt munkaképességekre és a munkaerőigényekre alapozó, *speciális, IKT-alapú, alternatív szakmai képzések* támogatása,
    - *speciális mentális és felkészítő programok* a rehabilitációs munkahelyek számának növekedése és betöltöttségük szintjének emelése, az önfoglalkoztatás támogatása érdekében,
    - a speciális oktatási/képzési igényeket és lehetőségeket alapul vevő, megalapozó, *munkaerő-piaci monitoring rendszerek* kiépítése a megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató szervezetekkel,

Projekt kiválasztási kritériumok

- általános szempontok:
  - a projektnek összhangban kell állnia az intézkedés céljaival
  - a projekt indokoltsága, szakmai és pénzügyi megalapozottsága, a projekt megvalósíthatósága, költséghatékonyasága
  - a pályázó szakmai felkészültsége a projekt végrehajtására
  - a projekt pénzügyi/társadalmi fenntarthatósága (bevételek, működési mechanizmus), eredményeinek kiaknázása, terjeszthetősége, alkalmazhatósága
- tartalmi szempontok

- szakmai képzések terén benyújtott pályázat keretében előnyt élvez az a projekt, amely a *gazdaság és az oktatás* bizonyítható trendeken vagy konkrét gyakorlati tényeken alapuló elméleti és/vagy gyakorlati *kapcsolatára épül*
- a pályázat keretében előnyt élvez az a projekt, amely a *korszerű* információs és kommunikációs technológiák *alkalmazását*, az ehhez szükséges ismeretek elterjesztését, kompetenciák elsajátítását *segíti elő*
- a projekt hozzájárulása a hátrányos helyzetű csoportok és személyek esélyeinek növeléséhez az *esélyegyenlőség* biztosítása jegyében
- a projekt alkalmazási köre, célcsoportjának szélessége, kiterjeszhetősége
- a projekt mintaértéke
- a projekt technológiai színvonala
- a projekt *non-profit* jellege.

Beavatkozási területek

A Dél-dunántúli Régió teljes területe.

Célcsoportok, kedvezményezettek

A nyilvános pályázat keretében a Régióban székhellyel vagy telephellyel bíró

- óvodák
  - alapfokú és középfokú nevelési-oktatási intézmények
  - a fenti intézményeket fenntartó önkormányzatok és egyéb szervezetek (pl. egyházak, alapítványok)
  - át- és továbbképző intézmények
  - egyéb oktatási intézmények és képző vállalkozások
  - reintegráló képzést biztosító képző, vagy civil szervezetek
- valamint egymással és/vagy gazdasági, közigazgatási, civil szférabeli partnerszervezetekkel alkotott konzorciumaik nyújthatnak be projekt terveket.

Eredménymutatók

- az iskolai lemorzsolódás csökkenése (forrás: Oktatási Minisztérium, KSH-statisztikák)
- a regionális foglalkoztatási, vállalkozási mutatók javulása (forrás: Munkaügyi Központok, KSH-statisztikák)
- újonnan elhelyezkedett, illetve a munka világába visszatért, hátrányos helyzetű foglalkoztatottak, vállalkozók számának növelése (forrás: Munkaügyi Központok, KSH-statisztikák)

Outputmutatók

- Óvodai, alap- és középfokú oktatás terén támogatással megvalósuló
  - Új és továbbfejlesztett alternatív képzési, oktatási módszerek, *speciális, IKT-alapú, alternatív tudás-biztosítás és képzések* száma;
  - *sajátos nevelési igényű* gyermekek nevelését, oktatását biztosító intézmények IKT-alapú módszertani fejlesztéseinek száma;

- *intézmények együttműködésén alapuló* IKT-támogatású projektek száma, ahol adott településen belül több célcsoportnak vagy több településnek biztosítják a nevelési-oktatási ellátást;

(forrás: Kedvezményezettek)

- Az át- és továbbképzés terén támogatott,
  - a regionális munkaerőpiac igényeihez illeszkedő *elektronikus tananyagok* fejlesztések, kiegészítések száma
  - speciális, IKT-alapú, alternatív tudás-biztosítás és képzések száma;
  - az Interneten távolról is elérhető elektronikus képzési rendszerek és képzőhálózati együttműködések;
  - *A megváltozott munkaképességű* emberek rehabilitációjának, speciális oktatásának -képzésének-átképzésének, foglalkoztatását támogató:
    - a meglévő, ill. megmaradt munkaképességekre és a munkaerőigényekre alapozó, *speciális, IKT-alapú, alternatív szakmai képzések száma,*
    - *speciális mentális és felkészítő programok száma,*
    - *speciális munkaerő-piaci monitoring rendszerek száma.*

(forrás: Kedvezményezettek)

3.2.2 2. Prioritás: Az információs és kommunikációs infrastruktúra fejlesztése

Indoklás

Az információs- és kommunikációs technológiák elterjedésével az infrastruktúra illetve az informatikai rendszerek általánosságban egyre mélyebben épülnek be az egyes szektorok, a vállalkozások, az önkormányzatok, közigazgatási intézmények és a civil szervezetek működésébe. Ezáltal egyre inkább közműszerű felépítésről beszélhetünk, amelyben az informatikai infrastruktúra egy alapszolgáltatássá válik, hasonlóan a vezetékes telefonhoz, ezért információs közműként is hivatkozzák több helyen.

A RITS SWOT-jában és az „információs lábnyom” elemzésben is szerepel, hogy a dél-dunántúli régió egyes kistérségei és települései között jelentős gazdasági, kulturális és infrastrukturális különbségek vannak, amelyeket csökkenteni kell. Ennek érdekében szükséges akár központi, akár azokhoz kapcsolódóan regionálisan meghatározó infrastrukturális fejlesztéseket - a megfelelő források rendelkezésre állása esetén - végigvinni egy-egy adott településen, kistérségben. Ehhez szükséges van egy felzárkóztató infrastrukturális programra, amelyre alapozva az emelt szintű szolgáltatásokat lehet majd bevezetni. Ez azért is fontos, mert az információk kommunikációs technológiák rohamos felértékelődése azonban egyben újfajta egyenlőtlenségeket, törésvonalakat is generálhat egyrészt a „digitális írástudás” mentén, másrészt az információkhoz való hozzáférés technikai lehetőségei mentén – ami közvetlenül vagy közvetve a helyi demokrácia, a helyi részvétel lehetőségeiben is esélyegyenlőtlenséget von maga után. Mindez régiós szinten is kétirányú felelősséggel ruházza fel a döntéshozókat. A régióban törekedni kell arra, hogy az információkhoz való hozzáférésben meglévő esélykülönbségek mérséklődjenek. Ez egyszerre jelent képzési jellegű feladatokat (egyebek között az önkormányzati fenntartású oktatási intézményekben, de a felnőttképzés és a közművelődés intézményei ugyancsak segíthetnek a digitális írástudás elterjesztésében), illetve infrastrukturális fejlesztéseket a ma még kevésbé ellátott településeken, településrészekben és intézményekben. Utóbbihoz

kapcsolódóan kívánatos az otthoni, munkahelyi hozzáféréssel nem rendelkezőkre (esetleg a régióba látogatókra, pl. turistákra) gondolva a nyilvános hozzáférés lehetőségeit bővíteni.

A stratégia megvalósítása során fontos egy kezdeti felmérés, ennek eredményeképp lehet pontosan véghez vinni a fejlesztési elképzeléseket, a lehetséges jövőbeni projekteket. Ez a leendő felmérés azért is igencsak fontos, hiszen ez alapját képezheti a régió infrastrukturális alaptérképének is. Az infrastrukturális felzárkóztatás akkor lehet igazán eredményes, ha a lakosság növekvő részaránya veszi igénybe az elektronikus szolgáltatásokat. Ehhez feltétlenül szükséges segíteni mind az otthoni, mind a nyilvános elérési lehetőségeket. Az IKT hatékony alkalmazása fontos versenytényezővé vált, a nem megfelelő alkalmazása hosszú távra konzerválhatja a hátrányos helyzetű kistérségek elmaradottságát.

Átfogó cél

A prioritás átfogó célja a korszerű információs- és kommunikációs technológiák és a szélessávú hálózati infrastruktúra fejlesztésének ösztönzése és a régióon belüli elterjesztése a tudásalapú gazdaság és társadalom lehetőségeinek hatékony kihasználásához.

Operatív célok

- A szélessávú Internet hozzáférés elterjesztésének ösztönzése a hátrányos helyzetű térségekben is, új technológiák bevezetésének támogatása, a lefedettség növelése,
- A vállalkozói kör informatika- és Internet-technikák használatát elősegítő komplex programok kezdeményezése, végrehajtása, a szabványos megoldások előtérbe helyezése,
- Az oktatási intézmények és a kutatóhelyek IKT eszközellátottságnak javítása,
- A meglévő Teleházak és nyilvános hozzáférési pontok eszközeinek modernizálása, új hozzáférési helyek létrehozásának támogatása

Hosszú távú hatások

A prioritás eredményeként fejlődik, kiterjesztődik, elérhetővé válik a szélessávú Internet és a többi korszerű IKT megoldás, a korszerű technológiát alkalmazó KKV-k száma jelentősen megnő, a szabványos megoldások száma növekszik, alkalmazásuk a társadalomban és a gazdaságban egyaránt természetessé válik.

- A prioritás biztosíthatja, hogy a régió valamennyi településén legyen nyilvánosan elérhető nagy sáv szélességű Internet kapcsolat.
- A prioritás segítségével a már meglévő és újonnan kialakítandó nyilvános hozzáférési pontok és Teleházak, közösségi elérési pontok hatékonysága nő.
- A prioritás hosszú távú hatásaként mérséklődik a régióban a meglévő „digitális szakadék”, erősödik az esélyegyenlőség.
- A Régió gyenge infrastruktúrával rendelkező településeiben és térségeiben a tökevonzó képesség növelését, az erősségek és lehetőségek feltárását, és közös fejlesztések indítását kell erősíteni. Emellett folytatódhat Pécs, Kaposvár és Szekszárd térségében az infrastrukturális fejlesztésekre és a logisztikai és termelő központok megjelenésére és letelepedésére való felkészülése.

Hatásindikátorok

- a szélessávú Internetre vonatkozó regionális mutatók erősödése (KSH)

- a lakosság és KKV-k Internet használatának növekedése (WIP),
- a nyilvános hozzáférési helyek számának növekedése (IHM felmérések),
- az információs és kommunikációs eszközhasználati mutatók növekedése a régióban (IHM lekérdezés)

Javasolt intézkedések, programok

- *2/1. intézkedés: A szélessávú Internet hozzáférés elterjesztésének ösztönzése*
A szélessávú Internet hozzáférés elterjesztésének ösztönzése a hátrányos helyzetű térségekben is, új (vezeték nélküli) technológiák bevezetésének támogatása, a hálózati lefedettség növelése a régióban.
- *2/2. intézkedés: A vállalkozói kör informatika- és Internet használatának ösztönzése*
A vállalkozások körében az informatika- és Internet-technológiák használatának elősegítése érdekében komplex programok kezdeményezése, szabványos megoldások előtérbe helyezése.
- *2/3. intézkedés: Az oktatási intézmények és a kutatóhelyek IKT eszközellátottságának javítása*
Az információs gazdaságban a régióknak is ki kell építenie innovációs kapacitását, tudni kell alkalmazni a meglévő tudást, know-howt és az új technológiákat, ehhez viszont fenntartható gép-, eszköz- és műszerellátottságra van szükség.
- *2/4. intézkedés: Nyilvános hozzáférési helyek technológia fejlesztése*
A meglévő Teleházak és egyéb nyilvános hozzáférési pontok eszközeinek és hálózati infrastruktúrájának modernizálása, új hozzáférési helyek létrehozásának támogatása

3.2.2.1 2/1. intézkedés: A szélessávú Internet hozzáférés elterjesztésének ösztönzése

Indoklás

Az intézkedés elősegíti azoknak az ösztönzőknek a kialakítását, melyek alkalmasak az infrastruktúra kiépítésének gyorsítására és széleskörű hozzáférésének biztosítására. Vannak már országos támogatási programok a szélessávú Internet-hozzáférési infrastruktúra kiépítésének támogatása azokban a gazdaságilag elmaradott térségekben, ahol üzleti alapon ez eddig nem épült ki, ehhez kell a régióban az igényeket generálni, a lehetséges projektgazdákat ösztönözni.

Az intézkedés az információs infrastruktúra fejlesztését támogatja a régióban az alábbi felosztásban:

- Szélessávú Internet hozzáférés elterjesztésének ösztönzése
- Új információs- és kommunikációs technológiák bevezetésének támogatása
- Az Internet, kábeltelevízió, rádiófrekvenciás ellátottság fejlesztése.

Ezeken kívül szükséges még, hogy a Windows operációs rendszer mellett a nyílt forráskódú rendszerek is elterjesztésre kerülhessenek a régióban. A szabad szoftverek elterjesztésének támogatása összhangban van a MITS (Magyar Információs Társadalom Stratégiája) célkitűzéseivel. Szakmailag szükséges támogatást adni a az Elektronikus Aláírás törvényben foglaltaknak megfelelő nyilvános kulcsú infrastruktúra (PKI) régiókn belüli bevezetéséhez a jelenleg már GVOP-s támogatást nyert önkormányzatok körén túl is, mivel a KET (az új közigazgatási eljárási törvény) novemberi bevezetése valamennyi önkormányzat számára kötelező törvényi előírásokat tartalmaz.

Az intézkedés célja

Az intézkedés célja az Információs Társadalom előnyeinek meg- és elismerése, eszközrendszerének hatékony, mindennapi alkalmazása (szak)politikák, a társadalom és a gazdaság aktorai körében.

Leírás, támogatható tevékenységek

Gazdasági szinten egy jól irányított támogatási rendszerrel be lehetne vonni (elsősorban szakmai támogatást kellene adni, és csak kisebb részben anyagi jellegűt) a nagy sáv szélességű hálózati kiépítésbe és tervezésbe helyi (régiós) cégeket. Ennek több előnye is lehetne. Egyrészt olyan szakmai támogatást kaphatnának, amely komoly előnyt jelenthetne számukra a szélessávú összeköttetések kiépítésében. Másrészt pedig pályázati referenciához is juthatnának, amely szinte ugyanolyan fontos, mint a közvetlen anyagi segítség. A vonalas informatikai infrastruktúra fejlesztése mellett előtérbe kell helyezni a drótnélküli összeköttetések fejlesztését, melyek segítségével az önkormányzatok számára igen fontos lehetőségek nyílhatnak meg, intézményi és lakossági szinten.

A régióbeli önkormányzatok és intézményeik kialakíthatnának akár egy-egy kistérségre szóló IP telefon hálózatot, vagy akár egy zárt körű információs rendszert. Ezzel elő lehetne segíteni kommunikációs költségeik csökkentését, ami lényegbe vágó lehet egy-egy kisebb önkormányzat számára. Másrészt egy-egy zárt körű információs rendszer (akár workflow management is) hatalmas előrelépést jelentene egy-egy kistérségi társulás életében és lehetőség lenne zárt felhasználói csoportok, pl. katasztrófavédelem, térfigyelő-szolgálat kialakítására is. Kistérségi szinten lehetőség lenne komplett Intranet felület kialakítására, közös kommunikáció, közös fórumok, felhasználói csoportok létesülhetnének. Technikai oldalról lehetőség nyílna a Novell Zenworks – IBM Tivoli esetén lehetséges lenne a távfelügyelet és a felhasználó-alkalmazás szigorú hozzárendelés. Kliens frissítés és teljes körű naprakész hardverleltár is lehetséges lenne. Novell Extend használatával lehetőség nyílna a régebbi DOS alapú alkalmazásokat is lehet központosítani. A fejlesztés mellett meg kell vizsgálni az infrastruktúra fenntartásának kérdését. Az egyedileg, (általában) helyi szakember által fenntartott rendszerek felügyeletét és karbantartási megoldásaiba is célszerű egy konzultációs központ felállítása. Előnyben kellene részesíteni a nyílt forráskódú megoldásokat, emellé pedig komoly szakmai támogatásra van szükség főként helyi cégek bevonásával. Feltétlenül szükséges lenne a régióban egy referencia önkormányzati modell hivatal létrehozása, ahol infrastrukturális szempontból is be lehetne mutatni a költség-hatékony elektronikus közigazgatási megoldásokat.

A régióról elmondható, hogy eléggé jól el van látva közösségi elérési pontokkal, azonban ezek kihasználtsága nem egyenletes. Az eMagyarország pontok egy része nehezen elérhető, ami főleg abban jelentkezik, hogy a nyilvános pont egy a nagyközönség részére nem teljesen nyilvánosan elérhető helyszínre lett telepítve, ezen kell változtatni, illetve a jövőben létesítendő nyilvános közösségi hozzáférési pontokat könnyen hozzáférhető helyekre telepíteni. Mindezek mellett fontos lenne az önkormányzatok részére megfelelő szakmai támogatás nyújtása, mind a kábeltelevíziós hálózat infrastrukturális kialakítása, mind az azon megvalósuló szolgáltatások, elsősorban releváns tartalomszolgáltatás terén.

Projekt kiválasztási kritériumok

- általános szempontok:
  - a projektnek összhangban kell állnia az intézkedés céljaival

- a projekt indokoltsága, szakmai és pénzügyi megalapozottsága, a projekt megvalósíthatósága, költséghatékonyasága
- a pályázó szakmai felkészültsége a projekt végrehajtására
- a projekt pénzügyi/társadalmi fenntarthatósága (bevételek, működési mechanizmus), eredményeinek kiaknázása, terjeszthetősége, alkalmazhatósága
- tartalmi szempontok
  - a pályázat keretében előnyt élvez az a projekt, amely a *korszerű* információs és kommunikációs technológiák *alkalmazását, elterjesztését segítik elő*
  - a prioritás keretében olyan – nyilvános hozzáférési végpontokat működtető -civil egyesületek, társadalmi közösségek formálódnak, melyek révén közösségi szolgáltatások válnak on-line elérhetővé és működnek fenntarthatóan,
  - a projekt hozzájárulása a hátrányos helyzetű csoportok és személyek hozzáféréseinek növeléséhez az *esélyegyenlőség* biztosítása jegyében
  - a pályázat keretében előnyt élvez az a projekt, amely *széleskörű* társadalmi, gazdasági célcsoport számára *hozadékot* biztosító eredményeket mutat be
  - a pályázat keretében előnyt élveznek azok a gazdasági fejlődést támogató projektek, amely hatásukat *üzletileg kevésbé vonzó térségekben* fejtik ki
  - a pályázat keretében előnyt élveznek azok a projekt, *amely egy időben több hátrányos helyzetű csoportra* fejtenek ki hatást
  - a projekt *non-profit* jellege.

Beavatkozási területek

A Dél-dunántúli Régió teljes területe, különös tekintettel a gazdasági vagy társadalmi hátrányokkal bíró településekre és kistérségekre.

Célcsoportok, kedvezményezettek

Nyilvános pályázat keretében projekt terveket nyújthatnak be:

- a régió települési önkormányzatai és intézményei
- kistérségi társulásai és munkaszervezeteik,
- megyei önkormányzatai és munkaszervezeteik,
- civil szervezetei, egyesületei,
- egyéb non-profit intézmények, szervezetek
- fentiek egymással és/vagy gazdasági, közigazgatási, civil szférabeli partnerszervezetekkel alkotott konzorciumai.

Eredménymutatók

- az információs írástudási index változása a régióban (IHM lekérdezés)
- a hátrányos helyzetű csoportok, személyek helyzetének javulása (célcsoportos lekérdezés)
- az e-Gazdaság, az Információs Társadalom eszköztrendszerét alkalmazó gazdasági társaságok számának növekedése (célcsoportos lekérdezés)

Outputmutatók

- A régióban a nagy sáv szélességű felhordó és elosztóhálózatok kiépítése és országos gerinchálózatokhoz csatlakoztatása az ellátatlan térségekben (IHM PEF).
- Kistérségi, kistelepülési végpontok csatlakoztatása az elosztóhálózatokhoz, helyi hálózatok kiépítése (IHM PEF)
- Az info-kommunikációs kapcsolattartás lehetőségét biztosító közösségi helyek és végpontok létesítése, működtetése olyan módon, hogy a régió valamennyi lakosa számára biztosított legyen a saját településen történő használat (IHM PEF)
- Új IKT termékek és technológiai szolgáltatások fejlesztésének, adaptálásának támogatása (RFT statisztikák)

3.2.2.2 2/2. intézkedés: A vállalkozói kör informatika- és Internet használatának ösztönzése

Indoklás

A regionális versenyképesség megtartásához a vállalkozói kör számára szükséges fizikai fejlesztéseket kell indítani, a megfelelő eszközök biztosítása – figyelemmel a nyilvános használatból adódó nagyobb igénybevételre és biztonságra – és az Internet-hozzáférés biztosítása mellett. Gondoskodni kell ezen eszközök megfelelően biztonságos elhelyezéséről, ami azt jelenti, hogy az informatikai rendszereket igénybe vevő ügyfelek azonosításának megbízható és a kockázatelemzés alapján indokolt biztonsági és adatvédelmi igényeket, követelményeket kielégítő rendszereinek kialakítása (eID) szükséges. Az azonosítás módja olyan kell legyen, hogy páns-európai viszonylatban is használható legyen. Az elhelyezésben teljes rugalmasságot biztosít, ha a vezetékes Internet-hozzáféréseken túl az újabb telepítésekénél vezeték nélküli megoldásokra (wi-fi) kerül sor, így azok akár „mobil” eszközként is használhatók. Az informatikai rendszerek eléréséhez szükséges biztonságos hálózat kialakítása, a biztonságot mind proaktív mind reaktív eszközökkel támogatni kell. A fejlesztett rendszerek karbantartása és az üzemeltetése szervezeti és személyi feltételeket igényel, amelyeket a költséghatékonyság érdekében – ahogy más informatikai jellegű feladatokat is célszerű együttműködési hálózatokban vagy klaszter szinten megoldani.

A versenyképesség fogalma – mely „egy külső versenynek kitett régió viszonylag magas szintű jövedelem előállításra és foglalkoztatás biztosítására vonatkozó képességével” jellemezhető – az EU regionális politikájában központi helyet foglal el. A versenyképességhez számos tényező kapcsolódik. A Dél-Dunántúli Régió pozitív adottságait elemezve elmondható, hogy:

- jellemző a tudásalapú gazdasági hálózat szereplőinek egyre aktívabb jelenléte a régióban
- potenciális a humán erőforrás-fejlesztés modernizációjára képes intézményi háttér

A régió helyzetének további javításához szükséges a vállalkozók körében az informatika- és az Internet-technikák használatát elősegítő komplex programok kezdeményezése, végrehajtása, a szabványos megoldások előtérbe helyezése.

A Régió fejlődésének elvárt irányvonalai érdekében tett infrastruktúra fejlesztések hatására a három alapvető kategórián, azaz a gazdasági szereplőkön, a közszférán és a polgárokon belül egyaránt megnő az új típusú gazdaságban és társadalomban „érdemben” részt venni képes szereplők aránya. Ez kezdetben egy lassú felfutású folyamatot jelenthet, azonban az elért eredményeket katalizátorként alkalmazva – az előnyök megfelelő demonstrálását

időben és kellő hatékonysággal feltételezve – gyors felfutást eredményezhet. Általánosságban elmondható, hogy komoly fejlődés várható az esélyegyenlőség biztosítása terén, egyfelől az alapelvek megléte, másfelől az egyének és szervezetek megújulása révén.

Az intézkedés célja

Az ismeretek és a szemléletformálás mellett meg kell teremteni a KKV szektor számára is az információkhoz való hozzáférés fizikai feltételeit. A régió vállalkozói körében az Internet-penetráció ma még alacsony, ezért szükséges a újabb cégek bekapcsolásuk és a szabványos megoldások ismertetése, számszerű gyarapítása, illetve a meglévők biztonságos – ahol lehetséges, akár 24 órás elektronikus kereskedelmi rendszerek – üzemeltetésének biztosítása.

Leírás, támogatható tevékenységek

Az intézkedés a vállalkozások IKT használatának erősítéséhez, fejlesztéséhez kötődő, akciókat támogat az alábbiak szerint:

- A jelenlegi hozzáférési helyek régiós szintű feltérképezése, a használat eddigi tapasztalatainak összegzése
- Eszközbeszerzések és hálózatfejlesztés támogatása az IT-t és Internetet használó vállalkozások számának bővítése érdekében
- Vevőforgalmi és biztonsági szempontok alapján a IT támogatás kialakításának támogatása
- Szerződéskötés a szolgáltatókkal – a kedvezőbb díjazás érdekében régiós szinten
- Az üzemeltetés szervezeti kereteinek kialakítása, összekapcsolva más régiós szintű hálózati együttműködési vagy klaszter koordinációs informatikai feladatokkal
- Megfelelő tájékoztatási és marketing tevékenység a szolgáltatások megismertetése és népszerűsítése érdekében

Projekt kiválasztási kritériumok

- általános szempontok:
  - a projektnek összhangban kell állnia az intézkedés céljaival
  - a projekt indokoltsága, szakmai és pénzügyi megalapozottsága, a projekt megvalósíthatósága, költséghatékonysága
  - a pályázó szakmai felkészültsége a projekt végrehajtására
  - a projekt pénzügyi/társadalmi fenntarthatósága (bevételek, működési mechanizmus), eredményeinek kiaknázása, terjeszthetősége, alkalmazhatósága
- tartalmi szempontok
  - a projekt kapcsolati rendszeren, *partneri együttműködés*en alapul
  - előnyt élvez az a projekt, amely a *KKV-k* bizonyítható trendeken vagy konkrét gyakorlati tényeken alapuló elméleti és/vagy gyakorlati *kapcsolatára épül*
  - a pályázat keretében előnyt élvez az alkalmazói projekt, amely a *korszerű* információs és kommunikációs technológiák *alkalmazását*, az ehhez szükséges hálózati fejlesztéseket *segíti elő a vállalkozások körében*
  - a projekt hozzájárulása a hátrányos helyzetű csoportok és személyek esélyeinek növeléséhez az *esélyegyenlőség* biztosítása jegyében

- a projekt alkalmazási köre, célcsoportjának szélessége, kiterjeszthetősége
- a projekt technológiai színvonala

Beavatkozási területek

A Dél-dunántúli Régió teljes területe.

Célcsoportok, kedvezményezettek

Nyilvános pályázat keretében projekt terveket nyújthatnak be a régió gazdaságfejlesztési intézményei, kamarái valamint egymással és/vagy gazdasági, közigazgatási, civil szférabeli partnerszervezetekkel alkotott konzorciumaik.

Eredménymutatók

- magasan informatizált KKV-k (KSH-statisztikák)
- az IKT-t alkalmazó gazdasági hálózati együttműködések kiterjedése (célcsoportos lekérdezés)
- az e-Gazdaság, az Információs Társadalom eszközrendszerét alkalmazó gazdasági társaságok száma (célcsoportos lekérdezés)

Outputmutatók

- A vállalkozói kör IT és Internet használatának növekedése a régióban (KSH)
- A biztonságos hálózati szolgáltatások száma (IHM PEF)
- Az Internet használat sávszélességének növekedése a célcsoport körében (KSH)

3.2.2.3 2/3. intézkedés: Az oktatási intézmények és a kutatóhelyek IKT eszközellátottságnak javítása

Indoklás

A tudás megszerzése, megőrzés és fenntartható kiaknázása elengedhetetlen feltétele a versenyképes társadalom minden szintjén, a lisszaboni célok között szerepel az emberek képzettségének növelése, készségeik javítása és az egész életen át tartó tanulás támogatása. Mindez két meghatározó területen, az *oktatás* összes szintjein és a *kutatóintézetek* területén jelentkezik. Szükséges továbbá a kutatóhelyek egymás közötti kapcsolatainak kiépítése, valamint a kutatók és K+F-et végzők és a gyakorlatban azt megvalósítók közötti folyamatos és hatékony kapcsolatrendszer működése. Amennyiben rendelkezésre áll a megfelelő infrastruktúra, meg kell teremteni annak lehetőségét, hogy az oktatási intézményekben (az oktatási rendszer minden szintjén) és a kutatóhelyeken a legkorszerűbb eszközöket használják, tehát növelni kell az IKT eszközellátottságot.

A versenyképességért folytatott erőfeszítésekhez, a megújuláshoz tehát kötelezően társulnak oktatási, képzési alapelvek. Ilyenek

- az alap-, közép-, és felsőfokú oktatásra és az egész életet végigkísérő tanulás lehetőségeinek növelésére egyaránt szükséges koncentráció;
- új technológiák kifejlesztése, a hagyományos technikai megoldások körének kiegészítése a közoktatás, az át- és továbbképzés területén, speciális, IKT-eszközökkel segített, alternatív megoldások révén;

Az információs társadalom kialakulásával az átadott tudásanyag mennyisége és minősége kihívásokat intéz az infokommunikációs technológiák és a régió oktatási, kutatási intézményeinek eszközellátottsága felé. Egyre nő a tudásanyag mennyisége, ezért a képességek, készségek megszerzésén túl megfelelő kompetenciák kialakítása válik alapvető feltétellé a humánerőforrás-fejlesztésben amihez viszont nélkülözhetetlen az infrastruktúra megfelelő szintre hozása.

Az élethosszig tartó tanulás valamint a közoktatási rendszerben történő ismeretszerzés nem nélkülözheti a magas szinten felszerelt általános és középiskolákat, ahol a diákok közös tudáskonstrukciója, tudásközvetítés és tudásfejlesztés történik. Az e-oktatásnak egyik fő fókuszpontja ez a terület kell, hogy legyen, mivel a felsőfokú oktatási intézmények és a kutatóhelyek infrastruktúra fejlesztése nagyrészt központi programokon keresztül történik, ezért regionálisan itt főleg kiegészítő finanszírozást jelenthet. Emellett a konkrét térségi elektronikus oktatási programokban a felnőtt át- és továbbképzés különböző formáiban, az általános lakossági digitális írástudás fejlesztésében is meg kell hogy jelenjenek az oktatási infrastruktúra fejlesztési akciók

Az intézkedés célja

Az információs korban a régióknak is ki kell építenie innovációs kapacitását, tudnia kell alkalmazni a meglévő tudást, know-howt és az új technológiákat, ehhez viszont fenntartható gép-, eszköz-, és műszerellátottságra van szükség.

Leírás, támogatható tevékenységek

Az intézkedés a regionális humán erőforrás- és a kutatás-fejlesztéshez kötődő akció, IKT-rendszerek létrehozása, meglévők fejlesztése és alkalmazásuk révén. Az intézkedés keretein belül az alábbi tevékenységek támogathatók:

- A szükséges fejlesztési igények felmérése
- IKT eszközbeszerzés, korszerűsítési konstrukciók kidolgozása
- A korszerű technológiák és eszközök oktatási célú elérésének regionális koordinációja
- Intranetek kialakítása, tanár/diák számítógép hozzáférési programok indítása, az elektronikus oktatási rendszerek háttérfeltételeinek támogatása.

Projekt kiválasztási kritériumok

- általános szempontok:
  - a projektnek összhangban kell állnia az intézkedés céljaival
  - a projekt indokoltsága, szakmai és pénzügyi megalapozottsága, a projekt megvalósíthatósága, költséghatékonysága
  - a pályázó szakmai felkészültsége a projekt végrehajtására
  - a projekt pénzügyi/társadalmi fenntarthatósága (bevételek, működési mechanizmus), eredményeinek kiaknázása, terjeszthetősége, alkalmazhatósága
- tartalmi szempontok
  - az oktatási és kutatási infrastruktúra fejlesztés terén benyújtott pályázat keretében előnyt élvez az a projekt, amely a *kutatás-fejlesztés, az innovációk és az új oktatástechnológiák* bizonyítható trendeken vagy konkrét gyakorlati tényeken alapuló elméleti és/vagy gyakorlati *kapcsolatára épül*

- a pályázat keretében előnyt élvez az a projekt, amely a *korszerű* információs és kommunikációs technológiák *alkalmazását segíti elő az oktatás különböző szintjein*.
- a projekt hozzájárulása a hátrányos helyzetű csoportok és személyek esélyeinek növeléséhez az *esélyegyenlőség* biztosítása jegyében
- a projekt alkalmazási köre, célcsoportjának szélessége, kiterjeszhetősége
- a projekt mintaértéke
- a projekt technológiai színvonala
- a projekt *non-profit* jellege.

Beavatkozási területek

A Dél-dunántúli Régió teljes területe.

Célcsoportok, kedvezményezettek

A Régióban székhellyel vagy telephellyel bíró

- alapfokú és középfokú nevelési-oktatási intézmények
- felsőoktatási intézmények
- kutatóhelyeket működtető szervezetek, kutatóintézetek
- a fenti intézményeket fenntartó önkormányzatok és egyéb szervezetek (pl. alapítványok)
- át- és továbbképző intézmények
- egyéb oktatási intézmények és képző vállalkozások
- valamint egymással és/vagy gazdasági, közigazgatási, civil szférabeli partnerszervezetekkel alkotott konzorciumaik

Eredménymutatók

- az iskolák IKT eszközellátottságának növekedése (OM, KSH-statisztikák)
- a regionális K+F mutatók javulása (Munkaügyi Központok, KSH-statisztikák)
- a kutatóhelyek IKT ellátottságának növekedése (MTA, KSH-statisztikák)

Outputmutatók

- A régió alap- és középfokú intézményeiben beszerzett IKT eszközök száma (Kedvezményezettek).
- A felnőttképzési intézmények körében végzett infrastruktúra fejlesztések (OKÉV)
- A régió felsőoktatási intézményeinek és kutatóhelyeinek eszköz-, gép-, és műszerbeszerzése (OM)

3.2.2.4 2/4. Intézkedés: Nyilvános hozzáférési helyek technológia fejlesztése

Indoklás

A régióban már működő nyilvános közösségi pontok, és Teleházak tekintetében elmondható, hogy bár régió jól el van látva velük, infrastrukturális feltételeik és eszközellátottságuk koránt sem ideális. Mivel a Teleházak túlnyomó része már 3-4 éve

működik, eszközeik az akkori kor színvonalának megfelelő konfigurációjúak, amelyek most már szinte elavultnak tekinthetők. Az elmúlt évek nyilvános végpont fejlesztési programjai sajnos csak új végpontok, hozzáférési helyek létrehozását támogatták, a régiók korszerűsítését és fejlesztését nem tették lehetővé. Emiatt fontos, hogy a már régóta információs társadalmi promóciós tevékenységet végző és a hozzáférési esélyegyenlőséget biztosító végpontok regionális program keretében rendelkezésre álló forrásokat eszközparkjuk korszerűsítésére fordíthassák, ezzel is jobban felkeltve az érdeklődést és növelve a kihasználtságukat.

A lakosság számára jelenleg igen korlátozottak az információs társadalomba való belépés lehetőségei, a legfontosabb probléma a háztartások PC és Internet ellátottságának relatíve alacsony szintje. Információs társadalomról csak akkor beszélhetünk, ha a lakosság többsége hozzáfér a tartalmakhoz, ezért a lakossági hozzáférési szintet drasztikusan kell emelni. A korszerű IKT elérése és használati lehetősége a nyilvános hozzáférési helyeken az esélyegyenlőség biztosítását segíti és a későbbiekben akár kitörési pont is lehet a hátrányos helyzetű csoportok és a kistélepléseken működő KKV-k számára, mivel ez a technológia egyébként éppen hozzájuk jut el leglassabban. A kisvállalkozások háromnegyedének van csak Internet hozzáférése, így a számukra elérhető üzleti információk köre csekély, nem is beszélve fejlettebb interakciós szolgáltatásokról, üzleti IT szolgáltatásokról, melyeket számukra is elérhetővé kell tenni az infrastruktúra hozzáférhetőségének biztosításával. Az egyes területeken megvalósuló infrastrukturális fejlesztéseket össze kell hangolni az ezzel együttműködni képes IKT-ra támaszkodó fejlesztésekkel.

A társadalom esélyegyenlőségi problémáit kezelni kell, az információs kor technológiáit hozzáférhetővé kell tenni az idős, és szegény és fogyatékos társadalmi csoportok részére, beleértve a digitális írástudást, digitális kultúrát, és az e-közigazgatási és e-learning szolgáltatásokat. A telekommunikációban és Internet-hozzáférésben a hátrányos helyzetűeket is védeni kell a piacon. Bizonyos rétegek, mozgáskorlátozottak, nők számára az on-line távmunka megvalósítása kitörési pontot jelenthet, ennek a Teleházakban elérhető infrastruktúra adhat teret. A közszolgáltatások elektronikus formában történő elérhetőségéhez szükséges infrastruktúrát biztosítani kell azoknak, akik otthonukból vagy munkahelyükről nem férnek ezekhez hozzá, a hátrányos helyzetű településeken élő vállalatok IKT-hátrányát ezzel összefüggésben meg kell szüntetni.

Az intézkedés célja

A meglévő Teleházak és nyilvános hozzáférési pontok eszközeinek modernizálása, új hozzáférési helyek létrehozásának támogatása

Leírás, támogatható tevékenységek

- Regionális közösségi hozzáférési térkép készítése, a sűrűsödési helyek és az információs társadalmi fehér foltok feltárása,
- Az információs társadalmi szolgáltatásokhoz nyilvános közösségi helyeken (Teleházakban) és végpontokon történő hozzáférés feltételeinek széleskörű biztosítása,
- A nyilvános közösségi végpontokra beszerzendő eszközök és szélessávú vonalak beszerzésének támogatása,
- A közösségi hozzáférési hálózati erőforrások felhasználása a kockázatcsökkentés és biztonságfejlesztés területén

Projekt kiválasztási kritériumok

- általános szempontok:
  - a projektnek összhangban kell állnia az intézkedés céljaival
  - a projekt indokoltsága, szakmai és pénzügyi megalapozottsága, a projekt megvalósíthatósága, költséghatékonysága
  - a pályázó szakmai felkészültsége a projekt végrehajtására
  - a projekt pénzügyi/társadalmi fenntarthatósága (bevételek, működési mechanizmus), eredményeinek kiaknázása, terjeszthetősége, alkalmazhatósága
- tartalmi szempontok
  - szakmai képzések terén benyújtott pályázat keretében előnyt élvez az a projekt, amely a *közösségi hozzáférés* bizonyítható trendeken vagy konkrét gyakorlati tényeken alapuló elméleti és/vagy gyakorlati *kapcsolatára épül*
  - a pályázat keretében előnyt élvez az a projekt, amely a *korszerű* információs és kommunikációs technológiák *alkalmazását*, az ehhez szükséges széles körű hozzáférést *segíti elő*
  - a projekt hozzájárulása a hátrányos helyzetű csoportok és személyek esélyeinek növeléséhez az *esélyegyenlőség* biztosítása jegyében
  - a projekt alkalmazási köre, célcsoportjának szélessége, kiterjeszthetősége
  - a projekt mintaértéke
  - a projekt technológiai színvonala
  - a projekt *non-profit* jellege.

Beavatkozási területek

A Dél-dunántúli Régió teljes területe.

Célcsoportok, kedvezményezettek

A Régióban székhellyel vagy telephellyel bíró

- civil szervezetek
- önkormányzatok és kistérségi szervezetek
- oktatási és művelődési intézmények
- valamint egymással és/vagy gazdasági, közigazgatási, civil szférabeli partnerszervezetekkel alkotott konzorciumaik

Eredménymutatók

- a nyilvános hozzáférési helyek lakossági használatának növekedése (KSH)
- a korszerű távoktatási és távmunka technológiák elterjedése (Munkaügyi Központok, Oktatási Minisztérium)
- az IKT eszközöket nyilvános végpontokon használó KKV számának növekedése (KSH-statisztikák)

Outputmutatók

- A nyilvános Internet hozzáféréssel rendelkező közösségi helyek száma (Kedvezményezettek)

- A nyilvános Internet hozzáférési helyeken rendszeres Internet és IKT eszköz használó lakosság száma (Kedvezményezettek)
- A nyilvános Internet hozzáférési helyeken rendszeres Internet és IKT eszköz használó KKV-k száma (Kedvezményezettek)
- A korszerűsített és újonnan létrehozott nyilvános hozzáférési helyekre beszerzett eszközök száma (Kedvezményezettek)

3.2.3 3. Prioritás: Regionális tartalom-, tudás-, és szolgáltatásfejlesztés

Indoklás

A társadalom fejlődése a világ fejlett országaiban döntő változásokhoz érkezett. A változások fő irányát az Info(rmációs)-Kommunikációs Technológiák (IKT) határozzák meg. Ezek a változások körülbelül egy évtizede kezdődtek globálisan így lokálisan nem tartóztathatók fel, sőt jellegüknél fogva sok kutató szerint lehetőséget adnak a földrajzilag, infrastrukturálisan hátrányosabb helyzetű területeknek (mint a Dél-dunántúli Régió) a technológiai lépcsők „átugrására”. Így a regionális stratégiának sem csak egy fontos területe az IKT, hanem egyúttal integrálja, „hordozója” is ezeknek a változásoknak. Az informatikai fejlődés döntően megváltoztatja a demokrácia eszköztárát és szerkezetét; a településszerkezetet, a gazdaságot, a tudományos kutatást, a művészeteket, az életminőséget (munka, család, önmegvalósítás). *Mindezek miatt, ami az informatikában történik nem technológiai, infrastrukturális, hanem korunk egyik legfontosabb társadalmi kérdése.*

Átfogó cél

A prioritás általános célja, hogy a globális információs társadalom korszakában olyan virtuális térszerkezet jöjjön létre, amelyben a létet, az érvényesülést az információs-kommunikációs funkció dominánsan támogatja. Támogatott stratégiai célként jelentkezik, hogy az információs társadalom globális kialakulását erősítve, horizontálisan és vertikálisan egyaránt építkezve mindez regionális szinten létrejöhessen.

A prioritás célja versenyképes, hozzáadott érték előállítására képes humán-erőforrás háttér, a tudásalapú gazdaság és társadalom szereplőinek egyre aktívabb jelenléte a régióban, megfelelő „tudáscentrumokkal” és potenciális, a kutatás-fejlesztés modernizációjára képes egyetemi-akadémiai háttérrel társulva.

Operatív célok

- Vállalkozások Internet használatának növekedése, különös tekintettel az agrárvállalkozásokra és a kistelepüléseken élőkre
- Vertikális és horizontális partnerek közti információs együttműködési mechanizmusok kialakulása
- Az e-közigazgatási programok gyarapodása, általánossá válása, az e-demokrácia kiteljesedése; az ehhez szükséges jogi és társadalmi környezet kialakulása
- Az e-gazdaság kiteljesedése

Hosszú távú hatások

A prioritás elvárásaink szerint katalizálja a települési, kistérségi, megyei, regionális (al)hálózatok kialakítását és az azok közötti kapcsolatok megteremtését, amelyek lehetővé

teszik, hogy a régióban valóságos igényeken alapuló, interaktív, integrált digitális értéklánc alakuljon ki. Mindez kiterjesztett hatásként hozzájárul az IKT eszközök elterjedésének ösztönzéséhez, az információs- és kommunikációs technológia alkalmazásának lehető legszélesebb körű elterjesztéséhez, informatikai beruházások támogatásához. Segíti a hatékony, integrált tartalomszolgáltatás elvárásait és regionális sajátosságokat figyelembe vevő alkalmazások, fejlesztések számának gyarapodását, tartalommal feltöltött, szélessávú, interaktív hálózatok létrehozását, vállalkozások digitális alaphálózatainak kiépítését, nemzetközi digitális hálózatokhoz való csatlakozást, vállalkozás-orientált informatikai- és kommunikációs tartalomfejlesztést, regionális, felhasználási területek szerinti tartalmak kialakítását és mindezek összekapcsolását, az EU források (ezen belül különös tekintettel az agrártámogatásokra) lehívását.

Régióink fejlődésének elvárt irányvonalai érdekében a prioritás eredményeként egyfelől fejlődik, gyarapodik, fenntarthatóan kiaknázásra kerül a régió „tudása”, másfelől a három alapvető kategórián, azaz a gazdasági szereplőkön, a közsférán és a polgárokon belül egyaránt megnő az új típusú gazdaságban és társadalomban „érdemben” részt venni képes szereplők aránya. Az adat és tudáscsere révén a felsőoktatási és a kutatási intézmények innovatív ötletek és kedvezményezések kiindulópontjaivá válnak, az intézmények tudásuk piaci alkalmazására való képessége növekszik.

Regionális szinten elő kell segíteni a partnerségen alapuló „virtuális szervezetek”, regionális tudásközpont(ok), virtuális kutatóintézetek létrehozását, amelyek az erőforrásokat egyesítve új minőségű szolgáltatásokat hoznak létre, köztük nem utolsósorban tartalomszolgáltatásokat.

Kialakul a régióban egy fejlett távközlési infrastruktúra, ami együttműködő, horizontális működést biztosít a településeken, a közigazgatás szervezetei között, amely megfelel az e-közigazgatással kapcsolatos társadalmi és állampolgári és közösségi igényeknek. E hálózaton keresztül önkormányzatok, azok intézményei, a települések lakói és vállalkozásai ingyenesen és korlátlanul beszélhetnek, faxolhatnak egymásnak, az Internet soha nem látott sebességű lesz, a letöltések időben és mennyiségben korlátlanul, egy vezetéken keresztül, egy szolgáltatási díj ellenében más szolgáltatások is igénybe vehetőek lesznek. A települések létrehozzák a digitális önkormányzati interaktív (zártláncú) hálózati rendszerüket. A régióon belül a térségközpontok, a megyék kiépítik a települési önkormányzatokkal, a közigazgatás különböző szerveivel interaktív IKT hálózatukat. A közigazgatás és az állampolgár, az üzleti-, a civil szféra kapcsolata így nyitottabbá válik, mert az e-közigazgatás megteremtésével egy technológiai korszakváltás következik be, ami az elektronikus eszközök alkalmazásával lehetővé teszi a közigazgatási munka minőségi megváltoztatását.

A Dél-dunántúli Régió e-gazdaságának fejlesztése elsődlegesen az információbázis fejlesztését jelenti. Erre az előzőekben vázolt távlati célok elérése és a lehetőségek kiaknázása miatt elengedhetetlenül szükség van. Ezt az információszerzést, digitalizálást, archiválást, adatbázis létrehozást és kezelést segítik elő a prioritásban megfogalmazott tevékenységek. Másrészt – mint az köztudott – a gazdaság élénküléséhez elsősorban a hatékonyság és a partnerség növelésével járulhatunk hozzá. Ha a Dél-dunántúli Régiót, mint gazdasági egészet tekintjük, úgy a regionális adatvagyon fejlesztés, azok IKT alapokra helyezése jelenti az információ biztosítását a gazdaság szereplői számára, míg az együttműködések ösztönzése, az erőforrás racionalizálása a hatékonyság növeléséhez járul hozzá azokon a területeken, melyekre a Dél-dunántúli Régióonak ráhatása van. Mindezek együttesen segítik és ösztönzik a gazdasági élet szereplőit a további befektetésekre és a

versenyképesség fenntartására, számunkra pedig a Dél-dunántúli Régióban jobb tőkevonzó képességet és dinamikus növekedést indukálhatnak. Mindemellett, természetesen ezen a területen is szükséges a hozzáférhető információáramlás és kommunikáció megteremtése.

Hatásindikátorok

- On-line szolgáltatások számának növekedése, a közcélú adatvagyon gyarapodása (felmérés)
- Az elektronikus ügyintézés általánossá válása, az ilyen módon bonyolított ügyek, ügyfelek száma (intézményi stratsztikák)
- Foglalkoztatottsági szint emelése, a foglalkoztatási struktúra módosulása (a tercier és kvaterner szektor arányának növekedése) (KSH, munkaügyi statisztikák);
- A K+F szektor mutatóinak növekedése (KSH, NKTH)

Javasolt intézkedések, programok

- *3/1. Intézkedés: Regionális és helyi dinamikus közcélú Internetes tartalom-szolgáltatás és hálózati együttműködés fenntartható kialakítása*
- *3/2. intézkedés: Az elektronikus közigazgatási, önkormányzati ügyintézési és térinformatikai szolgáltatások elérhetővé tétele*
- *3/3. intézkedés: Regionális kutatások indítása, adat- és tudásvagyon felmérések végzése, tudásbázisok kialakításának és hozzáférhetővé tételének támogatása*
- *3/4. intézkedés: Információs társadalom tudásfejlesztő- és kutatócsoport, majd virtuális kutatóintézet, regionális tudáscentrum létrehozása*

3.2.3.1 3/1. intézkedés: Regionális és helyi dinamikus közcélú Internetes tartalom-szolgáltatás és hálózati együttműködés fenntartható kialakítása

Indoklás

A tudásalapú gazdaságban történő szerepvállalás hatékonyságát nagymértékben befolyásolja az információval való ellátottság, az információtranszfer képessége. A komplex, regionális információs rendszer funkciója szerint össze kell kapcsolódjék a gazdasági-társadalmi folyamatokkal, a közigazgatás korszerűsödésével, a civil szféra megerősödésével stb. Az információs rendszerekkel szembeni alapvető követelmény, hogy az állampolgárok és szervezetek akkor és azon a helyen férjenek hozzá az őket érdeklő információkhoz, szolgáltatásokhoz, ahogy kívánják, s mindezt a legegyszerűbb módon. A vállalkozások számára létfontosságú, hogy minél gyorsabban és bürokráciamentesen juthassanak az üzlet-menetükhöz szükséges információhoz – biztosítva ezzel versenyképességüket a hazai és nemzetközi piacon egyaránt. Regionális szinten elő kell segíteni a partnerségen alapuló „virtuális szervezetek” létrehozását, amelyek az erőforrásokat egyesítve új minőségű szolgáltatásokat hoznak létre, köztük nem utolsósorban tartalomszolgáltatásokat

A 2. prioritásban javasolt IKT infrastruktúra folyamatos fejlődésére alapozva törekedni kell arra, hogy a regionális információk mennyisége, aktualizáltsága és megbízhatósága is megfeleljen a felhasználók elvárásainak. Ehhez szükség van egy erőteljes regionális tartalomfejlesztésre, az információk IKT alapra helyezésére, emellett pedig a hagyományos és jól megszokott papír alapú munkavégzés, ügyintézés és információtárolás helyett, folyamatosan át kell térni a mai kor igényeinek megfelelő elektronikus alapúra. A

regionális információk elektronikus szinten való kezelése, ilyen értelmezése, nemcsak az adatok digitalizálását jelenti, hanem az így összeálló adathalmaz publikálását és integrálását is.

A tartalom-szolgáltatás forrásait vizsgálva, horizontális tekintetben tematikus megvalósítások csírái fellelhetőek, azonban ezek többnyire egyedi megvalósítások, a rendszerszemléletet mellőzik, nem kellően kidolgozottak és naprakészségük megkérdőjelezhető. Vertikális tekintetben elmondható, hogy NUTS II-V szintű – elsősorban közigazgatási, térinformatikai – kezdeményezések egyedileg léteznek a régióban, azonban ezek szintűgy elkülönült, korlátozottan elérhető, egyedi megvalósításként értelmezhetők. A tartalom- és szolgáltatásfejlesztés terén:

- Elmaradás mutatkozik az információs rendszerek, illetve adatbázisok kiépítése, a már meglévő adatbázisok egységes rendszerű továbbfejlesztése, bővítése terén, mely különösen jellemző az agrárszektorra és a kistelepülésen élőkre;
- A Dél-dunántúli Régióhoz kapcsolódó horizontális – tematikus – valamint vertikális – NUTS II-V szintű -, nyílt hozzáféréssel jellemezhető, „online” elérhető elemek és a köztük lévő integrált mechanizmusok száma elégtelen, koncentrált, regionális portál létezik, de feltétlenül fejlesztésre szorul;
- Az információkhoz, adatbázisokhoz való hozzáférés minél szélesebb körű biztosítása érdekében egyfelől fejlesztendők az ilyen jellegű szolgáltatások a releváns intézményeknél – pl. kamarák, inkubátorházak, teleházak stb. –, másfelől az intézmények, szervezetek technikai lehetőségei terén szükség van előrelépésre.

Az intézkedés célja

- A hálózati együttműködések, kooperációk erősödése
- A regionális adatkereskedelem kialakulása
- Az elektronikus média alrendszerek fejlődése
- A fenti üzletágakban dolgozóknak perspektivikus, korszerű technológiát képviselő munkahelyek megteremtése
- A régióban működő gazdasági szervezeteknek naprakész, de kedvező áron és gyorsan hozzáférhető adatok biztosítása rövid és hosszú távú gazdasági döntéseik meghozatalához.
- A jó döntések következtében a helyi gazdaság fejlődése, befektetők vonzása, további munkahelyek megteremtése

Leírás, támogatható tevékenységek

- Inter- és intraregionális adatbázisok kiépítése, a már meglévő adatbázisok egységes szempontok szerinti továbbfejlesztése, tartalomfejlesztés;
- Regionális hálózatok kiépítése, külső hálózatokkal történő összekapcsolása;
- A versenyképességet elősegítő integrált alkalmazások fejlesztése;
- Integrált regionális portál, földrajzi lehatárolású illetve tematikus alportálok;
- Térinformatikai rendszerek fejlesztése;
- Internetes alkalmazások fejlesztésén keresztül a vállalkozások marketing és PR tevékenységének, külső megítélésének javítása, egységesítése;

- Elektronikus média-rendszerek fejlesztése;
- Oktatási infrastruktúra- és tartalom-fejlesztés;
- Alapalkalmazások, alapinformációk rendelkezésre állásának biztosítása;
- Megfelelő, a folyamatos adatcserét biztosító pénzügyi, érdekeltségi rendszer kialakítása, erőforrások előteremtése.

Projekt kiválasztási kritériumok

- a projektnek összhangban kell állnia az intézkedés céljaival
- a projekt indokoltsága, szakmai és pénzügyi megalapozottsága, a projekt megvalósíthatósága, költséghatékonysága
- a pályázó szakmai felkészültsége a projekt végrehajtására
- a projekt pénzügyi/társadalmi fenntarthatósága (bevételek, működési mechanizmus), eredményeinek kiaknázása, terjeszthetősége, alkalmazhatósága
- a tartalomfejlesztések igény oldali megalapozottsága, illetve újszerűsége
- előnyt élvez az a projekt, amely széleskörű társadalmi, gazdasági célcsoport számára hozadékot biztosító eredményeket mutat be
- a projekt hozzájárulása a hátrányos helyzetű csoportok és személyek esélyeinek növeléséhez az esélyegyenlőség biztosítása jegyében

Beavatkozási területek

A Dél-dunántúli Régió teljes területe

Célcsoportok, kedvezményezettek

A régióban működő önkormányzatok és önkormányzati társulások, kis- és közepes vállalkozások, oktatási intézmények és ezek konzorciumai

Eredménymutatók

- Internetes portálok (regionális és tematikus alportálok) számának növekedése (internetes felmérés)
- Az internetes szolgáltatásokat igénybevevők számának gyarapodása (célcsoportos lekérdezés)
- Hálózati kapcsolatok számának gyarapodása (felmérés)
- Informatikai fejlesztések volumene, az informatikai szolgáltatások részaránya a helyi gazdaságon belül (KSH)

Outputmutatók

- Az újonnan létrejött adatbázisok száma és volumene
- A régióban megjelenő elektronikus szolgáltatások száma
- On-line szolgáltatásokat használók számának növekedése
- Az internetes honlapot üzemeltető vállalkozások számának növekedése
- Vállalkozások Internet használatának növekedése, különös tekintettel az agrárvállalkozásokra és a kistelepüléseken élőkre

Forrás: kedvezményezettek

3.2.3.2 3/2. intézkedés: Az elektronikus közigazgatási, önkormányzati ügyintézési és térinformatikai szolgáltatások elérhetővé tétele

Indoklás

Internetes tartalom-szolgáltatás és hálózati együttműködés, elektronikus média adatsere rendszerek fenntartható kialakítása természetesen kihatással vannak a közszféra, a gazdasági szféra tevékenységeire is, ugyanis náluk koncentráltan jelennek meg az elektronikus szolgáltatásokat igénylő ügyfelek, akik elvárják és igénylik a magas minőségű rendelkezésre állást, a gyors pontos tájékoztatást. Biztosítani kell az adatok folyamatos rendelkezésre állását és frissítését, el kell készíteni az ezek biztonságos használatához szükséges szabályozásokat, hogy az on-line elérhető szolgáltatások előtérbe kerülhessenek. A közigazgatási szervezetek és az önkormányzatok hatékony működésének feltétele, hogy a keletkező hatalmas mennyiségű adatot erőforrásként kezeljük. Az információs társadalomban mindenki számára elérhetővé kell válnia ezen információknak.

A korábbi szolgáltatás-orientált működést ügyfélorientált megközelítés válthatja fel, a nyilvános közszolgáltatások mihamarabbi online elérhetővé tételével. Ez csökkentheti a meglévő IKT-különbségeket, hozzáférési és használati egyenlőtlenségeket, segíti a részvételi demokrácia kultúrájának kialakulását, segíti az adatok széleskörű hasznosulását és a párhuzamos adatgyűjtések elkerülését. Emellett még ki kell szélesíteni az állampolgári jogok gyakorlásának lehetőségét, biztosítani kell a képviselők teljes körű elektronikus elérhetőségét, meg kell keresni az IKT demokráciába való bevonásának lehetőségeit.

Az e-közigazgatás bevezetéséhez szükség van határozott irányvonal kialakítására, és a fejlesztés melletti elkötelezettségre, a közigazgatás minden szintjén. Az e-közigazgatás megvalósításához nélkülözhetetlen elemek: egyrészt a szolgáltató közigazgatás kiépülése, másrészt a települések, a közigazgatás szervei elérhetőek legyenek széles sávú IKT hálózaton keresztül. A régió információ társadalmi fejlődését, megújulását segítő program kidolgozására van szükség, amelyben meghatározzák a közigazgatás valamennyi szereplőjének e-közigazgatás bevezetésével, kialakításával kapcsolatos feladatait, a várt eredményeket és a program végrehajtásának felelőseit.

A közigazgatási szervek szabályozásai segítsék elő a régió közigazgatásában:

- az optikai gerinchálózat kiépítését, mely alkalmas komplex szolgáltatások (hálózaton belüli ingyenes telefon szolgáltatás, televízió, rádió és Internet szolgáltatás) nyújtására (a települések szabályozási tervei ennek figyelembe vételével készüljenek),
- az e-közigazgatási programok sikeres megvalósítását,
- a gyökeres jogi, közigazgatási szemléletváltást,
- a közigazgatási belső működés megújítását,
- a digitális adatvagyon megteremtését (adatgyűjtés, adatbányászat, bevonva a teleházak adatbányászait, távmunkásait),
- az adatok biztonságos áramoltatását,
- az új kapcsolatrendszerek kialakítását, a szervezetek közötti együttműködő, horizontális működést biztosító struktúra, infrastruktúra kialakítását,
- az új igényekhez igazított eljárások, ügymenetek, folyamatok megújítását, az egyablakos e-ügyintézés kialakítását, a hagyományos megtartása mellett,

- és határozzák meg az új értékrendet, valamint a szabályozásokkal segítsék elő megfelelő szakmai gárda kiképzését, akik képesek, a közigazgatási működés megújítására

Az intézkedés célja

- Szolgáltató közigazgatás kialakítása, e-demokrácia szerepének erősödése a helyi politikában
- A közigazgatási együttműködések, kooperációk erősödése
- A közigazgatás digitális adatvagyonának felhasználása a regionális fejlődésben

Leírás, támogatható tevékenységek

Az intézkedés keretében javasolt projektek, tevékenységek

- A szolgáltató közigazgatás működtetését, az e-learning rendszer használatát, a digitális adatvagyon megteremtését segítő teleházak kialakítása;
- A közérdekű adatok naprakész formában való megjelentetése elektronikus formában;
- A közigazgatás szervei az Interneten publikált közérdekű, közhasznú információk közt jelenítsék, naprakészen aktualizálva az esélyegyenlőséggel kapcsolatos szabályozásokat, pályázati és egyéb lehetőségeket;
- A közigazgatási szervezetekben az e-közigazgatásra való áttérést irányító személy megbízása;
- Az e-közigazgatási munkacsoportok létrehozása, megbízása;
- A közigazgatási szervezetek e-közigazgatási programjainak megalkotása;
- Az infrastruktúra kialakítás szervezeti felelősének megbízása;
- Adatgazdák, adatbányászok megbízása;
- A közigazgatási szervezet új vezetési, irányítási információs rendszer kialakítása;
- Digitális adatvagyon feltöltés, szabályozás;
- Ügymenetek digitalizálása;
- Egyablakos ügyintézés kialakítása;
- Az e-közigazgatásra való áttérés, tájékoztatók elkészítése, fórumok szervezése.

Projekt kiválasztási kritériumok

- a projektnek összhangban kell állnia az intézkedés céljaival
- a projekt indokoltsága, szakmai és pénzügyi megalapozottsága, a projekt megvalósíthatósága, költséghatékonysága
- a pályázó szakmai felkészültsége a projekt végrehajtására
- a projekt pénzügyi/társadalmi fenntarthatósága (bevételek, működési mechanizmus), eredményeinek kiaknázása, terjeszthetősége, alkalmazhatósága
- a projektben érintett célcsoport nagysága, kiterjedtsége
- esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése

Beavatkozási területek

A Dél-dunántúli Régió teljes területe

Célcsoportok, kedvezményezettek

A régió önkormányzatai, önkormányzati társulásai, és ezek intézményei

Eredménymutatók

Nyitott, átlátható közigazgatás gyorsabb, olcsóbb, átláthatóbb ügyintézés, hatékonyabb együttműködés és kooperáció a közigazgatáson belül; az ügyintézés hatékonyságának, gyorsaságának növekedése, ezáltal elégedettebb ügyfelek (ügyfélforgalmi statisztikák, fellebbezések száma, elégedettségi felmérés)

Outputmutatók

- A bevezetett e-közigazgatási programok
- Az elektronikus szolgáltatásokat igénybevevők száma
- Népszerűsítő, tájékoztató rendezvények száma
- Képzésben, tréningen résztvevő köztisztviselők száma
- Az önkormányzatoknál megvalósított fejlesztések értéke
- A megfelelő jogi és társadalmi környezet kialakítását szolgáló önkormányzati rendeletek, határozatok, utasítások, SzMSz-ek stb.
- A közigazgatási együttműködések, kooperációk erősödését jelző közös projektek, pályázatok, rendezvények, közösen indított képzések stb.

3.2.3.3 3/3. intézkedés: Regionális kutatások indítása, adat- és tudásvagyon felmérések végzése, tudásbázisok kialakításának és hozzáférhetővé tételének támogatása

Indoklás

Az előbbi intézkedésben foglalt fejlesztések révén a közigazgatás – mint a legnagyobb digitális adatvagyonnal rendelkező, begyűjtő, kezelő és szolgáltató szféra – hozzájárul az IKT-piac növeléséhez, hatékonyabbá tételéhez. Gyors, hatékony ügyintézással megkönnyíti az új üzleti tevékenységek indítását, a piaci szereplők ügyintézési tevékenységét, ezzel növelve a hatékonyságukat. A kényelmes, elektronikus közigazgatási ügyintézés ösztönözheti a lakosságot az IKT használat elsajátítására, s így ügyfélként, fogyasztóként, sőt partnerként egyre többen jelennek meg, bővítve a gazdaságot, a piaci lehetőségeket, s a képzett humán erőforrást egyaránt. Kutatásokkal fel kell tárni a régió adat- és tudásvagyonát, meg kell tervezni ennek megszerezését és széles körben elérhetővé tételét. Ki kell alakítani az adat- és tudásbázisok szerkezetét, meg kell találni azokat a regionális szereplőket, akik fenntartható módon működtetni tudják ezeket.

A Dél-dunántúli Régió adatvagyonának megfelelő használatával és strukturálásával olyan kereshető és mindenki számára hozzáférhető információbázis hozható létre, amely az élet minden területén segítséget nyújt azoknak, akik a régióon belül bármilyen tevékenységet kívánnak végezni.

Kereshető cégalapítástól a múzeumok nyitva tartásán és tárlatainak tartalmán át, kórházak elérhetőségén és látogatási rendjén keresztül a művelődési központok

rendezvényeinek időpontjain és tartalmán át a régió településeinek sajátosságaival együtt bármilyen információ kereshetővé, elérhetővé és letölthetővé válhat.

A hálózatosítás és a szabad információáramlás megteremtése lehetőséget biztosít nem csak a civil szféra, hanem a hasonló körülmények között működő önkormányzatok számára is a tapasztalat és ötletcserére, valamint egy új típusú munkafelület és munkakultúra kialakítására. A gazdasági élet szereplői befektetéseiket, fejlesztéseiket a lakosság és a közélet pontos helyzetének ismeretében eszközölhetik egy adott kistérségben vagy településen.

A befektetési térképek és a csatolódo szolgáltatások megjelenítésével, valamint az előbb felsorolt adatbázisok kereshetővé tételével és a szolgáltatói vonal megjelenítésével a kialakítandó Regionális Portál olyan szerepet tölthet be, amely gyakorlatilag a térség minden szereplője részére értéket mutathat fel.

A regionális portál (www.deldunantul.com) mindezen fejlesztések mellett, továbbra is lehetőséget kell, hogy biztosítson a Dél-dunántúli Régió aktorai számára az egymás közötti kommunikációra, a megjelenésre és a lehető legfrissebb információk elérésére, a térség gyakorlatilag minden fontos szegmense, ágazata és társadalmi csoportja számára.

Az intézkedés célja

- A Dél-dunántúli Régió adatvagyonának megfelelő használatával és strukturálásával olyan kereshető és mindenki számára hozzáférhető információs bázis létrehozása, amely az élet minden területén segítséget nyújt azoknak, akik a régió belül gazdasági, vagy szabadidős tevékenységet kívánnak végezni.
- A szabad információáramlás megteremtésével hozzájárulni a regionális IKT-piac növeléséhez, hatékonyabbá tételéhez.
- Befektetési térképek és a csatolódo szolgáltatások megjelenítésével, valamint az előbb felsorolt adatbázisok kereshetővé tételével és a szolgáltatói vonal megjelenítésével a regionális gazdaságfejlesztés támogatása
- Az intézkedés megvalósításában konkrét tevékenységeket végzőknek új, perspektivikus távmunka-alkalmak biztosítása, a gazdaságfejlesztési hatások révén, további munkahelyek megteremtése az egész Dél-dunántúli Régióban.

Leírás, támogatható tevékenységek

Az intézkedés keretében pályázati úton magvalósítható tevékenységek:

- K+F kutatóegységek létrehozása regionális szinten
- Regionális szolgáltató térkép készítése
- Szükségletfeltárások, problématerképek készítése,
- Stratégiai tervezés támogatása az IT fejlesztésekhez
- Tematikus workshopok, konferenciák szervezése
- Régió-specifikus internetes tartalomfejlesztés
- Civil és önkormányzati adatvagyonok feltérképezése
- Kistérségi szolgáltató központok létrehozása
- Mobilkommunikációs tartalomszolgáltatás fejlesztése

- Gazdasági társaságok adatvagyonának feltérképezése
- Adatbázisok, adatvagyonok digitalizálása
- Regionális portál továbbfejlesztése, biztonságos adatcsere felület kialakítása
- Partnerkereső portálszolgáltatás
- Technikai segítségnyújtás

Projekt kiválasztási kritériumok

- a projektnek összhangban kell állnia az intézkedés céljaival
- a projekt indokoltsága, szakmai és pénzügyi megalapozottsága, a projekt megvalósíthatósága, költséghatékonysága
- a pályázó szakmai felkészültsége a projekt végrehajtására
- a projekt pénzügyi/társadalmi fenntarthatósága (bevételek, működési mechanizmus), eredményeinek kiaknázása, terjeszthetősége, alkalmazhatósága
- a projekt újszerűsége, innovativitása
- a projekt hozzájárulása a régió gazdasági potenciáljának erősödéséhez

Beavatkozási területek

A Dél-dunántúli Régió teljes területe

Célcsoportok, kedvezményezettek

A régióban székhellyel vagy telephellyel rendelkező kis- és középvállalkozások, kutatóhelyek, oktatási intézmények, az intézkedés céljával azonos célú civil szervezetek, egyesületek, szakmai szervezetek.

Eredménymutatók

- A régió K+F mutatóinak javulása (KSH)
- A régióba irányuló befektetések növekedése (KSH)
- Az atipikus munkavégzési formák arányának növekedése (KSH)

Outputmutatók

- Az adatbányászok, távmunkások alkalmazása, a pályakezdő munkanélküliek arányának csökkenése (forrás: KSH, munkaügyi statisztikák)
- A K+F szektor mutatóinak növekedése, a tudományos fokozattal rendelkezők számának, illetve a kutatók számának növekedése a felsőoktatásban, a kutatásban és a vállalati szférában (forrás: KSH, NKTH, az érintett intézmények);
- A gazdálkodó szervezetek és a képzők együttműködéseinek erősítése, a képzési struktúra (szakképzés, felsőoktatás) módosulása (forrás: kedvezményezettek és intézményfenntartók adatszolgáltatása);
- a pályakezdő munkanélküliek arányának csökkenése, különös tekintettel a diplomásokra (KSH, Megyei Munkaügyi Központok)

3.2.3.4 3/4. intézkedés: Információs társadalom tudásfejlesztő- és kutatócsoport, majd virtuális kutatóintézet, regionális tudáscentrum létrehozása

Indoklás

Ezen kutatások során, a régióban folyamatosan fel kell építeni, kezdetben egy információs társadalom tudásfejlesztő-, és kutatócsoportot, amely a későbbiekben valós, vagy virtuális kutatóintézetté fejlődhet. Jelentős felhajtó hatást fejtene ki, ha ez a régió két nagy egyetemével közösen elláthatná regionális tudáscentrum funkciókat. A közszféra szereplői, a támogatásra képes szervezetek régióinkban többnyire belátták a „tudás” biztosította háttértámogatás szükségességét, a támogató (szak)politikát alkotó és legitimé tévő döntéshozói fórumok elfogadják a váltás szükségességét. A feladat a tudás megszerzése, biztonságos tárolása, elérhetőségének biztosítása és fenntartható kiaknázása.

A megújuláshoz kötelezően társulnak korszerű tudás- és oktatásmenedzselési alapelvek. A komplex, regionális információs rendszer funkciója szerint össze kell kapcsolódjon a gazdasági-társadalmi folyamatokkal, a közigazgatás korszerűsödésével, a civil szféra megerősödésével stb. Az információs rendszerekkel szembeni alapvető követelmény, hogy az állampolgárok és szervezetek akkor és azon a helyen férjenek hozzá az őket érdeklő információkhoz, szolgáltatásokhoz, ahogy kívánják, s mindezt a legegyszerűbb módon. A vállalkozások számára létfontosságú, hogy minél gyorsabban és bürokrácia mentesen juthassanak az üzlet-menetükhöz szükséges információhoz – biztosítva ezzel versenyképességüket a hazai és nemzetközi piacon egyaránt.

Az intézkedés célja

- A kutatóhelyek közötti informatikai együttműködések, kooperációk erősödése
- tudáscentrumok felállítása és fenntartható, hatékony üzemeltetése;
- az alapképzésre és az egész életet végigkísérő tanulás lehetőségeinek növelésére egyaránt szükséges koncentráció megteremtése;
- a mentális átállást segítő eszközök alkalmazása mindhárom érintett szférában (szervezetek, döntéshozók, közszféra);
- a döntéshozatali és szabályozási ügyeket támogatni képes, innovatív, IT-ben jártas szakértőgárda kialakítása;
- új módszerek létrejötte, a hagyományos technikai megoldások körének kiegészítése a speciális, alternatív tudás-biztosítás és képzések révén;
- a közintézmények és közösségek hatékony, racionalizált hálózatának létrehozása, beleértve az önkormányzatokat, helyi, megyei és regionális hivatalokat, valamint a valós és virtuális kutatóközpontokat, egyetemeket egyaránt;
- perspektivikus kutatóhelyek létrehozása a régió két egyetemén végzők legjobbjainak, ezzel a helyi értelmiség – jelenleg nagyarányú – elvándorlásának lassítása.

Leírás, támogatható tevékenységek

Az intézkedés három fő komponensre bontható:

- Tanácsadás és információs szolgáltatás
  - Tudáscentrumok létrehozása és fenntartható fejlesztése

- A Dél-Dunántúli Regionális Innovációs Stratégiában foglalt intézkedések szakmai támogatása (például a térségi, regionális léptékű informatikai projektek generálásához szükséges koncepciók és programok kidolgozása, szakmai koordináció; a vállalkozások informatikai működésének támogatásához szükséges tanácsadás stb.)
- Esélyegyenlőség megteremtése a régióban a tudás megszerzése és kiaknázása terén
- Információs társadalom tervek összehangolása regionális, megyei és kistérségi szinten, szakmai szövetségek, önkormányzatok és társulásaik, szakértő vállalkozások bevonásával.
- Célzott és értékelhető szakmai és tudományos információk nyújtása a piaci szereplők, a beruházók, a szakmai és civil szervezetek számára a hatékony eljárások azonosításához, kiválasztásához.
- Népszerűsítés: kiadványok és ismertető előadások, rendezvények a lakosság, a különféle civil szervezetek, a média és a különféle szakmai, politikai és képviselői csoportok számára.
- Alternatív oktatási, képzési módszerek elterjedésének támogatása.
- Széleskörű és folyamatosan karbantartott adatbázis működtetése
  - A megfelelő módszerekről, technológiákról a hatékony eljárások azonosításához, kiválasztásához;
  - a piaci információkról, az együttműködési és képzési lehetőségekről;
  - a megfelelő vizsgálati, elemzési módszerekről és ezek elérhetőségéről;
  - a régióban folyó és tervezett kutatásokról, fejlesztési programokról, projektekről;
  - a hálózati szervezetben együttműködő és elérhető tudományos, szakmai szervezetekről;
- A K+F tevékenységgel összefüggő szervezés, lebonyolítás
  - A régió meglévő és kialakuló tudásközpontjai, kutatóhelyei, intézményei, üzleti vállalkozásai és a beruházásban, fejlesztésekben érdekelt szervezetei közötti, jelenleg döntően eseti együttműködés erősítése, támogatása, szervezettebbé tétele:
    - a kutatási és szakmai feladatokban, fejlesztésekben közreműködő szervezetek közötti koordináció és programok/projektek szervezése;
    - közreműködés a pályázatok szakmai előkészítésében és kidolgozásában.
  - a helyi, a regionális, az országos és a nemzetközi szintek közötti információs és munkakapcsolatok megteremtése, hatékony működtetése.
  - kapcsolattartás és együttműködés a régióban működő tudásközpontokkal és az innovációt támogató szervezetekkel.

Projekt kiválasztási kritériumok

- a projektnek összhangban kell állnia az intézkedés céljaival
- a projekt indokoltsága, szakmai és pénzügyi megalapozottsága, a projekt megvalósíthatósága, költséghatékonyasága
- a pályázó szakmai felkészültsége a projekt végrehajtására
- a projekt pénzügyi/társadalmi fenntarthatósága (bevételek, működési mechanizmus), eredményeinek kiaknázása, terjeszthetősége, alkalmazhatósága
- a projekt innovativitása

- a megvalósításban résztvevő partnerek száma
- az esélyegyenlőség érvényesítése a tudáshoz való hozzájutás terén

Beavatkozási területek

A Dél-dunántúli Régió kutatási, felsőoktatási kapacitással rendelkező települései

Célcsoportok, kedvezményezettek

Oktatási, kutatási intézmények és fenntartók, önkormányzatok, önkormányzati társulások, kapcsolódó ernyőszervezetek, egyesületek, szakmai szövetségek

Eredménymutatók

- A diplomások elvándorlásának mérséklődése (KSH, régióbeli egyetemek)
- A felsőoktatási és tudományos intézmények hazai és nemzetközi szervezetekbe való beintegrálódásának volumene (NKTH, felmérés)
- az intézményi együttműködések erősödése: közös projektek, pályázatok, rendezvények, közösen indított képzések, tartós konzorciális megállapodások stb.) (felmérés)
- Az élethosszig tartó tanulás jegyében a felnőttkori tanulásban résztvevők számának gyarapodása (KSH, NFI)

Outputmutatók

- A régióban kialakuló tudáscentrumok száma, az ahhoz kapcsolódó intézmények száma; az azokban érintett szakértők száma
- Újonnan kidolgozott és bevezetett alternatív tudás-biztosítási, képzési megoldások száma, az érintettek létszáma
- Tanácsadói és információnyújtási szolgáltatásokat igénybe vevők száma
- Tájékoztató kiadványok száma, rendezvények és azok résztvevőinek száma
- Az együttműködésben megvalósított projektek, programok száma, az együttműködő partnerek száma

Forrás: Kedvezményezettek

3.2.4 4. Prioritás: A K+F, az innovációk és az e-gazdaság elterjedésének támogatása

Indoklás

A prioritás széles területet ölel fel, mely két jól elkülöníthető területre osztható.

- az egyik terület az IKT kutatás-fejlesztésnek, az innovációk létrehozásának, elterjesztésének támogatása,
- a másik az elektronikus gazdaságfejlesztés és a digitális távmunkavégzés szolgáltatásai és technológiai megjelenésének ösztönzése.

Az IKT K+F területén erősíteni kell a nemzetközi hálózati együttműködéseknek annak érdekében, hogy meglévő tudáskapacitásunk optimálisan hasznosuljon. A JPTE-en már működő mellett újabb Információs Társadalom Oktató és Kutató Központokat kell létrehozni a Régióban, és biztosítani kell működésük feltételeit. Szükséges a regionális szoftveripar megerősítése, melynek humán erőforrását az itt élő magasan képzett informatikai szakemberek, kutatók, fejlesztők kell, hogy adják.

Az innovatív termékeknek és szolgáltatásoknak, technológiai folyamatoknak a KKV-k általi, kifejlesztésének és alkalmazásának érdekében az újszerű, az innovációs láncolatba alátámasztottan illeszthető IT termék, technológia, szolgáltatás kifejlesztését és alkalmazásának bevezetését kiemelten támogatni szükséges. Fel kell mérni a régióban az IKT támogatással végezhető távmunka előnyeit, esetleges hátrányait, majd ki kell dolgozni és meg kell teremteni a távmunka végzésének feltételeit a munkavégzés azon területein, ahol a felmérés alapján a távmunka előnyei kihasználhatóak. Ehhez kapcsolódóan elektronikus közmunka programokat lehet indítani, támogatni kell a hátrányos helyzetűek munkavállalását a korszerű eszközöket használó szektorokban. Az információtechnológiai eszközök használatát a munkahelyeken is fejleszteni kell, ezzel növelve a munkavégzés szervezeti hatékonyságát.

Az informatikai ismeretek és az informatikai eszközökhöz kapcsolódó készségek fejlesztése a munkanélküliség megelőzésére is alkalmas, de a gazdasági versenyképességet is nagymértékben növelheti. Ösztönözni kell a vállalkozásokat az információs és kommunikációs technológiák használatára, egyes folyamatok termelési, üzletviteli, kereskedelmi folyamataik automatizálására, az elektronikus szolgáltatások háttérének kialakítására, elérhetővé tételére az Interneten. Ugyancsak szükség van a korszerű minőségbiztosítási és menedzsment technikák elterjesztésére a szektor kis- és középvállalkozásainak körében, hogy versenyképességüket megtartsák, illetve erősítsék. Az IKT elterjesztésének ösztönzése mellett gondolni kell a számítástechnikai eszközök környezetbarát helyi újrahasznosításának szükségességére, mivel ez a probléma már most is jelentkezik a technológiaváltás során feleslegessé váló eszközök kapcsán.

Átfogó cél

A prioritás átfogó célja az IKT-innováció fokozása, a gazdaság és a K+F szféra együttműködéseinek segítése, az alap kutatás feltételeinek segítése, alkalmazott kutatások, fejlesztések háttérének támogatása, terjedésének erősödése.

Operatív célok

- az IKT kutatásokhoz és a szoftveriparhoz kapcsolódó K+F intézetek, kutatóhelyek, vállalkozások potenciáljának növelése, partnerhálózatok, kooperációs kutatások kialakulásának erősödése
- az innovációs kultúra elterjedésének segítése, induló technológia- és tudás-intenzív mikrovállalkozások, valamint spin-off vállalkozások innovációs feladatainak támogatása
- az elektronikus üzletvitel és -kereskedelem elterjedése, korszerű, IKT-vel támogatott minőségbiztosítási és menedzsment technikák elterjesztése a kis- és középvállalkozások körében, a távmunka megoldások elterjedésének ösztönzése
- a számítástechnikai eszközök környezetbarát helyi újrahasznosításának katalizálása, a technológiai fluktuációból adódó eszközcsere hatékonyságának erősítése

Hosszú távú hatások

A prioritás révén szoros kapcsolat alakul ki a gazdaság és a felsőoktatás, a K+F szféra között, jelentősen nő a regionális hozzáadott érték. Gyarapszik a tudás-intenzív vállalkozások száma, partnerhálózatok, kooperációs kutatási projektek fejlődnek.

Növekszik a régió általános IK technológiai fejlettsége, korszerű, IKT-vel támogatott üzletvitelük révén javulnak a vállalkozások esélyei, erősödik a tőkebeáramlás.

A speciális iparági hulladékok kezelése, újrahasznosítása megoldottá válik, a termékek/eszközök természetes cseréje optimalizálttá válik.

Hatásindikátorok

- az egy főre jutó hozzáadott érték (GDP/fő) fokozatos növekedése, az Európai Unió átlag megközelítése (forrás: KSH)
- a régióban megtermelt hozzáadott érték (GDP) növekedése (forrás: KSH)

Lehetséges intézkedések, programok

- *4/1. intézkedés: Az IKT kutatás-fejlesztés erősítése*
Az IKT kutatásokhoz és a szoftveriparhoz kapcsolódó K+F intézetek, kutatóhelyek, vállalkozások potenciáljának növelése, partnerhálózatok, kooperációs kutatások kialakulásának erősítése
- *4/2. intézkedés: Tudásalapú IKT vállalkozások támogatása*
Az innovációs kultúra elterjedésének segítése, induló technológia- és tudás-intenzív mikro- és kisvállalkozások, valamint spin-off vállalkozások innovációs feladatainak támogatása
- *4/3. intézkedés: IKT-alkalmazások a vállalkozás-fejlesztés érdekében*
Az elektronikus üzletvitel és -kereskedelem elterjedése, korszerű, IKT-vel támogatott minőségbiztosítási és menedzsment technikák elterjesztése a kis- és középvállalkozások körében, a távmunka megoldások elterjedésének ösztönzése
- *4/3. intézkedés: Számítástechnikai eszközök újrahasznosításának előmozdítása*
A számítástechnikai eszközök környezetbarát helyi újrahasznosításának katalizálása, a technológiai fluktuációból adódó eszközcsere hatékonyságának erősítése

3.2.4.1 4/1. intézkedés: Az IKT kutatás-fejlesztés erősítése

Indoklás

A megújuló gazdaság- és társadalom innovatív fejlesztésekhez kötődő háttérfeltételrendszere az alábbiakban foglalható össze:

- Új, innovatív termékek és technológiák szülessenek meg és formálódjanak a társadalom és a gazdaság által hatékonyan alkalmazható állapotba.
- A központi akarat, döntéshozó szervezet e „nóvumok” megszületése melletti elkötelezettsége biztosítottá váljék.
- Az elért eredmények elfogadottsága, „hétköznapi” alkalmazása egyaránt elfogadottnak és természetesnek minősüljön a társadalom és a gazdaság számára.

Az eredményeket előállítani képes K+F intézmények, fejlesztő vállalkozások feltételrendszerének, kapcsolatainak hiánya az alapvető eredmények létrejöttét, az üzleti és a tudományos, oktatási szféra közti együttműködés hiánya a gazdasági megújulást egyértelműen veszélyezteti.

A Régió fejlődését irányítani képes Regionális Fejlesztési Tanács vezető szerepet játszik abban, hogy támogassa a megfelelő igazgatási és szabályozási környezet kialakítását, motiválva, serkentve a versenyszellemet és az innovációt. Érdeke a regionális stratégiák eddigi irányultságának fenntartása és minden fórumon történő érvényesítése, rendelkezésre álló forrásokkal – tervezésen alapuló pályázatok révén és kiemelt projektek direkt támogatásával - segítve a releváns IKT szereplők gazdasági és pénzügyi stabilitását, az érdekeltek együttműködését.

Az elért eredmények elfogadottsága, "hétköznapi" alkalmazása terén tudatosító akciókra van szükség, melyek támogatására a stratégia más, kapcsolódó intézkedéseiben találunk megfogalmazásokat.

Fentiek okán, az intézkedés keretein belül az IKT-szektoron belül erősítendő a kooperációk kialakulása, a fejlesztő, kutató intézmények, vállalkozások innovációja, stratégiai termékek előállítás, az alap- és alkalmazott kutatás-fejlesztés háttér-feltételrendszere.

Az intézkedés célja

Az intézkedés célja az IKT kutatásokhoz és a szoftveriparhoz kapcsolódó K+F intézetek, kutatóhelyek, vállalkozások potenciáljának növelése, partnerhálózatok, kooperációs kutatások kialakulásának erősítése.

Leírás, támogatható tevékenységek

Az intézkedés alapvetően a regionális versenyképességet elősegítő IKT kutatási, fejlesztési eredmények létrejöttét támogatja, az alábbi tevékenységeken keresztül:

- az IKT-szektor kutató-fejlesztő tevékenységéhez kapcsolódó beruházások, minőségügyi, technológiai fejlesztések (pl. eszközállomány korszerűsítése);
- tudásközpontok létrehozása, meglévők fenntartható fejlesztése;
- hazai- és különösen nemzetközi közös részvételen alapuló kooperatív kutatási, fejlesztési projektekből való részvétel,
- újszerű, kutatáson-fejlesztésen alapuló, a gazdaságban, közigazgatásban és/vagy társadalmi kapcsolatokban hasznosítható IKT termék, technológia, szolgáltatás kifejlesztése és alkalmazásának bevezetése,
- IKT-specifikus nemzetközi, tudásalapú fejlesztő-kutató partnerhálózatokban, szervezetekben való tagság,
- nemzetközi kutatócsere, tanulmányutak.

Projekt kiválasztási kritériumok

- általános szempontok:
  - a projektnek összhangban kell állnia az intézkedés céljaival
  - a projekt indokoltsága, szakmai és pénzügyi megalapozottsága, a projekt megvalósíthatósága, költséghatékonysága
  - a pályázó szakmai felkészültsége a projekt végrehajtására
  - a projekt pénzügyi/társadalmi fenntarthatósága (bevételek, működési mechanizmus), eredményeinek kiaknázása, terjeszthetősége, alkalmazhatósága

- tartalmi szempontok
  - a projekt hozzájárulása a régió *gazdasági fejlődéséhez*
  - a projekt közvetlenül hozzájárul a KKV-k versenyképességének növeléséhez
  - a pályázat keretében előnyt élvez az a projekt, amely a régió mikro-, kis- és középvállalkozásainak bevonásán alapul
  - a pályázat keretében előnyt élvez az a projekt, amely nemzetközi együttműködésen alapul vagy határon átnyúló hatású
  - a pályázat keretében előnyt élvez az a projekt, amely a *korszerű* információs és kommunikációs technológiák üzleti, igazgatási vagy gazdasági *alkalmazását segíti elő*
  - a pályázat keretében előnyt élvez az a projekt, amely *széleskörű* társadalmi, gazdasági célcsoport számára *hozádeket* biztosító eredményeket mutat be
  - a pályázat keretében előnyt élveznek azok a projektek, amely hatásukat *üzletileg vagy társadalmilag kevésbé vonzó térségekben* fejtik ki
  - a pályázat keretében előnyt élveznek azok a projektek, *amely hátrányos helyzetű csoportra* fejtnek ki hatást

Beavatkozási területek

A Dél-dunántúli Régió teljes területe.

Célcsoportok, kedvezményezettek

A nyilvános pályázat keretében a projekt terveket benyújthatnak:

- régió kutató-fejlesztő szervezetei, intézményei,
- felsőoktatási intézményei
- mikro-, kis és középvállalkozásai
- valamint egymással alkotott konzorciumaik

Eredménymutatók

az IT szektor régióbeli K+F ráfordításai GDP-hez viszonyított arányának növekedése (forrás: NKTH, KSH)

Outputmutatók

Az intézkedés keretein belül támogatott

- az IKT-szektor kutató-fejlesztő tevékenységéhez kapcsolódó beruházások, minőségügyi, technológiai fejlesztések (pl. eszközállomány korszerűsítése);
- tudásközpontok;
- hazai- és különösen nemzetközi közös részvételen alapuló kooperatív kutatási, fejlesztési projektek,
- újszerű, IKT termék, technológia, szolgáltatások,
- IKT-specifikus nemzetközi, tudásalapú fejlesztő-kutató partnerhálózatokban, szervezetekben való tagi viszonyok,
- nemzetközi kutatócserék, tanulmányutak száma

(forrás: Kedvezményezettek)

3.2.4.2 4/2. intézkedés: Tudásalapú IKT vállalkozások támogatása

Indoklás

A Régióra – az országos tendenciákhoz hasonlóan – jellemző a vállalkozások innovációs potenciáljának alacsony volta. A K+F ráfordítások regionális GDP-hez viszonyított mértéke az országos átlagnál alacsonyabb, célszerű az alkalmazott kutatások, fejlesztések elősegítése. A rendszerváltást követő időszakra jellemző K+F kiadások beszűkülése meghatározó módon a vállalati szférában volt erőteljes, a vállalkozói alapú hasznot remélő K+F ráfordítások csökkentek. Az iparági sajátosságok alapján az IT szektor innovációja, kutatás-fejlesztési eredményei mennyiségi és minőségi színvonalának emelése, az eredmények alkalmazásának terjedése erős, tudás-intenzív mikro- és kisvállalkozói réteggel alapozható meg.

A tudásközpontokkal együttműködő – esetenként azok szakértői bázisára alapozva létrehozott – vállalkozások oldhatják az üzleti és a tudományos, oktatási szféra közti együttműködés hiányát, hozzájárulva az üzleti élethez kötődő, hatékony alkalmazott kutatás és fejlesztés szerepének erősítéséhez.

Fentiek alapján erősítendő az IKT szektor tudás- és technológia intenzív vállalkozói potenciálja, támogatva „spin off” vállalkozások létrejöttét, mely a vállalkozások innovációját, stratégiai termékek előállítását, az alkalmazott kutatás-fejlesztés segítségét eredményezheti.

Az intézkedés célja

Az intézkedés célja az innovációs kultúra elterjedésének segítése, induló technológia- és tudás-intenzív mikro- és kisvállalkozások, valamint spin-off vállalkozások innovációs feladatainak támogatása.

Leírás, támogatható tevékenységek

Az intézkedés alapvetően az IKT-szektor tudás-intenzív mikro- és kisvállalkozásait támogatja, az alábbi tevékenységeken keresztül:

- üzleti tervek, megvalósíthatósági tanulmányok kidolgozása vállalkozások alapítása, kutatások-fejlesztések megalapozása, partneri pozíciók megszerzése vagy megőrzése, forrás- és tőkeszerzés érdekében;
- üzleti célú, fejlesztésen alapuló termékek előállításához, illetve szolgáltatások nyújtásához kapcsolódó beruházások, technológiai fejlesztések (pl. eszközállomány korszerűsítése);
- minőségbiztosítási, minőség- és környezetirányítási fejlesztések;
- marketing- és PR tevékenység;
- komplex folyamat- és szervezeti fejlesztés a korszerű vállalati működés érdekében;

Projekt kiválasztási kritériumok

- általános szempontok:
  - a projektnek összhangban kell állnia az intézkedés céljaival
  - a projekt indokoltsága, szakmai és pénzügyi megalapozottsága, a projekt megvalósíthatósága, költséghatékonyasága
  - a pályázó szakmai felkészültsége a projekt végrehajtására

- a projekt pénzügyi/társadalmi fenntarthatósága (bevételek, működési mechanizmus), eredményeinek kiaknázása, terjeszthetősége, alkalmazhatósága
- tartalmi szempontok
  - a projekt hozzájárulása a régió gazdasági fejlődéséhez
  - a projekt közvetlenül hozzájárul a mikro- és kisvállalkozás versenyképességének növeléséhez
  - a pályázat keretében előnyt élvez az a projekt, amely együttműködésen alapul
  - a pályázat keretében előnyt élvez az a projekt, amely nemzetközi együttműködésen alapul vagy határon átnyúló hatású
  - a projekt technológia-intenzív, „high-tech” jellege;
  - a projekt elvárt gazdasági haszna;
  - a pályázat keretében előnyt élvez az a projekt, amely kedvezményezett kistérségben valósul meg.

Beavatkozási területek

A Dél-dunántúli Régió teljes területe

Célcsoportok, kedvezményezettek

A nyilvános pályázat keretében projekt terveke nyújthatnak be a Régió IKT-szektoron belül működő tudás-intenzív mikro- és kisvállalkozások, „spin off” vállalkozások, illetve általuk vezetett konzorciumok.

Eredménymutatók

az IT szektor régióbeli tudás-intenzív mikro és kisvállalkozásai által produkált GDP-növekedése (forrás: KSH)

Outputmutatók

Az intézkedés keretein belül támogatott

- üzleti tervek, megvalósíthatósági tanulmányok;
- beruházások, technológiai fejlesztések;
- minőségbiztosítási, minőség- és környezetirányítási fejlesztések;
- marketing- és PR akciók;
- komplex folyamat- és szervezeti fejlesztések száma

(forrás: Kedvezményezettek)

3.2.4.3 4/3. intézkedés: IKT-alkalmazások a vállalkozás-fejlesztés érdekében

Indoklás

A vállalkozások versenyképessége szempontjából világosan meg kell különböztetnünk a fejlett technológiával, hozzáadott értéket és magas minőséget képviselő viszonylag szűk beszállítói illetve exportra termelő kis- és közepes méretű vállalati kört a hagyományos, gyakran tömegárut előállító, kevésbé modern berendezésekkel illetve technológiával ellátott, korlátozott erőforrásokkal rendelkező kis- és mikrovállalkozásoktól. Az előbbi kategória további fejlődése valószínűleg nem szenved csorbát, hiszen a profitszerzés érdekében végrehajtott „eszme és eszközrendszer-cseréje” iránt fogékony rétegről

beszélhetünk, az utóbbi kategória viszont - globalizálódó világunkban, az Új Gazdaság felé vezető úton - mindenképpen a vesztesek közé várható.

A tudásalapú gazdaságban való szerepvállalás hatékonyságát nagymértékben befolyásolja az információval való ellátottság, az információtranszfer képessége. A régió tágan értelmzett információs infrastruktúráját a technikai és humán erőforrások oldaláról egyaránt megmutató ellentmondásosság jellemzi a gazdaságban. A korszerű információs infrastruktúra hálózatának elemei alapvetően megtalálhatók, ugyanakkor a régió vállalkozásai nem használják ki kellőképpen az ebben rejlő lehetőségeket, így nem alakult ki egy megfelelően strukturált, integrált, hálózatszerű tartalmi együttműködés. Ugyanilyen eltérések tapasztalhatók a potenciális alkalmazók és felhasználók ismeretei terén is. A gazdaság szereplői e tekintetben is az átmenet perceit élik. E réteg általában mind infrastruktúráisan, mind tartalmilag, mind személyre szabottan a felkészülés fázisát éli, a szükséges eszközrendszernek gátat szab a változásokkal szembeni érzékenység és a fejlesztések bevezetéséhez rendelkezésre álló szabad tőke hiánya.

Fentiek alapján az intézkedés a vállalkozások „e-kultúrájának” erősítésére fogalmazódott meg, olyan eszközök tekintetében, mint az elektronikus üzletvitel és -kereskedelemszervezés, korszerű, IKT-vel támogatott minőségbiztosítási és menedzsment technikák és távmunka megoldások.

Az intézkedés célja

Az intézkedés célja az elektronikus üzletvitel és -kereskedelemszervezés elterjedése, korszerű, IKT-vel támogatott minőségbiztosítási és menedzsment technikák elterjesztése a kis- és középvállalkozások körében, a távmunka megoldások elterjedésének ösztönzése.

Leírás, támogatható tevékenységek

Az intézkedés alapvetően a Régió kis- és közepes vállalkozásait támogatja, az alábbi tevékenységeken keresztül:

- üzleti célú tartalomipari e-partnerkereső fejlesztések és bevezetésük, melyekkel az érintett kis- és középvállalkozások az Internet fórumán keresztül beszállítókká válhatnak, erősíthetik beszállítói pozícióikat, esélyesek partneri szövetségekben, projektalapú együttműködésekben való részvételre;
- üzleti célú tartalomipari e-kereskedelmi fejlesztések és bevezetésük, melyekkel az érintett kis- és középvállalkozások a meglévő vagy újonnan létrehozandó termékeikkel az Internet „világpiacán” esélyesek a piaci sikerre;
- korszerű, IKT-vel támogatott minőségbiztosítási, minőség- és környezetirányítási, valamint menedzsment rendszerek kifejlesztése és bevezetése;
- korszerű, IKT-alapú távmunka-rendszerek kifejlesztése és bevezetése;

Projekt kiválasztási kritériumok

- általános szempontok:
  - a projektnek összhangban kell állnia az intézkedés céljaival
  - a projekt indokoltsága, szakmai és pénzügyi megalapozottsága, a projekt megvalósíthatósága, költséghatékonysága
  - a pályázó szakmai felkészültsége a projekt végrehajtására

- a projekt pénzügyi/társadalmi fenntarthatósága (bevételek, működési mechanizmus), eredményeinek kiaknázása, terjeszthetősége, alkalmazhatósága
- tartalmi szempontok
  - a projekt hozzájárulása a régió gazdasági fejlődéséhez
  - a projekt közvetlenül hozzájárul a mikro- és kisvállalkozás versenyképességének növeléséhez
  - a pályázat keretében előnyt élvez az a projekt, amely együttműködésen alapul
  - a pályázat keretében előnyt élvez az a projekt, amely nemzetközi együttműködésen alapul vagy határon átnyúló hatású
  - a projekt technológia-intenzív, „high-tech” jellege;
  - a projekt elvárt gazdasági haszna;
  - a pályázat keretében előnyt élvez az a projekt, amely kedvezményezett kistérségben valósul meg.

Beavatkozási területek

A Dél-dunántúli Régió teljes területe.

Célcsoportok, kedvezményezettek

A nyilvános pályázat keretében projekt terveket nyújthatnak be a Régió

- kis- és középvállalatai,
- illetve általuk vezetett konzorciumok.

Eredménymutatók

az IKT-megoldásokat alkalmazó mikro és kisvállalkozások által produkált GDP-növekedése (forrás: KSH)

Outputmutatók

Az intézkedés keretein belül támogatott

- kifejlesztett és bevezetett, üzleti célú tartalomipari e-partnerkereső rendszerek;
- kifejlesztett és bevezetett, üzleti célú tartalomipari e-kereskedelmi rendszerek;
- korszerű, IKT-vel támogatott minőségbiztosítási, minőség- és környezetirányítási, valamint menedzsment rendszerek;
- korszerű, IKT-alapú távmunka-rendszerek száma

(forrás: Kedvezményezettek)

3.2.4.4 4/4. intézkedés: Számítástechnikai eszközök újrahasznosításának előmozdítása

Indoklás

Az IKT iparág felgyorsult technológiai és folyamatszerkezési tényei a termék-, technológiai- és tudás-életciklusok rövidülését mutatják. Az alkalmazások technológiai sajátosságai, alkalmazói körének kiterjedése technológiai paramétereikben egyre növekvő infrastrukturális háttérrel, eszközparkot igényelnek Mindez természetesen együtt jár az alkalmazott eszközök megújításának, cseréjének szükségességével – akár a komplett hálózati topológiát, eszközparkot tekintve, vállalkozásoknál, közigazgatási vagy közcélú intézményeknél egyaránt. Az információs eszközök, adathordozók részint rugalmas,

átmeneti adatokat tartalmaznak, életciklusuk rövid, az egyszer írható eszközök e téren alapvető hulladékforrások. A hosszú távú adatok tárolására alkalmazott tárolók fizikai elévülése biztonságtechnikai szempontból problémás, tartalmuk korszerűbb, biztonságosabb adathordozókra való áthelyezését várja el, további hulladékforrásokat jelentve ez által.

A kapcsolódó hulladékkezelési kérdéskör alapvetően az eszközök lehetséges, más célú, változtatás nélküli alkalmazásából, hulladék gyűjtéséből, hulladéklerakó telepekre történő szállításából, lerakásából és az újra-hasznosítási szegmensekből áll. A rendszer központi létesítményeit a hulladéklerakók képezik. Elmondható, hogy napjainkra csak a hulladék gyűjtésének és lerakásának feltételei és létesítményei alakultak ki, a hulladék hasznosítás alapját képező szelektív hulladékgyűjtés feltételei és a kapcsolódó újrahasznosító üzemek nem adóttak. Néhány településen található ugyan hulladék udvar és gyűjtősziget, de ezek eszköz ellátottsága, üzemeltetése, a szelektíven gyűjtött hulladékok hasznosítása továbbfejlesztésre szorul. A háztartásokban és intézményekben keletkező veszélyes iparági hulladékok jelentős része a kommunális hulladékba kerül, és ezzel együtt kerül depónálásra, ami hosszútávon komoly környezet-veszélyeztetést idéz elő.

A hulladéklerakókon az előkezelés, hasznosítás módja nem megfelelő. Tovább súlyosbítja az előzőekben vázolt problémát az is, hogy a meglévő hulladéklerakók ártalmatlanítási kapacitása csak rövidtávra elegendő. Összefoglalva megállapítható, hogy hiányzik a térség ez irányú hulladékgazdálkodásának logisztikai rendszerszemléletű összehangolása.

Az intézkedés fentiek alapján az iparági hulladékkezelés regionális fejlesztésére irányuló, magába foglalva a környezet kímélése érdekében végzett tudatosító, szemléletformáló tevékenységeket is.

Az intézkedés célja

Az intézkedés célja a számítástechnikai eszközök környezetbarát helyi újrahasznosításának katalizálása, a technológiai fluktuációból adódó eszközcsere hatékonyságának erősítése.

Leírás, támogatható tevékenységek

Az intézkedés alapvetően a iparági hulladékgazdálkodását támogatja, az alábbi tevékenységeken keresztül:

- az adott környezetben elavult eszközpark információtartalmi tisztítást követő továbbértékesítésére, más alkalmazói környezetben történő hasznosítására irányuló akciók, börzék, kereskedelmi pontok, ingyenes átvételi helyek kialakítása, meglévő intézmények ez irányú fejlesztése;
- szelektív, iparági hulladékgyűjtési rendszerek kiépítése, meglévő rendszerek ez irányú fejlesztése
- az iparági hulladék szállítási rendszereinek korszerűsítése, meglévő rendszerek ez irányú fejlesztése
- speciális iparági hulladék-lerakóhelyek létesítése, meglévő rendszerek ez irányú fejlesztése
- speciális iparági hulladékkezelési rendszerek kiépítése, meglévő rendszerek ez irányú fejlesztése
- tudatosítás, ismeretterjesztő akciók a hulladékgazdálkodás iparági specifikumai terén, a lakossági és vállalkozói környezeti kultúra fejlesztése érdekében

- újrahasznosítási mintauzemek létesítése, meglévők fenntartható fejlesztése

Projekt kiválasztási kritériumok

- általános szempontok:
  - a projektnek összhangban kell állnia az intézkedés céljaival
  - a projekt indokoltsága, szakmai és pénzügyi megalapozottsága, a projekt megvalósíthatósága, költséghatékonysága
  - a pályázó szakmai felkészültsége a projekt végrehajtására
  - a projekt pénzügyi/társadalmi fenntarthatósága (bevételek, működési mechanizmus), eredményeinek kiaknázása, terjeszthetősége, alkalmazhatósága
  - megfelelés a régió környezetvédelmi szűrő rendszerében támasztott követelményeknek
  - EU és Magyarország környezetvédelmi normáinak való együttes megfelelés
  - megfelelés a megelőzés, fenntarthatóság, partnerség, szubszidiaritás, nyilvánosság alapelveinek
  - lakossági támogatás
- tartalmi szempontok
  - a projekt hozzájárulása a régió környezeti fejlődéséhez
  - a pályázat keretében előnyt élvez az a projekt, amely együttműködésen alapul
  - a projekt technológia-intenzív, „high-tech” jellege;
  - a projekt elvárt gazdasági/társadalmi haszna;

Beavatkozási területek

A Dél-dunántúli Régió teljes területe.

Célcsoportok, kedvezményezettek

A nyilvános pályázat keretében projekt terveket nyújthatnak be a Régióban

- a helyi önkormányzati szervek és intézményeik
- gazdasági társaságok
- civil szervezetek, egyesületek
- nonprofit szervezetek
- környezetvédelmi felügyelőségek
- illetve általuk vezetett konzorciumok.

Eredménymutatók

az iparág hulladékgyűjtési színvonalának emelkedése (forrás: Környezetvédelmi Felügyelőségek, KSH)

Outputmutatók

Az intézkedés keretein belül támogatott

- kereskedelmi pontok, ingyenes átvételi helyek;
- szelektív, iparági hulladékgyűjtési rendszerek
- iparági hulladék szállítási rendszerek

- speciális iparági hulladék-lerakóhelyek
- speciális iparági hulladékkezelési rendszerek
- tudatosító, ismeretterjesztő akciók a hulladékgazdálkodás iparági specifikumai terén
- újrahasznosítási mintáüzemek létesítése száma

(forrás: Kedvezményezett)

3.2.5 Indikátorok táblázata

A stratégia monitoringját megalapozandó, az alábbiakban összefoglaljuk az egyes prioritások és intézkedések végrehajtásának ellenőrzése és értékelése szempontjából fontos hatás- és eredményindikátorokat. Ahogy az az előbbiekből látszik, a hatásindikátor a prioritásokhoz, míg az eredményindikátorok az intézkedések szintjéhez kapcsolódik

Prioritás/intézkedés	Hatás/eredmény indikátor (az indikátor forrása)
1. Prioritás: Tudatosítás, felkészítés, kompetencia javító képzések, az IKT alkalmazása az oktatásban	<ul style="list-style-type: none"> ▪ a regionális gazdasági, vállalkozási, befektetési mutatók erősödése (KSH), ▪ a lakosság és a munkavállalók képzettségi szintjének növekedése (KSH), ▪ a munkaerő tematikus mobilitásának (pl. szakmaváltás) erősödése (Munkaügyi Központok, speciális felmérések), ▪ az információs írástudási index változása a régióban (IHM lekérdezés)
1/1. intézkedés: Tudatosítás az IKT-eszközök előnyeinek mindennapi kiaknázása érdekében	<ul style="list-style-type: none"> ▪ az információs írástudási index változása a régióban (IHM lekérdezés) ▪ a hátrányos helyzetű csoportok, személyek helyzetének javulása (célcsoportos lekérdezés) ▪ az e-Gazdaság, az Információs Társadalom eszközrendszerét alkalmazó gazdasági társaságok számának növekedése (célcsoportos lekérdezés)
1/2. intézkedés: A felsőoktatás képzési kínálatának bővítése IKT képzések regionális támogatásával	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magasan kvalifikált helyi IKT szakembergárda kialakulása (Munkaügyi Központok, KSH-statisztikák) ▪ alternatív, támogató IKT-módszerek alkalmazásának terjedése a felsőoktatásban (célcsoportos lekérdezés)
1/3. intézkedés: Új, alternatív tanulási módszerek kifejlesztésének támogatása az oktatás minden szintjén, beleértve a kompetencia-javító át- és továbbképzések területét is, a life-long learning eszmeiségének terjedése érdekében	<ul style="list-style-type: none"> ▪ az iskolai lemorzsolódás csökkenése (Oktatási Minisztérium, KSH-statisztikák) ▪ a regionális foglalkoztatási, vállalkozási mutatók javulása (Munkaügyi Központok, KSH) ▪ újonnan elhelyezkedett, illetve a munka világába visszatért, hátrányos helyzetű foglalkoztatottak, vállalkozók számának növelése (Munkaügyi Központok, KSH)
2. Prioritás: Az információs és kommunikációs infrastruktúra fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> ▪ a szélessávú Internetre vonatkozó regionális mutatók erősödése (KSH) ▪ a lakosság és KKV-k Internet használatának növekedése (WIP), ▪ a nyilvános hozzáférési helyek számának növekedése (IHM felmérések), ▪ az információs és kommunikációs eszközhasználati mutatók növekedése a régióban (IHM lekérdezés)

<p>2/1. intézkedés: A szélessávú Internet hozzáférés elterjesztésének ösztönzése</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ az információs írástudási index változása a régióban (IHM lekérdezés) ▪ a hátrányos helyzetű csoportok, személyek helyzetének javulása (célcsoportos lekérdezés) ▪ az e-Gazdaság, az Információs Társadalom eszközrendszerét alkalmazó gazdasági társaságok számának növekedése (célcsoportos lekérdezés)
<p>2/2. intézkedés: A vállalkozói kör informatika- és Internet használatának ösztönzése</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magasan informatizált KKV-k (KSH-statisztikák) ▪ az IKT-t alkalmazó gazdasági hálózati együttműködések kiterjedése (célcsoportos lekérdezés) ▪ az e-Gazdaság, az Információs Társadalom eszközrendszerét alkalmazó gazdasági társaságok száma (célcsoportos lekérdezés)
<p>2/3. intézkedés: Az oktatási intézmények és a kutatóhelyek IKT eszközellátottságnak javítása</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ az iskolák IKT eszközellátottságának növekedése (OM, KSH-statisztikák) ▪ a regionális K+F mutatók javulása (Munkaügyi Központok, KSH-statisztikák) ▪ a kutatóhelyek IKT ellátottságának növekedése (MTA, KSH-statisztikák)
<p>2/4. Intézkedés: Nyilvános hozzáférési helyek technológia fejlesztése</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ a nyilvános hozzáférési helyek lakossági használatának növekedése (RFT) ▪ a korszerű távoktatási és távmunka technológiák elterjedése (Munkaügyi Központok, Oktatási Minisztérium) ▪ az IKT eszközöket nyilvános végpontokon használó KKV számának növekedése (KSH-statisztikák)
<p>3. Prioritás: Regionális tartalom-, tudás-, és szolgáltatásfejlesztés</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ On-line szolgáltatások számának növekedése, a közcélú adatvagyon gyarapodása (felmérés) ▪ Az elektronikus ügyintézés általánossá válása, az ilyen módon bonyolított ügyek, ügyfelek száma (intézményi stratsztikák) ▪ Foglalkoztatottsági szint emelése, a foglalkoztatási struktúra módosulása (a terciér és kvaterner szektor arányának növekedése) (KSH, munkaügyi statisztikák); ▪ A K+F szektor mutatóinak növekedése (KSH, NKTH)
<p>3/1. intézkedés: Regionális és helyi dinamikus közcélú Internetes tartalom-szolgáltatás és hálózati együttműködés fenntartható kialakítása</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Internetes portálok (regionális és tematikus alportálok) számának növekedése (internetes felmérés) ▪ Az internetes szolgáltatásokat igénybevevők számának gyarapodása (célcsoportos lekérdezés) ▪ Hálózati kapcsolatok számának gyarapodása (felmérés) ▪ Informatikai fejlesztések volumene, az informatikai szolgáltatások részaránya a helyi gazdaságon belül (KSH)
<p>3/2. intézkedés: Az elektronikus közigazgatási, önkormányzati ügyintézési és térinformatikai szolgáltatások elérhetővé tétele</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nyitott, átlátható közigazgatás gyorsabb, olcsóbb, átláthatóbb ügyintézés, hatékonyabb együttműködés és kooperáció a közigazgatáson belül; az ügyintézés hatékonyságának, gyorsaságának növekedése, ezáltal elégedettebb ügyfelek (ügyfélforgalmi statisztikák, fellebbezések száma, elégedettségi felmérés)
<p>3/3. intézkedés: Regionális kutatások indítása, adat- és tudásvagyon felmérések végzése, tudásbázisok kialakításának és hozzáférhetővé tételének támogatása</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A régió K+F mutatóinak javulása (KSH) ▪ A régióba irányuló befektetések növekedése (KSH) ▪ Az atipikus munkavégzési formák arányának növekedése (KSH)

<p>3/4. intézkedés: Információs társadalom tudásfejlesztő- és kutatócsoport, majd virtuális kutatóintézet, regionális tudáscentrum létrehozása</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A diplomások elvándorlásának mérséklődése (KSH, régióbeli egyetemek) ▪ A felsőoktatási és tudományos intézmények hazai és nemzetközi szervezetekbe való beintegrálódásának volumene (NKTH, felmérés) ▪ az intézményi együttműködések erősödése: közös projektek, pályázatok, rendezvények, közösen indított képzések, tartós konzorciális megállapodások stb.) (felmérés) ▪ Az élethosszig tartó tanulás jegyében a felnőttkori tanulásban résztvevők számának gyarapodása (KSH, NFI)
<p>4. Prioritás: A K+F, az innovációk és az e-gazdaság elterjedésének támogatása</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ az egy főre jutó hozzáadott érték (GDP/fő) fokozatos növekedése, az Európai Unió átlag megközelítése (KSH) ▪ a régióban megtermelt hozzáadott érték (GDP) növekedése (KSH)
<p>4/1. intézkedés: Az IKT kutatás-fejlesztés erősítése</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ az IT szektor régióbeli K+F ráfordításai GDP-hez viszonyított arányának növekedése (NKTH, KSH)
<p>4/2. intézkedés: Tudásalapú IKT vállalkozások támogatása</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ az IT szektor régióbeli tudás-intenzív mikro és kisvállalkozásai által produkált GDP-növekedése (KSH)
<p>4/3. intézkedés: IKT-alkalmazások a vállalkozás-fejlesztés érdekében</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ az IKT-megoldásokat alkalmazó mikro és kisvállalkozások által produkált GDP-növekedése (KSH)
<p>4/4. intézkedés: Számítástechnikai eszközök újrahasonosításának előmozdítása</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ az iparág hulladékgazdálkodási színvonalának emelkedése (Környezetvédelmi Felügyelőségek, KSH)

3.2.6 A tervezett intézkedések lehetséges kompetenciaszintjei

A DD-RITS indíttatását és célját tekintve egyaránt *regionális* stratégia, azaz a régió számára fogalmazza meg a célrendszert – figyelembe véve természetesen az illeszkedés szükségességét az átfogóbb stratégiákhoz. Döntően a régióban és a régióbeli szereplők részvételével megvalósítandó intézkedések kaptak helyt a prioritások leírásában is. Ugyanakkor az is nyilvánvaló, hogy részben a rendelkezésre álló források korlátozottsága, részben a nemzeti szintű fejlesztésekkel való összhang igénye szükségessé teszi, hogy az intézkedések ne csak helyi (regionális) szinten, hanem országos szinten is figyelmet kapjanak (pl. az ágazati fejlesztések keretében). Az alábbi táblázatban azt jeleztük, hogy melyek azok az intézkedések, amelyek elsősorban regionális kompetenciában valósíthatók meg, illetve melyek azok, amelyekben az országos szintnek jelentősebb szerepe van.

Prioritás/intézkedés	Kompetencia szint
1. Prioritás: Tudatosítás, felkészítés, kompetencia javító képzések, az IKT alkalmazása az oktatásban	
1/1. intézkedés: Tudatosítás az IKT-eszközök előnyeinek mindennapi kiaknázása érdekében	Regionális
1/2. intézkedés: A felsőoktatás képzési kínálatának bővítése IKT képzések regionális támogatásával	Közös
1/3. intézkedés: Új, alternatív tanulási módszerek kifejlesztésének támogatása az oktatás minden szintjén, beleértve a kompetencia-javító át- és továbbképzések területét is, a life-long learning eszmeiségének terjedése érdekében	Regionális
2. Prioritás: Az információs és kommunikációs infrastruktúra fejlesztése	
2/1. intézkedés: A szélessávú Internet hozzáférés elterjesztésének ösztönzése	Közös
2/2. intézkedés: A vállalkozói kör informatika- és Internet használatának ösztönzése	Közös
2/3. intézkedés: Az oktatási intézmények és a kutatóhelyek IKT eszközellátottságnak javítása	Közös
2/4. Intézkedés: Nyilvános hozzáférési helyek technológia fejlesztése	Közös
3. Prioritás: Regionális tartalom-, tudás-, és szolgáltatásfejlesztés	
3/1. intézkedés: Regionális és helyi dinamikus közcélú Internetes tartalom-szolgáltatás és hálózati együttműködés, elektronikus média adatcsere rendszerek fenntartható kialakítása	Regionális
3/2. intézkedés: Az elektronikus közigazgatási, önkormányzati ügyintézési és térinformatikai szolgáltatások elérhetővé tétele, a szükséges jogi szabályozások elkészítésének támogatása; az e-demokrácia megalapozása és kibontakoztatása	Közös
3/3. intézkedés: Regionális kutatások indítása, adat- és tudásvagyon felmérések végzése, tudásbázisok kialakításának és hozzáférhetővé tételének támogatása	Regionális
3/4. intézkedés: Információs társadalom tudásfejlesztő- és kutatócsoport, majd virtuális kutatóintézet, regionális tudáscentrum létrehozása	Regionális
4. Prioritás: A K+F, az innovációk és az e-gazdaság elterjedésének támogatása	
4/1. intézkedés: Az IKT kutatás-fejlesztés erősítése	Közös
4/2. intézkedés: Tudásalapú IKT vállalkozások támogatása	Közös
4/3. intézkedés: IKT-alkalmazások a vállalkozás-fejlesztés érdekében	Regionális
4/4. intézkedés: Számítástechnikai eszközök újrahazsnosításának előmozdítása	Közös

3.3 A stratégia megvalósításának keretei

3.3.1 A végrehajtás alapelvei

A Dél-Dunántúli Régió Információs Társadalom Stratégiája (DD-RITS) a Régió sajátosságos, szakterületi fejlesztési programszintű igényeit foglalja össze. A tervezési folyamat „belső” (regionális, megyei) tervdokumentumokra – mintegy legitim fejlesztési igényekre - támaszkodott, másfelől „külső” dokumentumokat (pl. i2010, MITS) – tervezési alapelvekként, „korlátokként” - vett figyelembe, ugyanakkor magasabb szintű dokumentumok (pl. NFT II.) integráns részévé kíván válni. Az elkészült tervdokumentum önmagában természetesen csak az első lépést jelenti a fejlesztéspolitikai tevékenységeinek integrációjában. A tervek, programok a szakpolitika alapját jelentik, célrendszereket, azok eléréséhez vezető intézkedés-javaslatokat fogalmazznak meg, a tényleges fejlesztéseket megalapozva. A „kézzel fogható”, indikátorként jelzett eredmények elérése a (szak)politikához rendelt forrásoknak, - mint eszközrendszernek – a hozzárendelésével, valamint a tervekhez kötődő szereplők aktív, konszenzuson alapuló együttműködésével váltható valóra.

Alapvetésként leszögezhető, hogy ez utóbbi szempont a Stratégia végrehajtásának kapcsán felveti az Unió, a kormányzati (horizontális) és helyi (regionális) szint végrehajtói és a Régió szereplői, mint Kedvezményezett együttműködésének igényét. A DD-RITS felsorolt elvárásai, a helyi sajátosságok érvényesítése csak akkor képzelhető el, ha a DD-RITS maximálisan épít a partnerség kialakítására és folyamatos működtetésére.

A Stratégia végrehajtása során az alábbi kulcstényezők veendő figyelembe:

- az EU-támogatási politikában jelentkező esetleges változásoknak és tervezési módszereknek való megfelelés,
- a készülő Európa Terv (II. NFT) koncepcionális tervezési elvárásai és lehetőségei,
- a regionális projektgenerálási tevékenység szakterületi eredményei – mint a Régió által közvetített igényhalmaz,
- a DD-RITS alapján megfogalmazandó és működtetendő pályázati rendszer,
- e pályázati rendszer monitoring-vonatkozásai.

Mindezek alapján a DD-RITS alkalmazásának, végrehajtásának előkészületi munkálatai

- tervezési
- projektgenerálási
- pályáztatási
- monitoring

feladatok-csoportokat jelentenek. E feladatcsoportok mindegyikéhez egy-egy „feladatsoport-adatlap”-ot állítottunk össze a feladat tartalmáról, kivitelezésének főbb lépéseiről. Az „időhorizont”-nál jelzettek mérföldköveknek tekintendők, a tényleges dátumok az NFT2. és az Operatív Programok, illetve a finanszírozási lehetőségekre vonatkozó döntések függvénye.

3.3.2 Feladatcsoport-adatlapok

3.3.2.1 DD-RITS, I. Feladatcsoport – TERVEZÉS

Megnevezés
DDRITS I. Feladatcsoport – TERVEZÉS
Típus
Innovációs, szolgáltatás-jellegű tevékenység
Cél
A DD-RITS pontosítása és integrációjának biztosítása más tervdokumentumokkal
Tartalmi háttér
<p>Az egységes nemzeti fejlesztéspolitika jelenlegi tervezési fázisának meghatározó dokumentumai a következők:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Országos Fejlesztéspolitikai Koncepció ▪ Országos Területfejlesztési Koncepció ▪ Nemzeti Stratégiai Referenciakeret vagy II. Nemzeti Fejlesztési Terv ▪ Operatív Programok <p>A 2007-13 programozási időhorizont tekintetében, az NFT II. keretein belüli Operatív Programok kijelölik az Unió kohéziós politikájához kötődő beavatkozási területeket (prioritásokat) és azok tartalmát, a kapcsolódó források belső felosztását. Az Operatív Programok lehetnek ún. Ágazati OP-k (pl. modernizációs) és területi, Regionális OP-k (pl. Dél-Dunántúli ROP).</p> <p>Az Operatív Programok tematikus (pl. IT) és területi (pl. régiós) részstratégiákon kell, hogy alapuljanak. Az, hogy egy támogatott tevékenység vagy szektor milyen típusú, melyik OP-ben és milyen módon fogalmazódik meg, az elkövetkezendő hónapok feladata. A Dél-Dunántúli Regionális Információs Társadalom Stratégia egyfajta sajátos tervdokumentum, mely tematikusan az Információs Társadalom alapvetéseit, területi lehatárolásban pedig a Dél-dunántúli Régió sajátosságait tartalmazza. Mindehhez igazodóan, jelen projekt alapvető célja a Dél-Dunántúli Regionális Információs Társadalom Stratégia (továbbiakban DD-RITS) alapvetéseinek integrálása, illesztése a nemzeti fejlesztéspolitikai dokumentumokhoz, különös tekintettel az NFT II. OP-jaira. A cél eléréséhez a gördülő tervezés folyamatát nem szabad megszakítani.</p>

Tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> ▪ A tervezésben együttműködő horizontális és regionális szereplők véleményének feltérképezése, regionális munkacsoport (RMCS) és tematikus almunkacsoportjainak működtetése, „belső” tudatosítás, konszenzusteremtés ▪ A VPCs belső kommunikációs csatornáinak fejlesztése, működtetése ▪ Szakmai, érdekérvényesítési, metodikai, stb. alapelvek, informális SzMSz fejlesztése ▪ Szakpolitikák, tervdokumentumok tárházának felállítása ▪ Racionalizálás, Ágazati-Regionális (Ágazati OP vs. DD-ROP) Mátrix felállítása ▪ „Külső” tudatosítás ▪ Folyamatos érdekérvényesítés ▪ Visszacsatolások (külső/belső érintettek érdekeire alapozva) ▪ Véglegesítés ▪ Folyamatos tudatosítás, kommunikációs, marketing és PR akciók
Külső- és belső érintettek
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Külső érintettek <ul style="list-style-type: none"> – Meghatározó Uniós és hazai (Kormány, Fejlesztéspolitikai Kabinet, NFH, stb.) fejlesztési szakpolitika-formálók és döntéshozók – Más szakpolitikák képviselői – Nemzeti szintű érdekképviseleti szervezetek – Régiók   ▪ Belső érintettek <ul style="list-style-type: none"> – Meghatározó regionális (DDRFT, DDRFÜ Kht., stb.) fejlesztési szakpolitika-formálók és döntéshozók – Regionális szakterületi tervezői műhely – Megyék, kistérségek, települések képviselői – A Régió szakterületi szervezetei, intézményei, civil szervezetek, Végső Kedvezményezettek
Időhorizont
<p>2005. július → NFT II. véglegesítése → folyamatos visszacsatolások</p>

3.3.2.2 DD-RITS, II. Feladatcsoport – PROJEKTGENERÁLÁS

Megnevezés
DD-RITS II. Feladatcsoport – PROJEKTGENERÁLÁS
Típus
Innovációs, szolgáltatás-jellegű projekt
Cél
A DD-RITS projektbázisának kialakítása és fenntartható fejlesztése
Tartalmi háttér
A Dél-Dunántúli Regionális Információs Társadalom Stratégia (továbbiakban DD-RITS) célkitűzései, fejlesztési elvárásai konkrét projektek feltérképezésén, fejlesztésén és támogatással történő megvalósulásán keresztül érhetőek el. Mindez nem jelent mást, mint egy, a szakterülethez kötődő regionális projektszatórna („project pipeline”) hatékony és hatásos működtetését.
Tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> ▪ A projektfejlesztésben együttműködő regionális szereplők feltérképezése ▪ A projekt generálás kommunikációs csatornáinak felállítása, működtetése ▪ Fejlesztési ötletek, projektjavaslatok induló tárházának felállítása belső információcsere és dokumentumelemzés révén ▪ A tárház optimalizálása, hiányok feltérképezése, redundanciák kiszűrése, az egyes javaslatok minősítése, besorolása ▪ „Külső” tudatosítás ▪ Projektötletek feltérképezése, összegyűjtése, illesztése a DD-RITS megfogalmazásaihoz (intézkedéseikhez) ▪ Projektötletek pontosítása, részletezése, „Project Fiche”-ekké formálása ▪ Projektötletek sikeres pályázatokká alakításának segítése ▪ Folyamatos belső érdekérvényesítés a külső érintettek felé ▪ Visszacsatolások (külső/belső érintettek érdekeire, lehetőségekre, korlátokra alapozva ▪ Folyamatos információgyűjtés, tudatosítás, kommunikációs, marketing és PR akciók
Külső- és belső érintettek
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Külső érintettek

- Meghatározó Uniós és hazai (Kormány, Fejlesztéspolitikai Kabinet, NFH, stb.) fejlesztési szakpolitika-formálók és döntéshozók
- Más szakpolitikák képviselői
- Régiók
- Belső érintettek
  - Meghatározó regionális (DDRFT, DDRFÜ Kht., stb.) fejlesztési szakpolitika-formálók és döntéshozók
  - Regionális szakterületi projektfejlesztő műhely
  - Megyék, kistérségek, települések képviselői
  - A Régió szakterületi szervezetei, intézményei, civil szervezetek, Végző Kedvezményezettek, projektgazdák

Időhorizont

2005. július → NFT II. véglegesítése → NFT II. pályázati rendszer indítása → folyamatos visszacsatolások

3.3.2.3 DD-RITS, III. Feladatcsoport – PÁLYÁZATI IRODA

Megnevezés
DDRITS III. Feladatcsoport – PÁLYÁZATI IRODA
Típus
Innovációs, szolgáltatás-jellegű projekt
Cél
A DD-RITS pályázati rendszerének kialakítása és fenntartható működtetése
Tartalmi háttér
A Dél-Dunántúli Regionális Információs Társadalom Stratégiához (továbbiakban DD-RITS) illeszkedő konkrét projektek a szakpolitika forrásainak támogatásával valósulnak meg. Mindez nem jelent mást, mint egy, a szakterülethez kötődő regionális pályázati rendszer kialakítását és működtetését.
Tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pályázati Iroda (Közreműködő Szervezet) felállítása, „belső” tudatosítás, konszenzusteremtés, kommunikációs csatornák felállítása ▪ Szervezeti és Működési Szabályzat megfogalmazása ▪ Pályázati Szabályzat, Tájékoztatók, Felhívások, Űrlapok megfogalmazása ▪ „Külső” tudatosítás, kommunikáció ▪ Pályázati Tanácsadás ▪ Pályázatok befogadása, értékelése, kapcsolattartás és interaktív kommunikáció pályázókkal, donorokkal, monitoringgal ▪ Visszacsatolások ▪ Folyamatos kommunikációs, marketing és PR akciók

Külső- és belső érintettek
<ul style="list-style-type: none">
▪ Külső érintettek<ul style="list-style-type: none">
– Meghatározó Uniós és hazai (Kormány, Fejlesztéspolitikai Kabinet, NFH, stb.) fejlesztési szakpolitika-formálók és döntéshozók
– Régiók
▪ Belső érintettek<ul style="list-style-type: none">
– Meghatározó regionális (DDRFT, DDRFÜ) fejlesztési szakpolitika-formálók és döntéshozók, Irányító hatóság
– Monitoring Bizottság
– Szakértői Bizottság
– A Régió Végső Kedvezményezettjei, pályázat-gazdák
Időhorizont
2005. július → NFT II. pályázati rendszer indítása → folyamatos visszacsatolások

3.3.2.4 DD-RITS, IV. Feladatcsoport – MONITORING

Megnevezés

DD-RITS IV. Feladatcsoport – MONITORING
Típus
Innovációs, szolgáltatás-jellegű projekt
Cél
A DD-RITS monitoring rendszerének kialakítása és fenntartható működtetése
Tartalmi háttér
<p>A DD-RITS által támogatott fejlesztések szempontjából a leginkább prioritizálható terület a régió rendelkezésére álló források optimális felhasználásának támogatása, azaz a tervezés, a projekt-befogadás és a végrehajtás „ellenőrzés-monitoring-értékelés” feladatainak komplex kezelése. Ennek meghatározó szegmense a monitoring, ahol a beavatkozást megalapozó vizsgálat tárgya a teljesítés előrehaladása, azaz annak megállapítása, hogy egy folyamat hol tart a kitűzött elvárásokhoz képest. A végrehajtással párhuzamos, annak részét képezi, helyzetjelentések alapján lehetőséget ad a DD-RITS végrehajtásával, a továbbhaladással kapcsolatos döntések meghozatalára, a szükséges visszacsatolások elvégzésére.</p>
Tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Monitoring Bizottság működtetése, „belső” tudatosítás, konszenzusteremtés, kommunikációs csatornák felállítása ▪ Szervezeti és Működési Szabályzat megfogalmazása ▪ „Külső” tudatosítás, kommunikáció a Pályázati Irodával (KSz), döntéshozókkal (IH), Szakértői Bizottsággal ▪ Pályázati és programszintű információk gyűjtése, befogadása, értékelése ▪ Visszacsatolások, programszintű beavatkozások ▪ Folyamatos , kapcsolattartás és interaktív kommunikáció

Külső- és belső érintettek

- Külső érintettek
  - Meghatározó Uniós és hazai (Kormány, Fejlesztéspolitikai Kabinet, IHM, NFH, stb.) fejlesztési szakpolitika-formálók és döntéshozók
  - Külső adatgazdák (VÁTI, KSH, IHM)
  - Régiók
- Belső érintettek
  - Meghatározó regionális (DDRFT) fejlesztési szakpolitika-formálók és döntéshozók, Irányító hatóság
  - Pályázati Iroda (KSz)
  - Szakértői Bizottság
  - A Régió Végső Kedvezményezettei, pályázat-gazdák

Időhorizont

2005. július → NFT II. végrehajtásának indítása → folyamatos visszacsatolások

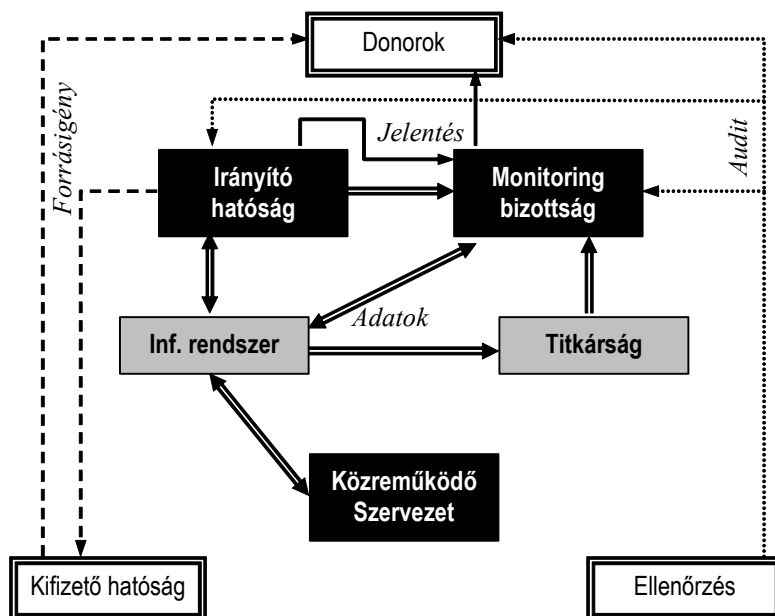

3.3.3 Szervezeti és pénzügyi keretek

A DD-RITS végrehajtásának szereplőire az alábbi javaslat megvalósítása célszerű:

- *Irányító Hatóság*
a program végrehajtásáért felelős szervezet, a lebonyolításának kulcsszereplője.
Ez a szereplő jelen esetben a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács vagy a Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht.
- *Monitoring Bizottság*
a bizottságban a partnerség jegyében valamennyi, a program sikerében érdekelt szereplő képviselést kap: a donorok, érdekképviselői szervek, az IHM, a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács és Ügynökség Kht.
- *Közreműködő Szervezet*
jelen esetben a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht.
- *Ellenőrző Szervezetek*
- a finanszírozást biztosító *Donorok*
- a pénzáramlást megoldó *Kifizető Hatóság*

A szereplők közötti kapcsolatokat az alábbiak szerint lehet ábrázolni:

A stratégia *pénzügyi kereteit* illetően a jelenlegi információk birtokában legfeljebb igen nagyvonalú (bizonytalan) becsléseket, munkahipotéziseket lehetne tenni (tekintettel arra, hogy az ebből a szempontból meghatározó jelentőségű döntések még nem születtek meg sem az Unióban, sem Magyarországon; így pl. ma még nagyságrendileg sem ismert, hogy milyen volumenű központi – ágazati – beruházással lehet számolni, milyen források állnak majd a régióban rendelkezésre stb.). Ezért a pénzügyi lehetőségekkel kapcsolatban célszerűbbnek tartottuk a teljességre törekedve összegyűjteni, hogy melyek azok a források, pályázati lehetőségek, amelyekből a stratégia egy-egy eleme finanszírozható lehet (l. melléklet). Ezeket kihasználva *egyes intézkedések, projektek, akár azonnal is indíthatók*.

4 Mellékletek

4.1 Kapcsolódó pályázati lehetőségek

4.1.1 DD-RITS végrehajtása szempontjából meghatározó pályázati források

Az alábbiakban felsoroljuk azokat a pályázati lehetőségeket, amelyek a stratégia véglegesítésének időszakában (2005. június végi állapot) ismertek, és amelyek a megvalósítás szempontjából relevánsak lehetnek.

Program neve	Pályázati téma	Pályázók köre	Megjegyzés	További információ
a) Adatcsere rendszerek, hálózati együttműködés INTERREG	Határ-menti és interregionális együttműködések, tapasztalatcsere	Régiók, városok, regionális fejlesztés szereplői	2007-től kezdődően várhatóan a program a 3. célkitűzésben lesz.	www.interreg.hu www.interreg3c.net
a) Adatcsere rendszerek, hálózati együttműködés IDA PROGRAM	Hálózatok átjárhatósága, a kapcsolódó szolgáltatások, eszközök és hálózatok biztonsága.	Közigazgatási szervek, magánszektor.		http://europa.eu.int/ISPO/ida/jsp/index.jsp?fuseAction=home
a) Adatcsere rendszerek, hálózati együttműködés DD-RIÚ* - projektek	1) Megújuló energetikai és környezeti kompetenciaközpont létrehozása 2) Regionális kulturális információs rendszer és hálózat kialakítása	Egyetemek, kutatóintézetek, innovatív; valamint a régió kulturális iparában érdekelt szervezetek, önkormányzatok, vállalkozások	2005 második felétől	www.deldunantul.com
b) Elektronikus közigazgatás E-TEN	Elektronikus társadalom (szolgáltatás beindításának elősegítése)	Olyan szervezetek, amelyek e-szolgáltatásokat kívánnak felajánlani	Lehetőség van partnerként csatlakozni „kész” projektekhez	http://www.itktb.hu/engine.aspx?page=eten
b) Elektronikus közigazgatás NFT GVOP 4.3	Elektronikus közigazgatás fejlesztése	Önkormányzatok		www.gkm.hu
c) Adat- és tudásvagyon felmérések, kutatások e-CONTENT	Állami szektorban található adatok elérhetőségének növelése; digitális tartalomfejlesztés, kulturális diverzitás	Digitális tartalom szektor szereplői		www.cordis.lu/econtent

c) Regionális kutatások indítása (EU6 K+F KERETPROGRAM)	Kutatások támogatása megadott témakörökben	Magánemberek; ipari és kereskedelmi vállalatok; egyetemek; kutatással foglalkozó és technológiai tanácsadó szervezetek.	A program időtartama: 2000-2006	www.europa.eu.int/comm/research/fp6/working-groups/model-contract/index_en.html
c) Adat- és tudásvagyon felmérések, kutatások DD-RIÜ - projektek	Környezet egészségügyi intézmény- és informatikai rendszer megalapozása	A régióban az egészségügy területén működő non-profit szervezetek	2005 második felétől	www.deldunantul.com
d) Tudásfejlesztő kutatócsoport TEMPUS III PROGRAM	Felsőoktatási rendszerek fejlesztése;	Felsőoktatási intézmények, civil szervezetek (NGO), cégek, vállalatok, állami hatóságok	A program időtartama: 2000-2006	http://www.etf.eu.int/tempus.nsf
d) Tudásfejlesztő kutatócsoport E-LEARNING – OKTATÁSI ÉS KÉPZÉSI RSZ-FEJLESZTÉS PROGRAM	Oktatási szolgáltatások kifejlesztése a digitális technológiát illetően;	Oktatási intézmények	A program időtartama: 2004-2006	http://europa.eu.int/comm/education/programmes/elearning/intro_en.html

4.1.2 További pályázati források

A fentiekén túl egy-egy intézkedés megvalósítása során egyéb pályázati forrásokkal is számolni lehet. Ezek közt számos pályázati lehetőség kínálkozik a jelenlegi NFT keretében is, egyrészt az Információs társadalom- és gazdaságfejlesztést szolgáló prioritása keretében, de emellett a GVOP más pályázatai is relevánsak lehetnek

4.1.2.1 NFT – GVOP pályázatok, 4. prioritás: Információs társadalom- és gazdaságfejlesztés

- 4.1 intézkedés: E-gazdaság fejlesztése, e-kereskedelem ösztönzése – Vállalaton belüli elektronikus üzleti rendszerek
- 4.1 intézkedés: E-gazdaság fejlesztése, e-kereskedelem ösztönzése – Üzleti partnerek közötti E-kapcsolat fejlesztése
- 4.2 intézkedés: Információs (digitális tartalom) iparág fejlesztése – Üzleti tartalomfejlesztés támogatása kis- és középvállalkozások számára
- 4.2 intézkedés: Információs (digitális tartalom) iparág fejlesztése – Tartalomipari és közcélú tartalomszolgáltatás fejlesztése
- 4.4 intézkedés: Szélessávú elektronikus hírközlési infrastruktúra bővítése – Szélessávú Internet-infrastruktúra kiépítésének, bővítésének és a szolgáltatás beindításának támogatása Magyarország üzletileg kevésbé vonzó településein
- 4.4 intézkedés: A szélessávú elektronikus hírközlési infrastruktúra bővítése – Szélessávú hálózat önkormányzatok általi kiépítésének támogatása Magyarország üzletileg kevésbé vonzó településein

4.1.2.2 Egyéb GVOP-s pályázatok

- Ipari és innovációs infrastruktúra fejlesztése (GVOP-2005-1.2.1.)
- Korszerű menedzsment rendszerek és technikák támogatása (GVOP-2005-2.1.2.)
- Logisztikai központok és szolgáltatásai kfejlesztése (GVOP-2005-1.2.2.)
- Regionális vállalati központok létesítése (GVOP-2005-1.1.2.)
- Vállalati innováció támogatása (kkv) (GVOP-2005-3.3.3.)

4.1.2.3 Egyéb hazai és nemzetközi pályázati lehetőségek

- EU 6. keretprogram: Második tematikus prioritás: Információs Társadalmi Technológiák
- EU 6. keretprogram: Nemzetközi együttműködés az EU 6. keretprogramban - INCO
- Infokommunikációs szolgáltatások költségtérítéses igénybevétele – „NGO 2004”
- A nemzeti civil alapprogram működési pályázati felhívása
- A közoktatásban digitális kultúra (CANON)
- Telekommunikációs hálózatokra alapozott szolgáltatások (e-szolgáltatások) bevezetése Transzeurópai vonatkozásban (eTEN 2005/1)

- Induló technológia- és tudás-intenzív mikrovállalkozások, és az ún. Spin-off vállalkozások innovációs feladatainak támogatása

4.2 Felhasznált irodalom, dokumentumok

- A Dél-Dunántúli Régió Komplex Fejlesztési Programja 2000-2006 (1999) és a kapcsolódó operatív program,
- A Dél-Dunántúli Régió Regionális Akcióterve (2003)
- A Dél-Dunántúli Regionális Innovációs Stratégia (2004)
- A gazdasági térszerkezet vizsgálatát elősegítő új dimenziók illetve az ezzel kapcsolatos módszerek kutatása – Zárójelentés (VÁTI, 2003)
- Az Informatikai és Hírközlési Minisztérium módszertani háttéranyagai
- Baranya Megye Információs Stratégiája (2001),
- eEurope – An Information Society for All, Communication on a Commission Initiative for the Special European Council of Lisbon, 23 and 24 March, 2000
- eEurope 2002 stratégiai jelentés (Európa Tanács, 2002)
- eEurope 2005: An Information Society for all. An Action Plan to be presented in view of the Sevilla European Council, 2002
- Európáról és a globális információs társadalomról (1993)
- Éves jelentés (ITTK 2004)
- Havass M.: Lehetőségeink az információs társadalomban, In Az információs társadalom, Bp. MTA, 2000. Szerk: Glatz Ferenc
- i2010: Európai Információs Társadalom a növekedésért és foglalkoztatásért (Európai Bizottság, 2005)
- Intelligens Somogy Megye Stratégiája (2001),
- Kiss Csaba: Az információs társadalom mérésének, vizsgálatának nehézségei; A magyar régiók „információs lábnyoma”
- KSH Területi Statisztikai Évkönyv, megyei statisztikai évkönyvek (2003)
- KSH T-STAR településsoros adatbázis
- KSH: A közigazgatás informatikai eszközei és információs tevékenysége (2003)
- KSH: Gyorstájékoztató; Távközlés, internet (2004. dec.)
- Magyar Információs Társadalom Stratégia (IHM 2004)
- Magyar Információs Társadalom Stratégia és Monitoring Jelentések No. 24. (TÁRKI – Kopint Datorg jelentés, 2003. dec.)
- Magyar válasz az információs társadalom kihívásaira (1999)
- Modernizáció, az információs társadalom kiteljesítése c. stratégiai cél tartalma és megvalósításának módja (IHM munkaanyag 2005.május)
- Módszertani és tervezési segédlet (MEH, KPMG 2004)
- Nemzeti Fejlesztési Terv (2004-2006)
- Nemzeti Információs Társadalom Stratégia (2001)
- Országos Fejlesztéspolitikai Kon koncepció (2005, munkaanyag)

- Országos Területfejlesztési Koncepció (2005, munkaanyag)
- Szekszárd város és a Szekszárdi kistérség informatikai stratégiája (2004)
- Szélessáv Magyarországon v 2.0 (IHM 2004.)
- Tézisek az információs társadalomról (2000)
- World Internet Project (UCLA) magyarországi adatfelvétele (ITTK-Tárki, 2003)